

DOLENJSKI LIST

Jutri bo v Trebnjem prva seja 21-članskega odbora za proslavo 30-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte, ki bo letos še posebno slovesna.

Na torkovi seji občinske skupščine Ribnica so obravnavali delo sodišča, tožilstva, pravobranilstva, sodnika za prekrške in postaje milice.

V ponedeljek se je v Trebnjem sestel občinski komite Zveze komunistov. Sklenil je organizirati javno razpravo o ustavnih amandmajih za vse člane ZK, pa tudi za druge občane.

Predsednika občinske konference SZDL Brežice Staneta Škalčiča so v torek izvolili v skupščino republiške kulturne skupnosti, kjer bo zastopal kulturne skupnosti iz sevniške, krške in brežiške občine.

V Cerkljah ob Krki so v ponedeljek dobili nov gasilski avto; zanj so občani prispevali 6000 din.

Jutri ob 17. uri bo v Šekovem domu v Kočevju zbor občanov; na njem bodo sprejeli tudi program del v mestu Kočevju za letos.

V soboto, ob 20. uri, bo v dijaškem domu Majde Šilc v Šmihelu pri Novem mestu proslava v počastitev 30-letnice vstaje in narodnega heroja Majde Šilc.

Področnega posvetovanja občinskih odborov RK Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika, ki je bilo prejšnji teden v Novem mestu, so se udeležili tudi predstavniki republiškega odbora RK in novomeške bolnišnice. (Foto: A. Vitkovič)

TUDI ZA DOLENJSKE CESTE ZAGOTOVLJENO NEKAJ DENARJA

Spomladi začetek pri Impoljci

Za modernizacijo cestnega odseka Impoljca-Krško je Cestni sklad SRS odobril 5 milijonov dinarjev — Polovica odseka, ki tako mori Sevničane, bo še letos modernizirana — Največ denarja za brežiški most

Upravni odbor Cestnega sklada Slovenije je na svoji seji 10. marca potrdil predlog finančnega načrta za leto 1971. Več kot 20 milijonov dinarjev je namenjeno za gradnjo in modernizacijo cest na širšem dolenskem območju. Od tega bo šlo največ za gradnjo mostu čez Savo pri Brezicah (8 milijonov dinarjev).

sklada je namenjeno za modernizacijo ceste Kočevje-Brod na Kolpi 2,5 milijona dinarjev, za obnovo ceste na Gorjance po pokrdruzi milijon dinarjev.

M. VESEL

Za nas je pomembno tudi to, da je za obnovo in modernizacijo ceste Celje-Krško namenjeno 8,5 milijona dinarjev. Ta vsota bo porabljena takole: 0,5 milijona za popravilo ceste med 21. in 22. km (pri Zidanem mostu), 2 milijona za ojačitev asfaltnih prevlečk na odseku Tremarje, 1 milijon za sanacijo usodov med Radečami in Boštanjem in 5 milijonov za modernizacijo odseka Impoljca-Krško.

Tako je zloglasni in edini neasfaltirani odsek na tej cesti prišel končno na vrsto. Cesta Celje-Krško in naprej do avto ceste je izredno pomembna, saj jo iz Celja do Zagreba več kot še enkrat krajša pot kakor čez Ljubljano. Še posebno pa je pomembna za razvoj Sevnice.

Pri Cestnem podjetju v Novem mestu zagotavljajo, da bodo začeli na tej cesti zemeljska dela že spomladi. Projekti bodo do takrat gotovi. Seveda pa je 5 milijonov premalo za modernizacijo vseh 12 km ceste. Letos bodo naredili toliko, kolikor se bo za ta denar dalo. Računajo, da bo 5 milijonov zadostovalo za modernizacijo polovice odseka.

Po finančnem planu cestnega

transistori

VOGEL-BOHINI
15. marca - 22. marca 1971

ljubljska banka

Udeležencem IV. državnega srečanja novinarjev-smučarjev Jugoslavije v Bohinju: dober smuk in lepe pozdrave iz Dolenjske!

Beli krajini vsaj cesto!

Odbor 15. brigade je v soboto na Vinomeru priredil širše srečanje, kjer so obravnavali tudi sedanji gospodarski položaj domicilne meliške občine kot celotne Bele krajine in načrte za njen hitrejši razvoj

Na vinomersko srečanje je odbor 15. brigade povabil tudi razne ugledne ljudi iz vse Slovenije, ki so bili med vojno kot partizani na belokranjskem ozemlju ter se še danes zanimajo za njen razvoj. Ko so razpravljali o delu odbora 15. brigade, so menili, da bi morali z enotno vse-slovensko akcijo podpreti ob 30-letnici vstaje današnji razvoj pokrajine, katere izreden delež v NOB je povsod moralno priznan.

Po mnenju navzočih bi morali v Beli krajini podpreti predvsem hitrejšo izgradnjo sodobnega cestnega omrežja, odbor Petnajste brigade pa je kot prvi k tem prizadevanjem prispeval 10.000 din iz svojih sredstev.

Gostje, med katerimi so bili tudi Leopold Kresc — predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, Viktor

(Nadaljevanje na 6. strani)

Mladi samoupravljalci so se ta teden zbrali v Črnomlju in Krškem. Več o tem berite na 9. strani. Na sliki: Lojze Rataj, predsednik trebanjske mladine med govorom v Črnomlju (Foto: A. V.)

Pred popisom

Včeraj, 17. marca, in danes imajo v Ribnici poduk instruktorji iz kočevske in ribniške občine, ki bodo pomagali popisovalcem prebivalstva in jih nadzorovali. Seznanjajo se z vsimi obrazci, ki jih bo treba izpolniti ob popisu. Okoli 25. marca pa bo ločen poduk za popisovalce iz obeh občin. Poduk za instruktorje vodijo republiški instruktorji. Obe občini dobivata postopoma tudi material v zvezi s popisom. Popis bo od 1. do 10. aprila.

V začetku tedna se je pričelo širiti nad zahodno Evropo območje nizkega zračnega pritiska. Z zahodnimi vetrovi bo dotekal atlantski zrak zato lahko pričakujemo, da bo do konca tedna prevladovalo nestalno vreme. Bo razmeroma toplo, občasne manjše padavine bodo predvsem v zahodni in osrednji Sloveniji.

Črnomelj prvi

Prva kulturna skupnost na našem območju je ustanovljena: led je prebil Črnomelj, kjer so imeli ustanovno skupščino v ponedeljek, 15. marca. Za predsednika so izvolili Franca Zupančiča iz glasbene šole, izvolili pa so tudi izvršni odbor. Čez mesec dni bo nova seja skupščine, na kateri bodo obravnavali delovne in denarne načrte kulturne skupnosti. Kaže, da bo imela kulturna skupnost na voljo 286.000 din, potrebe pa znašajo 350.000 din. Kulturni delavci so z zadovoljstvom sprejeli ustanovitev svoje skupnosti, ker so prepričani, da pomeni to resnično prelomnico za kulturo.

— A tako, nič ne prijavljajo? Če niste sposobni, bova morala pač sama pogledati med ljudmi, koliko denarja imajo preveč...

(Vsaka podobnost s prijavljanjem, z neprilavljanjem, z davčnimi utajami in pod. v naših občinah je zgolj slučajna!)

KAKO BO LETOS S SOFINANCIRANJEM KOMUNSKIH STRANI?

Bomo spet skrčili obveščanje?

Izdajateljski svet o deležu Dolenjskega lista pri samoupravnem in političnem odločanju, pri ustvarjanju družbene politike in njenem spreminjanju v življenje

12. marca je bila v Novem mestu 3. seja izdajateljskega sveta Dolenjskega lista, na kateri so govorili člani o odnosih ustanoviteljev do lista in o sedanjem vsebinskem programu glasila Socialistične zveze naše pokrajine. Razen opravičene odsotnosti dveh članov (iz Krškega in Ribnice) so vsi drugi člani sveta živahno sodelovali v ocenjevanju vsebine domačega tednika. Na seji so dopolnili in sprejeli „Osnutek sporazuma o pogojih za izhajanje Dolenjskega lista za čas od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1975“, ki je bil medtem že odposlan izvršnim odborom 9 občinskih konferenc SZDL, medtem ko bodo o predloženem osnutku poslovnika o delu sveta razpravljali na prihodnji seji.

in kaj sodijo o kakovosti tega dela v občinskih konferencah SZDL, v komitejih občinskih

O tem, kako Dolenjski list urednišče naloge obveščanja

konferenc ZKS ter v vodstvih občinskih skupščin, so na seji razpravljali tovariši Janez Gartnar, inž. Janez Gačnik, Franc Štajdohar, France Beg, Jože Jeke, prof. Stanko Škalčič, Viktor Dragoš in Lojza Potrč. Skupnega imenovalca iz njihove plodne in ustvarjalne razprave ni težko potegniti: skoraj enotni so bili v oceni, da domači tednik kot politično glasilo Socialistične zveze svojo vlogo dobro opravlja tako v posameznih

občinah kot v pokrajini. Menili so, da je osnovna vsebinska opredelitev lista celo odlična, glede česar prihajajo ocene in mnenja tudi iz občin izven širše dolenske pokrajine. Kritično so govorili tudi o posameznih spodrslijah v nekaterih poročilih in vesteh, kamor sodi tudi nezadostno pokrivanje nekaterih manjših ali večjih krajev.

Janez Gartnar, predsednik izdajateljskega sveta, je ocene (Nadaljevanje na 6. strani)

OD 1. XI. 1970 DO 16. III. 1971

2664 novih!

PRIRASTEK V ZADNJEM TEDNU: 58 novih naročnikov, od tega 10 novih iz novomeške občine, 9 iz krške, 6 iz črnomaljske, po 5 iz brežiške in trebanjske, itd. Stanje novih naročnikov in akcije v torek opoldne:

BREŽICE:	229
ČRNO MELJ:	133
KOČEVJE:	113
KRŠKO:	350
METLIKA:	49
NOVO MESTO:	738
RIBNICA:	44
SEVNICA:	363
TREBNJE:	181
Razne pošte:	322
Inozemci:	142

Največja nagrada

Pridelajmo več koruzel — Tekmovanja je treba prilagajati krajevnim razmeram — Med tekmovalce pritegniti kar največ kmetovalcev!

Pred pomladansko setvijo je spet slišati pobude, naj bi kmetovalci pridelali več koruze kot v minulih letih. Zlasti zdaj, ko je tako draga. To je možno na dva načina: z njo zasejati več polj in zvečati hektarski pridelek.

Take pobude so prišle od republiških organov in ustanov, na podeželju pa še ni čutiti dovolj podjetnosti. Bodo šle mimo mnogih kmetovalcev, čeprav ima koruza nenavadno visoko ceno?

Leta 1967 je bilo v ptujski občini veliko tekmovanje med pridelovalci koruze. Naslednje leto je kmetijski inštitut Slovenije želel razširiti podobno tekmovanje na vso Slovenijo. Pa ni bilo pravega uspeha. Celotno v ptujski občini se je število tekmovalcev zmanjšalo.

„Zakaj bi tekmoval, ko pa dobi nagrade le nekaj najboljših? Med tiste se ne bom mo-

BRZOJAVKE

WASHINGTON — ZDA so sporočile, da so ukinile posebne omejitve za potovanja Američanov na Kitajsko. Potni listi ameriških državljanov ne bodo imeli več določila, da ne veljajo za potovanje na Kitajsko. Te omejitve pa še veljajo za DR Vietnam, NDR Korejo in Kubo.

COLOMBO — Ceylonska predsednica Sirimavo Bandaranaike je večer predložila parlamentu načrt resolucije, ki razglašuje Ceylon za „svobodno, suvereno in neodvisno državo“. To naj bi bil prvi formalni korak za prekinitev 156 let starih vezi z britansko krono.

JAUNDE — Okrog 30 ljudi je utonilo, ko se je 10 km od kamerunskega mesta Douala prevrnil čoln. Rešilo se je okoli 50 potnikov.

STAPHORST — V nizozemskem mestu Staphorstu so ugotovili tri nove primere otroške paralize. Zadnje dni je v tem mestu zbolelo za otroško paralizo 25 otrok.

MOSKVA — Generalni sekretar CK KP SZ Leonid Brežnev se je večer sestel v Moskvi s podpredsednikom egiptovske vlade in članom CK arabske socialistične unije Azimom Sidkijem.

BILBAO — Španska policija je večer sporočila, da je uničila štab baskovske patriotske organizacije ETA in aretirala 40 njenih članov.

gel preriniti,“ je menil kmet na Ptujskem polju.

„Mi ne moremo tekmovali s kmeti na Ptujskem polju in v Pomurju, saj so njihova polja veliko boljša,“ je dejal kmet na Dolenjskem.

Našteli bi lahko še veliko tehničnih opravičil kmetov, ki ne morejo ali ne marajo tekmovali. Toda ob drugačni organizaciji, prilagodljivejši in ustrežnejši, bi večina opravičil odpadla.

Prvi zmagovalec med tekmovalci, ki doseže največji hektarski pridelek koruze, dobi za nagrado npr. 1000 kg gnojil — to je že visoka nagrada — drugi 500 kg, peti ali deseti — več nagrad običajno ni — pa 100 kg gnojil ali kaj drugega, kar ima približno enako vrednost. V trgovini je treba plačati za 1000 kg gnojil okrog 500 din — toliko pa je moči dobiti za 500 kg koruze, prodane po zmerni ceni, ne po sedanji najvišji.

Nekateri dosedanja tekmovalci so pridelek koruze podvojili. Na Ptujskem polju so pridelali namesto 30 stotov na hektar po 60 ali še več. Ali 3000 kg dodatne koruze ni veliko večja nagrada kot nekaj 100 kg gnojil, čeprav je zanjo bilo treba porabiti nekaj dodatnega dela in gnojila? O takih nagradah pa se le redki menijo s kmeti.

Republiško tekmovanje ni dovolj spodbudno zaradi različnih naravnih razmer. Zakaj ne bi tekmovali po občinah ali celo po posameznih krajih? Pri

V ZAČETKU Z
ROKO NA OTROKA,
OB KONCU Z BOMBO
NAD LJUDI.
KDO SI PRIDO-
BIVA UGLEDE TAKO,
DA GA JEMLJE DRU-
GIM, JE TAT BREZ
PLENA.
REDKI SE ISKRENO
PRITOŽUJEJO, DA JIM
MANJKA PAMETI.

Na Dunaju se je začela četrta runda razorožitvenih razgovorov — SALT — med sovjetskimi in ameriški diplomati ter vojaškimi strokovnjaki. Čeprav nihče ne pričakuje spektakularnih rezultatov, ocenjuje mednarodna javnost te pogovore vendarle z zadovoljstvom, saj po svoje kljub vsemu prispevajo k možnosti za ureditev tega perečega vprašanja. Sicer pa obstaja še eno razorožitveno telo, ki deluje v Ženevi in katerega član je tudi Jugoslavija. Na sliki: srečanje sovjetskih in ameriških predstavnikov pred začetkom pogovorov na Dunaju. (Telefoto: UPI)

takih tekmovalnih res ne bi bilo dovolj sredstev za večje nagrade. Toda ali gmotnih nagrad ne bi mogli zamenjati s priznanji in odlikovanji, za katere ne bi bilo treba veliko denarja, mnogim kmetom pa bi vzlic temu veliko pomenila.

Najpomembnejša nagrada slehernemu tekmovalcu naj bi bil zvečani pridelek in javno priznanje, češ, ta pa zna! Pri takem tekmovalstvu, ki naj bi bilo posebna oblika kmetijske pospeševalne službe, bi ob zvečanem hektarskem pridelku lahko bili zadovoljni tudi tisti kmetovalci, ki bi bili na sredini tekmovalne lestvice. Tudi pri njih bi bilo treba ugotavljati, koliko več so pridelali kot prejšnja leta, in jih s pohvalami še spodbujati.

Nekatero kmetijsko organizacije, npr. kmetijska zadruga Metlika, uvajajo različna tekmovalna med kmetovalci, kot pri priraji mleka, pridelovanju vina, pšenice in drugem. V taka tekmovalna pa bi bilo treba vključevati kar največ kmetov. Ne e tiste, ki že vnaprej pričakujejo eno izmed nagrad. Spremembe pri nagrajevanju lahko prispevajo tudi k razširjanju kroga tekmovalcev.

Jože Petek

tedenski zunanjepolitični pregled

Vladna kriza v Turčiji je izbruhnila sicer nenadoma, ne pa tudi povsem nepričakovano, kajti ozračje v tej državi je bilo že dalj časa precej nemirno. K temu je precej pripomogla tudi za zdaj še vedno skrivnostna ugrabitev štirih ameriških vojakov, za katere so sicer zahtevali 400.000 dolarjev odkupnine, pozneje pa so jih izpustili, bolje rečeno — ugrabitelji so pogegnili iz stanovanja, v katerem so imeli zaprte ameriške vojake. Vladna kriza v Turčiji se je začela nekaj dni kasneje, ko so poveljniki treh rodov vojske zahtevali, naj premier Demirel odstopi zato, ker njegova vlada — po ocenah vojakov — ni bila sposobna zagotoviti Turčiji poti napredka in miru. Predsednik republike je nato izvedel številna posvetovanja z vodilnimi turskimi politikmi, vendar se v času, ko to pišemo, še vedno ni odločil, komu bo zaupal mandat za sestavo nove vlade. Dodatna težava pri iskanju mandatarja je namreč še tiha, vendar odločna zahteva vojaških poveljnikov, da mora biti oseba, ki bi jo predsednik izbral, po volji generalom. Medtem ko se v Ankari nadaljuje prizadevanja za rešitev vladne krize, pa ostaja dežela slej ko prej na istem kar zadeva korenitejšo spremembo gospodarskega in socialnega stanja. Za sodobno Turčijo je namreč značilno močno nezadovoljstvo zlasti med mlado generacijo, ki zahteva odločne ukrepe za posodobljanje družbenega razvoja, ali preprosteje povedano — za hitrejši napredek na vseh področjih, še posebej nemara na gospodarskem. Za Turčijo je med drugim neugodno tudi to, da si mora precejšen del njene delovne sile — in to nemara najboljši del — iskati delo zunaj dežele, predvsem v Nemčiji, kjer dela že okoli 400.000 turskih delavcev. Mladi — zlasti na univerzah — zahtevajo, naj vlada zagotovi delo za te ljudi in tudi sicer stori kaj za izboljšanje socialnega, pa potemtakem tudi družbenega položaja prebivalcev.

Indira Gandhi je dosegla večji uspeh na parlamentarnih volitvah kot so ga predvidevali opazovalci. Če smo v tej rubriki pred dnevi zapisali, da pričakujemo zanesljivo zmago simpatične premierke, nismo pričakovali, da bo le ta izražena kar z dvotretjinsko večino, kot se je to zgodilo. To daje Indiri Gandhi možnosti, da naposled vendarle odločneje začne z ureditvijo svojega zelo ambicioznega programa gospodarskih, političnih in socialnih reform v Indiji.

V Pakistanu se nadaljuje izredno napet in nejasen položaj, ki ga označuje predvsem prizadevanje voditeljev vzhodnega dela dežele za doseg čimvečje avtonomije in bolj ali manj prikriti odpor federalne vlade. Neredit, stavke, poboji in demon-

KRIZA
VANKARI

stracije so spremljevalec političnih zahtev in vse to se po svoje seveda odraža tudi na že sicer nekdve kako dobrem gospodarstvu, ki je začelo po zadnjih poročilih že kazati prve znake nazadovanja. Teško je pričakovati, da se bodo vzhodni Pakistanci odločili za popolno odcepitev od zahodnega dela države, saj bi v tem primeru morali sami reševati zelo težke probleme, ki bi jih lahko postavili na skupni imenovalce in jim preprosto rekli — velika revščina in zaostalost. Poprečni nacionalni dohodek v tej državi je namreč komaj 50 dolarjev letno na prebivalca, torej manj kot zasluži poprečen Slovenec mesečno!

V Parizu so sporočili, da bo od 21. do 24. aprila na uradnem in prijateljskem obisku v Jugoslaviji francoski premier Chaban-Delmas, ki ga bo spremljal zunanji minister Maurice Schumann. To bo nedvomno priložnost, da nadaljujejo razgovore, ki jih je — sicer zelo kratke — imel pred dnevi naš pre-

mier Ribičič v Parizu in tudi sicer utrdijo stike med obema deželama. Na bližnjem vzhodu ni nič novega; topovi molčijo, diplomati pa nadaljujejo s prizadevanji, da bi vendarle našli izhod iz slepe ulice. Čeprav je uradno premirje med nasprotniki na Sijnaju poteklo, si očitno nobena stran noče naprtni odgovornosti za začetek novega spopada.

V Trstu so napadli komunističnega senatorja Vidallija in ga poškodovali. Policija še vedno išče napadalca, tržaski radlo pa je poročal, da so za napad krivi Jugoslavlani. Tako skušajo temu dati sovinistični prizvok, kar so predstavniki naših organizacij v zamejstvu ocenili kot grobo provokacijo.

BONN — Zahodnonemška socialdemokratska stranka je na večerajšnjih mestnih volitvah v Zahodnem Berlinu potrdila svojo absolutno večino, čeprav je izgubila precejšnjo število glasov.

PARIZ — Francoski minister za notranje zadeve Raymond Marcellin je izjavil, da so stranke vladne koalicije dobile v prvem krogu večerajšnjih občinskih volitev 53% mandatov.

ROTTERDAM — V neki rafineriji v Rotterdamu se je večeraj vžgalo in eksplodiralo 20.000 ton nafte. Človeških žrtev ni bilo.

BELFAST — Neka britanska tovarna, približno 48 km oddaljena od Belfasta, je bila večeraj močno poškodovana ob eksploziji bombe, ki so jo podtaknili neznanci. V eksploziji ni bil nihče poškodovan.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Čeprav smo minuli teden prav na tem mestu napisali — ko smo se uvodoma dotaknili priprav za USTAVNE SPREMEMBE oziroma priprav v zvezi z osnutkom ustavnih amandmajev — da se v podrobnosti ne bomo spuščali, saj so jih tekoče omenjala prav vsa naša javna občila, pa vendar tudi tokrat ne moremo prezreti prav iste osrednje teme.

Drži namreč, da so široko razvejane pravice v zvezi z bližnjo spremembo naše ustave tako celovito zajele prav vse plasti našega družbeno političnega dogajanja, da so — in bodo nedvomno še tudi v prihodnje tja do konca maja — prav gotovo deležne osrednje pozornosti vseh naših političnih in drugih javnih činiteljev. Zategadelj je, kajpak, povsem prav, da jim tudi mi posvetimo kar največjo pozornost — da dogajanju v zvezi z ustavnimi spremembami damo, skratka, tudi v tem povzetku za naše bralce kar največ možnega poudarka.

Predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije sta na skupni seji ta ponedeljek že obravnavala naloge socialistične zveze ob JAVNI RAZPRAVI o spremembah naše ustave; te naloge ne bodo majhne če sploh ne poudarimo, kako pomembne bodo hkrati — saj je SZDL, kot znano, nosilka javne razprave o ustavnih spremembah, ki naj bo, kot pričakujemo, zares široko in demokratično organizirana razprava.

In cilj te razprave? S tem, ko naj bi javna razprava prek SZDL oziroma prek njene organizirane akcije dosegla prav slehernega našega občana, skušamo doseči, da bo ta razprava dejansko omogočila PLEBISCITARNI SPREJEM predlaganih (oziroma najustrežnejših) ustavnih sprememb.

Ni odveč, da že sedaj poudarimo, kakšna naj bo zatorej angažiranost razpravljavcev-občanov v tej razpravi, ki je tako rekoč pred nami.

Vsekakor se bomo v razpravah po terenu — v razpravah, ki se bodo nanašale na predvidene ustavne spremembe, bodo pa ob tem gotovo odprle celo kopico več ali manj na-

čelnih vprašanj iz prakse — morali paziti nevarnosti, da pri tem ne bomo zašli prek roba resnično pomembnih in TEMELJNIH VPRAŠANJ.

Morali bomo, skratka, poglobljeno razpravljati in razmišljati o tem, kakšen položaj bo imel — po predvidenih ustavnih spremembah — naš delovni človek v zvezi s presežkom dela (to bodo vsekakor vprašanja, ki neposredno zadevajo prav slehernega našega občana proizvajalca), nadalje bomo morali razpravljati o vprašanjih, kakšne bodo po novih ustavnih določilih možnosti za krepitev položaja republik kot samoupravnih državnih skupnosti delavskega razreda in delovnih ljudi (kar je ena temeljnih postavk sedanjih ustavnih sprememb) in še in še.

Ustavne spremembe
v ospredju

Ob tem namenimo besedo ali dve temeljnimi mislimi, če lahko tako rečemo, ki so narokovale in vsekrozi prepletajo sedanja ustavna dopolnila. Treba je namreč povedati, da s tokratno spremembo ustave ne odpiramo docela nove strani našega družbeno političnega sistema, ampak da ga, nasprotno, skušamo le ustrezno dopolniti oziroma izboljšati — v skladu pač z našimi dosedanjimi izkušnjami ter spoznanji.

Ob teh spremembah, kot jih sedaj pripravljamo, imamo zlasti možnost, da uzačimo nekatere POLITIČNE DOGOVORE znotraj vse naše skupnosti (v mislih imamo kajpak celotno jugoslovansko skupnost vseh narodov in narodnosti), dogovore torej, ki niso nastali kar čez noč, ampak so se v naši družbeno politični praksi oblikovali postopoma.

Razlogi za to, da smo se odločili za ustrezne ustavne spremembe oziroma dopol-

nila, so jasni: doslej nakopičena protislova, izvirajoča iz praktičnih, vsakodnevnih dejavnosti, so v našem sistemu vsekakor pripeljala do stopnice, ko moramo narediti kvaliteten nov korak navzgor po poti razvoja — upoštevajoč pri tem, kajpak, vsekrozi temelje družbeno političnega in gospodarskega sistema, čigar cilje oziroma okvire smo si zastavili že na začetku razvoja naše socialistične družbe.

Zategadelj tudi ne moremo govoriti — sedaj, ko pripravljamo tako obsežne ustavne spremembe — da s tem kakorkoli spreminjamo smer, ki smo si jo začrtali v okviru našega sistema. Naša smer je znana: začrtana je z INTERESI DELOVNEGA ČLOVEKA, ki odloča o tem, kako bo delal, in odloča o sadovih svojega dela.

Tesno na to je, kajpak, navezan interes našega človeka, da si bo sam urejal svoje življenje, in pa interes vsakega naroda naše večinacionalne skupnosti, da bo v okvirih lastne skupnosti samostojno razvijal svoje gospodarske in duhovne dobrine, pri čemer mu bodo zagotovilo za lastni napredek predvsem delovni rezultati znotraj te skupnosti.

In še: TRDNA SKUPNOST vseh narodov in republik znotraj tako urejene Jugoslavije je prav gotovo življenjski interes — da ne rečemo skupno vodilo — vseh naših ožjih nacionalnih skupnosti, dasiravno bodo republike poslej osrednji nosilci naših samoupravnih državnih skupnosti, vsaj nosilci večine doslej na celotno državo osredotočenih funkcij.

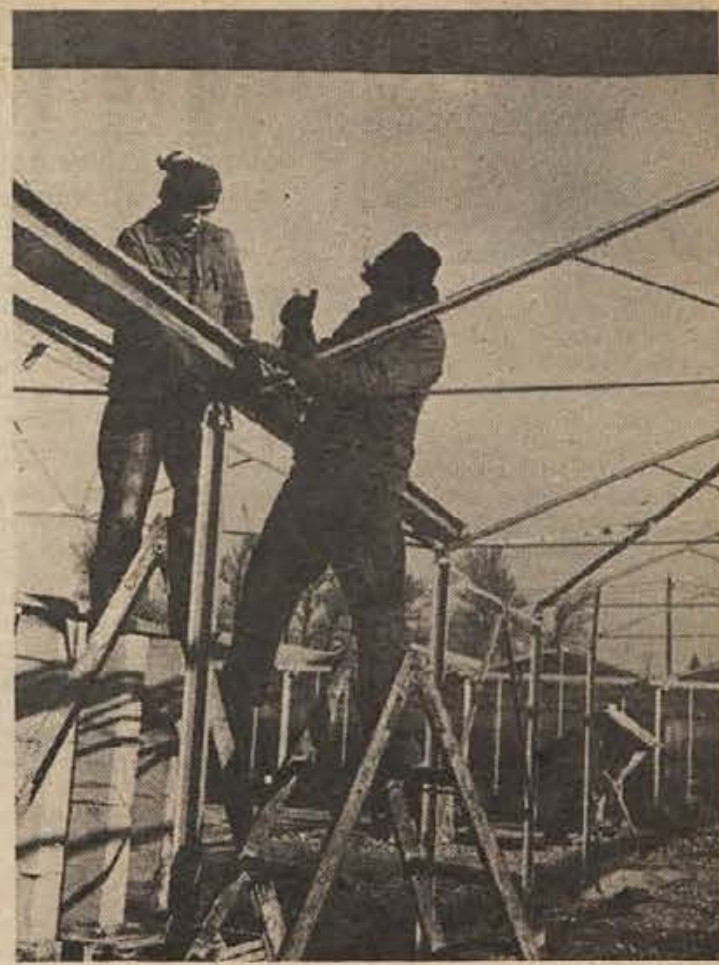
Zatorej pomenijo vse pravkar predlagane ustavne spremembe oziroma dopolnila — ki so in bodo osrednji dogodek našega družbenopolitičnega dogajanja zadnjih dni in tudi v prihodnje — POLITIČNI SPORAZUM med republikami, narodi in narodnostmi Jugoslavije. To so minuli teden poudarili tudi na skupni seji vseh zborov skupščine SRS za ustavna vprašanja, ko so obravnavali sedanje ustavne amandmaje ter v zvezi s tem pripravili svoje predloge

Pomlad je še vsa kamnito mrzla, kaže se nam tako, kot jo je fotografirala Jožica Teppy. Na sliki je namreč kamniti kip Pomladi v mokriškem parku: zares, še vedno imamo le kamnite rože. Morda bo do uradnega začetka novega letnega časa, ki nastopi v nedeljo, že topleje. Vsaj tako bi lahko doumevali po starih prerokbah. Na 40 mučnikov je bilo sončno, torej naj bo sončno 40 naslednjih dni.

V Beli krajini še več kot polovica prebivalstva nima zdrave pitne vode. Na sliki: Marija Krstinc iz Bereče vasi zajema vodo, odkar pomni, in ne verjame, da bo kdaj pri njih pritekla iz pipe. Vodnjaki so večinoma že stari, razen tega se večkrat zgodi, da ostanejo prazni. V letošnji zimi so morali marsikje vodo voziti v sodih. (Foto: R. Bačer)

Na Čatežu montirajo za brežiško Agrario nov rastlinjak s površino 6.200 kvadratnih metrov. Za saditev bo pripravljen aprila, če ne bo nagajalo vreme. Do sedaj so rastlinjake uvažali iz Holandije in Italije, v prihodnje pa obljublja Agrotehnikar, da domače izdelke z vsemi avtomatskimi napravami vred. (Foto: J. Teppy)

Vredno je zapisati...

Da so šole za kmetovalce za sodobnejše kmetovanje hudo pomembne, menda ni treba posebej utemeljevati. Kmetijski izobraževalni center Grm je zato v zadnjih letih dobil veliko prošelj različnih delavskih univerz – iz Litije, Brezice, Črnomlja, Kranja, Škofje Loke in Domžal, naj bi ustanovili dislocirane oddelke te šole. Za dolenjske občine je vse doslej veljal dogovor, da dislocirani obratov ne bodo odpirali, ker lahko učenci pridejo na grmsko šolo. Uveljavitev dogovora pa je bila samo ena stran medalje: v dijaškem domu niso mogli sprejeti vseh učencev. Tako je ostalo dosti otrok, ki prav zaradi stanovanjske stiske v dijaškem domu niso mogli do prepotrebne šolanja. Zato so na zadnji občinski seji odborniki novomeške skupščine dali soglasje za ustanovitev dislociranih oddelkov. Pošelj bo torej širšemu krogu kmečke mladine omogočeno izobraževanje, s katerim bodo pridobili potrebno znanje za sodobnejše kmetijstvo. Na ta način bo vsekakor tudi več možnosti, da bodo mladi ljudje ostajali na kmetijah in da se bo beg v mesta in industrijo zmanjšal. Samo bogatejša znanje o kmetijstvu namreč lahko pripelje do uvajanja mehanizacije na posestva, do obnov kmetij in do uveljavljanja sodobnih metod v kmetovanju.

— Kuharice, manj govorite, da se vam amandmaji ne zažgo... (Karikatura D. Rumenčiča v Ježu)

KOLIKO TEHTA DBH NOVO MESTO V SLOVENIJI?

Slovenske drobtine: ogromno za nas

Ljubljanska banka kajpak daleč na prvem mestu, Dolenjska banka in hranilnica pa po hranilnih vlogah sedma med osmimi v Sloveniji

Lansko poslovanje Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto je bilo v več pogledih rekordno, saj je imela ob koncu leta banka že 30 tisoč vlagateljev, ki so vložili 67.297.000 dinarjev. Število vlagateljev – banka posluje za novomeško, trebanjsko, krško in metliško občino – se je povečalo za dobrih 23 odstotkov, hranilne vloge pa so se povečale skoraj za 30 odstotkov.

Na območju Dolenjske pa mimo novomeške banke posluje tudi Ljubljanska banka, v Beli krajini in v Posavju pa se nagibajo k Celjanom. Med osmimi bankami v Sloveniji je po višini zbranih hranilnih vlog na prvem mestu Ljubljanska banka s 1577 milijoni, Celjska banka 263 milijoni na drugem mestu (ta banka pa se je letos že priključila Ljubljanski banki!), DBH na sedmem mestu, za njo pa je še KB Ptuj. Lani sta hranilne vloge najbolj povečali KB Koper in DBH (za 30 odstotkov).

Če upoštevamo vezane hranilne vloge, je DBH Novo mesto za mariborsko banko, ki jih je povečala kar za 47 odstotkov, na drugem mestu z 31-odstotnim povečanjem. V absolutni številki pa seveda DBH hitro zdikne med zadnje.

Vloge na vpogled so najbolj narasle v novogoriški banki (za 34 odstotkov), na drugem mestu je koprška banka, tretje mesto pa z 29-odstotnim povečanjem držita Ljubljanska banka in DBH. Absolutne številke seveda kažejo že znano lestvico.

Tako je očitno, da DBH Novo mesto, čeprav je svoje vloge v šestih letih povečala za 500 odstotkov, število vloga-

teljev pa za 100 odstotkov, v slovenskem merilu predstavlja zgolj drobtinice.

V času, ko se celo največje banke v Sloveniji združujejo, bo ta razlika postala še večja. S tem seveda ni rečeno, da novomeška banka ne more poslovati samostojno, saj je bila lanska mesečna povprečna likvidnost 5,5. Številka predstavlja odstotek denarja na žiro računih ban-

ke glede na osnovo za obračun obvezne rezerve. Poprečna likvidnost je bila torej zadovoljiva.

Res pa je tudi, da združeni lahko naredimo več kot razdrobljeni. Če bo to obveljalo tudi v bančništvu – in to se v zdajšnjih gibanjih kaže – si bodo pač majhni morali poiskati močnejše poslovne partnerje.

J. S.

Turistični barometer

Lanski statistični podatki dokazujejo, da je imela Ljubljana v marcu, maju in oktobru, v mesecih torej, ko so bila v tem mestu svetovna prvenstva, za 30 odstotkov več prenočitev kot v enakih mesecih leto dni poprej. To kaže, da prireditve v veliki meri vplivajo na obisk turistov: ne samo take na svetovni ravni, tudi športne in zabavne prireditve manjšega obsega predstavljajo tako zanimivost, da je obisk večji.

Dolenjska je v tem pogledu še precej v zaostanku. Seveda ne gre pričakovati, da bi na Dolenjskem organizirali podobna največja tekmovanja, a gostinskemu in turističnemu obsegu primernih prireditev ne bi smelo manjkati. Prav to pa se zdaj dogaja. Se „Dolenjsko poletje“ nekako usiha. Zdej je pravi čas, da bi se pripravili na sezono!

ODBORNIŠKA POLEMIKA

Za traktorje sveti rdeča luč

V imenu napredka, ki ga zagovarjamo, bi morali poiskati rešitev, da kmetov ne bi obremenjevali s prevelikimi prispevki!

Z odgovorom skupščinske pisarne odborniki na zadnji seji v Novem mestu niso bili zadovoljni: Anton Vovko je vprašal o možnostih za olajšave pri registraciji traktorjev. Odgovor je bil jasan: za promet na javnih cestah morajo biti vsa vozila registrirana.

Odborniki, posebno kmečki, se seveda s tem ne strinjajo in dokazujejo, da ne bi smeli biti tako obremenjeni s plačilom kot lastniki traktorjev, ki, recimo, uporabljajo traktor namensko za prevoze. Podobno je seveda povsod drugje na Dolenjskem, položaj pa dokazuje, da v praksi dostikrat spodbijamo svoja lastna načela. Govorimo o olajšavah za vse tiste, ki bodo svoje kmetovanje modernizirali, v resnici pa jim mečemo polena pod noge in jih celo sillimo v to, da se modernizaciji odpovedujejo.

„Kaj naj zdaj storim?“ je prizadeto vprašal eden izmed odbornikov. „Za napredek sem se odpovedal konjem, kupil sem traktor, a plačila registracije in povrh tega še plačila za priključke zares ne zmorem! Ali naj zdaj za dve ali tri vožnje v mesto, ko peljem žito v mlin, ko grem na postajo po gnojila ali pa ko peljem les na žago, vprežem krave?“

Kmetje imajo prav gotovo prav, ko trdijo, da so prispevki preveliki in jih ne zmorejo. Prav imajo tudi tisti, ki trdijo, da mora biti na cestah red – že tako smo po številu nesreč med prvimi v Evropi – a morda bi vseeno lahko našli rešitev.

V imenu napredka, ki ga zagovarjamo, v imenu modernizacije kmetij in njigove pre-

usmeritve – pri tem pa kmetijska mehanizacija vsekakor mora biti na prvem mestu – hi morda le našli salomonsko rešitev in kmetom za njihove traktorje, ki jih praktično uporabljajo samo za poljska dela, prispevke zmanjšali, če jih že ne moremo odpraviti. Razumljivo pa je, da tega novomeška občina ne more storiti in tudi ne dolenjske občine skupaj, ampak je potrebno stvari rešiti vsaj v republiki, če že ne za vso državo.

J. SPLIČHAL

Sejmišča

NA SEJMU V BREZICAH

V soboto, 13. marca, je bil brežiški sejem razmeroma dobro obiskan, saj je bilo naprodaj 1016 prašičkov. Kupcev je bilo precej manj, kar se je videlo iz prometa. Prodanih je bilo samo 426 prašičkov. Manjši so šli v denar po 12 din kilogram, večji pa največ po 7,50 do 8 din.

BOLJŠI PROMET NA SEJMIŠČU

Na novomeškem sejmišču je bilo v ponedeljek, 15. marca, bolj živahno kot prejšnji teden. Naprodaj je bilo 710 prašičkov, prodani pa so jih 426. Kupci so prišli tudi iz bolj oddaljenih krajev in so plačevali za manjše pujske 160 do 240 din, za večje pa 250 do 450 din.

Kmetijski nasveti

Siljenje krompirja

Bliža se čas sajenja krompirja, te naše pomembne poljščine, brez katere skorajda ni jedilnika. Zdej je še čas, da krompir pravilno nakalimo. Nakaljevanje ali z drugo besedo siljenje je dokaj poceni agrotehnični ukrep, ki skrajša čas rasti gomoljev v zemlji, kar je lahko včasih prav usodnega pomena za pridelek.

Siljenje pripomore, da krompirjeva rastlina prej dozori. Gre za 10 do 14 dragocenih dni, ki so zelo važni za ceno krompirja, nič manj pa zaradi krompirjeve plesni, ki dela na naših poljih veliko škodo. Siljenje pripomore, da krompirjeva rastlina bolje izkoristi zgodnejši čas, ko plesen še ni tako nevarna.

Postopek nakaljevanje je preprosto. Krompir, namenjen za saditev, damo v plitve zaboje ter v svetel prostor, ki ima vsaj 10 stopinj Celzija. Tam naj bodo gomolji 3 do 4 tedne. Če imajo na voljo dovolj svetlobe, naredijo debele, kratke kaliče, ki se ob saditvi ne lomijo tako radi kot dolge kali. Dole kali nastanejo, če prostor ni zadosti osvetljen. Velja pravilo, ki svetuje, da je treba ohraniti prve kaliče, ki so za rast najboljše. Da jih ohranimo kar največ, go-

moljev ne smemo pretresati, prevažamo jih kar v zabojih, v katerih so se nakaljevali.

Preden siljen krompir sadimo, ga moramo delno ohladiti. Topli gomolji ne smejo v mrzlo zemljo, sicer bodo „gomoljčkali“, namesto korenin bodo na koncu kali naredili drobne gomoljčke. Ceravno velja, da je treba saditi kar se da zgodaj, s tem ne smemo pretiravati. Dokajšnja prednost siljenega krompirja je v tem, da kali že pri 5 stopinjah, medtem ko nesiljen kali šele pri 8 stopinjah Celzija.

In še beseda o menjavi semena. Mnogi kmetovalci se še ne zavedajo, da izrojeno seme ne more dati obilnega pridelka, pa četudi krompirjevemu nasadu še tako strežejo z gnojili in obdelovanjem. Slabotne rastline, prizadete od virusne bolezni, ne morejo te nege izkoristiti. Seme je treba menjavati pogosto, vsaj na štiri leta. Če se bodo poljedelci držali tega nasveta in sadili zdravo in sortno seme, se ne bo treba čuditi, zakaj ponekod pridelajo po 400 centov krompirja na hektar, pri nas pa samo 150 ali še manj.

Inž. M. L.

KAKO BOMO ŽIVELI L. 2000?

Uredništvo sovjetskega časopisa »Dežela Sovjetov« je nekaterim znanstvenikom zastavilo vprašanja: KAKO SI ZAMIŠLJATE NAJBЛИŽNJO PRIHODNOST? Odgovori so sila zanimivi in jih ponatiskujemo, saj do leta 2000 že ni več tako daleč... Samo še pičlih 29 let nas loči od prelomnice tisočletij in mnogi med nami jo bodo seveda čakali zdravi, veseli in dobre volje. Kljub temu pa le pogledjmo, kaj menijo nekateri sovjetski znanstveniki o letu 2000 in našem takratnem življenju.

Profesor F. Temnikov je najprej odgovoril, kakšna bo prihodnost visokih sol na svetu. Po njegovem mnenju bodo novi materialni pogoji iz temelja spremenili metode poučevanja.

Lahko si zamislimo, da bodo na začetku 21. stoletja študenti v predavalnicah poslušali samo nekatera slavna predavanja najbolj priljubljenih profesorjev. Drugi del učnega programa bodo posredovali z različnimi komunikacijami, avtomatiziranimi knjižnicami in s stroji, ki bodo imeli vlogo posvetovalca, demonstratorja in spraševalca.

Profesor Temnikov je nato nadaljeval takole:

prihodnjih proizvodnih moči potrebna mesta vseh vrst.

Se mnogi rodovi bodo toliko bolj srečni, kolikor bodo njihova stanovanja bližje zemlji. Jaz sem osebno zelo proti „življenju v oblakih“.

Ali se bomo leta 2000 hranili z umetnimi živilji? Vsekakor. In treba se je ukvarjati z znanstvenimi raziskavami na tem področju. Ali naj to pomeni, da bo poljedelstvo odpravljeno in ga bo docela zamenjala umetna hrana? Nikakor ne. Naša zemlja lahko preživi vse prebivalstvo leta 2000. Moramo upoštevati, da se vzporedno z razvi-

Izpitni ne bodo več potrebni. Stroj bo v vsakem spominu nabral v teku leta vse znanje vsakega študenta. Če bo študent kaj zamudil, bo nadaljnje predavanje nesmiselno. Stroj se bo takoj „pritožil“ odgovornemu profesorju in od njega dobil nalogo, da se vrne na tisto snov, ki je študent ni znal.

Sedaj se ob sprejemu v visoko šolo izbira na osnovi subjektivnega preverjanja znanja iz okvira študijskega programa. To je očitno premalo. Inženir mora imeti intelekt s posebno obliko mišljenja, posebno „zgrajen“ pogled na svet in visoko kulturo. V prihodnosti bodo ob sprejemu na fakulteto preverjali sposobnost in nagnjenja za določeni tip dejavnosti in ne za stroko. In šolanje bo usmerjeno prav v razvoj teh sposobnosti.

Pedagogov v neposrednem smislu te besede ne bo tako veliko, zato pa bo močno narastlo število znanstvenikov in inženirjev, ki bodo izoblikovali nove sisteme šolanja. In kakšne rezultate bo dal tak sistem?

Hitro se bo skrajšal čas, potreben za študij. Znatno se bo povečalo število študentov. Namesto visokih sol bodo številna „oporišča“, tako imenovana „gledališča za šolanje“. Izboljšana bo kvaliteta študija strokovnjakov, s čimer bo zagotovljen hitrejši tehnični napredek.

In kdaj bo do tega prišlo? Po mojem vsekakor že leta 2000.

Kaj mislim o letu 2000?

Akademik A. Levikov

Znanstveniku se fantastika res ne spodobi. Kar pa zadeva fantaziranje, no, fantaziranje sploh ni škodljivo, ampak celo nujno za človeka kateregakoli poklica.

Vprašujete me, kaj mislim o letu 2000? Vprašujete me, ali bodo tedaj ljudje živeli v stolpnih super mestih? Po mojem, ne! Težko je verjeti, da je udobno stanovati v 99-nadstropju super stolpnice, saj se pri tem človek počuti majhen in plašen, izgubljen v orjaški pajčevini različnih cevi. Po moji sodbi so za razvoj sedanjih in

jajočim se poljedelstvom vključujejo v proizvodni proces žive kulture – milijarde mikrobov in bakterij.

Vprašate me, kaj menim o energetiki in gorivih?

Imeli bomo dovolj goriva v času, ki nam bo potreben, da si zanesljivo zagotovimo povsem nove oblike energije. V vsakem primeru velja, da na začetku prihodnjega stoletja ne bomo čutili pomanjkanja energije.

Skrivnost mišljenja

Profesor L. Voronin

Jaz sem fiziolog. Verjetno ni skrivnosti, ki bi bila bolj „vroča“, kot je skrivnost človekovega „jaza“, kot je skrivnost mišljenja.

Poskušajmo pogledati v prihodnost, za nekaj desetletij.

Človek se bo naučil spreminjati svoje nehotene reakcije v hotene. Ljudje bodo lahko po želji uravnavali temperaturo svojega telesa in krvni pritisk, krepili ali slabili izmenjavo materije v svojem telesu. Fiziologija bo naučila ljudi, da bodo gospodarili s svojimi čustvi: ustvarjali bodo taka čustvena stanja kot so radost, navdih, zadovoljstvo, in zavirali negativna čustva. Duševne bolezni bodo premagane, saj bomo zanesljivo

vedeli, kaj se je „pokvarilo“ v možganih. Rešena bo tudi uganaka spomina. Človek bo lahko v danem trenutku nepotrebne podatke shranil v „skrite kam-

plotno, mehansko ali kemično energijo in bi ustvarjala na milimetrovskih in še manjših nivojih močna električno-magnetska polja, visoke napone, temperature in tlake.

Za medicino in fiziološke raziskave bo zelo učinkovito vključevanje akumulatorjev v žive organizme. Ti akumulatorji v organizem bodo delovali desetletja in ustvarjali v njem uglasen sistem električnih, toplotnih in mehanskih učinkov (umetni organi).

Lahko bi po mili volji naštevval uporabo akumulatorjev superkapacitet. To je že funkcija fantazije, v teh odgovorih pa sem odmeril fantaziji le zelo skromno vlogo.

rite“, nato pa jih v trenutku potrebe uporabil. Človek bo odkril bistvo navdih, talentiranosti, genialnosti. In ko bo človek tako odkril svoje lastne skrivnosti, bo postal še bolj močan in srečen.

Subatomski vek

Prof. B. Kuznecov

Danes že lahko precej točno odredimo tisti proces, ki pripravlja poatomsko civilizacijo, torej civilizacijo, ki bo sledila tej naši sedanj.

Poskušajmo očrtati civilizacijo subatomskega veka.

Ni izključeno, da bodo središče vlogo igrali procesi ANGIILACIJE (delci-protidelci), materija – antimaterija. Po vsem sodeč, angilacija ne bo postala izhodišče vir energije, kakršne uporabljamo v proizvodnji, kajti angilacija predpostavlja trke delcev in protidelcev materije. Toda če bi znanstvenikom uspelo izolirati protidelce, jih ločiti od delcev in za določen čas preprečiti, da bi se spajali, bi dobili akumulator, ki bi lahko zbral v enem samem gramu snovi izredno veliko energijo.

Dva tipa uporabe superkapacitetnih akumulatorjev bi mogla korenito vplivati na značaj civilizacije.

En tip koriščenja takega akumulatorja bi bili aparati, ki bi uporabljali tone, morda celo tisoče ton antimaterije. Z njimi bi kozmične ladje lahko spremenili v prave laboratorije in observatorije, zaloge antimaterije pa bi omogočile, da bi dosegli meje Sončevega sestava in morda tudi odšli v medzvezdno svetovje.

Drugi tip bi bila vrsta zelo majhnih aparatov, v katerih bi se angilacijska energija (spajanje delcev in protidelcev materije) spreminjala v električno, to-

»Pomlajevanje družbe«

Prof. V. Perevedencev

Slehera napoved ima zgolj pogojni pomen, saj odgovarja na vprašanja: „Kako bo, če bi...“ Teh „če bi“ je veliko. Pa vendar si lahko s precejšnjo gotovostjo zamislimo našo družbo v letu 2000.

Proti koncu tega veka bo vzpostavljen normalni številni odnos med moškimi in ženskami, kar bo ugodno vplivalo na vse vidike ekonomskega in socialnega življenja.

Spremenil se bo starostni sestav prebivalstva. Družba se bo „postarala“ in postala modernejša.

Število starih ljudi lahko z veliko natančnostjo izračunamo za 60 let naprej. Vendar ne bomo šli tako daleč. Vzemimo konec našega stoletja. Leta 1939 je živelo v Sovjetski zvezi 13 milijonov ljudi, ki so bili stari nad 60 let. Ta kategorija sovjetskih državljanov je leta 1959 dosegla okrog 20 milijonov, leta 1999 pa jih bo nad 55 milijonov. Recimo, da bo imela Sovjetska zveza leta 1999 nad 300 milijonov prebivalcev in da bo nad 60 let starih ljudi 18%. Torej bo na vsak tisoč prišlo 355 starcev, kar bo seveda precej močno obtežilo delavni del prebivalstva Sovjetske zveze.

Ali se takemu „staranju“ lahko izognemo? Za strukturo družbe mora skrbeti družba sama. Ko skrbimo za podaljšanje človekovega življenja, moramo vsekakor misliti tudi na večji prirast prebivalcev. Če bo to upoštevala vsaka družina, se bo družba znova „pomladila“ na kakovostno novi osnovi.

Ali se bo za zaposleno ženo do leta 2000 kaj spremenilo?

NIKDAR V ZADREGI

hladilnik gorenje je več kot hladilnik

samopostrežba
shramba
minibar

HLADILNIKI
H715 135L
H721 230L
H717 175L
H728 280L

tropasovno hlajenje
zgornji pas hladilnika
—super hlajenje pod -18°C
srednji pas hladilnika
—vlažen hlad za jedila
spodnji pas hladilnika
—zmeren hlad za živila

gorenje

Mirko Lovrič iz Tuzle, voznik pri škofjeloškem Transturistu, je peljal v torek, 16. marca zjutraj, po avtomobilski cesti tovornjak KR 162-84, naložen s 7 tonami industrijske sode (uporablja se v tekstilni industriji) proti Ljubljani. Ko je pri Jezeru vozil z neprimerno hitrostjo (85 km na uro), je zapeljal na bankino, zadel betonsko ograjo na propustu, zdrsil čez in se prevrnil. Tovor se je raztresel, iz pretrganih vreč se je usipala soda, sprednja kolesa, ki so se pri trčenju odtrgala, so obtičala v vodi. Tovornjak je popolnoma izmaličen. Iz kabine so potegnili hudo ranjenega voznika in ga takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima najbrž zdrobljeno nogo. Gmotno škodo so ocenili na 100.000 din. Na sliki: raztresen tovor prelaga delavci na tovornjak, ki je prišel ponesrečenemu na pomoč. (Foto: Ivan Zoran)

SADJARSTVO PRED RENESANSO?

Kakšna so pota novega sadjarstva

Nekaj novosti v pridelovanju kvalitetnega namiznega sadja

Sadje dobiva tolikšen pomen v človekovi prehrani, da strokovnjaki tudi pri nas napovedujejo nov vzpon sadjarstva. Srednjeročni načrt Slovenije pravi, da se bo poraba sadja v naslednjih 20 letih najmanj potrojila. Sadjarjem se obetajo nove možnosti. Kakšno naj bi bilo sodobno, donosno sadjarstvo, kakšna pota je treba ubrati, o tem nam je napisal zanimiv prispevek inž. Alojz Mustar, vodja sadnih plantaž Agrokombinata Krško. V njem pravi naslednje:

Od novejših sadnih nasadov zahtevamo predvsem troje: da hitro zarodijo, da dajo v polni rodnosti zelo velik pridelek, da je sadje odlične kakovosti in da so vsa vzgojna in vzdrževalna dela čim lažje izvedljiva. Kakšen naj bo nov nasad, to je odvisno predvsem od talnih in vremenskih razmer, pa tudi od sposobnosti ljudi, ki bodo delali v nasadu. Zavedati se je treba, da so zahteve nasada tem večje, čim večje je naše pričakovanje in čim večje so naše zahteve.

Med novejšimi načini sajenja sadnega drevja poznamo predvsem dve vrsti nasadov: nasade sploščenih drevesnih oblik, ki imajo po 400 do 1.200 dreves na hektar, ter nasade gostega sajenja, tako imenovan sistem Pillar, ki ima 1.200 do 4.000 sadik na hektar. Obe vrsti nasadov sta uporabni za naše razmere, vendar naj že takoj dodamo, da zaradi raznolikosti talnih razmer pri nas ne priporočamo pretirano velikega števila sadik.

Dandanes težimo predvsem v intenzivno sadjarstvo. To pomeni način sadjarjenja, ko dosti vlagamo in dosti pričakujemo v razmeroma kratkem času. Tako sadjarjenje daje dobre ekonomske rezultate.

Rekli smo, da poznamo dve vrsti nasadov. V prvo vrsto spadajo pri nas že dobro znani palmetni nasadi, sajani na semenjaki, ki imajo po 400 do 500 dreves na hektar. Med nasadi ploščatih kron je palmeta kot drevesna oblika z vsemi svojimi prednostmi še vedno priporoč-

ljiva. Da bi pri tej vzgoji zmanjšali višino drevesa, priporočamo saditev sort, ki so cepljene na srednje močno rastočih podlagah v razdaljah 4 do 4,5 x 3 do 4 metre. Semenjaki bomo kot podlago izjemoma uporabljali za palmete nasade na slabših zemljiščih. Prednosti palmete so, da daje sorazmerno velike in dobre pridelke ter omogoča veliko strojne obdelave in drugih strojnih del.

Sajenje po sistemu Pillar je doma v Belgiji, kjer so zaradi hude konkurence italijanskega in francoskega sadja (odkar je Belgija v Evropski gospodarski skupnosti) naredili vse, da bi čim bolj pocenili pridelovanje sadja. To so dosegli predvsem z zmanjšanjem porabe živega dela, ki je predstavljal kar 40 odstotkov vseh stroškov.

Vzgojna oblika Pillar je prtljkava oblika dreves, ki rastejo na nizkem deblu in dosega le 2,5 metra višine. Drevesca imajo vretenasto razporejen kratek rodni les neposredno na podaljšku debla. To obliko bi z drugimi besedami lahko imenovali tudi navpični kordon. Poglavitna prednost tega načina vzgoje je v tem, da je vsa dela mogoče opraviti s tal, brez uporabe lestev. Druge prednosti so še: odlična kakovost plodov, visoki pridelki, hitro dosežena rodnost, redna proizvodnja in močno zmanjšano ročno delo, ki je vedno najdražje.

Za te vrste nasadov ne moremo uporabljati semenjakov za podlage. V poštev pridejo le različne šibko rastoče podlage.

Zato je važno, da za tovrstne nasade izbiramo le najboljša in po možnosti tudi ravna zemljišča. Oziraje se na kakovost tal izberemo tudi ustrezno podlago. Za suha tla uporabimo MM 104, za vlažna M VII in MM 106, za peščena in lahka tla pa MM 111, M II, in nekatere druge.

Poznamo tri vrste gostega sajenja: enovrstno, ki je najbolj pogosto (razdalja 3,5 x 1 m), dvovrstno, kjer sta dve vrsti bolj blizu skupaj, dve pa bolj oddaljeni, da grede vmes lahko sadjarski stroji, ter večvrstno. Za naša razmera je primeren predvsem enovrstni način sajenja, izjemoma pa dvovrstni. Obdelava je lahko čista ali v kombinaciji z mulčenjem ali pa mulčenje v kombinaciji z uporabo herbicidov. Novost teh nasadov je opora, ki jo zahteva podlaga M IX. Kot opora lahko služi žična armatura, svobodno stoječi koli ob drevescih ali kombinacija armature z eno žico in bambusove palice.

Vzgoja te drevesne oblike je izredno preprosta in zahteva zelo malo rezi. Nekaj pa je: prava nasadov v tej vzgoji je draga, zahteva veliko vlaganja, vendar se že po nekaj letih bogato obrestuje. V ugodnih razmerah lahko da nasad že v drugem letu po sajenju do 6 kg plodov na eno drevesce, v polni rodnosti pa daje 4 do 6 vagonov sadja na hektar. Življenjska doba nasadov traja 15 do 18 let.

Na koncu naj še poudarim, da je gosto sajenje še posebno priporočljivo za sadjarje, ki imajo manjše površine zemlje. V Sloveniji imamo že nad 20 ha tovrstnih nasadov, med njimi je tudi nasad, last krškega „Agrokombinata“, ki je bil lansko jesen narejen v Stari vasi.

Inž. ALOJZ MUSTAR

KEMIČNO ČIŠČENJE OBLEK PRI „ELEGANTU“ CELJE

Uporabnost obleke — trikrat dlje kot sicer!

- Kaj se dogaja z vašo obleko pri kemičnem čiščenju?
- Po šestih mesecih nošenja na sončni svetlobi se vrednost in trdnost blaga zmanjša za 50 %.
- Po kemičnem čiščenju je obleka izsušena in zelo občutljiva za prah.
- Kako mora delati dobra kemična čistilnica?

Pred dnevi smo izvedeli, da so v Kemični čistilnici „Elegant“ v Celju uvedli nov, dodaten postopek pri čiščenju oblačil. Obiskali smo čistilnico in izvedeli za zanimive podatke.

Znano je, da vedno hitrejši tempo življenja in prezaposlenost žena povzročata vedno večji pritisk na kemične čistilnice, ki pa največkrat ne skrbijo dovolj, da bi se sodobno opremile in poskrbele za učinkovite tehnološke postopke kemičnega čiščenja. No, kemični čistilnici „ELEGANT“ tega najbrž ne bi mogli očitati. Prav zadnji čas so nabavili enega od najmodernejših strojev, čeprav ne bi mogli reči, da so ostali čistilni stroji zastareli. Hkrati delajo z najnovejšimi kemičnimi preparati. Pri tem velja predvsem omeniti, da pri čiščenju dodajajo obleki potrebno naravno maščobo, ki jo kemikalije sicer izsušijo. Gotovo ste že opazili, da je bila kdaj vaša obleka suha, da je blago izgubilo na prožnosti in se ga je prah zelo oprijemal, ko ste obleko prinesli iz čistilnice. Z dodajanjem maščobe v določeni fazi čiščenja so v kemični čistilnici „ELEGANT“ to nevedčnost odpravili.

Zanimivo in koristno je tudi vedeti, kaj vse vpliva na trpežnost in videz naših oblačil. Strokovnjaki so ugotovili, da se zmanjša trpežnost tekstilnih materialov zaradi vpliva sončne svetlobe kar za 50 %, če na primer nosimo plašč šest mesecev po pet ur dnevno na soncu. Tu je treba dodati, da vpliva na blago tudi mestni zrak, ki je poln prahu, raznih plinov, saj in oksidov v industrijskih območjih. Vedeti je treba, da deluje vsak delček prahu, ki se vtire v tkanino, kot ostru rezilo. Dodajamo še ugotovitev strokovnjakov: redno čiščena garderoba traja ravno trikrat dlje kot nevdrževana.

V kemični čistilnici „ELEGANT“ so seznanjeni z najsodobnejšimi tehnološkimi postopki, katere uveljavljajo v evropskih državah pri kemičnem čiščenju in vzdrževanju garderobe. Hkrati pa je treba opozoriti, da ni vedno čistilnica kriva, če na očiščeni obleki opazimo poškodbe, katerih prej nismo opazili. Pri čiščenju tekstila se srečujejo z vrsto raznih problemov, ki so odraz tehnološke izdelave oblačila — od izdelave blaga, to je, od pređenja, tkanja, barvanja, oplemenitenja tkanine in končno do konfekcijskega ali krojaškega načina dela.

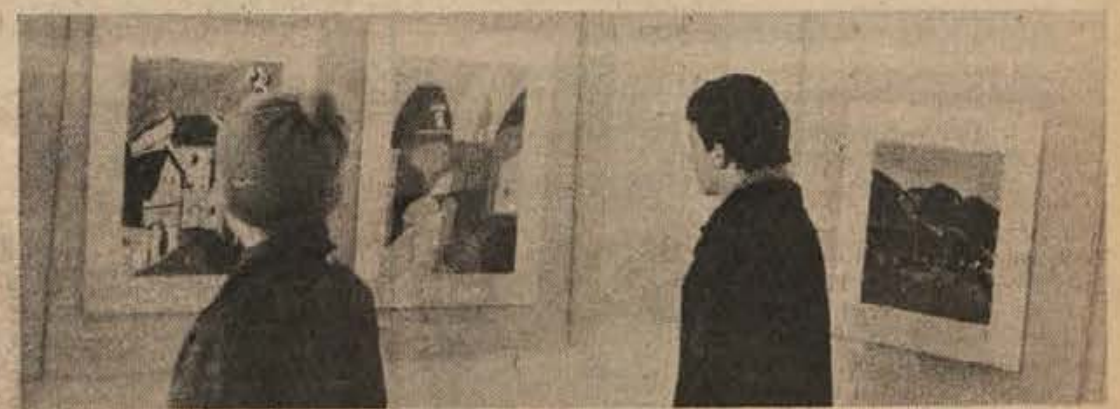
Posebno vidne so po kemičnem čiščenju odrgnine ali natrgana mesta na tkanini, ki nastanejo pri nošenju, ali, če jih poškodujemo, ne da bi opazili. Poškodbe so še posebno vidne ob kemičnem vplivu na tkanino, tam, kjer pride tkanina v direkten stik s kožo. To je na rokavih, ob žepih in ovratniku. Ko takšno oblačilo očistimo, opazimo, da je blago bodisi spremenilo barvo oziroma zbledelo in da je sama tkanina na teh mestih poškodovana. Razumljivo je, da se takim nevednostim lahko izognemo, če damo garderobo v čiščenje prej, preden je preveč umazana in zamaščena. Od tega imamo dvojno korist: obleka bo po čiščenju kot nova in, če smemo verjeti kemičnim laboratorijskim analizam, nosili jo bomo trikrat dlje, kot bi jo sicer.

„ELEGANTOVA“ čistilnica je eden od najmoderneje opremljenih obratov, vendar se je izkazalo, da bi kmalu ne mogli več zadovoljiti vsem potrebam. Šele z novim nemškimi strojem firme Boewe so povečali zmogljivost in hkrati raznovrstnost čiščenja. Stroj ima kapaciteto 30 kg tekstila na uro, opremljen je z najmodernejšo avtomatiko in kar je najvažnejše, dela na dvanajstih programih, ki so prilagojeni čiščenju tekstilov vseh vrst, od volne, svile in pletenin do najbolj občutljivejših sintetičnih mešaníc. Vso očiščeno garderobo likajo z modernimi parnimi napravami. Poleg tega razpolagajo z novim impregnacijskim sredstvom, ki da balonskim plaščem vseh vrst stoozdostno obstojnost proti premakanju dežja.

Zaradi povečane kapacitete lahko sedaj očistijo obleko v treh do štirih dneh. V najkrajšem času pa čistijo, razen krzna in usnjenih oblačil, preproge vseh vrst, če niso težje od dvajset kilogramov. Prav tako pa tudi zavese in odeje.

V bližnji prihodnosti bodo organizirali demonstracijsko čiščenje. Dneve, določene za to opravilo, bodo objavili in vsakdo, kogar zanima, kaj se dogaja z njegovo obleko pri čiščenju v „ELEGANTOVI“ čistilnici, si bo lahko ogledal ves postopek čiščenja. Ob tej priložnosti bodo stranke dobile tudi vsa zelena pojasnila in nasvete. V čistilnici pa bodo hkrati upoštevali vse posebne želje in pripombe strank.

A. K.

Razstava del akademskega slikarja Jureta Cihlarja bo v Likovnem salonu v Kočevju še do 21. marca. Tudi na tej razstavi se ljudje zanimajo za nakup slik. Že ob otvoritvi je predstavnik nekega ribniškega podjetja kupil tri slike. (Foto: J. Prime)

Beli krajini vsaj cesto!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Avbelj - podpredsednik republiške konference SZDL, Milan Kristan - predsednik republiškega cestnega sklada, Silvo Gorenc - republiški sekretar za notranje zadeve, Tone Turnher - sekretar republiškega odbora ZZZB NOV, Niko Belopavlič - direktor CP Delo, Niko Silih, nekdanji komisar Petnajste, in drugi, so se strinjali s predlaganimi načrti. Objavili so po svojih močeh pomagati, da bi bila Bela krajina kot ena izmed gospodarsko zaostalih pokrajin deležna več razumevanja za njen hitrejši razvoj. K temu stališčem so pripomogli zlasti dokazi o veliki pripravljenosti, ki jo kažejo občani za vsakovrstno akcijo napredka, saj samoprispevki nikjer drugje v Sloveniji nimajo toliko let domovinske pravice kot ravno v tej obrobni pokrajini.

Vimomersko srečanje je dalo tudi spoznanje, da je odbor Petnajste brigade s svojimi načrti pravnja vez med preteklostjo in sedanjostjo, ki zasluži vse priznanje in tudi javno podporo.

R. B.

Ni posluha za gasilstvo

Redni letni občni zbor gasilskega društva Kočevje je pokazal, da so se gasilci - predvsem operativni - zelo prizadevali za čim boljše uspehe. Sodelovali so pri gašenju desetih požarov, opravili vrsto prostovoljnih vaj in se udeležili posameznih tekmovanj.

Kritično so ocenili odnos delovnih organizacij do gasilstva in preprečevanja požarov. Po njihovem mnenju in tudi ugotovitvah bi morala vodstva podjetij bolj pomagati njihovi službi, ki je organizirana na prostovoljen način.

Sprejeli so priporočila in sklepe, da bodo seznanili s svojimi težavami občinsko skupščino in delovne organizacije. O svoji preventivni dejavnosti pa so bili mnenja, da je ni treba zanemarjati. Tudi v prihodnje bodo gasilci opravljali občinske preglede in o svojih ugotovitvah seznanjali strokovno službo občinske uprave.

Na občnem zboru so podelili tudi priznanja posameznim članom društva, ki že vrsto let delajo v gasilstvu. -3

ZASTARELA OPREMA

Vodstva delovnih organizacij in gasilskih društev v kočevski občini te dni pripravljajo poročila o stanju požarne varnosti v občini. Namen teh poročil je, da se z njimi seznanita občinska skupščina in pristojni svet, ki naj bi na podlagi teh in lastnih ugotovitev sprejel ukrepe za izboljšanje dela gasilskih organizacij v občini in za boljše požarno varnost v delovnih organizacijah. Razen teh organizacijskih vprašanj bo potrebno v prihodnje nameniti več denarja za potrebe gasilskih društev, saj imajo gasilci - razen redkih izjem - zastarelo in dotrajano opremo.

-3

Bomo spet skrčili obveščanje?

(Nadaljevanje s 1. strani)

članov sveta strnil v naslednje ugotovitve:

Osnovna usmeritev Dolenjskega lista je dobila podporo vseh ustanoviteljev v pokrajini, to pa potrjuje tudi mnenja občinskih konferenc SZDL in večine bralcev. Slednje nedvomno potrjuje visoka naklada tiskovila, ki se je letos še okrepila. Če ljudem domači list ne bi ugajal, ga pač ne bi naročali in plačevali.

Še daleč pa niso izkoriščene možnosti, ki jih ponuja tako razširjeno domače glasilo Socialistične zveze vsem vodilnim ter drugim političnim in javnim delavcem v naših občinah za uresničevanje ter oživiljanje številnih samoupravnih in političnih nalog. Premalo je njihovega sodelovanja v tisku.

KOLIKO PROSTORA ZA OBČINSKE STRANI?

Precej več časa kot za vsebinsko oceno lista so člani sveta porabili, ko so na seji dopolnjevali in sprejeli osnutek „Sporazuma o pogojih za izdajanje Dolenjskega lista“ za obdobje 1971-1975. Listina, ki naj bi jo podpisale občinske konference SZDL, ustanoviteljice lista, s kolektivom Dolenjskega lista, je eno izmed jamstev za nadaljnji razvoj in obstoj pokrajinskega glasila Socialistične zveze. Še pred izdajo ustanovne listine in pred izidom pričakovanega novega zakona o informiranju je tak „dogovor“ oz. sporazum med ustanovitelji lista ter kolektivom, ki mu je naloženo urejanje in upravljanje s časnikom, potreben in koristen.

Lani je 9 občin z našega območja prispevalo za stroške stalnih komunskih strani v listu samo še dobrih 10 odst., medtem ko je 90 odst. vseh sredstev ustvaril kolektiv lista sam. Tako breme pa je spričo že dosežene gornje meje za zbiranje reklamnih in drugih oglasov ter čestitk le prehudo. Razen tega se sofinanciranje občinskih strani že 5 let ni spremenilo oz. povečalo, medtem pa so se stro-

ški tiskanja in režije samo lani povečali za nekaj nad 38 odst.

Že septembra lani je zato uprava lista z utemeljenimi dokazili vred opozorila ustanovitelje časnika, da je treba določiti novo ceno za stalne komunske strani. Predlagala je 60.000 din za celoletno režijo take strani, čeprav stane taka stran po bilanci za 1970 nekaj nad 86.000 dinarjev. Do 15. aprila bo Dolenjski list izhajal v dosedanjem obsegu, ki pa bo po tem dnevu odvisen od tega, koliko

Usmerjenost in vsebina javnih glasil sta odvisna predvsem od bistva in kvalitete javnega delovanja vseh samoupravnih in političnih organizacij, od zive idejnopolitične akcije in vpliva naprednih družbenih sil v uredništvih in zunaj njih, zlasti pa od pripravljenosti in sposobnosti Zveze komunistov, da čim bolj in kar naj-ustrešneje izkoristi možnosti, ki jih dajejo ta sodobna sredstva v javnem demokratičnem boju za svojo politiko in stališča.

strani bodo zase naročile posamezne občine. Cenik za te strani je zdaj takle:

	din
cela stran	60.000
tri četrt strani	45.000
pol strani	30.000
četrt strani	15.000

Dolenjski list bo treba po 15. aprilu skrčiti na 20 oz. morda tudi samo na 16 strani, če se bo obseg komunskih strani zmanjšal tako, da bo zaradi tega tudi manj dohod-

kov in bo uprava lista morala znižati tiskarske stroške.

Krčenje obsega lista bo okmilo tudi sedanjí vsebinski program tednika, obveščanje v pokrajini nasploh pa bo osiromašeno. Najbolj bodo prizadeti seveda bralci, posebnó še vsi tisti naročniki lista, katerim je domači teden edino redno branje.

Člani izdajateljskega sveta glede teh vprašanj niso našli potrebnega soglasja s stališčem kolektiva lista, ki pa je seveda prisiljen, da se preobrazí čedalje bolj v samoupravno organizacijo, ki mora pridobivati svoj dohodek na vse bolj razvitem tržišču tiska. Z gornjimi stališči je zato po sklepu sveta uprava lista medtem že seznanila izvršne odbore občinskih konferenc SZDL vseh 9 občin, da se bodo glede naročila svojih stalnih komunskih strani za 1971 v prihodnjih dneh dokončno odločile. Seveda so vsi člani sveta že med razpravo o vsebinski oceni lista ponovno izjavljali, da obsega komunskih strani nikjer ne bi smeli zmanjševati.

Odgovor na vprašanje, ali bomo spet skrčili obveščanje v pokrajini, je zdaj torej v rokah ustanoviteljev lista. Zdi pa se nam, da bi morala zmagati zdrava in napredna stališča: vsaka občina bi med svojimi delovnimi organizacijami, o katerih naš list tako rekoč sproti piše in seznanja javnost, pač lahko zbral manjkajočo razliko do celo stalne komunske strani v Dolenjskem listu. Skrčeno obveščanje bi v sedanjem razvojnem obdobju naše stvarnosti pomenilo znaten korak nazaj.

Manjši obseg domačega političnega tednika z naklado, ki je med vsemi tovrstnimi časniki v Jugoslaviji dosegla že pred leti prvo mesto, pa bi ogrozil tudi vse to, kar sicer pravimo o Dolenjskem listu: da je namreč v 20 letih postal samostojen, aktiven in ustvarjalen subjekt, pa hkrati tudi vplivno žarišče družbenega, političnega in kulturnega delovanja.

TONE GOSNIK

600 mladink gre v Sisak

Na Dolenjskem se že pripravljajo na XI. zlet bratstva in enotnosti, ki bo junija letos v Sisku - Iz Dolenjske bo nastopilo 900 tekmovalcev

Sisak, prijazno mesto ob rekah Savi, Korani in Odri, bo letos gostitelj približno 15.000 udeležencem na tradicionalnem XI. zletu bratstva in enotnosti. Mladina iz treh republik se bo ponovno setala na manifestaciji, ki zbližuje potomce tistih ljudi, ki so med revolucijo krvaveli v skupnem boju. Sisak bo povezal ta dogodek s pomembno obletnico, praznovati bodo 30. letnico vstaje in ustanovitve prvega partizanskega odreda, imenovanega „Brezovica“. Kako se pripravljajo na prireditve, ki bo dosegla svoj višek 12. in 13. junija, pa je povedal tajnik zletnega odbora Adolf Suštar:

„S pripravami smo že pričeli, saj se zavedamo, da takšna obveza zahteva veliko naporov in truda. Prireditelji smo objubil, da pošljemo v Sisak 600 mladink, ki bodo nastopile v posební zletni vaji; sodelovali bomo še v 20 športnih panogah ter vseh predzletnih prireditvah. Torej računamo, da bo zastopalo naše območje okoli 900 športnikov. Če pa štejejo še tiste, ki bodo doma merili moči na izbirnih tekmovanjih, bo število tekmovalcev precej večje. V priprave bomo pritegnili vse naše telesovzgojne delavce, kajti brez njih ne bomo speljali priprav. Predvsem bi rad opozoril na njihov prispevek pri učemu zletnih vaj za mladinke. Vsi, ki bodo nastopili v Sisku, se bodo predvidoma pred odhodom predstavili na generalki v Novem mestu, ki jo bomo pripravili v počastitev dneva mladosti. Letos

računamo v glavnem na svoje lastne moči, saj bomo nastopali samo z mladino iz devetih dolenjskih občin. Ker je kolektar tekmovanja precej raztegnjen, verjetno ne bo večjih težav pri sestavi najboljših ekip. Tekmovanja bodo v glavnem ob sobotah in nedeljah, tako da ljudje ne bodo preveč odsotni od dela.“ S. DOKL

SZDL obdarovala

Za letošnji dan žena je krajevna organizacija SZDL Orehovica obdarovala 40 žena, predvsem starejših mater in vdov. Predstavniki SZDL in pionirji osnovne šole Orehovica so matere obiskali na domovih, kjer so pionirke tudi recitirale. Nad pozornostjo so bile matere veselo presenečene in so se lepo zahvalje za darila in recitacije.

J. SISO

NOVA ZBIRKA MLADINSKE KNJIGE

Šest knjig žlahtne lirike

Sapfo, Carducci, Mácha, Musset, Kosovel in Lermontov v novih ovitkih na slovenskem knjižnem trgu

Založba Mladinske knjige v Ljubljani je pretekli teden na tiskovni konferenci seznanila javnost s svojo najnovejšo zbirko LIRIKA. Novost na knjižnem trgu bo prijetno presenečenje za vse ljubitelje pesniške besede. Zbirka LIRIKA nam bo v nekaj letih v 100 knjigah predstavila mojstre svetovne in domače poezije v izbranih prepesnitvah. Seznanila

nas bo z biseri lirike od Orlanta preko Evrope do Amerike. Prvih 6 knjig nam predstavlja avtorje po temle vrstnem redu: Sapfo, Carducci, Macha, Musset, Kosovel in Lermontov.

Sapfino verze in fragmente sta prepesnila Anton Sovre in Kajetan Gantar; le-ta je pesmi tudi izbral in jim napisal spremno besedo. Carducijevo osebnost in pesništvo predstavlja Ciril Zlobec, ki je z Alojzom Gradnikom tudi prepesnil dela italijanskega poeta. Pesmi Karla H. Mache je prepesnil in jim napisal spremno besedo Dušan Ludvik. Janze Menart je poskrbel za izbor francoskega romantika Alfreda de Musseta. Š 117 stranmi je knjiga o Srečku Kosovelu najobsežnejša med prvimi 6 deli LIRIKE; pesmi zanj je izbral in jim napisal uvodno besedo Anton Slodnjak. Mihail Lermontov prihaja tudi tokrat pred nas z ljubeznivim pojasnilom M. Klopčiča, ki je pesmi tudi izbral in prevedel.

Urednik zbirke LIRIKA je Lojze Krakar. Knjige opremlja in tehnično ureja Aco Mavec, tiskalo in vezalo pa jih je ČGP DELO. Prvih 6 knjig je izšlo v nakladi 3000 izvodov, vezanih v celo belo platno (z rdečim in zlatim natisom), medtem ko je 1000 broširanih izvodov namenjenih samo šolam po znižani ceni. V prodaji stane zbirka 180 din, v prodaji 210 din, šole pa dobe prvih 6 knjig LIRIKE že za 90 dinarjev.

DOLINA MESECA

Znani prevod Vladimira Levstika še bolj znanega romana Jacka Londona DOLINA MESECA je spet pred nami: izdala ga je MLADINSKA KNJIGA (zbirka: Levstikov hram). Roman DOLINA MESECA je svetla knjiga o dveh preprostih, pošteni, iskrenih ljudeh, ki sta po trdem in dolgem iskanju našla sama sebe in svoj dom. Junaki Jacka Londona - zatirani, mali ljudje, so nam danes pravi simpatični, kot so bili presenečenje ob nastopu pogumnega pisatelja (1876-1916).

Uspešno nabirajo člane

AMD Kočevje šteje že preko 500 članov

Avto-moto društvo Kočevje je eno najživahnějšíh društev v Sloveniji. Letos so začeli načrtneje nabirati nove člane. Samo januarja in februarja so jih na novo vpisali 127 in so tako preseglí število 50.

Sedaj ima društvo včlanjenih 488 avtomobilistov, 5 motoristov in 13 podpornih članov. Kot petstoti član je bil vpisan Oto Krošelj iz Kočevja, Roška cesta 41. Društvo mu je dalo ves članski material in avtokarto brezplačno.

Članstvo je naraščalo tako: leta 1968 je bilo 215 članov, leta 1969 341, lani 379 in v začetku marca letos 506. Vendar včlanjevanje še ni končano. Iz porasta članstva je razvidno, da so vozniki uvideli koristi, ki jih imajo od društva. Člani Avto-moto zveze Jugoslavije imajo namreč vrsto ugodnosti doma in v tujini.

A. ARKO

Na Otočcu so rekli ne!

Na nedeljskem zboru volivcev na Otočcu niso potrdili predloga letošnjega občinskega proračuna. Občani so glasovali proti zato, ker so menili, da ni upoštevano reševanje ciganskega vprašanja, gradnja šolsko-turistične ceste ter da je za krajevne skupnosti predlagana vsota premajhna v primerjavi z donarjem, ki ga predvidevajo za občinske družbeno-politične organizacije.

Prav je, da zveste:

Važno obvestilo za vse naročnike

ČAS ZA PLAČILO NAROČNINE je spet tu: prihodnje dni vas bo obiskal vaš pismonoša - pripravite mu 24,50 din za naročnino prvega letošnjega polletja. Samo vnaprej plačana naročnina vam zagotavlja nemoteno prejemanje vašega najobsežnejšega in najbolje obveščenege hišnega prijatelja!

NAROČNIKI IZ VEN SLOVENIJE naj sami takoj poravnajo vsaj polletno naročnino (položnice šno razposlali v prvi številki po novem letu, prazno položnico pa lahko dobite tudi na vsaki pošti). - NAROČNIKI V TUJINI prav tako prosimo, da čimprej pošljejo celoletno naročnino. Če plačujete zanje domači teden sorodniki ali prijatelji v Sloveniji, jih prosimo za nemudno nakazilo naročnine.

PONOVNO PROSIMO: ne zadržujte pismonoš z razgovori o naročnini, raje jim pripravite drobitz, saj morajo v kratkem času obiskati več kot 25.000 naročnikov v Sloveniji!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

ZDRUŽENJE ZASEBNIH OBRRTNIKOV DOLENJSKE

vabi na

družabni večer in ples

ki bo v soboto, 20. marca zvečer na Otočcu.

Pela bosta Jožica Svete in Pero Dimitrijevič

Rezervacije vstopnic sprejema urarstvo Matija Wachter na Glavnem trgu v Novem mestu.

Komisija za urejanje delovnih razmerij ZDRAVILIŠČA DOLENJSKE TOPLICE

objavlja naslednja prosta delovna in učna mesta:

1. glavne blagajničarke - administratorke
2. treh natakarjev - točajeve
3. več vajencev (vajenk) za poklic natakar in kuhar

POGOJI:

- pod 1. ekonomska srednja šola ali nepopolna srednja šola s prakso
 - pod 2. KV ali PKV natakar oziroma NKV delavec za priučetev
 - pod 3. dokončanih 8 razredov osnovne šole in starost do 18 let
- Samska stanovanja in hrana zagotovljena. Prijave sprejema splošna služba 8 dni po objavi.

tistega
lanskega
dne

Kaktusov cvet

Nekega dne lani sem prvič v življenju videla prelepo čudo narave. Rekli boste: saj je vse okrog nas čudovito delo narave. Res je, pa vendar sem lani to začutila z edinstveno močjo.

Tisto čudo je bilo na našem balkonu že pet let. Stalo je v kotu balkona in zdelo se je kot mrtvo. Nobenega življenja ni bilo čutiti v zelenem mesu, obdanem z brezštevilnimi bodicami. Uganili ste. To je kaktus, za dobro pest velika bučka s podolžnimi grebeni, ki spominjajo na njive krompirja potem, ko ga človek ogrebe. In lani se je na enem izmed teh grebenov pojavila drobna, v mehak puh povita pikica.

Pikica je rasla in rasla ter se počasi spreminjala v tulec, ki se je daljšal ter postajal vse ožji in svetlejši. V primeri s kaktusovo bučko je bil pravi velikan, saj je bil dolg kar dva decimetra. Pokrivali so ga nežni rjavkasti lističi in zdel se je tako krhek, da sem ob vsakem vetrcu pomislila, kaj, če se prelomi in bom tako opeharjena za presenečenje, ki mi ga je narava pripravljala dolgih pet let.

Tistega dne sem navsezgodaj pohitela na balkon in moj varovanec je bil še prav tak kot že nekaj dni. Temnega tulca tudi opoldansko sonce ni prebudilo.

„Saj ne bo nič!“ sem razičarano ugotovila. Zvečer pa... Obstala sem kot vkopana. V čarobnem mraku je blestel velik, a šele napol odprt cvet. Pokleknila sem predenj ter se zazrla v številne prašnike, ki so se na svojih dolgih vitkih pecljih, nič debelejših od sukanca, dvigali prav iz vznožja tulca. Bilo mi je žal, da sem zamudila prvo razpiranje nežnih lističev. Toda cvet še ni bil povsem razprt. „Se bom lahko opazovala njegovo odpiranje,“ sem se potolazila. Za minuto ali dve sem se nagnila čez ograjo, poklicala mamo in očeta in tako zapravila še zadnjo priložnost, da bi videla gibanje venčnih listov kaktusovega cveta. Ko sem se spet ozrla nanj, je bil cvet dokončno razprt.

Se nikoli nisem šla tako težko spat kot tisti večer. Drugo jutro cvet ni bil več tako napet in blesteč. Nato je umiral. Počasi so se gubali prosojni lističi, prašniki so klonili in proti poldnevu se je tudi temni tulec nagnil in mrtvo obvisel ob kaktusovih bodicah.

Sedaj spet čakam na drobno pikico med kaktusovimi bodicami.

NEŽKA DULAR,
dijakinja gimnazije Novo mesto

Teta iz Amerike

Lani, 31. julija je moj stari oče praznoval 77-letnico. Na praznovanje je povabil vse svoje sorodnike. Nekaj dni prej smo imeli vsi domači veliko dela. Mama je pekla in kuhala, da bi bila gostija čimbolj bogata.

Pred praznikom so začeli prihajati sorodniki. Prišli so iz vseh krajev, najbolj vesela pa sem bila tete iz Amerike. Ko smo bili zbrani vsi, se je slišalo veselo raganje in petje. Veselili so se vso noč. Mene je kmalu premagal spanec, toda sredi noči sem vstala in se jim spet pridružila. Nekaj jih je sedelo za mizo pod košato jablano, drugi pa so plesali po pesku in travi za hišo. Tudi jaz sem plesala in se veselila. Še stari oče se je veselil.

Drugi dan, ko so sorodniki odhajali, pa je bilo bolj žalostno. Teta je odhajala nazaj v Ameriko. Bila je starejša od mojega starega očeta in vedeli smo, da je verjetno zadnjikrat v Jugoslaviji, zato smo se od nje težko poslovili.

Cez nekaj mesecev je prišlo pismo iz daljnega kraja. Nismo mogli verjeti, da je res, kar je pisalo v njem. Teta nas je namreč za vedno zapustila. Vsem je bilo zelo hudo, posebno pa staremu očetu. Spomnil se je na svoj rojstni dan, ko sta bila še skupaj.

Teta nam je večkrat poslala darila. Kadarkoli oblečem katero izmed njenih oblek, se vedno spomnim na tisti dan, ko smo bili pri nas še vsi veseli.

MARTINA BREZNIKAR,
novinarski krožek, osnovna šola Šentrupert

Lov na jazbeca

Nekega dne je prišel mimo naše hiše znani lovec Ivan Kvas iz Prelesja. Prosil je za kramp in lopato. Sel sem z njim. Med potjo mi je povedal, da greva loviti jazbeca.

Ko sva prišla do gozda, je stric Ivan spustil psico v gozd. Hodila sva po gozdu in prišla do goščave. Psica je začela lajati. Stric mi je povedal, da je psica našla jazbino. Ko sva prišla do luknje, je psica smuknila vanjo.

„Če bo začela lajati, imava plen,“ je dejal stric.

Psica je res začela lajati, midva pa sva zamašila dve luknji. Le največjo sva pustila odprto. Začela sva kopati rov. Kmalu je psica iz jazbine privlekla jazbeca. Stric je prijel kramp in jazbeca ubil. Mislim, da je že opravljeno, toda kopala sva naprej. Kmalu sva v gnezdu zagledala še enega jazbeca. Psica je skočila vanj in začela sta se metati po tleh, medtem pa je jazbec psici odgriznil uho. Potem je nisva mogla več zadržati. Ko ga je pokončala, sva s stricem prijela vsak enega jazbeca in odšla proti domu.

Pot naju je vodila med gostim grmičevjem in debelimi bukvami. Prišla sva do potoka. Bila sva utrujena. V goščavi je začela psica spet lajati. Ko sva prišla bliže, sva zagledala lisico in šest mladičev. Stric je pomeril in stara lisica se je prevrnila. Zavlekla sva jo v goščavo in stric ji je odrezal rep. Vso pot domov je psica skakala v jazbeca, ki sva ju nosila na ramah.

LUDVIK MAJČEN,
osnovna šola Šentrupert

DVE URI za 3 KM — Hud snežni metež in burja sta zajela med Loškim potokom in Podpresko pri Sodolu tale 4 vozila. Vozniki so se z vozili komaj prebijali iz zameta v zamet. Celi dve uri so potrebovali, da so se prebili 3 km daleč. V skupini so bili: poštni voz, ficko in dva volkswagna, slikani so bili na delu ceste, s katere je veter spihal sneg. Taka zima je tu v marcu, ko je že čas za oranje. Ko so bili vozniki spet na varnem, so dejali, da so bile to zanje najhujše ure v letošnji zimi. (Foto: Drago Mohar)

Pravica do obveščeniosti

Tovariš urednik!

Zadnje čase je bilo v slovenskih časopisih veliko napisanega o osnutku ustavnih sprememb in dopolnitev. Takoj na začetku moram zapisati, da mi je bilo tisto, kar ste pisali v Dolenjskem listu, še najbolj razumljivo. Če drugače ne, je človek zvedel vsaj to, kaj pomeni amandma. V vseh drugih časopisih so namreč vztrajno pisali o amandmajih, nikjer pa niso pojasnili, kaj ta beseda pomeni.

Ker tako spremenjena zvezna ustava z novostmi mora seznaniti vse ljudi in ker vidim, da ljudi te stvari zanimajo, predlagam Dolenjskemu listu naslednje: Naj zaprosi strokovnjaka in o najpomembnejših zadevah zapiše preprosto in jasno besedo, da bo vsakomur razumljiva in hkrati napisana tako, da bo zajeto bistvo. Vem, da je to težko, a zavedati se morate, da ste zdaj delo opravili le na pol, da velika večina bralcev ne ve, kaj spremembe prinašajo.

Opazil sem, da ste v primerjavi z večino drugih časopisov

skušali stvari čimbolj enostavno povedati, toda veliko ljudi, ki v teh pojmihi niso večji, si še zdaj beli glavo, kaj posamezni amandmaji pomenijo.

Da ne boste rekli, da vam pridigam ali pa da govorim na pamet, bom iz vašega teksta o ustavnih spremembah, ki je bil objavljen v 9. številki na četrti strani, vzel eno samo ustavno dopolnilo. Takole pravite: „21. amandma govori o temeljnih socialističnih samoupravnih odnosov, ki jih sestavljajo: družbeno-ekonomski položaj delovnega človeka, pri čemer mu skupnost jamči kot neodtujljivo pravico, da pridobiva dohodek in na podlagi svojega dela upravlja zadeve in sredstva družbene reprodukcije. Delovni človek sam odloča o dohodku, ki ga ustvarja v različnih oblikah združenega dela in združevanja sredstev.“

Ceprav sem večkrat pazljivo prebral, priznam, da si o tem nisem na jasnem. Kakšni so temeljni socialistični samoupravnih odnosov? Kakšna je

neodtujljiva pravica pridobivanja dohodka in kaj to pomeni v življenju? Kako človek v naši družbi upravlja zadeve in sredstva družbene reprodukcije in kaj te besede sploh pomenijo? Kaj je to združeno delo, združevanje sredstev?

Tako bi lahko vprašal kar za vseli 21 dopolnilnih predlogov zvezni ustavi. Ker mislim, da še več ljudi ne razume vseh dopolnitev in ker so te dopolnitve hkrati močno pomembne in zanimajo veliko število ljudi, predlagam, da po domače in na primerih poveste, kako bo z novo dopolnjeno ustavo. Tudi ni treba vsega naenkrat obdelati — v eni številki to, v drugi ono. Morda imajo bralci še kake druge predloge?

JANKO GRM
Kočevje

VALILNICA V NAKLEM PRI KRANJU

prodaja

- ENODNEVNE PISCANCE bele, lahke in rjave, srednje težke, po 2,50 din
- VSAKO SREDO, in ne ob torih, kakor prejšnja leta.

Piscance pošiljamo tudi po železnici. Kupcem nudimo tudi krmila za piscance in kokiši, pri večjem naročilu piscancev nudimo tudi posebne ugodnosti.

ZDENKO RUČINFI,
novinarski krožek
OŠ Šentrupert

Počlašeni mladi dopisniki

Na nedavni občni zbor turističnega društva v Šentrupertu so povabili tudi nekatere člane novinarskega krožka, da bi le-ti bolje spoznali delo društva in z njim seznanili sookole. Turistično društvo tudi želi, da bi več pisali o lepotaš Šentruperta in okolice.

Predsednik društva dr. Jože Jaklič je govoril o dosedanjem delu. Udeleženci so zatem poslušali poročila tajnika Maksa Kurenta in blagajnika Jožeta Bizjaka. Sledil je pogovor, v katerem se je eden izmed prisotnih v imenu vaščanov Vesele gore zahvalil društvu za napeljavo vodovoda. Maks Kurent je prebral pesem o Šentrupertu, ki jo je napisala Majda Peterlin - Vida Brest, partizanska pesnica, ki je doma iz Kamnja pri Šentrupertu.

Na občnem zboru so sprejeli tudi delovni program, ki obsega več različnih akcij. Marsikaj bo treba opraviti in preurediti, da bo Šentrupert privabil več izletnikov. Za predsednika so vnovič izvolili dr. Jožeta Jakliča, pa tudi tajnik in blagajnik sta ostala ista.

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K pri-spevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebno željo pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Tudi za Rudija že prihaja pomoč!

Prejšnji teden smo pisali o Rudiju Žlajpahu, invalidu iz Žužemberka, ki si tako zelo želi invalidski voziček. Ta bi mu pomenil toliko kot nove noge! Rad bi se tudi zaposlil in si dal popraviti zobovje, saj ga vse muči in ovira, da ne more biti tako koristen član naše družbe, kot bi rad bil. — Z veseljem obveščamo naše bralce in naročnike, da so takoj po objavi članka že pričeli prihajati prvi prispevki za Rudijev invalidski voziček: O tem bomo sproti poročali, hkrati pa prosimo: vsi, ki boste namenili Rudiju Žlajpahu svojo pomoč, napišite na denarno nakaznico ali našo pošto po-ložnico: „Za Rudija“. — O darilih, ki jih boste namenili mlademu invalidu, bomo sproti poročali.

Za Rudija so v preteklem tednu poslali z denarnimi nakaznicami: Olga Lendero iz Vidma pri Dobropoljah 50 din, Ignacij Strajnar iz Dečje vasi pri Trebnjem 100 din, Ludvik Zaletelj iz Fužine pri Zagradcu 50 din in Frane Stojs iz Sevnice 40 din.

Pri blagajni DL so v tem tednu prispevali za Rudija: Vera Perše iz Bircne vasi pri Novem mestu 10 din in neimenovana iz Novega mesta 20 din. Nežka Bakšič iz Slavskega laza, p. Vas, pa nam je poslala v pismu 50 din.

Do ponedeljka, 15. marca dopoldne, je bilo zbrano za Rudija že 320 din. Vsem darovalcem se v našem in v imenu Rudija toplo zahvaljujemo!

DOLENJSKI LIST

Zakaj ne v Novem mestu?

Z zanimanjem sem prebrala nekaj polemičnih člankov o smučanju oziroma o vlečnicah in gradnji dolenskega smučarskega središča v Crmošnjicah. Pričakovala sem, da se bodo oglašili tudi predstavniki občinske Zveze za telesno kulturo v Novem mestu ali pa Dolenjske turistične zveze, a so se, kot vse kaže, moja pričakovanja izjalovila. Odločila sem se, da vam napišem nekaj vrstic — tudi iz drugega zornega kota.

Cisto slučajno mi je prišla v roke študija „Zimski turizem v Sloveniji“. Iz radovednosti sem jo prelistala le toliko, da sem v njej pogledala, kaj pričakujejo od Dolenjcev. Tako sem ugotovila, da menijo iz Crmošnjic narediti središče vikend turizma za lokalno klientelo — točno tako je pisalo v študiji! Ta „lokalna klientela“ naj bi prišla iz Novega mesta, je bilo napisano.

Ce pogledam na zimsko smučarstvo, ki je za letos menda že kar končano, s svojega položaja, to je z očmi mlade, da bi nujno potrebovalo vlečnico. Nekaj prostorov v bližnji okolici je za te namene prav primernih. Morda bi kazalo tako prenosno vlečnico postaviti v Kosovi dolini, kjer so pred nekaj leti otroci Solskega športnega društva Katja Rupena s tako vneto urejali smučišča. Sneg v Novem mestu ne skopni dosti prej kot na spodnjih pobočjih Gač, otroci pa bi le imeli veliko veselja in tudi več možnosti za smučanje.

S tem nisem proti vlečnicam v Crmošnjicah. Toda dokler ne bo mesta modernizirano in dokler ne bo Crmošnjic podprti turizem, ne pričakujem kake večje rasti. Skoda je tudi, da česa podobnega niso delali na Gorjancih, kjer obleže sneg celo dlje kot na Gačah.

Sicer pa, zakaj ne bi o tem spregovorili strokovnjaki? Naj povodo svoje mnenje tudi vsi tisti, ki so z denarjem in prostovoljnimi delom pomagali pri razvoju našega smučarstva.

Da pa sem predlagala prenosno vlečnico v Novem mestu, je en sam vzrok: kdor nima avtomobila, mu Crmošnjice niso dostopne. Tisti, ki imajo avtomobile in so navdušeni smučarji, gredo ob koncu tedna tudi na Kravec ali Vogel in žrtvujejo še nekaj ur več za vožnjo. Morda se to: inž. Lapajne, ki se je v Dolenjskem listu že oglašil, ima, kakor vem, barvne fotografije o smučanju na Gorjancih sredi aprila. Morda bi tudi on povedal, kaj misli o vlečnici v Novem mestu in sploh o razvoju novomeškega smučanja. Več glav več ve, pravijo.

MARIJA NUNČIČ,
Novo mesto

Zbirka za Jelko

V zadnjem tednu so z denarnimi nakaznicami poslali za Jelko: Dolenjski oktet iz Novega mesta je prispeval 100 din.

Pri blagajni DL so v zadnjem tednu prispevali za Jelko: Dora Obrrekar, Novo mesto 50 din, mod vaščani Karteljevega pri Mimi peči je zbrala Jožeta Florjančič 210 din, delavci Opekarnice iz Zaloga so prispevali 500 din, Josip Kruljac iz Novega mesta 50 din, neimenovana iz Dolenje vasi pri Krškem 100 din, Damjan Godnič iz Žigon 37. Renče, nam je poslal 3.000 lir (71,30 din), Antonia Aris-Hrovat iz Zuericha 80 din, Martina Kržančič-Hrovat nam je poslala 90 frankov, medtem ko so Anica Vigič, Anica Goršič in Peter Mikec-Hrovat prispevali za Jelko po 20 frankov, kar zneso v dinarjih 509,40 din, in J. Bratkovič iz Kanade 5 kanadskih dolarjev (72 din).

Direktno na njeno knjižico je poslalo 6 družin iz Gotne vasi in ena oseba iz Kandije (vsi neimenovani) 350,00 din.

Do ponedeljka, 15. marca dopoldne, je bilo zbrano in oddano na hranilno knjižico Jelke Lavrič pri DBH 71.793,98 din. Vsem: iskrena hvala!

DOLENJSKI LIST

ZA VSAKO GARANTIRANO DOLENJSKI LIST

kultura in izobra- ževanje

Imeniten zbor

26. in 27. marca bodo Šmarješke Toplice gostile udeležence občnega zbora republiškega Društva matematikov, fizikov in astronomov. Prvi dan bosta na sporedu dve predavanji (dr. Niko Prijatelj: Aritmetične lastnosti v glavnih kolobarjih in dr. Peter Gosar: Dislokacije), zvečer pa bosta udeležence sprejela predsednik občinske skupščine in predsednik izobraževalne skupnosti iz Novega mesta. Občni zbor bo 27. marca. Zatem si bodo udeleženci ogledali novo šolo v Šmarjeti in v Novem mestu laboratorije na gimnaziji in šoli za zdravstvene delavce.

KEMOOPREMA bo pokrovitelj Tabora

Trebanjsko podjetje „Kemooprema“ bo pokrovitelj letošnjega avgustovskega delovnega srečanja likovnih samorastnikov v Trebnjem, ne pa razstave „Salon likovnih samorastnikov Jugoslavije“, kot smo pomotoma zapisali v prejšnji številki lista. Kdo bo pokrovitelj „Salona“, ki bo od 7. do 25. avgusta letos, organizatorji skrivnostno molčijo. Očitno pripravljajo presenečenje.

„DEČKI“

Franceta Novšaka

Ponatis „romana iz dijaškega internata“, ki ga je France Novšak napisal 1936, izšli pa so 1938, nas spominja na razburjenje, ki ga je Novškova knjiga vzbudila pred 30 leti. Takrat so se slovenske literarne revije glasno prepirale okoli notranje vrednosti knjige in njenih nosilnih motivov, dnevni tisk pa je z malo-meščanskim molkom želel knjigo obiti. Ponatis, ki je samo prediščeno besedilo pave knjige, zasluži prostor na knjižnem trgu: še vedno bo — tudi danes — protest proti stehernemu svetohlinstvu. Čas romana ni pokopal, kot je takrat zapisal v Ljubljanskem zboru Vladimir Pavlič-Bor. — Roman je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani.

Nazaj k zvezdam

Ali so res v davni preteklosti izvenzemeljska bitja obiskala našo Zemljo? V času, ko se še niso polegale viharne razprave „za“ in „proti“ prvi knjigi Ericha von Daeenikena „Spomini na prihodnost“, ki je po vsem svetu vzbudila toliko nasprotujočih si ocen, nam daje avtor v razmišljanje že svojo drugo delo „Nazaj k zvezdam“. V knjigi, ki jo je na slovenski knjižni trg pred dnevi poslala kot svojo izredno izdajo Mladinska knjiga, objavlja znani pisec „dokaze za nemogoče“, s katerimi pravzaprav vsestransko podpira svoje številne trditve iz „Spominov na prihodnost“.

Von Daeeniken piše zdaj o svojih potovanjih prav na konec sveta, kot bralci — in razmišljevalci — pa lahko gremo z njim v čudne kraje k še bolj čudnim spomenikom in ostankom davnih kultur. Mimo vsega, kar nam Daeeniken ponuja in razlaga, ne moremo enostavno in z omalovaževanjem. Ni zato zaman njegova prva knjiga postala ena najbolj branih po svetu, saj nas neresene uganke preteklosti resnično živo zanimajo. Zato bo tudi po drugi knjigi skoraj moral seči vsakdo, ki ima ali pozna prvo Daeenikovo delo.

Tg.

Črnomelj prehitel vso Dolenjsko

Kažipoti za nadaljnji razvoj belokranjske kulture so postavljeni — Kdaj bo kulturna skupnost prevzela financiranje kulture: že takoj ali šele 1. julija — Pisana sestava skupščine

Ko smo v ponedeljek, 15. marca, že končevali redakcijo te strani, je prišlo iz Bele krajine sporočilo, da so v Črnomlju tega dne ustanovili kulturno skupnost. Ni potrebno posebej poudarjati, da je to dogodek širšega pomena, tudi zato, ker so Črnomaljši prvi na našem območju pretrgali trak na ciljni ravnini.

O ustanovitvi črnomaljske kulturne skupnosti poročamo na kratko na drugem mestu. V tem zapisu ho-

čemo povzeti le nekaj pomembnejših določil iz začasnega statuta te skupnosti in ugotoviti, kje so kaži-

Doživetje z Goldonijem

Izvrstna predstava »Krcmarice Mirandoline« na novomeškem odru — Aplavz režiserki in igralcem

Novomeščani prav gotovo že vrsto let niso tako zadovoljni zapuščali dvorane Doma kulture kot v petek, 12. marca zvečer, ko je domača amaterska skupina uprizorila tridejanko »Krcmarico Mirandolino« Carla Goldonija.

Igro je režirala Kristina Piccolli-Barlova, ki je tudi začela predstavo s prologom pred spuščeno zaveso, v vlogah pa so nastopili: Božana Zjgante, Tatjana Sajevič, Zvonka in Jože Falkner, Jože Bračička, Franci Čuček in Laci Cigoj.

Težko bi se odločili, kateri od likov, ki so jih igralci, vsi po vrsti,

dovršeno predstavljali, je naredil na obiskovalce najboljši vtis. Zgodilo se je namreč, kar je za amaterske odre redkost, da v skupini ni bilo izraženo šibkih mest, da je igra tekla lahkolno in živahno, kot zahteva dejstvo, da dejanje poteka na italijanskih tleh.

Posebej je treba poudariti, da smo prav zaradi tega na odru tudi videli komedijo, ne pa kakšno jecljajočo melodramo, v kar bi se igra pod neveselo roko in z neveselimi igralci lahko izrodila. Še več bi lahko rekli, namreč to, da je bila komedija predstavljena čisto z vsemi vsebinskimi odtentki in karakternimi posebnostmi.

Obvseh teh dejstvih je bila vključitev poklicnega igralca Lacija Cigoja iz Ljubljane v tako izravnano ansambel prej posrečena kot ponesrečena. Tako prakso pa bi veljalo obdržati tudi v prihodnje, nemara tudi zato, ker se lahko amaterji od profesionalca veliko naučijo.

Predstava je bila doživetje v pravem pomenu besede in vredna, da bi Novomeščani z njo gostovali še na kakšnem zahtevnejšem odru. I. Z.

KO SO RIBE ZVEZDE POPASLE

Znana zbirka Mladinske knjige, ZLATA PTICA, ki nam prinaša najlepše pravljice in pripovedke iz vsega sveta, je bogatejša za novo knjigo: pred kratkim smo dobili pravljice in legende iz Vietnama, Laosa in Kambodže. Zivljenje iz pokrajini ob Rdeči reki in Mekongu je zdaj živo pred nami. Zanimive barvne priloge so posnete po izvornih novoletnih voščilnicah. Pravljice je iz nemščine prevedla Tatjana Premk.

S polic Mladinske knjige

Knjižnica KONDOR je dobila pred kratkim 118. in 119. zvezek. Osem novel F. M. Dostojevskega je izšlo pod skupnim naslovom »Mali junak«, prevedli pa so jih J. Vidmar, Vera Brnčič, Janez Zor in Aleksander Skaza, ki je novele tudi izbral, uredil in knjižici napisal spremno besedo. — »Odseli« Zofke Kvedrove so odlomki iz pisateljskih del, ki jih je za to delce izbrala, uredila in jim napisaluvodno besedo Erna Musarjeva.

PRICEVANJA, priljubljeno zbirko MK, so dobila 12. in 13. knjigo: prevod dela generala V. N. Giapa »Ljudska vojna, ljudska armada« (prevod Jože Plešej) in pretresljivo pričevanje črnske mladine o rasizmu v ZDA: »Crni otroci« italijanskega avtorja Marcella Argillija (prevredla Metka Simončič).

poti za razvoj kulturnih dejavnosti v Beli krajini.

V začasnem statutu je poudarjeno, da je naloga črnomaljske kulturne skupnosti spodbujati in podpirati najbolj kvalitetne in umetniške dosežke na kulturnem področju in sodelovati z vsemi dejavniki v zadevah, pomembnih za razvoj kulture in kulturno plemenitenje ljudi.

Nadalje je navedeno, da je naloga kulturne skupnosti pripraviti večletne in letne delovne načrte, ki jih uresničuje ob trdnem družbenem dogovarjanju, pri tem pa celotno dejavnost usmerja v okviru splošnega družbenega razvoja.

Poleg tega je pomembno določilo, da kulturna skupnost skrbi za to, da bo za uresničevanje načrtov zagotovljen denar. V njeni pristojnosti je gospodarjenje s tem denarjem in njena skrb so merila za delitev oziroma porabo sredstev.

Skupščina črnomaljske kulturne skupnosti je sestavljena iz 25 članov, izvršni odbor pa je 7-članski. V skupščino so izvoljeni predstavniki ZKPO, knjižnice, skupnosti Glasbene mladine, gospodarskih organizacij, sindikata, SZDL, ZMS, ZKS, TIS in občinske skupščine. Glede na sestavo skupščine je skrb za kulturno skupnost in razvoj kulture dana v roke vsem zainteresiranim dejavnikom.

Novo ustanovljena kulturna skupnost bo morala prevzeti financiranje kulturnih dejavnosti najkasneje s 1. julijem. Če bodo možnosti, se bo kajpak to zgodilo že prej.

PRED REORGANIZACIJO NAŠEGA JAVNEGA KNJIŽNICARSTVA

Knjižnice odpreti, knjige v obtok!

Na Dolenjskem bomo imeli dve območni splošnoizobraževalni knjižnici: v Novem mestu in Brežicah — Prosti pristop bo treba dosledno uveljaviti pri knjižni izposoji — Strah pred uganko, kdo in kdaj bo dal denar za uveljavitev reorganizacije knjižničarstva, je utemeljen

Javno knjižničarstvo je premalo vključeno v splošni družbeni razvoj, hkrati pa je tudi še vse preveč zaprt. Drugi del te ugotovitve velja zlasti za študijske knjižnice. Glede na sodobne potrebe bodo morale tovrstne ustanove omogočiti čimvečjo izposojno knjig.

Javna knjižničarska mreža v Sloveniji bo razdeljena na šest skupin: prvi dve skupini bosta obsegali splošno izobraževalne območne (regionalne) knjižnice, knjižnice od tretje do pete skupine bodo občinske, knjižnice šeste skupine pa krajevne.

Razpored po skupinah bo narekovalo več reči, zlasti pa bo treba upoštevati število prebivalcev, vrste šole in razvitost krajev.

Na Dolenjskem ne bomo imeli ustanove v prvi skupini, medtem ko se bo v drugo skupino uvrščeni študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu pridružila tudi osrednja brežiška knjižnica.

Sedanja študijska knjižnica Mirana Jarca bo postala predvidoma območna splošno izobraževalna knjižnica, ki bo obsegala novomeško, črnomaljsko, metliško in trebanjsko občino, predlagajo pa, da bi se to območje razširilo še na kočevsko in ribniško občino.

Nesamostojne krajevne splošnoizobraževalne knjižnice so predvidene v krajih, ki imajo več kot 1500 prebivalcev. Takih središč na Dolenjskem ni veliko, tudi v novomeški občini ne, ki z okoli 50.000 prebivalci prevladuje na tem območju.

Kar zadeva novomeško območno splošnoizobraževalno

knjižnico, bo zlasti težko uresničiti zahtevani prosti pristop pri izposoji knjig. Skoraj nepremagljiva ovira so prostori, ki so tako majhni, da sodobnega načina izposoje ne omogočajo.

Predvideno je, da bi reorganizacija javnega knjižničarstva opravili v petih letih. Novomeška študijska knjižnica jo bo lahko le, če bo imela prostore. Potrebne bodo preizdave, dozidave, nadzidave, potrebno pa bo za to tudi zagotoviti denar. Odgovora na vprašanje, kdo naj vse to omogoči in zagotovi, trenutno ne vedo. Najbrž bo minilo še nekaj časa, preden se bo izluščilo kaj oprjemljivega.

Kako bo to obravnaval napovedani zakon?

IVAN ZORAN

Katica Paradž-Vojkovič: DRUZINA, jelšev les, 1969 — Z lanskoletne razstave naivnih kiparjev Jugoslavije v Kostanjevici

DOMAČA KOROMINDIJA ZA CINCABE

Te dni je Mladinska knjiga v Cicanovi knjižnici izdala še eno delo: deset zanimivih zgodb pod skupnim naslovom »Koromindija doma«, ki jo je mladim bralcem napisal Beno Zupančič. Knjiga ima 101 stran, ilustriral in opremil pa jo je Jože Čiuh. In o čem piše? Tole so naslovi zgodb v njej: Jablanov vrtnec, Stolp, Crni petelin, Deček Jarbol, Luka, Koromindija doma, Sto pet ljubenic, Sladoled za pirate, Breda hoče imeti muco in Breda noče na Mesc.

FRANCKA DULAR

Mali kulturni barometer

FOTOGRAFIJA KOT UMETNOST — Kabinet slovenske fotografije v Gorenjskem muzeju (Kranj) je ponudil obiskovalcem na ogled petdeset umetniških fotografij ustvarjalca Janeza Marenčiča, dobitnika gorenjske Prešernove nagrade za leto 1970 in nosilca številnih mednarodnih priznanj — medalj in diplom. Marenčičevo tovrstno delo je treba gledati izključno kot likovno tvornost, kajti moč njegovega fotografiranja je v opuščanju, je komponiranje zreduciranega, kot je v katalogu zapisal Marko Aljančič. Marenčiča zanima le tisto, kar je bistveno in značilno, sliko gradi le s temi elementi. Prav tak način fotografiranja pa narekuje, da fotografije obravnavamo kot umetnost. Zanimava razstava bo odprta do 30. marca.

„ROŽNI VENEC“ NA SENOVEM — Kolektiv „Lisce“ na Senovem je izkazal veliko pozornost za poslenim ženskam ob njihovem prazniku. Pred zabavo so si lahko ogledale igro „Rožni venec“.

LUTKOVNI ODER NA OTOČCU — Prejšnji teden so na Otočcu odprli lutkovni oder v kulturni dvorani. To kulturno dejanje so omogo-

čile krajevne organizacije, k temu pa jih je spodbudil ravnatelj osnovne šole Franc Pavkovič. Le-ta je tudi našel lutkovno igro „Janko in Metka“, ki so jo na otvoritveni večer uprizorili učitelji in učenci. S to igro nameravajo gostovati po okoliških krajih.

UMETNOST V KERAMIKI IN EMAJLU — Milan Lorenčak, likovni pedagog na pedagoški gimnaziji v Celju, je bil znan javnosti kot krajinar in portretist, v zadnjem času pa se je začel ukvarjati z umetniškimi oblikovanjem v keramiki in emajlu. Za galerijo v Prešernovi hiši v Kranju je naredil izbor tovrstnih del, razstavo so odprli 12. marca, na ogled pa bo do konca meseca. Prav gotovo bi taka umetniška zvrst zbudila pozornost tudi na Dolenjskem, če bi se ta ali ona galerija na našem območju odločila prirediti ustrezno razstavo.

ZAKLJUČNI RACUN LE SPREJET — Upravni odbor sklada za kulturo v Novem mestu je minuli teden, potem ko je dobil v roko najboljše obrazložitev lanskega poslovanja tega sklada, le sprejel zaključni račun.

TEKMOVANJU ZA ŽUPANČIČEVO BRALNO ZNAČKO NA ROB

Dobra knjiga odtehta rumeno zlato

Bron, srebro in zlato so simbolične vrednosti za tehtanje neprecenljivega bogastva, ki ga učenci dobe pri branju knjig

Osnovne šole po Dolenjski in Beli krajini že četrto leto tekmujejo za bralno značko. Za organizacijo skrbe šolska vodstva, gmotna vprašanja pa rešuje odbor za Župančičeve bralne značke.

To dopolnilno delo na šolah zajema malone četrtino vseh učencev. Poteka po pravilniku. V začetku šolskega leta sestavijo aktivni učitelji slovenskega jezika bralne načrte za štiri starostne stopnje. Načrti obsegajo dela iz domače in tuje književnosti, prozo in pesmi. Šolske knjižnice se založijo s potrebnimi knjigami, tekmovanje pa razglasijo vodstva šol. Zaključje so velike; učenci morajo poznati vsa dela, se naučiti literarno vre-

den odlomek in še doživeto recitirati tri pesmi.

Začne se samostojno, tiho, načrtno delo. Učitelji in starši imajo v akciji dragoceno pomoč: dobro knjigo. Učenci se tega dela lotijo drugače kot šolskega: bolj sproščeno, brez bojazni, saj se zavedajo, da jih nihče ne bo ocenjeval.

Tekmovanja so ponavadi v februarju. Pred komisijo morajo pripravljena dokazati, da so uspešno obvladali bralni načrt. Značke so vrednote posebne

vrste. Imajo simbolične vrednosti: bron, srebro in zlato. Čim zlahnejšo kovino pomenijo, tem težji so pogoji za pridobitev. Pogovori o prebranih delih so sproščeni, uspe lahko vsem. Na slavnostnih podelitvah značek doživijo tekmovalci ponos in zadovoljstvo, da so delo dobro opravili. Bralna značka je zanje tudi spodbuda za novo tekmovanje.

Najpomembnejša pri vsem tem je gotovo zavzetost za branje. To je kažipot, da dobre knjige tudi poslej, ko bodo učenci zapustili šolske klopi, ne bodo brez bralcev. Ivan Zoran

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

10

Ta sposobnost ocenjevanja, ki jo pridobiš le v življenjski šoli, bo zelo važna pri izbiri tiste, ki jo boš nekoč izbral za svojo življenjsko tovarišico.

Ko bo prišlo pri tebi do spolne zrelosti, ti bo spolni nagon lahko povzročal resne preglavice. Se preden se pri fantih zbudil želja po ljubezni, začujti spolni nagon v sebi v čisto telesni obliki, kot nemir in napekost, ki teži k sprostitvi. Včasih pride do nje v spanju samo od sebe (polucija), včasih pa hote s samozadovoljevanjem (masturbacija). Do tega pride kdaj pa kdaj v razvojnih letih pri večini fantov (manjkrat pri dekletih). Dasi nima samozadovoljevanje posebnih posledic za mladostnikovo zdravje in po nekaj letih pri večini preneha, mo lahko sledi občutje krivde s pobitostjo in zamorenostjo. Zato je prav, da se navadiš obvladovati svoj spolni nagon, saj veš, da človek ne sme biti suženjko podrejen svojim nagonom. Sam tudi veš, da je samopremagovanje eno od najboljših sredstev za krepitev volje, za oblikovanje trdnega značaja.

S stiskami spolnega nagona in sencami, ki spremljajo samozadovoljevanje, boš imel mnogo manj težav, če bo tvoje življenje delavno in razgibano, da bo na ta način „potrošilo“ tudi te nove sile, ki jih je sprožilo spolno zorenje.

Posvečaj se učenju in delu, napolni svoj prosti čas z igro in športom, išči koristno razvedrilo v vsem, kar te zanima in veseli! Samo to je prava mladost!

Ne bodi „lenuh – poležuh“, ne bodi samotar! Škoda lepih mladostnih dni, ki bi jih preživel v brezdelju in dolgočasju! Kadar pa si opravil svoje naloge, pojdi med ljudi: pogovarjaj se s starši in prijatelji, da bodo tvoji dnevi polni in bogato izkoriščeni!

Ne bo minilo mnogo let, ko se bo tudi v tebi prebudilo hrepenenje po ljubezni, ko bodo tvoje notranjost razgibala prva ljubezenska čustva, prve simpatije, kasneje pa tudi prva ljubezen.

Vsak doživlja po svoje ta večni roman ljubezni, mnogo pa je vsem skupnega, ne glede na čas in različne posebnosti. Če nam je Cankar s svojo iskreno umetniško izpovedjo zvesto prikazal vdor „čudnih“ predstav v mladostno domišljijo v letih spolnega zorenja, naj nam razkrije še nekatere značilnosti prve ljubezni:

„Pavla je imela kostanjeve lase, v bujne kite spleteno. Imela je velike, vesle rjave oči; kamor se je ozrla, je koj zapejo od radosti, ljubezni in mladosti. Takrat ji je bilo petnajst let, mislim. Zmenila sva se bila, da se imava rada; in vse je bilo prav. Ljubezen je bila en kratek pozdrav, en topel pogled, en tih smehljaj.“

Vroč mi je prihitela naproti, ko sem prišel pod večer, da bi jo čakal za vrto.

„Pridi k meni nocoj! Čisto sama bova! Oče in mati pojdeti v krčmo tarokirat. In ostala bova do polnoči, sta rekla. Prav čisto sama bova, sama vse od večera do polnoči!“

Ko so sijale zvezde, sem se napolnil na to veselo vasovanje. Neznana vročina, sladka in težka, mi je ležala na licih, na duši.

V veži me je čakala, vsa bela, in me je prišla za roko. Pozdravila se nisva z besedo, tudi pogledala se nisva, ne vem zakaj. Vedla me je skozi prvo izbo, ki je bila velika in temna. V drugi izbi je gorela svetilka na mizi. Zasmejala se je: takrat me je pogledala s čistimi očmi.

„Glej, kaj sem pripravila za ta najin večer!“

Steklenica črnega vina, poleg nje dvojce kelihov, na krožniku gnjat, v košarici kruh.

„Pijva in jejava, sedaj, ko sva...“

Zardela je in tudi jaz, mislim, da sem zardel. Spogledala sva se in zasmejala sva se oba.

„Sedaj ko sva mož in žena!“

Sedla sva tako, da je bila miza med nama. In sva jedla in pila.

Jaz sem pravil resnobno, kakor sem mislil:

„Se dve leti imam do mature, samo še dve leti. Štiri leta na tehniki, samo štiri leta. Štiri leta, ena ura. En trenutek, ker se

bova zmerom tako rada imela kot sedaj...“

Beseda se mi je ustavila...

Poznal sem vse tiste zvonke in visoke besede, ki jih je bila ustvarila ljubezen. Ali na jezik mi ni hotela nobena, še sama beseda „ljubezen“ ne. Rajši bi bil umrl, preden bi spregovoril strahno in tujo besedo „ljubim te“. Nekaj drugega je bilo v meni, tem visokim in zvonkim besedam nič podobnega. Bila je čista mladost, brez pretvarjanja in hinavščine in košatih oblačil...

Taka je bila prva ljubezen pri Cankarju, kot nam jo pripoveduje v črtici z značilnim naslovom „Utrinki iz mladosti“.

Tudi tebi bo mladost prinesla take ljubezenske zgodbe, včasih polne radosti, včasih lahko tudi otožne in žalostne. Pri teh srečanjih in pri iskanju ljubezni ne pozabi, kar smo rekli v prejšnjem poglavju o tem, kaj pomeni – imeti rad!

Naj bo cilj tvojega iskanja prava, resnična ljubezen! Le tako se bo tudi v tebi uresničila podoba pravega človeka!

DEKLE NA PRAGU MLADOSTI

„Ljubezen je najprej pogled, potem nasmeh, beseda, ohljuba, srečanje.“

(Arabski spev)

Deklice se hitreje odklikajo od otroštva kot njihovi vrstniki: vsaj leto prej kot pri fantih se sprožijo v njih spreminjalni tokovi in preoblikujejo otroško telo v žensko. V tem času se tudi v duševnosti porajajo nova čustva in nove težnje.

Tako še sama ne boš vedela, kdaj boš prestopila prag mladosti, kdaj boš „preplezala“ visoki zid, ki deli otroštvo od deklišva.

Začelo se bo s prvimi pedoloženimi željami in sanjami o ljubezni; zazivele bodo ob kakem filmu ali romanu, ki te bo globoko pretresel. To je doba pričakovanja ljubezni. V tebi se bo prebudila želja, da bi bila fantom vseč, da bi bila morda še posebej nekemu všeč.

To je čas, ko dekleta na novo odkrijejo ogledalo kot nekaj nepogrešljivega pri hiši. Če bi bilo v stanovanju deset ogledal, bi menda romala od enega do drugega, da bi si dovolj natančno ogledala, kako ti pristaja pričeška, kako obleka, kakšen izraz na obrazu ti najbolj pristaja. Najraje bi si sposodila od mame še kozmetične pripomočke, da bi bila čim lepša.

Prav je, da kot mladenka skrbiš za svojo zunanost, da že sama sodeluješ s starši pri izbiri obleke in obutve in da se kot ženska zanimaš za modo. Nikar pa ne pretiravaj, saj je v pretiranju ponavadi pomanjkanje okusa in zrelosti. Pri tem mislim na tista dekleta, ki so najraje zaletijo v modne skrajnosti, ki nimajo nobene mere in okusa pri uporabi lepote, pa se zdijo same sebi – drugim žal ne! – najlepše med vrstnicami.

Nekaterim dekletom v teh letih postane zunanost vse, kot bi mislile, da je samo lepa zunanost dovolj za srečo in uspeh v življenju. Resnična prikupnost mladega dekleta pa ni le v njeni urejeni zunanosti, pač pa morda še bolj v njeni lepih lastnostih in navadah, v njenem značaju, pa tudi v njeni razumnosti in razgledanosti.

iz otroka postajaš deklica, ženska. Mogoče boš še prej, kot boš sama doživela prve simpatije in prvo ljubezen, opazila, da se ustavljajo na tebi oči zrelejših fantov in odraslih moških, da ti kdo posveča posebno pozornost. Lahko ti bo to všeč in bo prijalo tvoji dekliški samozavesti in samovšečnosti, češ: „fantje gledajo za menoj, sem že deklica!“

Vendar pa se morajo ob takih prilikah sprožiti v tebi tudi „varnostni signali“. Nekomu lahko zaupaš in verjameš, ker je pošten in iskren. Za videzom poštenosti in naklonjenosti pa se pri drugem lahko skrivajo najbolj sebični nameni!

V Krškem so se zbrali mladi samoupravljavci iz treh spodnjeposavskih občin, ki so v razpravi poudarjali skupna vprašanja in nakazali možnosti za reševanje. (Foto: A. Vitkovič)

PRVIČ: ZBORI MLADIH SAMOUPRAVLJAVCEV

»Razvoj je tudi naša trajna naloga«

Mladina je prvič glasno povedala svoja mnenja o samoupravnih odnosih v sedanji družbi in izrazila željo po sodelovanju pri odločanju

V soboto in nedeljo, 13. in 14. marca, sta bila v Crnomlju in v Krškem zbora mladih samoupravljavcev, ki se ju je udeležilo skupno okrog 500 mladih iz Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja ter predstavniki družbeno-političnih organizacij na tem območju. Mnenja, ki so jih mladi povedali na teh zborih, bodo pripomogla k oblikovanju stališč republiške konference ZMS do aktualnih družbeno-političnih vprašanj ter pri oblikovanju dolgoročnega razvojnega načrta.

Sobotnega zbora mladih samoupravljavcev v Crnomlju se je udeležilo več kot 200 mladincev iz trebanjske, novomeške, metliške in crnomajške občine. V dvorani prosvetnega doma je bilo ves čas zborovanja zelo živahno. Referat predsednika trebanjske mladine Lojzeta Ratajca je bil podprt s statistično določenimi podatki o gospodarskih razmerah v republiškem merilu. Lojze Ratajca je nakazal tudi vidike razvoja družbenih in gospodarskih odnosov pri nas v naslednjih letih, za katere se bo zavzemala tudi mladina, kar je med prisotnimi zbudilo veliko zanimanja, hkrati pa pokazalo, da so mladi o teh vprašanih velikokrat še premalo poučeni, da bi o njih lahko poglobljeno razpravljali in svoja mnenja oblikovali v jasna stališča, s katerimi bi skupno z drugimi samoupravnimi organi v podjetjih in šolah sodelovali pri vsakodnevni odločitvi.

Podpora zboru je v svojih pozdravnih besedah izrazil tudi predsednik crnomajške občinske skupščine inž. Martin Janžekovič, ki je med drugim dejal: „Prav je, da tudi mladina sodeluje pri sprejemanju pomembnih družbenih odločitev in gospodarskem načrtovanju ter se čuti odgovorna. Starejši v celoti podpiramo hotenja, ki ste jih danes povedali v referatu in razpravi, ter želimo, da bi bili v svojih zahtevah še bolj odločni in s svojim mnenjem prispevali k hitrejšemu reševanju vseh vprašanj, ki se bodo pojavljala.“

Sekretar republiške konference ZMS Alfred Voh pa je zbor ocenil z besedami: „Ta posvet je živ dokaz zainteresiranosti mladih za delo. Mladi se zavedamo, da bomo o vsem nekoč odločali mi in da temelje tega gradimo že danes. Zato bomo morali pri načrtih upoštevati tudi vprašanja, ki zadevajo nas mlade, zlasti na področju izobraževanja in vzgoje. Pot, ki pelje k napredku, je le nadaljnje razvijanje samoupravnih odnosov z večjo mero odgovornosti.“

V nedeljo dopoldne so se v domu Svobode v Krškem zbrali mladi samoupravljavci spodnje posavske regije. Čeprav jih je bilo po številu veliko manj kot v Crnomlju, pa je bila razprava veliko bolj kvalitetna. Oglasili so se mladi iz delovnih organizacij in iz šol ter odkrito povedali, kaj jih teži in kako želijo, da bi se odnosi v bodoče razvijali. Referata Franca Bukovinskega, sekretarja medobčinskega sveta ZK, ter Rajka Derstvenška, predsednika občinske konference ZMS Krško, sta imela odmev tudi v razpravi.

Zbora v Krškem se je udeležil tudi predsednik republiške konference ZMS Zivko Fregl, ki je o namenu teh zborov dejal: „Prav vprašanje razvoja je eno izmed tistih, ki najbolj zanimajo mlado generacijo. Čez nekaj deset let bomo morali mi odločiti, zato ni čudno, da se zavzemamo za dolgoročne rešitve. Zveza mladine mora organizirati strokovne

simpozije, na katerih bo čimveč mladih povedalo, kaj hoče. Gre za to, da mladi v ZM s preprečevanjem dosegamo, da bo čimveč ljudi v naši družbi sprejelo takšne pogoje za delo, ki bodo enakopravni za vse. Ze danes moramo misliti na to, kako bo čez 20 ali več let. Razvoj ni zgolj vprašanje strokovnih institucij.

V Krškem je govoril Rajko Derstvenšek, predsednik občinske konference ZMS Krško.

Vsi moramo prispevati k oblikovanju, to je tudi naša trajna naloga. Gospodarski razvoj moramo nenehno neposredno povezoovati z razvojem družbenih odnosov. Moramo se dosledno boriti za vse odločitve, ki bodo omogočale besedo vsem, večje delovne uspehe in boljše medsebojne odnose.

Zbor v očeh mladih

Marinke Kralj: „Zbor je za nas mlade pomemben, ker je prav, da se spoznamo s sedanjo problematiko in si prizadevamo za večje sodelovanje z drugimi samoupravnimi organi. Začetki moramo s predlogi, da se bomo pozneje lahko popolnoma vključili v delo in ga nekoč prevzeli.“

Brane Maver: „Referat je bil preobsežen, da bi dosegel svoj namen. Sedaj mi je veliko bolj jasn celoten program Zveze mladine in ne bi bilo prav, da bi vse ostalo samo pri besedah, ki smo jih tu slišali. Res je, da nas mlade v podjetjih v glavnem zanima le plača, vemo pa, da je prav to odvisno tudi od samoupravnih odnosov, ki jih pa velikokrat še ne razumemo. Zato bi se morali mladi v tem bolj izobraževati, da bi lažje spremljali razvoj in sodelovali.“

Maja Bratkovič: „Mislim, da bo odšel mladina bolj delala kot doslej, ker sedaj vemo, kaj je treba storiti. Izkušnje nam bodo pomagale. Upam, da bo tudi naslednji zbor to pokazal. O vsem tem, kar smo tu slišali, smo že razpravljali v aktivih, zato je čudno, da smo bili danes tako tiho. Mislim, da moramo začeti drugače zlasti v podjetjih. Pot nam je jasna.“

Jože Kovačič: „Referat je bil izčrpen, razprava pa slaba. O samoupravljanju so tako različna mnenja, da bi moral prispevati vsak svoje, če hočemo izluščiti skupno stališče, sprejemljivo za vse. Mladina je doslej premalo vedela o samoupravljanju, odhod občutek, da smo nezainteresirani. V bodoče bomo morali take zbere bolj pripraviti in doseči, da bo vsak udeleženec zastopal interese svoje sredine.“

»Obriši suze, draga«

1. »Obriši suze, draga«, B. Stefanović — 36 gl.
2. »Visoko nad oblaki«, Slaki — 27 glasov
3. »San Bernardino«, Christie — 16 glasov
4. »Kad naš brod plovil«, Novi fosili — 9 glasov

Nepričakovano je tokrat prvič zmagala pesem, ki jo poje Boba Stefanović, razen tega pa se je med prve štiri skladbe, ki jih najraje poslušate, prvič povzpela „Kad naš brod plovil“, za katero ste razen glasov poslali tudi veliko pohvalnih besed.

Tokrat smo skupno z izpolnjenimi 112 kuponci dobili tudi izredno veliko vaših pisem, v katerih nam sporočate, da se strinjate z lestvico najbolj poslušanih, drugi pa zopet ne. Največ pisem je naslovljenih na ansambel Slaki, ki mu želite še veliko uspešnih skladb in pošiljate veliko lepih pozdravov. Braika Darja pa je na dopisnici pripisala: „Pri ljubljenski Bobi Stefanoviću želim, da bi bil vedno tako uspešen in priljubljen. Kadar zaslišim njegov glas, se mi zdi, da sem najstarejša deklica na svetu.“

Veliko bralec nam piše, zakaj jih ne nagradimo s ploščami, za katere glasujejo. Verjemite, da bi to tudi mi želeli, vendar trgovine, ki nam podarjajo plošče za izžebance, skušajo vedno poiskati kaj novega, kar šele prihaja na tržišče, in vas opozoriti na te novosti. Veliko izmed vas ima namreč plošče, za katere glasujete, že doma, sicer zanje ne bi mogli glasovati. Upamo, da so plošče kljub temu lepa presenečenja.

Tokrat so bili izžebani:

1. Toni Škrinjar, Drašiči 8, Metlika,

OGLE DALO MLA DIH

TREBNIJE

V republiškem tekmovanju za najboljši vaški aktiv sodeluje v trebanjski občini aktiv „Joško Prijatelj-Slobodan“ s Ponikev. Kljub pripravam na različne druge akcije, ki jih bodo mladinci uresničili že to pomlad, so se zelo zavzeli, da bi med slovenskimi vaškimi aktivisti v tem tekmovanju dosegli čim boljše uspehe. Doslej so organizirali v sodelovanju z drugimi vaškimi družbeno-političnimi organizacijami že pet predavanj, ki so bila izredno dobro obiskana.

MIRNA

V trebanjski občini so se dogovorili, da bodo zadržali poverjenike, ki bodo skrbeli za razširjanje časopisa „Mladina“. Zlasti veliko zanimanja je med mirenškimi mladinci, kjer dostaj „Mladina“ ni bila posebno razširjena.

VELIKI GABER

Mladinski pevski zbor, ki šteje okrog 20 članov in nima posebnega imena, zadnje čase pridno vadi in se pripravlja na nastope. Pevci obljubljajo, da bodo do poletja morda pripravili že svoj celovečerni spored narodnih in umetnih zborovskih pesmi. Tisti, ki so jih slišali, pravijo, da so se zbrali pravi glasovi.

NOVO MESTO

Občinska konferenca ZMS je že začela s pripravami na pohode za „Zlati čevljiček“, ki ga bo organizirala skupno s TVD Partizan. Letos bo sodelovalo okrog 200 mladincev, pretežno iz delovnih organizacij.

METLIKA

Drugo srečanje mladih ustvarjalcev Dolenjske in Bele krajine bo letos 22. in 23. maja v Metliki. Organizirala ga bosta občinska konferenca ZMS Metlika in mladinska igralska skupina Osip Sest. Pravico do sodelovanja imajo vsi mladi pesniki in pisatelji ter recitatorji in igralci, ki živijo na območju Dolenjske in Bele krajine, upoštevati pa morajo naslednje pogoje. Vsi se morajo prijaviti najkasneje do 1. maja 1971 na naslov: Občinska konferenca ZMS, Metlika. Navesti morajo točen naslov in starost, način izvajanja (sami ali člani skupine Osip Sest) ter ali potrebujejo prenočišče. Recitatorji in igralci morajo navesti tudi naslov dela, s katerim se bodo predstavili. Priporočajo krajše tekste. Slikarji lahko sodelujejo s tremi do petimi slikami. Stroške za prevoz in prenočišče bo povrnil organizator.

KRŠKO

Predsedstvo občinske konference ZMS je že začelo zbirati podatke o mladih v vaseh in na celotnem področju občine, ker so pred kratkim sklenili, da bodo ustanovili mladinske aktivne poryod, kjer so za to pogoj. S tem želijo čimveč mladine v občini pritegniti k organiziranemu delu.

SEVNICA

V vseh mladinskih aktivih in na šolah so mladi pripravili kulturne programe ob dnevu žena, sedaj pa se že dogovarjajo o programu prireditvev za mesec mladosti.

MESEC MLADOSTI

Vse občinske konference ZMS se dogovarjajo o vrsti prireditvev, ki bodo v mesecu maju. Mesec mladosti naj bi letos potekal v znamenju medsebojnih tekmovanj, izletov in srečanj. Zlasti pešter program akcij imajo nekatere organizacije, kot so taborniki, planinci, člani Ljudske tehnike in Partizana.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek

Ulica

Kraj

Rok: 22. marec 71

Kupon št. 10

Fanta bodo poslali v VPD Radeče

S sedmimi leti so ga dali za pasirirja k drugim ljudem, zato prave družinske toplote ni spoznal v letih, ko bi je bil najbolj potreben, pa tudi kasneje ne — Vdal se je brezdelju, klateštvu in prekrškom

Z desnico v rokavici je sunil v šipo izložbenega okna, da se je razletela, nato je pograbil steklenico z zganjem in nekajkrat krepko potegnil iz nje. „Fantje, boste?“ je tisto noč na kandijskem mostu ponudil preostanek. Takrat ga je imel že toliko pod kapo, da so ga noge že nosile postrani in jezik se mu je zapletal. „Čakajte, še bom prinesel,“ je dejal kasneje v gostišču, se za nekaj minut izgubil, potem pa spet vrnil z novimi steklenicami. Po grlih je stekla prav takšna pijača, kakršno so okusili na mostu.

pri nekem ljubljanskem obrtniku in v novomeški IMV, pa mu ni šlo. Samovoljno je zapustil delo in se vdal pohajkovanju. Takega načina življenja pa je bil vajen pravzaprav izra otroskih let.

Senat za mladoletnike je ugotovil, da je J. B. potreben vzgoje in mu je zato odredil vzgojni ukrep: oddajo v vzgojno poboljševalni dom v Radečah.

Tudi na cesti smo ljudje...

Zadnje sem na zasneženi cesti v jugoslovskih ovinkih na Gorjancih zdrsel z avtom tako na rob ceste (in strmega previsa), da si sam z ženo in majhnim otrokom v zopnem meteu in mrazu nikakor ne bi mogel pomagati iz zagate. Mimo so pripeljali NSU domače registracije, ljubljanska škoda in vojaški džip. Nikomur nisem niti pomahal, pa so se ustavili, čeprav so na nevni cesti tvegali tudi svoja vozila, če ne kaj več! Voznik NSU je naglo postavil varnostni trikotnik na zahrbni ovinek, Ljubljancan je prinesel vlečno vrv, kapetan in vojak-šofer pa sta ročno zasukala svoj džip z zadnjim koncem proti mojemu avtu.

Horuk! in voz je spet stal na cesti.

„Saj sem rekel, da ne bo daleč prišel, ko naju je na oni strani prehitel!“ je rekel kapetan vojaku, voljalo pa je sedva meni.

„Nikamor ne grem brez vlečne vrvi!“ je pojasnil ljubljancan svoji ženi dvakrat ali trikrat, medtem ko sem se mu zahvaljeval za tovarštvo. Tudi to pojasnilo je najbrž veljalo meni.

„Šečno!“ je zaklical z ovinka NSU, ko je pospravil varnostni trikotnik.

Štirje avtomobili so se srečali za 10 minut na Gorjancih. Ljudje v njih pa so se razšli s prijetnim občutkom, da se niso srečali samo avtomobili...

N. N.

Daniilo se je že, ko so zili vase zadnje kaplje. J. B., mladi, komaj 17-letni gostitelj, je dva fanta iz družine povabil na stanovanje. Med potjo jima je izblebetal, kje je dobil tisto hudo pijačo in toliko steklenic. Aha! sta dejala fanta in že naslednji dan so mličniki vedeli, kdo je razbil izložbeno okno Dolenjinega skladišča v Čitalniški ulici v Novem mestu.

To pa je bil tudi zadnji prekršek, kar jih je mladoletni J. B., doma iz Šentjernejske okolice, storil od novembra 1969. Vsega je J. B. v nekaj več kot letu dni zagrešil skoraj tucet prekrškov in prišel nedavno tega na zatožno klop novomeškega občinskega sodišča. Senat za mladoletnike je priznal vsa dejanja, kolikor so mu jih očitili. Vrstila pa so se takole:

7. novembra 1969 kraja ponyja a hodnika krškega hotela „Stemič“; 14. maja 1970 kraja pony-expressa pred Mercatorjevo blagovnico v Novem mestu; 20. junija 1970 kraja prav takega vozila pred krško „Paprkonfekcija“; 26. junija 1970 kraja enakega vozila na dvorišču krškega Agrokombinata; junija 1970 (dan ni znan) kraja ženskega kolosa na Jankovičevem dvorišču v Šentjerneju; 30. junija 1970 prisvojitve tuje pony-expressa pred Ribjo restavracijo v Novem mestu in 20. julija 1970 na Glavnem trgu v tem mestu tativna enakega vozila; v noči na 18. januar 1971 kraja petih steklenic žganja in steklenice vina iz že omenjenega Dolenjinega skladišča v Novem mestu ter 20. oktobra 1970 napad na E. B. (lažje pokšodbe).

J. B. je ponyje in druga vozila, ki jih je vzel zdaj tu zdaj tam, prodal za precej manjše denarje, kot so bili vredni. Tako je dobil denar, da se je preživljal. Delati je poskusil dvakrat:

Mrtve so pokopali, ranjenim zacelili rane — ostanki avtomobilov pa so ostali kot nema priča strahot z naših cest. Na sliki: pogled na del avtomobilskega „pokopališča“ pri gasilskem domu v Novem mestu. (Foto: Ivan Zoran)

HUMORESKA KUŽA FLOKI

Bezgavčkov Mihol je bil dober človek in je rad imel živali. Zato ni dal poprej miru, dokler ni kupil lepega pinča. Kužku je bilo ime Floki in vse bi bilo lepo in prav, ko le Mihol ne bi stanoval v stanovanjskem bloku. Tako pa se je kmalu začelo...

„Ta-ta-ta... Floki... priden... priiden...“ je že zaranj odmevalo po bloku in vsi so zvedeli, da gre mali Floki tja, kamor gre tudi cesar peš. In ker se dobremu kužku po uspešnem opravi ni dalo kaj prida med štiri stene stanovanja, je na hodniku nazaj grede žalostno zavilj. cvilil in hjal, Miholu na veselje in drugim stanovalcem na jezo.

„Prekleta žene,“ pa „vrag ga počitraj!“ in druge kletvice so letele na rovaš ubogega Flokija. Ta pa je ostal trden v svojih navadah in, kot vsem v posmeh, je tu pa tam spustil spominke na okrasno gredico ali pomočil sosedovo solato. Ko pa je onega dne okrasil predpraznik stranke v pritičju, tako da je stara Šte-

fačka postavila cekar prav na blago dišeči ostanek, se je vendarle našel nekdo in Miholu predočil občinski odlok. V njem menda piše, da v stanovanjskih blokih ni dovoljeno rediti domačih živali. Tokrat pa se je razhudil Mihol. Dejal je, da za preganjanje Flokija zares ni nobene razloga. Saj ni kaj reči, odlok res obstaja, je rekel, toda Floki skorajda ni domača žival. To je namreč tako pameten pes, da bi bil lahko član družine.

„Res se zgodi, da kuža včasih ne zdrži do dvorišča. Komu pa se včasih ne poneseč? Kar poglejte onega, no kako mu že pravi, ki je za pusta pokozal skoraj vse stopniče!“ Tako je dejal Mihol in užaljen zaloputnil vrata.

In pri tem je ostalo. Ljudje se še hudejejo, Floki pa, pameten kot je, njihovih tožb niti ne posluša. Kdo bi se neki menil za ljudi, ki predlagajo in sprejemajo take čudne odloke!

JAKA PRAVICNIK

Ogenj ogrozil opekarno

Gorelo je tudi pri Alojzu Jarcu v Dolenji vasi

Ogenj, ki je minul teden izbruhnil v novomeški občini, je ogrozil premoženje, vredno več milijonov dinarjev, vendar so nevarnost pravočasno opazili in požare pogasili.

Minuli četrtek okoli 14.15 je izbruhnil požar v odprti sušilnici kanjiarske opekarni pri Črnomlju. Zgoreli so leseni podstavki in ostrižje, tako da je škoda za okoli 2000 din. Ogenj se je razširil s kurišča na sušilnico, kjer so ta dan požigali pariparne vreče od cementa. Poročilo pravi, da so ogenj prvi opazili Čigani, ki so kasneje tudi pomagali gasiti, vendar pa so ogenj dokončno

„potokli“ gasilci iz Črnomlja. Dobrih šestnajst ur prej, 10. marca ob 22.30, je ogenj razsajal pri Alojzu Jarcu v Dolenji vasi v okolici Mirne peči. Požar se je začel na podstrešju gospodarskega poslopja, nato pa se je razširil v spodnje prostore, kjer so hlevi in delavnica. Čeprav so vaščani in gasilci kmalu pritekli na pomoč, je ogenj napravil za okoli 10.000 din škodo.

Lahko bi šel staviti, da v našem mestu ni bilo človeka, ki ne bi slišal za Johna Starwooda, imenovanega „Alibi“. Bil sem prepričan, da bi tako stavo dobil v kakršnikoli obliki in višini. Ravno zato je tudi nisem nikoli dobil, ker nihče ni hotel staviti o stvari, ki so jo smatrali za običajno, razumljivo... Ni važno. Bolje je, da začnemo z zadevo, kajne?

John Starwood je že v mladih letih zašel na kriva pota. Ko je šel hodil v šolo, ali bolje rečeno — hodil mimo šole, se je naučil dovolj, da je propadel za vse življenje. Pozneje so dogodki bili taki, da so bili vsi prepričani, da bo Johnny prej ko slej končal na električnem stolu ali v plinski celici. Razen če ne bi že pred tem izgubil glave v mračnem labirintu svojih idej, načrtov in poslov...

Toda vrnimo se k zgodbi. Torej, Johnny je že v šolskih klopek krenil na linijo manjšega odpora: ni se učil, kradel je, prednjačil v pretepih. Nato je, kar je bilo tudi pričakovati, zapustil šolo in se spustil v nevarno življenje skrivnostnega podzemlja v mestu. Kmalu si je pridobil številna policijska poznanstva in sloves specialist za „delikatne posle“ pa „lahke roke“, kadar je šlo za revolver. Čeprav so bile oblasti prepričane, seveda le zasebno, da so številni viomi, topi in umori delo Johna Starwooda, ga nihče ni mogel odkrito obtožiti ali navesti otipljivih dokazov. Johnny je bil samozavesten: vedno je poskrbel za dober alibi! In tako je Johnny postal neke vrste famozen revolveraš, nekronani kralj podzemlja, fantom, ki je bil povsod, pa vendar nikjer.

Vae dostej sem povedal o Johnnyju samo tisto, kar sem slišal inbral. Od tuda naprej — medtem sem namreč začel delati kot zasebni detektiv — pa pripovedujem svoje lastne doživljaje.

V interesu poštenega dela meščanstva sem začel brskati za nevidnimi nitmi John-

nyjevih poslov. Skratka, po dolgotrajnem trudu mi je uspelo spraviti Johnnyja za rešetke zaradi preveč glasnega streljanja, v katerem je neki Johnnyjev nasprotnik obležal na parketu bara „Plava zvezda“. Res je bil Johnny vztrajen in je trdil, da gre za samo-obrambo. Ker ni bilo dovolj dokazov, so ga obsodili na petnajst let zopora.

Brž ko sem to dosegel, sem bil prepričan, da imam enega sovražnika več. Moje slutnje

HENRY COSTER:

MAŠČEVANJE

je potrdilo tudi obnašanje samega Johnnyja na sodišču: meril me je z očmi, grdo gledal, ko sem pričal proti njemu. In iskre iz njegovih oči? Letele so kot rafal. Če bi šlo za prave krogle, bi bil v eni sekundi prereštan. V očeh sem mubral, da pripravlja maščevanje. Ko pa sem slišal sodbo, sem se pomiril ob misli, koliko časa bo Johnny „tam“.

Od tedaj je minilo točno sedem let. Sedem dolgih let, v katerih sem pozabil na Johnnyja Starwooda.

Tistega dne sem po poklicni navadi stopil v „Plavo zvezdo“. Naročil sem martini. Komaj sem ga srknil, je stopil k meni barman Charley.

— Zdravo, Doc!

Dvignil sem kozarec in ga pozdravil.

— Če veš za novice? Se nisi slišal? — je bil radoveden Charley.

Vprašujoče sem ga pogledal.

Johnnyja so izpustili. Johnny Starwood, saj ga poznaš... je nadaljeval Charley in mi na kratko pojasnil. — Dobro obnašanje, dober odvjetnik, pomankanje dokazov, saj veš...

Nisem se prestrašil, ni pa mi bilo tudi vseeno.

Slišal sem od Chaka, da Johnny ne misli ravno rožnato o tebi. Omenja neke račune. Če bi bil na tvojem mestu, bi se malce pazil... Hiter je pri revolverju — je nadaljeval Charley.

Komaj je to rekel, je stopil v bar — Johnny Starwood. Počasi in dostojanstveno. Mirno in hladnokrvno... V hipu je

nastala tišina. Gostje so ga molče opazovali. On pa se ni brigal zanje. Stopil je k točilni mizi.

— Dvojnega! — je rekel kratko. Opazoval sem ga. Tudi on mene. Niti ena črta njegovega obraza se ni premaknila. Mnogi so pričakovali Johnnyjevo reakcijo, hipno maščevanje.

— Se enega dvojnega, Charley! — je naročil Johnny in me mrko pogledal.

Nekaj je viselo v zraku. Nato je Johnny rekel Charleyju dovolj glasno, da so vsi slišali.

— Sedem let! Sedem let zaradi streljanja, ki je privabilo tudi nekega policijskega voljača... Od danes naprej je Johnny pametnejši! Na svidenje! Grem po dušilec zvoka. Ko je Johnny odšel, so se vse glave avtomatično obrnile proti meni. Že vnaprej so me objokovali...

Ko sem šel domov, sem polglasno razmišljal: — Dušilec? Hoče me neslišno likvidirati. Torej le maščevanje! Dušilec zvoka... dušilec... dušilec...

Priznali boste, da je to bila neke vrste prikrita grožnja. Ni mi odkrito rekel: „Ubil te bom, pes!“ lahko pa sem kaj takega pričakoval. Moral sem biti pripravljen na vse. Najbolj sem se bal tišine... Ta prekletni tišina.

Zvijlenje je postalo napeto, polno nesmiselnega čakanja...

Odločil sem se, da bom kljub temu prebil prijeten večer s svojim dekletom Lilly v neki boljši restavraciji. Dobila sva najboljšo mizo. Bila je vesela. Čebjala je. Hihitala se je. Tudi sam sem postal razpoložen. Pozabil sem na stalno pretjno smrti, na Johnnyja, na dušilec.

— Bova zaplesala, Lilly? — sem predlagal.

Nenadoma sem zagledal Johnna Starwooda. Pomislite, igral je v orkestru. Odlično igral — trobento. Preprosto nisem mogel verjeti.

Tudi on me je opazil. Pristrčno se mi je nasmejal in pomahal z roko.

Odmor med plesom. Bil sem zraven odra, tik Johnnyja, ki mi je zavpil:

— Torej, Doc, kaj praviš: kako igrati trobento?

Pohvalil sem ga. Res iskreno.

Naučil sem se v zaporu. Vzljubil sem trobento. Toda to še ni nič. Sedaj boš slišal blues z dušilec.

Nato je nataknil dušilec na trobento in zaigral sentimentalno, zanosno. Gledal sem ga presenečeno, osuplo. Čutil sem, da se mi je odvil kamen od srca.

Pa on? Poredno me je gledal, se smehljaj, kot da bi hotel reči:

— Kaj je, šel? Si se prestrašil, kajne? To je običajna zona zaradi dušilca.

Meseci, ki sem jih prebil v pričakovanju strela iz revolverja z dušilec, so bili dovolj veliko maščevanje.

Da, to je bilo svojevrstno Johnnyjevo maščevanje.

POTA IN STRANPOTNA

Dežurni poročajo

ŠOLARJI VDRILI V CERKEV — Skupina šolarjev iz Šentruperta je pred dnevi vdrila v cerkev pri domačem pokopališču. S kamenjem so razbili nekaj starih slik, kipov in poškodovali več drugih predmetov. Škoda je precejšnija, ni pa še znano, kdo jo bo plačal. Ogorčenje v Šentrupertu in okolici zaradi tega dogodka še ni splahnelo, ljudje se zgražajo in sprahujejo, doklej bo objestnost in nepremišljenost otrok nekontrolirano kvarila ugled kraja.

OGENJ NA POSTAJI V ČRNOMLJU — 12. marca zvečer je začela goreti skladišnica železniških pragov na črnomljski železniški postaji. Zavod za rezervo SRS je kot lastnik teh pragov odškodovan za 35.000 din. Pri ogledu so ugotovili, da je ogenj najverjetneje zanetila iskra lokomotive tovornega vlaka, ki je nekaj ur prej odpeljal proti Karlovcu. Toplo popoldansko sonce je prave ogrelo, da se je izcejalna vnetljiva tekočina, ki rabl za impregniranje pragov. Ogenj je gasilec in drugim, ki so hitro prišli gasiti, uspelo omejiti in preprečiti še večjo škodo, ki je že grozila.

VETER ZANESEL OGENJ — 12. marca je v Dočehi vasi zgorela lopa, last Antona Škrbeta. Ogenj je oplazil tudi bližnja hiša in hleve, vendar pa se je vaščanom posrečilo, da so jih obvarovali pred uničenjem. Škodo so ocenili na 8.000 din. Ugotovili so, da se je ogenj na lopo razširil z bližnje parcele (last SLP), kjer je I. S. iz Gradenca ta dan na treh mestih požigal suho travo in grmovje. Pihal je močan veter, ki je ogenj razplihal po vsem pašniku, nato pa ga je zanesel še na lopo.

TAT PRIŠEL PO DENAR — 13. marec je bil za Jožeta Možeta iz Plemberka zares nesrečen. V času, ko ni bilo nikogar doma, je prišel tat. Skozi nezaklenjeno garažo se je splazil v hišo in iz spalnice ukradel 3.600 din. Za storilcem ni ne duha ne sluha, vendar upajo, da jim bo kmalu prišel v roke.

UKRADLI SO MU FICKA — Novomeščanu Jožetu Novaku iz Mistrove ulice so v noči na 13. marec z dvorišča hotela Kandije ukradli zastavo 750 sive barve.

TATICA V BLAGOVNICI — 12. marca dopoldne so v Mercatorjevi blagovnici v Novem mestu zalotili T. F., ko si je hotela prisvojiti ženski kostim, vreden 490 din. Oblašico je morala T. F. takoj vrniti, za dejanje pa se jo zagovarjala pred sodiščem.

BREZPLAČNO 250 km — Novomeščanu Bogdanu Adamiču je neznanec prejšnji teden v večernih urah ukradel fička in se z njim z Mestnih njiv odpeljal na nočni izlet neznano kam. Vozilo so naslednje jutro našli na Marofu. Lastnik je ugotovil, da je neznanec storilec z avtom prevozil okoli 250 km.

POSTENA NAJDIJTELJA — 9-letni Janez Bokan, učenec 3. razreda osnovne šole Kočevje, stanujoč v Mahovniku 26, je 10. marca našel na Ljubljanski cesti v Kočevju žensko ročno uro in jo oddal na postaji milice. 12. marca pa je Tine Zavodnik iz Kočevja, Ljubljanska cesta 5, našel v Kidričevi ulici šop avtomobilskih ključev in jih oddal na postaji milice. Ključke je lastnik že dobil, po uro pa ni še nihče prišel. Poštena najditelja zaslužita pohvalo.

Objestni razbijači

Prijetno zabavo za dan žena z območja krajevne skupnosti Stara cerkev, ki je bila 6. marca v domu krajevne skupnosti Stara cerkev, so malo skaliili le trije objestni mladinci. Okoli 23. ure so Mirko Lužar, Rajko Šinkovec in Frane Rus razbili šipo na vhodnih vratih doma krajevne skupnosti in na gasilni omarici. Nato so šli v gostilno „Pod lipco“. Tam sta se jim pridružila še Dušan Vidmar in Ivan Usenk. Razbili so več steklene posode tako, da so steklenice in kozarce metali v vrata in po tleh. Ko je bil obratovni čas zaključen, niso hoteli zapustiti lokala.

Zaradi vsega tega se bodo zagovarjali pred sodnikom za prekrške.

Zgorela je hiša

30.000 din je bilo škode, ko je 11. marca gorela lesena stanovanjska hiša na Reški cesti 25 v Kočevju. Hiša je bila last Zdrženega KGP Kočevje, v njej pa je stanovala družina Kastelic.

Gasilec, ki so prišli gasiti, je uspelo rešiti komaj petino hiše. Kaže, da je požar izbruhnil zaradi slabo izpeljanih dimnih naprav, lahko pa tudi zaradi malomarnosti pri kurjenju.

Motnje krvnega obtoka v spodnjih okončinah — bolezen današnjega časa

2. Pridobljene motnje v obtoku, ki jih ni malo skozi vse življenje. Med temi so posebno pomembne vse tiste, ki na določen način ovirajo odtok, zaradi pritiska na žile, kot je to v nosečnosti, pri razvoju neke bole v mali medenici ali v trebuhu, zaradi močnega podvezovanja okončine, zarastline v okolici itd. Posebno so pomembne okvare ožilja samega, na primer poškodbe, vnetja, različne spremembe pod vplivom hormonov, prehrane itd. Večina teh namreč okvari zaklopke, ki potem na zadržujejo krvi, tako da ta prosto pada navzdol. Prezreti ne smemo niti tistih motenj in okvar, ki nasploh ovirajo ali otežujejo obtok, kot so močnejše ploska stopala, posledice poškodb, na primer zlomov goleni, večjih brazgotin po ranitvah in končno način življenja ter poklice.

V najrazličnejših in najbolj pisanih kombinacijah teh in drugih činiteljev prihaja vedno do podobne slike. Kri ne odteka več normalno iz prizadetega področja, kopiči se v posameznih predelih in pritiska od znotraj na žile. Ker so te manj odporne, se počasi širijo. Ko so se razširile, so zaklopke, če so še sploh ohranjene, še bolj odmaknjene in slabše opravljajo svojo funkcijo, zato je odtok slabši, stene se čedalje močnejše širijo. Tako nastanejo različno oblikovane razširitve žil; enkrat na daljšem odseku, drugič na manjšem v obliki vrečk, nanizane ena na drugo, tretjič kot drobna mrežica itd. Prizadete pa so lahko vene na površini ali v globini. Našemu opazovanju so seveda površne krčice bolj dostopne, pa tudi pogostejše so.

V začetku razvoja bolezenskih sprememb ni posebnih težav. Pojavijo se v glavnem čez dan, zaradi pokončne drže človeka. Noga za teče, čez noč pa zopet splahni. Pojavi se hitrejša utrujenost, napetost v stopalu in v goleni, žile čedalje bolj nabrekajo. Temu se pridružijo krči. Ko bolezen začne svojo pot, jo skoraj nezadržno nadaljuje, če ne posežemo vmes. Žile se čedalje močnejše širijo in zajemajo tudi prejšnje prizadete dele, prehrana goleni, stopala ali cele spodnje okončine je čedalje slabša. To se kaže tudi na koži kot zadebelitev, drobne krvavitve, sprememba v barvi, površno vnetje — t. im. golenji ekcem. Pogosto se pojavi vnetje še na žilah, neke vrste sesedanje in zlepljanje krvi na vnetem predelu — tromboflebitis, ki utegne biti huda komplikacija krčnih žil. Na nekaterih mestih krčice toliko izbuhejo navzven, da iz njih začne krvaveti, pridružijo se spremembe na ostalih tkivih, a v končni fazi sledi najnepriljubnejša posledica — razvoj golenje razjede.

Obolenje je mogoče pri večini oseb zadržati v razvoju bolezenske slike, omiliti težave in vsekakor preprečiti poznejše nevarnosti in komplikacije. Osnovno pa je zavedati se, da iz majhnih nastanov velike krčne žile in iz lažjih hudih znakov, kot bolezen, če je ne začnemo zdraviti, nenehno napreduje. Poleg tega mora biti vsak bolnik pripravljen na sodelovanje pri zdravljenju, ki traja dolga leta življenja — od prvih težav naprej, s krajšimi ali daljšimi presledki brez vsakih motenj. To nedvomno terja veliko potrpežljivost zdravnika in še večjo bolnika.

Zdravljenje in preprečevanje posledic mora upoštevati vse tiste činitelje, ki na svoj način vplivajo na nastanek krčnih žil. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopne. Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stoji, v nosečnosti itd., pomagajo preprečevati prezgodnje nastajanje krčic. Zdravljenje začnemo čimprej in ga usmerjamo zoper vse činitelje, ki so nam dostopni. Uporabnih metod je več: jemanje zdravil, zdravljenje z injekcijami ali operacijo, oziroma kombinacija več metod hkrati. Težko je dati prednost kateri od teh, kajti vsaka ima prednost v enih in slabost v drugih primerih. Prepuščimo, da o tem odloča zdravnik, bolnik pa naj posluša in izvaja njegove napotke. Od bolnika terjamo, da prihaja redno na kontrolo, nosi elastične povoje, ki jih snema le ponoči, a nogo povija natanko tako, kot mu je naročeno. Večkrat je potrebno, da bolnik dobi tudi vložke za ploska stopala, oz. izvaja ortopedske vaje za jačjenje stopalnega oboka, izgubi kakšno kilo v telesni teži, ter se izogiba vsega, kar bi sicer oviralo krvni obtok. Nekateri bolniki obupajo v času zdravljenja, ne zavedajoč se posledic, katerim gredo naproti. Uspehi zdravljenja pa ne izostanejo, če se le začne dovolj zgodaj in traja dovolj dolgo.

Zdravljenje motenj obtoka v spodnjih okončinah je, kot rečeno, zelo različno. V zadnjem času se je razvil nov način zdravljenja z različnimi preparati, ki jih pacient zaužije ali uporablja lokalno in ki posegajo v področje mikrocirkulacije. Ti preparati uspešno preprečujejo posledice, ki nastanejo zaradi motenj krvnega obtoka v spodnjih okončinah. Tako so znani preparati divjega kostanja, ki vplivajo na kapilarno steno tako, da zvišujejo kapilarno rezistenco in zmanjšujejo prepustnost kapilar. Dobre uspehe zdravljenja so registrirali tudi pri t. i. kombinirani terapiji. Najboljše so se pokazale kombinacije preparata, ki vsebujejo razen tonizirajočih, vasoprotektivnih substanc še komponente, ki stimulirajo obtok, in take, ki imajo protivnetno delovanje.

Pri zdravljenju varikoznega simptomnega kompleksa naj bo načelo pacienta, da čim prej začne s terapijo.

Zdravljenje takih bolnikov mora biti dobro organizirano in zahteva od zdravnika in posebej od pacienta popolno sodelovanje, seveda če želimo nekaj doseči. Posebej je važno poudariti zgodnje triažiranje in odkrivanje takih bolnikov, pri katerih so spremembe šele na začetku. Takoj je treba začeti z zdravljenjem in ukrepi, ki naj preprečijo napredovanje bolezni.

Sistematični pregledi delavcev v industriji bi morali biti redni, osebe, ki so ogrožene, pa bi bilo treba pravočasno poklicno preorientirati, kar pomeni za delovno skupnosti in prizadetega velik dobiček.

Razumljivo je, da je v vseh primerih bolezni oziroma motenj obtoka v spodnjih okončinah potreben zdravniški pregled in spoštovanje zdravnikovih navodil, ker je samo zdravnik pristojen za reševanje tega problema.

Zamotana, zelo heterogena in še vedno neraziskana področja prevarkoznega in varikoznega sindroma so problemi, ki jih vse bolj raziskujejo: proučevanje tega medicinskega, hkrati pa tudi socialno-ekonomskega problema današnjega časa terja po vsem civiliziranem svetu ne samo vztrajno in sistematično skupinsko delo strokovnjakov medicincev, temveč tudi aktivno sodelovanje bolnika.

V takšno načrtno delo je vključen predvsem vsak zdravnik. Poznavanje zgradbe ven in normalnega venskega krvnega obtoka zlasti v spodnjih okončinah je temeljno znanje, ki omogoča zdravniku, da prodre globlje v problematiko vzroka in nastanka teh sicer kroničnih stanj. Tedaj začetek zdravljenja ni težak, ker terja manj porabljenega časa, daje pa kvalitetnejšo obdelavo bolnika in končno v večini primerov zelo dobre uspehe zdravljenja.

Dr. LJUBO DJOREM

NA POKALU „GIMNASTIKE“ DVE NOVOMEŠČANKI

Na velikem gimnastičnem tekmovanju za III. pokal „Gimnastike“, ki je bilo v soboto v Velenju, sta med 23 tekmovalki nastopili tudi dve Novomeščanki. V ženski konkurenci, kjer so nastopile štiri državne reprezentantke, 14-letna Anita Gajič in 11-letna Maja Dokl nista mogli doseči kakšnega vidnejšega uspeha, saj je to tekmovanje bilo člansko in za pionirke precej zahtevno. Kljub temu lahko ocenimo njun nastop v

družbi najboljših jugoslovanskih tekmovalk kot uspešen. Ženske: 1. Kovač (Ljubljana) 36,80, 2. Puškarevič (Sombor) 35,55, 3. Perišič (Ljubljana) 34,25, 4. Havelka (Zagreb) 34,15, 5. Končnik 33,95, 6. Težak (obe Ljubljana) 33,40, 7. Dokl (N. mesto) 29,55, 8. Krnič (Maribor) 28,20 in 9. Gajič (Novo mesto) 26,95. Najvišjo oceno od naših tekmovalk je dosegla Maja Dokl v parterju (8,75). S. K.

Rokometna sezona je pred vrati. Takšne uspešne posege rokometnih vratarjev bomo spet kmalu videli (Foto: S. Dokl)

SINDIKALNA SMUČARSKA PRIREDITEV NA RIBNIKU

Za slovo od zime še eno tekmovanje

Na medobčinskem smučarskem tekmovanju v veleslalomu so imeli največ uspeha Novomeščani — Zmagovalca sta Peter Henčič in Meta Wachter

V nedeljo je bilo na Ribniku v Rogu medobčinsko smučarsko prvenstvo v veleslalomu. Za tekmovanje se je prijavilo več kot sto smučarjev, vendar jih je bilo na startu precej manj. Tekmovanje je potekalo v dobrih pogojih, snega je bilo dovolj, proga pa je bila zelo hitra. Padec je bil precej, vendar ne hudih. Naslov občinskih in medobčinskih prvakov sta osvojila Novomeščana Peter Henčič in Marijeta Wachter, ki sta premočno zmagala. V ekipni konkurenci pa so zasluženo zmagali tekmovalci Krke, ki so največ pripomogli, da je novomeška sindikalna ekipa osvojila tudi medobčinski smučarski pokal. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra.

Rezultati: — veleslalom (800 m): člani — 1. Henčič (Krka) 50,6, 2. Medle (Novoles) 52,2, 3. P. Turk (Elektro) 52,4, 4. J. Turk (IMV) 52,6, 5. Pelko (Krka) 53,5, 6. Avsec (Elektro) 53,8, 7. in 8. Celik (Iskra) in Hovar (Krka) 55,7, 9. Koprivnik (Novoteks) 55,9, 10. Vesel (Pionir) 56,8, 11. Legan (Novoles) 57,0, 12. J. Turk (Dor) 57,4, 13. Rebernik (Novoles) 57,5, 14. Kihin (Elektro) 59,3, 15. Zgonc (Grosuplje) 59,4 itd.

Članice: 1. Wachter (Krka) 72,8, 2. Rebernik (IMV) 101,5, 3. Perdan (Krka) 124,4.

Ekipno člani za občinsko prvenstvo novomeške občine: 1. Krka (Henčič, Pelko) 104,1, 2. Elektro I (Turk, Avsec) 106,2, 3. Novoles I (Medle, Legan) 109,2, 4. IMV I (Turk, Fink) 112,8, 5. Novoles II

(Rebernik, Japelj) 129,1, 6. Krka II (Škedelj, Golob) 129,3, 7. Iskra (Celik, Menger) 135,6, 8. Novoteks (Koprivnik, Brodar) 151,1.

Tekmovanje za medobčinski pokal: 1. ObSS Novo mesto (Henčič, Medle, Turk) 155,2, 2. ObSS Grosuplje (Zgonc, Grum, Aubrecht) 183,3. M. F.

Študentje na snegu

Klub posavskih študentov je priredil smučarski tečaj za svoje člane na Komni. Udeležilo se je 29 študentov iz krške in brežičke občine. Tečaj je vodil Mitja Drobnič. Kljub temu da vreme študentom ni bilo naklonjeno, so se precej nasmučali. Ob koncu tečaja so v počastitev dneva žene priredili tekmovanje za pokal „Naše žene“ v veleslalomu. Med dekleti je zmagala Bužančičeva (Brežice), sledita Avsenakova (Brestanica) in Falknerjeva (Krško). Med fanti je zmagal Pogačar (Krško), Kolenec (Brežice) in Drobnič (Krško) pa sta bila na 2. in 3. mestu. Lanski zmagovalec Matjaž Falkner je padel in zasedel 5. mesto.

VELIK USPEH SEVNICANOV

Na pravkar končanem zimskem rokometnem prvenstvu Slovenije so rokometiški Sevnice dosegli svoj največji uspeh: v tekmovanju B skupine so osvojili drugo mesto, pred njimi je bila samo ekipa Celja B. Na

vsem tekmovanju so izgubili samo eno tekmo, in to z zmagovalci.

V finalnem delu so odigrali dve tekmi z naslednjim rezultatom: Sevnica: Kamnik 11:10 (Možic, Avsenak, Valant, Simončič, Filej, Perc, Lovrek, Svazič, 2. Sirk, Koprivnik, Silc 2 in Trbovc 6). Sevnica: Celje B 6:7 (Avsenak, Možic, Valant 1, Simončič, Filej, Perc, Lovrek, Svazič 3, Koprivnik, Sirk, Silc 2 in Trbovc). Končni vrstni red: 1. Celje B, 2. Sevnica, 3. Kamnik, 4. Moker, 5. Krize, 6. Topol, 7. Duplje, 8. Zagorje, 9. Olimpija, 10. Jadran, 11. Hrastnik, 12. Iskra, 13. Grize, 14. Krmelj in 15. Idrija. J. BLAS

Košarkarski razcvet

Neverjetno zanimanje so pokazala najrazličnejša društva za letošnje zimsko košarkarsko prvenstvo Dolenjske, ki ga je Dolenjski list organiziral v trebanjski telovadnici. Kar 19 ekip je prišlo v Trebnje!

To dokazuje, da je košarka postala po zlati medalji na ljubljanskem svetovnem prvenstvu zares najbolj priljubljen šport, da je zanimanje zanjo celo vse večje in da jo igrajo skoraj povsod: v Trebnje so prišli Krčani in Sevnici, igralci Stične in Kočevja. Zanimivo je, da so se mnoge ekipe uspešno borile s tistimi, ki so veljale za favorite.

Da bi se košarka še bolj razmahnila, ne bi bilo slabo, ko bi na Dolenjskem ustanovili posebno tekmovalno komisijo, ki bi vodila dolenjsko ligo. Tako bi imeli dvojni uspeh: organizirano tekmovanje, mimo tega pa bi zmagovalci lahko vsako leto na kvalifikacijah preskušali svojo moč in se skušali uvrstiti v višje tekmovanje.

Dolenjska košarka bi na ta način še bolj zaživela, množičnost, ki se zdi zdaj naravnost neverjetna, pa bi potem postala sama po sebi umevna. Košarka je pač šport, ki je izredno privlačen za igralce in gledalce.

KRŠKI PIONIRJI PLAVALI V KRANJU

Prejšnji teden je bil v Kranju zimski plavalni miting. Nastopili so tudi krški pionirji in pionirke. Preizkušnjo so dobro prestali, čeprav nimajo doma zimskega plavalnišča in vadijo v Čateških Toplicah.

Rezultati: pionirji — 50 m delfin: 3. Sunta 50,9; 50 m lubtno: 6. Z. Nikolič 45,3, 13. Žibert 50,1; 50 m prsno — 3. Sunta 50,9, 4. Žibert 51,4; 50 m kravi: 4. D. Nikolič 39,7, 7. do 8. Žibert 42,8; 100 m mešano — 1. Sunta 1:50,8; pionirke — 50 m prsno: 7. Škafar 54,3 in 100 m mešano — 6. Škafar 1:56,1. L. HARTMAN

KOČEVJE — Občinsko pionirsko ekipno šahovsko prvenstvo je bilo 13. marca v Kočevju. Po skupinah so bili doseženi naslednji rezultati: starejši pionirji: 1. Kočevje, 2. Podpreska; starejši pionirke: 1. Vas-Fara, 2. Kočevje, 3. Podpreska; mlajši pionirji: 1. Kočevje, 2. Podpreska, 3. Vas Fara; mlajše pionirke: 1. Kočevje. Presenečenje je zmagala Vas-Fare v skupini starejših pionirk. Prav v tej skupini so bile namreč kočevske pionirke že večkrat dolenjske in republiške prvakinje.

NAŠ RAZGOVOR

Veliko pomeni tudi volja!

So brez večjih izkušenj, vendar že dosegajo lepe uspehe — Ko bodo zgradili še športni park, bo dejavnost še bolj zaživela

Na osnovni šoli v Stopičah so komaj lani ustanovili šolsko športno društvo, ki se pa razumljivo še ne more postaviti s posebnimi dosežki. Dejavnost na športnem področju je posebno

zaživela, ko je prišel na šolo nekdanji znani novomeški športnik Boris Vovk, absolvent I. stopnje visoke šole za telesno vzgojo v Ljubljani. Prizadeveni športni delavec je postal mentor ŠSD, ki je v zadnjem času pokazalo lep vzpon.

— Kako ocenjujete dosedanje delo? „Res, da nimamo posebnih izkušenj, vendar smo z uspehi zelo

zadovoljni. Štirje vodje sekcij — pomagajo mi še Ivo Klinc, Angelca Dragan in Rozika Čampelj — smo zbrali okoli sebe precej ljubiteljev športa, ki so se takoj navdušili za organizirano delo. Ker nimamo dobrih pogojev za delo — telovadnica je tolikšna kot večja soba, manjka nam pa tudi šolsko igrišče — se res ne dajo delati čudeži. Organizacijsko je društvo trdno, delajo učenci sami pod našim vodstvom, ker pa nas je vzgojitelj premalo, smo pritegnili k delu tudi sposobnejše učence zadnjih razredov, da nam pomagajo pri delu z mlajšimi.“

— Ali ste imeli že kaj nastopov, srečanj, turnirjev itd.?

„Imeli smo več srečanj z vrstniki iz Mirne peči in iz Smihela. Sodelovali smo na številnih občinskih prvenstvih osnovnih šol. Največ pa smo menda dosegli lani, ko so naša dekleta bila prva na občinskem prvenstvu v gimnastiki, na medobčinskem pa so se uvrstila na drugo mesto.“

— Za katere športe se najbolj zanimajo?

„Fante najbolj vleče nogomet, dekleta pa so navdušena za rokomet in gimnastiko.“

— V kaj boste usmerili največ moči?

„Prepričan sem, da bomo letošnji pričeli graditi nov športni park za šolo, ki bo prava prelomnica pri našem delu. Veslimo se dneva, ko bomo zaigrali na novih igriščih.“ S. DOKL

MOKRONOG — Na članskem šahovskem prvenstvu Mokronoga je zmagal Jože Hočevnar, ki je zbral 12 točk in pol. Sledijo: Zutič 11,5, Videčnik 11, Nada Peterle 10, Jurčič 10, Borštnar 9 itd. Nedvomno je velik uspeh dosegla pionirka Nada Peterle s četrtim mestom. (J. H.)

KARLOVAC — Rokometiške Partizane iz Črnomlja so doživele svoj krst z nastopom v Karlovcu. Čeprav so doživele poraz v srečanju z ekipo karlovske gimnazije z 10:7, so prikazale lepo igro. Za Črnomelj so igrali: Fabjan, Petric, Mesarič, Sveglj, Fortun 6, Špec, Svetič 1, Lebič, Stariha, Grahek, Zeljko, Gelnar in Jesih. (A. L.)

KOČEVJE — V Kočevju so gostovali košarkarji Litije, ki so igrali prijateljsko tekmo z domačini. Kočevski košarkarji so pokazali lepo in domiselno igro ter porazili goste s 64:54. Zmago Kočevjarjev so spremljali številni domačini, ki so jih nagrajevali za lepe poteze. (A. A.)

NOVO MESTO — Občinsko prvenstvo v gimnastiki za osnovne šole bo v četrtek, 25. marca, v gimnazijski telovadnici. Dekleta bodo nastopile ob 7.30, fantje pa ob 15. uri. (M. H.)

KRMELJ — Na hitropoteznem šahovskem turnirju krmeljske šole bodo za marec igrali 9 igralcev, ki so se razvrstili takole: 1. Prosenik 6,5, 2. in 3. Sibija in Kos 6, 4. in 5. Blas in Debelak 4,5, 6. Zvar 3,5, 7. in 8. Sribar in Zaman 3 in 9. Žitnik 1 točka. (B. D.)

KRSKO — Najboljša športnika Dolenjske Franc Čargo in Nevenka Jenkole bosta nastopila na letošnjem 13. državnem zimskem plavalnem prvenstvu, ki bo od 19. do 21. marca v Zagrebu. Čargo bo nastopil v naslednjih disciplinah: 100, 200 in 400 metrov kralj ter 200 metrov mešano, Jenkoletova pa na 100 in 200 metrov delfin. Pripravljeni smo, da bo njun prvi letošnji nastop kronan z uspehom. (L. H.)

KARLOVAC — Rokometiški Cosmos-Belta so gostovali v Karlovcu in odigrali prijateljsko srečanje. Premagali so Karlovac z rezultatom 27:19. Črnomaljški so igrali zelo dobro, čeprav niso navajeni igrati v dvoranah. Strelci za Črnomelj: Lozar 9, Goršek 7, Avguštin 3 Svetič 3, Grabrijan 2, B. Šimec 2 in Novak 1. (A. L.)

MOKRONOG — Na februarjem šahovskem turnirju osnovne šole je zmagal Slavko Gačnik z 11 in pol točke, sledijo Preskar 11, D. Gačnik 11, F. Lavrišek 10, P. Lavrišek, J. Bulc, Zagarjeva itd. (J. H.)

NOVO MESTO — Finalno republiško tekmovanje šol II. stopnje v gimnastiki bo v Ljubljani 15. aprila, področni tekmovanji za Dolenjsko pa bosta 1. aprila za srednješolske v Novem mestu in 3. aprila za srednješolske v Brežicah. (R. A.)

KRMELJ — Krmeljski rokometiški se v veliko vlogo pripravljajo na nastope v spomladanski sezoni. Pred dnevi so se iz dvorane preselili na igrišče. V tej tekmovalni sezoni bodo nastopili s pomlajeno ekipo, vendar vseno upajo, da bodo še naprej ostali člani ljubljanske cone lige. (B. D.)

KOČEVJE — Vajenci kovinske in vajske šole oblačinske stroke so imeli športni dan. Fantje so se pomerili v namiznem tenisu, dviganju uteži in košarki, dekleta pa so tekmovala samo v košarki. Rezultati: vajenci — košarka: 1. 3. b razred, 2. 1. a, 3. l. c; namizni tenis — 1. Bžal, 2. Hudobivnik, 3. Mihelič; dviganje uteži: 1. Klepac, 2. Kravanja, 3. Henigman. Dekleta oddelka šiviljske stroke pa so premagale vrstnice iz pletilske stroke z rezultatom 10:2. (A. A.)

KRSKO — Na zahtevo zbora sodnikov Plavalne zveze Slovenije je izvršni odbor sodniške sekcije v Krškem kategoriziral vseh svojih 49 plavalnih sodnikov v tri kategorije. V prvo skupino so bili izbrani naslednji športni delavci: Janez Breškvar, Lojze Jelovšek, Marjan Preskar, Marjan Tuma, Lojze Sribar, Toni Sulc, Marjan Žibret. Sodniki iz te kategorije bodo lahko sodili na vseh republiških plavalnih tekmovanjih. (L. H.)

ČRNOMELJ — Nogometiški Bele krajine so začeli s treningom za spomladanski del prvenstva precej pozno, čeprav se prvenstvo začne že 28. marca. Da bi zvedeli, zakaj je prišlo do zamude, smo poiskali sekretarja kluba Staneta Movrina, ki je povedal naslednje: „Z vadbo smo začeli pozno iz preproste vzroka, ker nismo vedeli, ali bomo sploh tekmovali. Glavne težave so spet zaradi denarja. Obljub imamo veliko, toda denarja ni od nikoder. Na občini nas pošiljajo od vrat do vrat, nikjer ne dobimo točnega odgovora. Radi pa bi vedeli, ali smo krop ali voda! Za tekmovanje potrebujemo najmanj 20.000 din, kar bi bilo komaj dovolj za životarjenje.“

Več o težavah nogometiške Bele krajine bomo objavili v posebnem sestavku prihodnjic. (A. L.)

„Ne, ni se mi vdrló, jaz tu stanujem!! Pa imate še kakšna neumna vprašanja? ?!“

„Francelj, ne pojdi predaleč na sredo!!“

BREZ BESED

Kaj so pred 80 leti pisale

Dolenjske Novice.

Spletke okrog prestola

(Srbski bivši kralj Milan) je v nekem pismu obdolžil svojega nekdanjega ministra Garašanina, da je ta dal umoriti v ječi dve ženski, ki sta na kralja Milana streljali, češ, da se je bal, da bi bili utegnili zoper Garašanina pričati. Garašanin pa je odgovoril, da tega umora ni kriv on, ampak kralj sam. Lepe reči v tej slovenskej državi! Sprijenost mora biti doli med nekaterimi imenitnimi ljudmi res velika! To kaže tudi sledeča dogodba: Na Srbskem so zaprli nekega Stojanoviča, ki je skušal napraviti upor ter poklicati na kraljev prestol Karadjordjeviča.

(Piše se, da misli Rusija) zopet poslati vojskino oddelek na našo mejo; ako bi bilo to resnično, bi bilo slabo znamenje za mir. Drugi pa mislijo, da se utegne naša država vendar zvezati z Rusijo in Francijo, pa pustiti Italijo in Nemčijo. Da bi bilo res, bi bilo pač veselo za nas; kajti ti trije bi bili tako mogočni, da se nam vojske ne bi bilo bati, ako bi tudi poslali precej vojakov domov.

(Vprašanje iz Novega mesta?) V „Slovenskem Narodu“ grdi nekdo tukajšnjo šolo v. 6. gg. očetov frančiškanov pa šolo ubožnih šolskih sester v Šmihelu in ginuzajo novomeško, češ, da iz njih prihajajo sami tepci. Prašam Vas, pošteni meščani, zakaj pa potem zdihujete, češ, zakaj ni dekliška šola vsaj v Kandiji? Zakaj so šole gg. frančiškanov tako na-

polnene, da deca skoraj nima prostora? Zakaj silijo okoličani svoje sinove semkaj v šolo? Odgovorite, Dolenjci!

(Narodna čitalnica v Novem mestu) priredi v prostorih „Narodnega doma“ dne 19. t. m. ob polu osmih zvečer gledališko predstavo: „Na Osojah“, igrokaz v petih dejanjih. Opoznamo, da se prične igrati točno ob napovedanem času.

(Od sv. Gregorja), se nam poroča, da se je pretečeni predpust poročil naš dopisnik in posestnik g. Franc Gruden iz Spodnjih Retij z Marijo Rigler iz Prapreč. Mi zaročencu želimo vso srečo v novem stanu s prošnjo, naj nam ob priliki sporoča kaj bolj „važnega“.

(Vreme) Debela odeja nam je krila hrib in dol, a večinoma se je morala umakniti gorkemu jugu. Bila je pa tudi potreba, kajti delo zlasti v vinogradih zaostaja – pomanjkuje pa drv in nastelje. Vsak vinogradnik hiti v goro rezat – a tožijo, da je sneg napravil mnogo kvare: trte so močno polomljene.

(Drag pes) Ne davno je kupil Anglež Green bernardinskega psa za 65.000 mark. Pes je 89 centimetrov visok in 100 kilogramov težak. Funt pasjega mesa velja tedaj 325 mark. Pač drago meso! pa tudi Anglež ni dal zanj zadnjih mark. Ko bi imeli mi Slovenci take pse pa tako „pametnih“ Angležev, brž bi poplačali vse svoje dolgove.

(Iz Dolenjskih Novic, 15. marca 1891)

Z naših vtov

Prva na račun atomske elektrarne

Iz Zagreba je prišel pred kratkim v Krško po opravkih za voljo pripravljanih del za bodočo jedrsko elektrarno eden izmed domačih strokovnjakov. Čeprav je star šele 45 let, je simpatični Zagrebčan hkrati inženir, magister, doktor in profesor. Ko so se o njem v neki družbi pogovarjali, je avtoprevoznik Vanič dejal tovarišem: „Enega izmed naslovov tega Zagrebčana imam tudi jaz!“ Ko so se kolegi brez besed zastrmeli v učenega Krčana, jim je Vanič odbrusil: „Kako da ne – imam 45 let!“

Milanov »popravek«

Pred kratkim sta uredništvo našega lista in uredniški odbor krških „Pustnih novic“ izmenjala „diplomatski noti“; pojasnila sta neljubi spodsrljaj, ki se je pripetil pri objavi reklamnega šaljivega oglasa Dolenjskega lista v letošnjih „Pustnih novicah“. Sekretar Milan Ravbar pa je odgovornemu uredniku „Pustnih novic“ pred tem dal boljši nasvet:

„Popravek morate tiskati v duhu Pustnih novic! Kar takole napišite: V Pustnih novicah ga poserjemo enkrat na leto, Dolenjski list pa ga poserje vsak teden...“

Pa še res je – saj smo tednik!

OKROGLE O PARTIZANIH

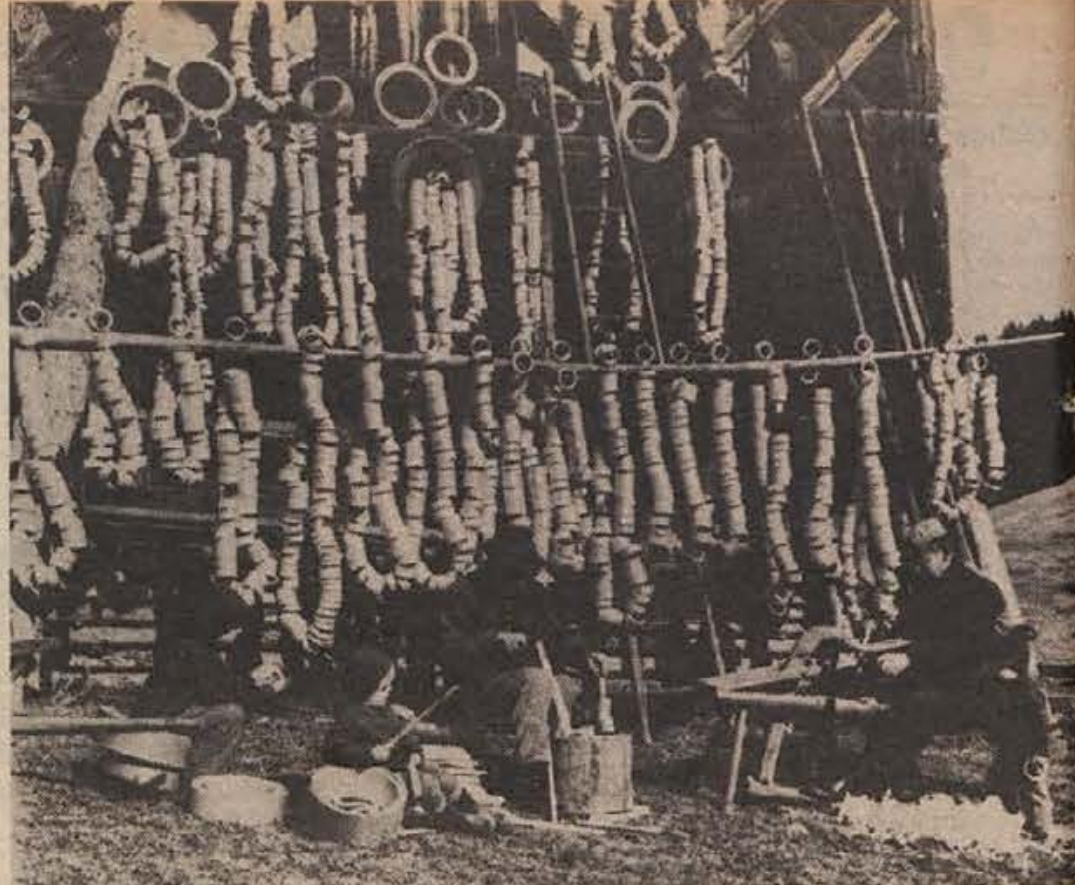
GOJKO IN KRESNICA

V vodu bataljona „Marko Oreškovič“ je bil tudi strastni kadilec Gojko. Ker nihče v vodu že nekaj dni ni imel niti murvice tobaka, je bil Gojko grozno živčen. Po neki borbi so borci dobili kratek oddih, polegli po tleh in dremali. Zatrema je tudi Gojko, naslonjen na puško. Ko je prišlo povelje za odhod, se je Gojko zadržal in ravno tedaj mu je pred očmi poletela kresnica. Se na pol zaspan, je kriknil:

„Tovariš, prihrani mi čik!“

Toda „tovariš“ kresnica je mirno poletela dalje. Gojka je razjezilo to „netovarištvó“ in je zavpil:

„Stoj, tovariš, da bom vsaj videl, kdo si, če mi že čika ne privoščiš!“

To ni orientalski „bazar“ niti sušilnica salam, ampak čelna stran kozolca, na katerega je Tone Šilc iz Grdega dola v ribniški občini obesil kolače miniaturnih obodi. Te obodi uporabljajo za izdelovanje miniaturnih ribniških spominkov, ki so že znani doma in na tujem (Foto: Drago Mohar)

TONE ŠILC-OHRANJA SLAVO RIBNIŠKE SUHE ROBE

Orientaliski bazar ali ribniški

Pri Tonetu Šilcu iz Grdega dola ob vznožju Slemen v ribniški občini smo našli slikovito okrašen kozolec. Vprašali smo se, če je to prodajalna suhorožarskega blaga, mesnica na prostem, kjer vise salame na vročem soncu ali je to morda orientalski bazar iz Carigrada ali Bejruta, kjer prodajajo najčudovitejše stvari na prostem. Morda so to kite cvetja, nageljnov ali česa drugega?

Pa ni niti to niti ono. Na čelni strani kozolca vise vendar kolači miniaturnih obodkov, ki jih izdeluje mojster miniaturnih izdelkov suhe robe Tone Šilc iz Grdega dola s severovzhodnega pobočja sodraške Strmce ob samem vznožju Slemen.

Ogledali smo si njegovo mojstrstvo, s katerim je pokril že celo čelno stran kozolca. Majh-

nih obodkov, ki so zloženi in v vence zvezani, visi tam na desetine, stotine in celo tisoče.

Vsi so lepi in ročno izdelani. Njihova cena nikdar ne ujame porabljenega časa. Za tako delo je potrebno znanje, veselje in tudi ljubezen.

Od očeta in vseh moških članov te družine, ki zaverovano opravljajo posel, lahko pričakujemo, da nam bodo ohranili slovite izdelke suhe robe v teh miniaturnih delčkih. Kakor so včasih – in tudi še danes – veliki in gospodinjstvu potrebni izdelki raznašali slavo in glas ribniške suhe robe po „cajlm svajt“, bodo tudi ti izdelki, ki bodo krasili domove današnjih turistov, še naprej ohranjali slavo in dobro ime izvirne ribniške suhe robe.

–k

Na »Preji« dvorana zasedena

V veliki dvorani Doma JLA v Ljubljani je bilo na prvi družabni prireditvi Društva Bela krajina nadvse prijetno

Pred letom dni ustanovljeno društvo „Bela krajina“ v Ljubljani je organiziralo svojo prvo večjo družabno prireditev. Prišlo je toliko ljudi, da je bila dvorana Doma JLA pri železniški postaji pretena za vse, ki bi želeli noter. Domače vzdušje so naredili že napisi na mizah, ki so nosili imena posameznih belokranjskih krajev.

Nekateri Belokranjci so na prireditvi prišli kar v narodnih nošah, dvorana pa je bila okrašena z mestnimi grbi Črnomlja, Metlike in Vinice. Gostje so se spravevali, kdo je tako domiselno dekoriral dvorano, izkazalo pa se je, da ni bil nihče drug kot dr. Janez Klopučar, ki je tudi duša in predsednik društva.

Na „Prejo“ je prišla tudi folklorna skupina Tine Rožanc, tamburaški orkester iz Staroga tga, prišla je predica s kolovratom in tkalka iz Adlešič ter izdelovalke pisanic. Prav tako so v programu sodelovali priznani umetniki, kot prvakinja opere Vilma Bukovecva, igralka Slavka Glavinova in Franci Prus. Naš rojak Franci Milek pa je pripeljal na prireditev kar ves pevski zbor grafičarjev, ki ga vodi že nekaj let.

Kanadska vlada se je kljub številnim protestom odločila, da bo letos dovolila odstrel 245.000 tjujnjev. Lani jih je dovolila odstreliti 300.000, letos pa so število znižali zato, ker se bojijo, da ne bi iztrebili teh živali, katerih krzno je zelo dragoceno in gre dobro v denar.

Knjige za nove naročnike

Med 58 novih naročnikov zadnjega tedna je žreb v torek opoldne razdelil 10 knjižnih nagrad. Po pošti jih bodo dobili:

Vinko Vene, Dnovo 18, Leskovec pri Krškem; Anica Pekonja, Ravne 5, Sentrupert; Vera Bračička, Zagrebška 18, Novo mesto; Ivanka Cotar, Črešnjske 20, Čerklje ob Krki; Franc Divjak, Stranje 4, Blanca; Jožica Zorn, Staneta Rozmana 1, Črnomelj; Marija Luzar, Ratež 6, Brusnice; Pepea Slanc, Okljuka 3, Gradac; Franc Banič, Pristava 2, Podbočje; Vera Butala, Rudnik 27, Kočevje.

„Sele otroci so vrnili mojemu Barret. Na sliki z leve proti d. Vanessa

ANGLEŠKA GOSPODINJA JE KOS

»Otroci so dali mojemu življenju

Zakaj ima hroma žena štiri zdrava

„Moja sreča – so moji otroci!“ ponosno pravi angleška gospodinja Lillian Barret. To trdi seveda vsaka dobra mati, a za Lillian so mnogo več kot le navadne besede. Čeprav je hroma in jo je njen hišni zdravnik vedno svaril pred porodom, je pred kratkim podarila življenje že četrtemu otroku.

Jožek, prikupen in močan dojenček, je zdaj ponos družine Barret. Čeprav še nič ne ve o težki usodi, ki jo mora prenašati njegova mati, se drži v njenem naročju ves košat in krepak, da so ga veseli vsi v družini in okolici. Ko je že kot otrok ohromela, je bila Lillian Barret odvisna samo od invalidskega vozička. Nikoli pa se ni z življenjem prepirala.

Vsem ženam lahko le svetujem, da me posnemajo in politijo s prirastkom v družini, če so seveda v varstvu dobrega zdravnika“, pravi Lillian Barret. „Otroci so dali mojemu življenju vsebino in izpolnitev...“

na črn

20. Paradižnik je razpel dve palme, soproga pa je pod grm nafto, da malce pogospodinja. samopostrežbo po hrano: za jajca... – Boš en jajček? je zaklical

OBRAMBNE ISKRICE

Na nedavni redni seji občinske konference ZK Kočevje so razpravljali o obrambnih vprašanjih in splošnem ljudskem odporu. Razprava je bila živahna, vendar delovni predsednik Vukoje Mrdaković se ni bil zadovoljen:

— Ali bi želel razpravljati tudi kdo izmed mladincev? Je vprašal.

Nekdo pa je menil: — Mi govorimo, mladinci pa bodo vse to izvajali, če bo prišlo do vojne.

Ob zaključku razprave se je Vukoje Mrdaković takole zahvalil:

— Zahvaljujem se vsem tovarišem, ki so sodelovali v razpravi, tovarišice pa naj mi oprostite, ker se ne zahvalim tudi njim. Krive so same, ker so bile tiho.

Sekretar komiteja občinske konference ZK in predsednik komisije za organizacijo splošnega ljudskega odpora pri konferenci ZK Stane Lavrič je ob zaključku seje tako dolgo bral sklepe, da bi se pri današnjem hitrem tempu lahko vojna medtem začela in končala... on pa bi se vedno bral...

Novomeščani se vesele, da mesto napreduje na vseh področjih. Se posebej pri cenah, kjer smo že skoraj najdražji v Jugoslaviji!

Daeniken v svojih knjigah trdi, da so tudi pametnejša bitja od ljudi. Za rešitev gordijskega vozla v našem gospodarstvu bi jih vsekakor potrebovali nekaj...

Obri je prehujo obdavnjena, cvilijo obrtniki. Zares, saj si niti mercedesov ne morejo kupiti: vozijo se samo se v BMW, volvih, saabih, alfah, fiatih najvišjih kubatur in podobnih tipih avtomobilov...

Med tistimi, ki najteže pričakujejo nov novomeški vodovod, je gotovo Slavko More. To se bo povečala proizvodnja ore, najboljša ta hip!

Z vsi resnostjo se na Dolenjskem pripravljajo na popis prebivalcev. Začetek popisa je za zdaj najbolj neresen — 1. april. Kako se bodo obnašali ljudje — bomo videli 1. aprila...

V Krki so se močno razveselili zlatih medalj z delavskih športnih iger. Razumljivo: vsaj nekaj zlata v času, ko se bera rubljev in dolarjev zmanjšuje...

Novomeški rokometaši so pred novo sezono končno brez skrbi: tekmujejo v ligi, iz katere ne morejo izpasti. Tudi Elanu se kaj podobnega lahko zgodi samo se enkrat!

Neljub skok

Lani smo tiskali 1.567.805 izvodov Dolenjskega lista, vseh stroškov pa je bilo 2.821.308,84 din. En izvod lista nas stane potemtakem 1,80 din (to je nekdanja „polna lastna cena“ za en izvod časnika). V enem letu so se zaradi podražitev v tiskarnah, dražjega papirja in zvišane režije povečali stroški za en izvod domačega časnika natanko za 0,50 din.

Letos nameravamo tiskati 52 števil, ki bodo imele skupno 1.360 strani. Ker je obseg lista oz. strani v novi tiskarni za 34% večji kot je bil prej, bomo letos dali naročnikom pravzaprav 1822 strani, kar je 18 odstotkov več kot v letu 1970, ko smo tiskali 1540 strani.

Krpanov kofiček

Stojte, tatje sežgani!

Zavil sem proti Mišjemu dolu, kjer so imeli žegnanje. Ob taki priliki pridem rad pogledat, saj izvem marsikaj novega, a kaj, ko je to največkrat slabo.

Pred krčmo vidim vse črno ljudi. V sredi je bilo videti mladega fanta, ki je pretepal starca. „Ubijem te!“ je rjul fant, ki je bil prav gotovo pijan in so mu pene letele iz ust. Komaj to izreče, stisne svojo pogubno pest in ubogega starca tako za uho počli, da je tri sonca videl in da so se mu solze udrle po obrazu.

Gledam okoli sebe: anti je res ali sanjam? Tudi nekaj drugih je stezalo roke z ocepki, da je pokalo po starcu, kot bi s cepci mlátili v starih. Drugi ljudje so mirno gledali to črno zločinstvo.

„Stojte, tatje sežgani! Kdor se boji smrti, ne gani se!“ zakričim zadaj s krepkim glasom. Takrat se obrinejo vsi nazaj ter vidijo mene s kobilico. V roki sem imel pripravljen kij in mesarico, pa že kričim dalje:

„Vaše nepravdanske počette mi je že davno znano. Lovim vas že nekateri dan, ali vas nisem mogel zasesti! Pa tudi drugi, ki vse to gledate, bi lahko pomagali ubogemu starcu, ako ste za kaj! On trpi, vi pa uživate v njegovi krvi. Sram vas bodi! Ako se ne poboljšate, bo tale pel po vaših kosmatih in hudobnih

betihah!“ se rečem in zamahnem s kijem.

Najbližji so se najprej umaknili, vsi pa so zijali in molčali, kakor je navada pri nas, kadar jih kdo po pravici ošteje in jim srdito pokaže stisnjeno pest.

Hitro jih zvežem in peljem k sodniku. Ni pes, da jih ta ne bi mogel ustaviti, ako bi se domislili še bolj perutnice razpeti, kakor nekateri prerokujejo. Sodnik jih vpraša, kako in kaj, pa so mu pravili, da so se s starcem le igrali. Kaj zato, ako je njihova sala bolj groba in je zato poteklo nekaj kapelj krvi.

Sodnik nekaj časa kima, pa pravi: „Krpan, le spusti jih! Fantje, vi pa takoj domov, vendar drugič ne marate več takih šal!“

„Ha, ha, ha,“ so se smejali in mi kazali osle, preden so odšli skozi vrata pravice.

„Gospod sodnik,“ pravim, „kdo je že kdaj slišal in kje se je učilo, da to ni greh, kar oni počenjajo? Zakaj jih ne zaprete v ječo?“

Veš, Krpan, ne moremo jih. Zanje so odgovorni starši, in če njih to ne briga, si ne moremo pomagati. Le zuga mo jim lahko.“

Tako sem zvedel važno skrivnost in jo ohranil v srcu, da jo porabim, kadar bo ukazala prilika.

MARTIN KRPAN

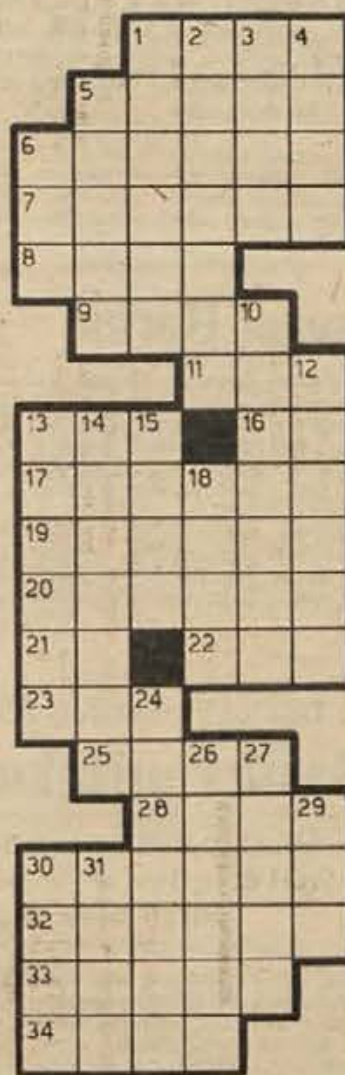
Danes pa še ena!

VODORAVNO: 1. med, 5. ploščica iz skrllavca, 6. oksisana krma, 7. prestolnica Armenske SSR, 8. muslimanski sodnik, 9. pernata žival, 11. češka pritrilnica, 13. jadranski otok severno od Dugega otoka, 16. tangens, 17. prevarant, 19. naprava za filmanje, 20. Atenino svetišče, 21. simbol za litij, 22. starojudovski kralj, 23. slavni japonski telovadec, 25. francoski duhovnik, 28. veliko rešeto, 30. ušesni kamenček, 32. brezglavost, zmešnjava, 33. grška boginja modrosti, 34. hrvaška pokrajina.

NAVPIČNO: 1. posoda, 2. nežna trava, 3. dreča za spuščanje lesa, 4. del roke, 5. izdelovalec sira, 6. rezilo pri sekiri, 10. lunarni modul Apolla, 14. 12. ploč, 13. naprava za iskanje, 14. kislá voda, 15. del glave, 18. disperzija tekočine in plina, 24. reber, pobočje, 26. vrsta trta in vina, 27. nraivoslovje, 29. oče, 30. vrsta dragega kamna, 31. francoski komik (Jacques).

REŠITEV KRIŽANKE OD 11. MARCA

VODORAVNO: 1. Bradys, 7. januar, 8. Edo, 9. Ga, 10. DO, 11. log, 12. osmina, 14. vtis, 15. štab, 18. Mikeno, 20. Ararat, 21. ZE, 22. LE, 23. Anamir, 26. čelist, 27. Sato, 28. slez, 30. Karmen, 33. RF, 34. ala, 35. žep, 37. IM, 38. atelje, 40. katan;

Udar 20. julija 1944

ATENTAT NA HITLERJA

10 Se pet minut. Heusinger je govoril dalje in nenehno kazal na zemljevid, ki je bil razgrnjen po mizi. Hitler in častniki so se sklanjali nadenj in si ogledovali položaj nemških sil.

Kaže, da ni nihče opazil, kako se je Stauffenberg izmuznil iz sobe. Morda ga je videl samo polkovnik Brandt. Ta častnik se je tako zatopil v generalovo pripovedovanje, da se je sklonil nad mizo, ker je hotel bolje videti zemljevid, ugotoviti, da mu je Stauffenbergova aktivka napoti, jo skušal z nogo odriniti in napolnil segel z eno roko ter jo prestavil na zunanjo stran težkega hrastovega opornika, ki je zdaj stal med bombo in Hitlerjem. Navidez nepomembno dejanje je Hitlerju najbrž rešilo življenje; vsekakor pa je terjalo Brandtovo. Tu je posegla vmes nedojemljiva usoda. Bralec se bo nemara spomnil, da je bil prav polkovnik Brandt tisti častnik, ki ga je bil Tresckow pregovoril, naj 13. marca 1943 proti večeru ob Hitlerjevi vrnitvi iz Smolenska v Rastenburg vzame s seboj na letalo dve „steklenici žganja“. On je to storil in se mu ni niti sanjalo, da pravzaprav nosi s seboj peklenški stroj — prav tak peklenški stroj, kakršnega je zdaj nevede pomaknil pod mizo proč od vrhovnega vodje. Kislina je zdaj že skoraj povsem razjedla vrvice, ki je zadrževala udarno iglo.

Keitel, ki so mu bili prej naročili poklicati Stauffenberga v Rastenburg, se je zdaj ozrl ob mizi navzdol proti mestu, kjer bi moral stati polkovnik. Heusingerjevo mračno poročilo je bilo že skoraj pri koncu in načelnik OKW je hotel Stauffenbergo namigniti, naj se pripravi k poročanju. Morda mu bo treba pomagati, da bo vzel dokumente iz aktivke. Toda skrajno ga je razdražilo, ko je videl, da mladega polkovnika ni. Keitel se je spomnil, kaj je Stauffenberg zunaj rekel telefonistu, in smuknil iz sobe, da bi privedel mladega častnika, ki se tako čudno vede.

Pri telefonu Stauffenberga ni bilo. Telefonist je povedal, da je prav naglo odšel iz poslopja. Keitel se je ves iz sebe obrnil proti konferenčni sobi. Heusinger je napolnil le končevalo poročilo o nesrečnih razmerah na vzhodni fronti. „Rus,“ je govoril, „zahodno od Dune s krepkimi enotami tišči proti severu. Njegovi klimi so že jugozahodno od Dunaburga. Če se naša armadna skupina okrog jezera Peipus ne bo pri priči umaknila, bo katastrofa...“

Stavka ni končala.

Prav tisti hip, ob 12.42, je bomba eksplodirala.

Stauffenberg je videl, kako se je zgodilo. Skupaj z generalom Felgieblom je stal pred njegovo pisarno v bunkerju 88, ki je ležal približno dvesto metrov od konferenčnega poslopja. Najprej je živčno pogledoval na uro in prislukoval, kako minevajo sekunde, nato pa je uprl pogled v konferenčno poslopje. Videl je, kako ga je z gromom pognalo v zrak, močno se je pokodilo, zabliskal se je ogenj. Bilo je, kot je Stauffenberg pozneje rekel, natanko tako, kot bi poslopje v polno zadela 155-milimetrska granata. Skozi okno so prifrčala trupla, po zraku so letele razbitine. Stauffenberg je bil v svoji razburjenosti trdno prepričan, da ni ostala v konferenčni sobi ne- razpokovana živa duša, ampak da so vsi mrtvi ali pa umirajo. Naglo se je poslovil od Felgiebla, ki naj bi bil zdaj telefoniral v Berlin z zarotnikom, da se je atentat posrečil, nato pa preskal vse zveze, dokler se zarotniki v glavnem mestu ne bodo polastili vseh važnih položajev in razglasili, da je ustanovljena nova vlada.

Zdaj se je moral Stauffenberg naglo izmuzniti iz rastenburškega tabora, kjer je bil glavni stan. Stražniki na kontrolnih točkah so eksplozijo v konferenčni dvorani videli ali slišali in so nemudoma zaprli vse izhode. Stauffenbergov avto so ustavili že pred prvo oviro. Skočil je z vozila in zahteval pogovor z dežurnim častnikom. Vpričo njega je nekomu telefoniral — ni znano, komu — spregovoril nekaj besed, odložil slušalko in poveljniku straže rekel: „Herr Leutnant, pravijo, da smem skozi.“

To je bila čista sleparija, vendar je užgala. Poročnik je v službeni dnevnik ubogljivo zapisal: „12.44, spustili skozi polkovnika Stauffenberga.“ Očitno so nato sporočili še drugi kontrolni točki, naj ga spusti. Toda pri tretjih, zadnjih vratih je šlo teže. Tu so že prejeli alarm, spustili so zapornice in podvojili stražo. Nikogar niso spustili ne ven ne noter. Stauffenberg in njegov pritožnik poročnik Haefften sta se znašla pred izredno trmastim zastavnikom Kolbejem. Stauffenberg je spet zahteval telefon. Poklical je kapetana von Moellendorffa, pritožnika taboriščnega poveljnika. Pritožil se je, češ da ga straža „zaradi eksplozije“ ne pusti ven. „Mudi se mi. Na letališču me čaka general Fromm.“ Tudi to je bila sleparija. Fromm je bil v Berlinu in Stauffenberg je to dobro vedel.

Odložil je slušalko in se obrnil k zastavniku. „Ste slišali, lahko grem skozi.“ Toda zastavnik se ni dal. Sam je telefoniral Moellendorffu in preverjal, če je to res. Kapetan je rekel, da je.

Nato je avto zdrvel proti letališču. Poročnik Haefften je spotoma razstavil drugi peklenški stroj, ki ga je bil sam prinesel s seboj prav tako v aktivki, ter metal dele čez rob ceste. Tam jih je pozneje našel Gestapo. Poveljnik letališča se ni vedel, da bi bilo kaj narobe. Pilot je v trenutku, ko sta se častnika pripeljala na letališče, že grel motorja. Čez minuto ali dve je letalo vzletelo.

Bilo je malo po eni uri popoldne. Stauffenberga se je v naslednjih treh urah gotovo zdelo, da so to najdaljši trenutki njegovega življenja. Počasni heinkel je letel čez pečeno, enolično nemško ravnino proti zahodu, on pa ni mogel nič drugega kakor upati, da se je Felgieblu posrečilo sporočiti v Berlin odločilno geslo, da so zarotniki v glavnem mestu takoj sprožili akcijo, prevzeli mesto in razposlali pripravljena sporočila vojaškim poveljnikom po Nemčiji in zahodni Evropi, in da njegovega letala ne bodo spravili na tla opozorjeni lovci Luftwaffe ali kako rusko letalo, ki jih je bilo nad vzhodno Prusijo čedaje več. Na heinklu ni bilo radijske postaje, ki bi bila dovolj močna, da bi jo uglasil na Berlin in poslušal prve razburljive oddaje, za katere je upal, da jih bodo uporniki oddali že pred njegovim pristankom. Razen tega pa se zato ni mogel povezati s sodelavci v Berlinu in jim poslati geslo, ki ga general Felgiebel nemara ni mogel oddati.

Stauffenbergovo letalo je počasi brnelo po zgodnjepopoludanskem nebu. V Rangsdorfu je pristalo ob 15.45. Stauffenberg je ves vesel stekel k najbližjemu telefonu in se z letališča vprašal generala Olbrichta, kako so potekle odločilne tri ure, od katerih je bilo odvisno vse. Zaprl mu je sapa, zakaj zvedel je, da niso nič ukrenili. Felgiebel je malo po eni uri sporočil, da je prišlo do eksplozije, a zveza je bila slaba in ni bilo mogoče ugotoviti, ali je Hitler mrtev ali ne. Zato niso storili ničesar. Olbricht je ukaz za Vaikire vzel iz bližajne, ni pa ga razposlal. Na Bendlerstrasse so vsi čakali, da se vrne Stauffenberg. General Beck in feldmaršal von Witzleben, ki bi bila morala kot novi državni vodja in vrhovni poveljnik oboroženih sil nemudoma izdati že pripravljene razglase ter ukaze in takoj nato po radiu razglasiti, da vstaja za Nemčijo nov dan, se sploh še nista prikazala.

Stauffenberg je z Rangsdorfa telefoniral Olbrichtu, da je Hitler mrtev. Vendar to ni bilo res. Življenje mu je nehoče rešil polkovnik Brandt, ki je bil potisnil Stauffenbergovo aktivko na zunanjo stran težkega hrastovega opornika. Hudo ga je streslo, ne pa resno ranilo. Ožgalo mu je las, opeklo noge, udarilo ga je po desni roki in mu jo začasno omrtvilo, predrla ušesna bobenčka in odrgnilo hrbet, kamor mu je padel zlomljen tram. Neka priča se je pozneje spominjala, da ga je bilo komaj spoznati, ko se je oprajoč ob Keitla prikazal iz kadečega se in razdejanega poslopja. Imel je sajast obraz, od las se mu je kadilo, hlače so visele z njega v čunjah. Keitel kot po čudežu sploh ni bil ranjen. Toda večina tistih, ki so ob eksploziji stali okrog tistega konca mize, pod katerim je ležala bomba, so bili mrtvi ali pa so umirali.

V prvem razburjenju je obstajalo o vzroku eksplozije nekaj različnih mnenj. Hitler je sprva menil, da je eksplodirala bombasovražnega lovskega bombnika, ki se je v nizkem poletu priplazil nad glavni stan.

DBE

kozolec?

življenju smisel...“ pravi Lillian
ani: Linda, Sean, mali Jozek in

SVOJI USODI

enju smisel...«

ve otrcke

em kontinentu

gugajoči se mreži med
postavila gorilnik na
No, ni ji bilo treba v
mom so jo že čakala

v mreži.
— Tri! je jasno in glasno zapovedal hišni gospodar
in Klara je ubogala. Gospodar je dobil cvrtje v svojo
mrežo in šele tu ugotovil, kako ga je polomil: vsa tri
jajca so bila namreč pristna nojeva jajčka!
Požrtvovalno sta Paradižnikova izpraznila pol

ponve, več nista zmogla. Omahnila sta v spanec.
Le še onemogel „dobro spančkanj!“ je poslala Klara
svojemu možičku čez glavo in zaprla oči.
— Aha! je zagagal možiček in tudi on zadremal.
Prav ta „aha“ pa je ujel v budno uho ptič na
veji...

Načrti krajevne skupnosti

Kaj bi radi v Podgradu, Gabrju, Brusnicah, na Malem Slatniku, v Šentjerneju, Orehovi, Škocjanu, Šmarjeti, Beli cerkvi, Birčni vasi, Mirni peči in Novem mestu

Prejšnji teden smo objavili letošnje načrte osmih krajevnih skupnosti v novomeški občini. Tokrat z delovnimi programi krajevne skupnosti nadaljujemo.

Krajevna skupnost Podgrad: letos nameravajo urediti mrtvašnico v Podgradu in obnoviti zid pri pokopališču v Velikem Cerovcu, napeljati trofazni tok v Koroško vas ter vzdrževati vaške poti.

KS Gabrje: v načrtu je graditev dvorane, vendar manjka denarja, asfaltirali bi radi cesto Rateč-Gabrje, skrbeli za vzdrževanje cest IV. reda in vaških poti, več skrbi bodo posvetili socialno ogroženim.

KS Brusnice: program narekuje skrb za vzdrževanje poti IV. reda, napeljavo javne razsvetljave v Brusnicah, odkup dela zemljišča v Leskovicu za peskokop, gradnjo vodovoda in dokončno ureditev kulturne dvorane. Oživilo naj bi tudi KUD Brusnice.

KS Mali Slatnik: delovni program ima skrb za napeljavo vodovoda, za vzdrževanje poti, modernizacijo električnega omrežja, ureditev postajališča na Malem Slatniku ter skrb za kulturno dejavnost in varstvo onemoglih.

KS Šentjernej: program je obširen - ureditev sejmšča, podaljšanje kanalizacije, gradnja vodovoda v Gornjem Vrhopolju, ureditev pločnikov v Šentjerneju, pospešitev gradnje trgovske hiše v Šentjerneju, vzdrževanje vaških poti, gradnja črpalke, priprava terena za dograditev šole, ureditev zdravstva, kulture, poskrbeti za stare in onemogle.

KS Orehova: letos nameravajo napeljati vodovod v Orehovi, končati dela pri domu, popraviti ceste in vaške poti ter obnoviti električno omrežje.

KS Škocjan: v programu imajo popravilo ceste Škocjan-Klenovik, skrb za pluzenje cest pozimi, ureditev pokopališča, zbiranje denarja za novo šolo, popravilo vaških poti in mostov, asfaltiranje ceste Šmarjeta-Škocjan, skrb za stare in onemogle, pomagali pa bodo tudi gasilskemu društvu.

KS Šmarjeta: samoprisepek bodo imeli do 1973, denar bo namenjen za opremo nove šole. Ruzen tega želijo še asfaltiranje ceste, ureditev trgovskega lokala, skrbeli bodo tudi za popravilo poti.

KS Bela cerkev: letos nameravajo odkupiti peskokop, nabaviti traktor in min za drobljenje peska, popraviti vaške poti, zgraditi cesto preko Vinjega vrha do Šmarjete in skrbeti za stare in onemogle.

KS Birčna vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Birčna vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Šmarjeta: samoprisepek bodo imeli do 1973, denar bo namenjen za opremo nove šole. Ruzen tega želijo še asfaltiranje ceste, ureditev trgovskega lokala, skrbeli bodo tudi za popravilo poti.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Birčna vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

KS Mala vas: skupnost namerava modernizirati električno omrežje po vseh vaseh, asfaltirati cesto Novo mesto-Mala vas, poskrbeti za sanacijo studenca in ureditev vaških poti, skrbeti za stare in onemogle in za kulturno dejavnost.

KS Mirna peč: letos nameravajo urediti Mirno peč, vzdrževati pokopališča, ceste in vaške poti, elektrificirati naselje Grč vrh, popraviti cesto Selo-Šentjurij, pomagati pri drugih komunalnih dejavnostih.

KS Novo mesto: letošnje naloge obsegajo napeljavo vodovoda v Regerčah vasi in Škrjančah, gradnjo kanalizacije v Paderšičevih, Valantičevih, Cankarjevi in Koštalovi ulici v Novem mestu, asfaltiranje ulic v Žabji vasi, Šolski, Strelški ter odcep od Ulice talcev do ragovskega mostu, razširitev ceste Ragerča vas-Gotna vas, ureditev javne razsvetljave v Irči vasi, na Brodu, v Cegelnici in Lamutovi ulici, obnovitev električnega omrežja v Srebrničah, Boričevem in Škrjančah, asfaltiranje ceste v Cegelnici, vzdrževanje ulic, cest, parkov in zelenice, napeljavo novih vrvi v Regerčah vasi in Gotni vasi, skrb za socialno šibke ter skrb za ureditev obeh šol in otroških varstvenih ustanov.

Suha zima je veliko pomagala gozdarjem in lesarjem, saj so ves februar lahko dobavljali les. Tudi Novolesov pajek (na sliki) ni bil brez dela, saj je pridno praznil težke tovornjake lesa v Straži. (Foto: S. Dokl)

BOLJE JE IMETI RIBE...

Ko se je prejšnji teden podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije dr. France Hočevar v Novem mestu pogovarjal s predstavniki občinske skupščine, so govorili tudi o gospodarstvu. Beseda je nanesla na gradbeništvo in njegove težave. „Škoda, da nimate kake tovarne,“ je dejal podpredsednik. Novomeščani pa so mu rekli, da v glavnem manjka železa in cementa.

„Sicer pa imamo na Dvoru tudi železarsko tradicijo,“ je dejal Jože Suhadolnik. „Je pa že bolje, da gojite ribe, kot da bi delali izgubo v železarni!“ se je zasmejal podpredsednik.

Novi rekord prevzel Barbič

Ekipa novomeških kegljačev, ki tekmuje v republiški ligi, je v soboto in nedeljo nastopila v Kranju in na Jesenicah. Kljub nemogočim pogojem za vadbo in v odsotnosti zanesljivega Mrzliaka so Novomeščani na Jesenicah podrl 7046 kegljev, kar da poprečje 880 na posameznega kegljača. Rekord Dolenjske, ki ga je prejšnji teden postavil Židanek, je tokrat zboljšal Barbič, saj je podrl 929 kegljev, čez magično mejo 900.

POPIS PREBIVALCEV

Pred uradnim začetkom popisa prebivalcev - v novomeški občini bo zanj skrbelo kar 210 popisovalcev - bodo predhodni popisi v delovnih organizacijah, kjer bodo popisali pomožne liste za popisnice. Vsi zaposleni prebivalci v družbenem sektorju bodo pomožne popisne liste dobili med 25. in 30. marcem. Te pomožne liste bodo občani oddali, ko bo prišel popisovalec na dom.

»Dolenjski list« v vsako družino

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža, očeta, brata, strica in svaka
JANEZA SLAKA
iz Jordan kala pri Mirni peči se iskreno zahvalujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje in spremili pokojnika v tako velikem številu do preranega groba. Se posebej se zahvalujemo podjetju Novoteks, gostišču Grmada, krojaštvu Trebnje, osnovni šoli Mirna peč, duhovnikom, pevčev ter vaščanom
Zalujoči: žena Marija, otroci Janez, Lojzka, Anica, Jožica, Martin, Marinka z možem, bratje, sestre in drugo sorodstvo

NOVOMEŠKA TRIBUNA

TOKRAT PROSIJO ZA POMOČ GASILCI

Gasilci pričakujejo pomoč!

Šmihelski gasilci so se trdno odločili zgraditi nov gasilski dom, ker se jim bo stari podrl - Organizirali bodo zbiralno akcijo

Kot večina gasilskih društev tudi gasilci v Šmihelu pri Novem mestu delajo v dokaj težkih pogojih. Društvo šteje 68 delovnih članov, nima pa niti svojih prostorov, da bi lahko razvilo dejavnost. Je sicer lastnik starega gasilskega doma, zgrajenega 1928, vendar je trenutno v tako žalostnem stanju, da ni v ponos kraju. V najbolj kritičnem stanju je leseni stolp, ki bi se letos gotovo podrl, če bi bilo kaj več snega. Vendar gasilci ne bodo čakali, da se bo zgodila nesreča, z vsa resnostjo se pripravljajo na posebno akcijo, s pomočjo katere bodo zgradili nov dom.

Razpravljajo že štiri leta, zdaj pa kaže, da je razprav konec in da se bodo že lotili dela. Kajti pred dnevi so sklicali razširjen posvet gasilcev in sklenili, da se bodo takoj lotili zbiranja sredstev. Precejšnjo pomoč pričakujejo od družbe in novomeških delovnih organizacij. Ravno tako bodo obiskali vse lastnike hiš na novomeškem desnem bregu in računajo, da ne bodo našli na gluha ušesa.

Prepričani smo, da bodo vsi podprli prizadevanja šmihelskih gasilcev, saj so Šmihelčani celo sklenili, da bodo vsa obrtniška dela pri novem delu opravili sami brezplačno. Potrebujejo torej samo osnovni kapital za nabavo gradbenega materiala in še nekatera druga dela. Vse ostalo pa je v njihovi lastni reži. Poleg večjega prostora za orodjarjo in garažo nameravajo v domu urediti še poseben družbeni prostor, kje bi se lahko sestajali prebivalci.

Tekmovanje ekip prve pomoči v Velenju

Ekipa so že pripravljene na 3. republiško tekmovanje - Obširen načrt praznovanj ob tednu Rdečega križa - Širjenje krvodajalstva na vaseh

V četrtek, 11. marca, je bilo v Novem mestu področno posvetovanje predstavnikov občinskih odborov RK Metlika, Črnomelj, Trebnje in Novo mesto s predstavniki republiškega odbora RK in zdravstvenimi delavci. Dogovorili so se o poteku najvažnejših akcij RK v letošnjem letu.

Ena izmed najvažnejših nalog občinskih odborov RK je vsekakor krvodajalstvo. Potrebe novomeške bolnišnice so iz leta v leto večje, zbrana količina krvi pa ne narašča v skladu s potrebnostjo. V krvodajalstvo še vedno ni zajet velik del prebivalstva, kar gre deloma pripisati tudi neobveščeniosti oziroma slabi propagandi. Ker je to značilno za vso Slovenijo, pripravlja republiški odbor RK novo serijo propagandnega gradiva (zraček, diplom, brošuric, slikanic in podobno), ki naj bi ga na najrazličnejše načine širili med ljudi. Za to bodo poskrbeli tudi zdravstveni delavci v bolnišnicah ter vzgojitelji v šolah. Ugotovili so, da je med krvodajalci tudi zelo majhen odstotek kmečkega prebivalstva, katerega bo treba še posebej zainteresirati za krvodajalstvo.

Predstavniki republiškega odbora RK so prisotne seznanili tudi s potekom 3. republiškega tekmovanja ekip prve pomoči, ki bo 19. in 20. maja v Velenju. Pri dan tekmovanja bodo nastopile vse ekipe, drugi dan pa se bodo predstavile le najboljše ter dve ekipi iz Avstrije. Ker naj bi bilo letošnje tekmovanje še kvalitetnejše kot prejšnja leta, bo potrebno pohiteti s pripravo ekip prve pomoči, občinski odbori RK pa bodo morali pravočasno organizirati občinska tekmovanja.

Teden RK bo od 2. do 9. maja. Osrednja jugoslovanska prireditelja bo v Ljubljani v počastitev 8. maja, pokrovitelj pa bo Edvard Kardelj. Republiški odbor RK bo tudi letos organiziral sprejem za aktiviste RK, razen tega bo pripravil tudi gradivo za različna predavanja na šolah o delu in pomenu RK. V tem tednu bodo občinski odbori RK organizirali sprejeme za svoje zaslužne delavce, na vseh šolah pa bodo spreje-

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Danilo Kovačič, Stanko Vavpotič, Janez Turk, Franc Zagorc, Jože Kralj, Alojz Zupančič, Zvonko Mali, Draga Pate, Justi Damjanovič, Milka Smolič, Angela Seničar, Vera Jerman, Ivanka Medved, Jožefa Feme, Ana Osolinik, Jože Skufca in Jože Novak, člani Novoteksa, Novo mesto; Valerija Petan, članica Novoteksa, Straža; Jože Smerke, Ciril Kukman, Rudi Kinet, Jože Hrovat in Ciril Bašelj, člani IMV Novo mesto; Mirko Pašič, član Cestnega podjetja Novo mesto, Silvo Klemenčič, član Pionirja, Novo mesto; Stojan Majcen, član Zavoda za zdravstveno varstvo, Novo mesto; Jože Turk in Janez Gasperič, člana Gozdnega obrata, Novo mesto; Karolina Staniša, Marija Drab in Marija Umek, gospodinjini iz Konca; Ana Lukšič, gospodinja iz Jurne vasi; Marija Cimermančič, Ana Čelič, Telezija Čelič in Marija Hrovatič, gospodinjine iz Koroške vasi; Francka Bohte, gospodinja iz Gotne vasi; Marija Djukič, članica Zavarovalnice Sava, Novo mesto; Alojz Kukar, kmet s Pristave; Ana Forneci, gospodinja iz Mihovca; Marija Kralj in Marija Berkovec, gospodinjini s Pristave; Marija Dragan, gospodinja z Golobinjeka; Viko Hrovatič, kmet iz Koroške vasi; Ivanka Turk, članica osnovne šole Stopiče; Magda Pureber, gospodinja iz Lazov; Marija Jenič, gospodinja s Podgrada.

ALI SE BO TUDI NA URŠNIH SELIH PREMAKNILO?

Najprej vodovod, potem pa še drugo!

Občani Uršnih sel in sosednjih vasi so se odločili za gradnjo vodovoda - Pričeli so zbirati sredstva, pričakujejo pa tudi pomoč skupnosti - Cesti so se zaenkrat odpovedali, je pa v drugem planu

V nedeljo, 7. marca, je bil na Uršnih selih zbor volivcev, na katerem je sodelovalo več kot sto občanov. Pomembnega shoda se je udeležil tudi ljudski poslanec dr. France Hočevar in sodeloval v izredno živahni razpravi. V glavnem so se pogovarjali o dveh najbolj perečih vprašanjih: gradnji vodovoda za sedem vasi (Gornje Sušice, Verdun, Dobindol, Laze, Travnji dol, Pleš in Laze), ter o modernizaciji ceste Novo mesto-Uršna sela-Semič.

Razumljivo, da se tudi cesti niso odpovedali, saj so menili, da je ta slabše vzdrževana, kot je bila pred 50 leti, čeprav ne moremo primerjati prometa tedaj in danes. Res, da jim je direktor novomeškega Cestnega podjetja inž. Kotnik pojasnil težave pri vzdrževanju cest I., II. in III. reda, vendar so občani menili, da si želijo vsaj prevozno cesto. Torej hočejo, da bi bila ta vsaj toliko vzdrževana, kot so druge.

Njihov delovni program je precej bogat, vendar ga bodo uresničevali postopoma, ker se zavedajo, da se tudi počasi daleč pride. Razumljivo, da si želijo hitrejši napredek, dobro pa vedo, kaj zmorejo!

Novi šoli res moderni

Jože Suhadolnik, načelnik za upravno pravne zadeve občinske skupščine: »Pogodbe pravijo, da bo v novem šolskem letu pouk v novem«

Prejšnji četrtek je Kristina Progar zanimalo, kako je z gradnjo dveh novih novomeških šol, in kdaj se bo v njih začel pouk. Načelnik za upravno pravne zadeve nove meške občinske skupščine Jože Suhadolnik pravi:

meni. O šolskih okoljih bodo razpravljali volivci na zborih, dokončen sklep pa bo potrdila občinska skupščina.

— Cene v gradbeništvu rastejo. Kako je bilo v tem primeru?

„Do konca lanskega leta je sklad za financiranje gradnje novih šol zbral 9.454.716 dinarjev samoprispevka, ostalo pa so prispevale delovne organizacije. Drugi dohodki, predvsem obresti na oročen denar pri DBH, so dosegli vrednost 583.263 dinarjev. Za gradnjo so pridobili še 12.374.000 dinarjev posojil. Skupno je torej zagotovljenih blizu 22 milijonov dinarjev, del denarja za nakup opreme pa bomo skušali dobiti še z dodatnimi posojili.“

— Na zadnji občinski seji ste pozvali dolžnike, naj plačajo.

„Delovne organizacije bi morale plačati še okrog 2 milijona dinarjev in sklad jih je že pozval, naj to storijo. Glede na dosedanje razumevanje pričakujemo hitre odgovore. V začetku aprila bomo javno objavili vse tiste, ki so izpolnili svoje obveznosti, in seveda tudi vse tiste, ki tega niso storili.“

— Kaj prinašata novi šoli?

„Najsodobneje zasnovan razredni in kabinetni pouk, saj smo naredili kompletne načrte tudi za notranjo opremo!“

— In vaše vprašanje?

„Ravnatelj novomeške bolnišnice primarija prof. dr. Otona Bajca bi rad vprašal, kako poteka gradnja druge etape novomeške bolnišnice in kako nameravajo uresničiti se gradnjo tretje etape.“

J. SPLICHAL

„Po sklenjenih pogodbah z novomeškimi „Pionirjem“ naj bi bili šoli nared do septembra letos. Zato računam, da bo v novem šolskem letu pouk že v novih šolah. Da bi se lahko pouk nemoteno začel, je občinska skupščina na zadnji seji že imenovala ravnatelja šol v ustanavljanju in ustanovila šoli Grm in Bršlin. Skupaj z investitorjem — skladom za financiranje izgradnje osnovnih šol v Novem mestu bosta ravnatelja pripravila vse potrebno za kadre, učila, izvolitev samoupravnih organov in sploh za vse tisto, kar je potrebno za začetek pouka.“

— Nedvomno je pomen dveh novih šol velik?

„Zares, vse štiri šole bodo razpolagale s toliko prostora, da bo pouk lahko organiziran v eni sami iz-

Navzoče je pozdravil predsednik krajevne organizacije SZDL Jože Prosenički, šolski pevski zbor je zapel nekaj pesmi, nato pa se je odgrnila zavesa lutkovnega odra, ki so ga ta večer slovesno izročili namenu z uprizoritvijo lutkovne igre „Janko in Metka“. Tako je 10. marca zvečer tekla proslava v dvorani doma TVD Partizan na Otočcu, ki so jo v počastitev dneva žena priredile krajevne organizacije in šola. Po kulturno-zabavnem delu so pogostili ves ženski svet, zbran v tej dvorani. Na sliki: učenci osnovne šole na Otočcu pojo svojim materam. (Foto: Ivan Zoran)

MORDA DA, MORDA NE ZA IZPELJAVO PRORAČUNA

Stiske proračunskega dinarja

Ena sama možnost v Novem mestu, da sestavijo proračun — Lani dotacija republiške izobraževalne skupnosti, letos nič več!

Marec je mesec borbe za proračunski dinar v občinah, bi lahko mirne duše zapisali. Občinske skupščine se običajno znajdejo v zagati: med potrebami in možnostmi je vsako leto velik prepad, ki ga ni lahko premostiti. Novo mesto v tem pogledu ni izjema, posebno letos ne!

Novomeška občina se je letos znašla v prav posebnem položaju. Vse doslej je namreč dobivala dotacije republiške izobraževalne skupnosti, ki je temeljni skupnosti pomagala premagovati denarne težave s finančnimi injekcijami. Letos pa novomeška občina ne sodi več med nerazvite in tradicionalne dotacije ne dobi več.

In zakaj potem take težave, če tudi uradno priznavamo, da nismo več nerazviti? Preprosto: občinski proračun se v primerjavi z lanskim ne sme povečati za več kot 10,8 odstotka. Tak je zakon! V Novem mestu se bodo znašli v izredno kritičnem položaju, če ne bodo smeli v lansko osnovo, od katere lahko povečajo svoje proračunske

dohodke za 10,8 odstotka, pri čemer približno dva milijona dinarjev lanske dotacije republiške izobraževalne skupnosti. Potrebe za vzgojo in izobraže-

vanje so namreč tako velike, da bi že samo denar, namenjen najbolj zgočim problemom s tega področja, presegel dovoljeno proračunsko povečanje.

O možnostih, da bi tako naredili, so se pogovarjali prejšnji teden tudi s podpredsednikom republiškega izvršnega sveta dr. Francetom Hočvarjem, ki je dejal, da se mu zdi edino logično, da tako tudi storijo, saj je bila lanska dotacija dejansko proračunski denar.

Če bodo torej v Novem mestu proračun smeli tako izpeljati, bodo rešeni najhujših težav, ker bodo potem tudi čisti proračun lahko povečali za približno 9 odstotkov. Za vzgojo in izobraževanje pa bodo v tem primeru namenili 16 odstotkov več denarja. Praktično je ta možnost edini način, da ostane volk sit, koza pa cela.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Frančiška Švajger iz Vranovičev — Anico, Vida Crnić iz Crnomlja — Majdo, Alojzija Rečelj iz Dolnjih Kamenc — Boruta, Fani Glogovšek iz Kalc-Nakla — Jožeta, Martina Leskovšek iz Gradca — Vladimiro, Angela Suštar iz Srednjega Lakenca — Janjo, Tončka Turk iz Loke — Jožeta, Jožica Grahek iz Metlike — Denisa, Živana Stanojevič iz Metlike — Pavla in Petra, Justina Sever iz Povrja — Renato, Joža Brulc iz Smalčje vasi — Melito, Alojzija Božič z Velikega Trna — Damjana, Karolina Smolič iz Vavpč vasi — Mirka, Jožica Colnar iz Brestanjce — Mojca, Alojzija Sešek iz Sela — Darinko, Albina Žabkar iz Dobrave — Darinko, Zdenka Hudorovac iz Srednje vasi — Bojana, Pavla Basarec s Tanče gore — dečka, Anica Krznar z Gabrske gore — Ksenijo, Bernarda Vlačič iz Fučkovcev — dečka, Marija Zupančič iz Regerc vasi — deklico in Anica Stangelj iz Stopič — deklico. — Čestitamo!

KAKO DO SOLE?

Zaradi težkega proračunskega položaja — v Novem mestu se zdaj ne veda, kako bodo v proračunu zbrali dovolj denarja — so se nekateri načrti nenadoma znašli v nevarnosti. Tako je ob podražitvah premalo denarja za opremo obhova novomeških šol in za ureditev njihovih okolij, prav tako pa je vprašanje, kako graditi novo šolo v Dolenskih Toplicah, zadnje iz desetletnega programa gradnje šol v občini. Zaostreni pogoji namreč zahtevajo, da je potrebno pred gradnjo zagotoviti ves potreben denar.

100 km za zlati čevljiček

Letos: tradicionalni pohod mladine po poteh partizanskih brigad — Utrjevanje in urjenje

Občinska konferenca ZMS in D Partizan pripravljata tudi v letošnjem letu pohod „Bodimo vztrajni in aktivni“. K organizaciji pohoda bodo povabili tudi vse, ki lahko s svojimi izkustvi in znanjem prispevajo k uspešnemu poteku pohoda. Pohod pod geslom „Bodimo vztrajni in aktivni“ ali za „Zlati čevljiček“ je med mladino že tradicionalen. Tudi letos bo mladina 100 km dolgo pot prehodila v štirih pohodih po 10, 20, 30 in 40 km. Namen teh pohodov je utrjevanje in preizkušanje znanja in zmogljivosti

mladih ljudi, njihove iznajdljivosti v naravi in poznavanja večšin narodne obrambe.

Letos bo sodelovalo okrog 200 mladincev, ki bodo razdeljeni v več skupin. Pohodi bodo v maju in juniju in bodo posvečeni 30-letnici vstaje in Jugoslovanske armade, zato bodo začetni tako, da bodo vodili po poteh partizanskih brigad, ki so se borile v okolici Novega mesta. Razen mladine bodo sodelovali tudi vojaški rezervni starešine, člani ZB in vojniki. Največ mladine bo iz dolenskih organizacij.

MINI ANKETA: Kam z milijoni?

Prejšnji teden sta se spoprijela s pestmi v dvoboju stoletja, kot so napovedovali, Clay in Frazier. Televizija je pokazala ves dvo boj, časopisi so na dolgo in široko poročali o vseh udarcih, še posebej o tistem odločilnem, ki je spravljal Claya na tla do osem in prinesel nasprotniku zmago in prestol brez krone. Menda je vsak otrok vedel, da sta pretepača dobila po dva milijona in pol dolarjev, nakazali pa so jima denar že pred dvobojem.

Dva milijona in pol je bilo seveda zelo malo v primerjavi z dobičkom, ki ga je dal bobneče napovedani dvo boj stoletja. Za naše razmere pa je vsota seveda astronomsko. No, in kaj bi občani naredili z denarjem, če bi ga dobili? To vprašanje smo zastavili po telefonu ta teden, vprašani pa so lahko odločali, o čemer so hoteli — edino denarja niso smeli porabiti zase:

Lojzka Potrč iz Laboda je odgovorila: „Do zadnjega centa bi dala denar za otroško varstvo. Poskušala bi urediti tako, da bi lahko ustanove sprejemale tudi tiste otroke od štirih mesecev do treh let starosti, s katerimi imajo mamice zdaj največ težav. Bojim pa se, da bi bilo za resnično dokončno ureditev premalo denarja.“

Tone Pirc, podružnica Dela: „Prvi denar bi namenil za ureditev komunalnih težav, ne samo tistih v središču mesta, ampak v širši okolici in v občini. Drugič: za šport, kjer je pomanjkanje najhujše, kjer se otepajo z največjimi težavami. In tretjič: malo bi obogatil sklad za socialno šihke, ki se vsako leto posuši, ki mu zmanjka denarja, da bi lahko res učinkovito posredoval!“

Rihard Romih, upokojenec: „Nič ne bi pomisljal, namenil bi ga otroškemu varstvu in športu ter rekreaciji. Mislim, da bi bilo tega denarja toliko, da bi lahko na obeh področjih marsikaj storili, nadoknadili precej tistega, kar smo doslej zamudili, ker nam je vedno manjkalo denarja.“

Jože Cvar, Komunalni zavod za socialno zavarovanje: „Predvsem bi s tem denarjem skušal rešiti kmečko problematiko — socialno in zdravstveno. Vložil pa bi ga tudi v otroško varstvo in gradnjo športne dvorane.“

Tako torej Clay in Frazier, kaj se čakata? Pridita v Novo mesto — boksat v dobrodelne namene!

BORBENE TRADICIJE MLADIM

Novomeški borci bodo v letošnjem jubilejnem letu vstaje še širše prenašali borbene tradicije na mladi rod. Ustanovili so celo posebno komisijo za to dejavnost, pomagali bodo pionirjem, še posebej s kurirskovo pošto, tabornikom in drugim mladinskim organizacijam. Borci pa bodo oživljali partizanske tradicije tudi s pogostejšim organiziranjem izletov.

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Ukrepi obležali v predalih

Proizvodnja v industriji je manjša — Vsi čakajo na »paketa« sistemskih ukrepov — Vsako zavlačevanje škoduje gospodarstvu

Če že januarska proizvodnja v novomeški občini ni zaskrbljujoče nizka, je vsaj vredna opozorila. Vrednost proizvodnje je za 13 milijonov dinarjev pod lansko: Če upoštevamo zmanjšano prodajo avtomobilov IMV in modernizacijo in povečanje proizvodnje tetraciklinov v Krki, zaradi česar seveda ta obrat ni dal običajnih rezultatov, potem v denarju številke niso sumljive.

Huje pa je, da je tudi fizični obseg proizvodnje skoraj v vseh industrijskih podjetjih — za te

veljajo tudi te številke — manjši kot lani januarja. Pričakovali pa bi, da bi naredili več, ker običajno proizvodnja v prvih mesecih narašča, čeprav prodaja ne gre najbolje.

Začasno ustalitev gospodarske rasti je torej pričakovati, to so napovedovali v zvezni vladi že ob razvrednotenju dinarja. Izvoz je bolj zanimiv, so poudarjali. Toda danes, ko bi moral gospodarstvo točno vedeti, kako bo poslovalo, se v delovnih organizacijah največkrat pritožujejo zaradi neresenih vprašanj v izvozno-uvozni politiki in zaradi carin. Razvrednotenje dinarja, ki naj bi bilo samo člen v verigi stabilizacijskih ukrepov, ostaja za enkrat praktično edina stvar, ki smo jo izpeljali, »paket« sistemskih rešitev za bolj učinkovito gospodarjenje pa zamuja vlak.

Industrija je v skripcih, ker vsi čakajo prav na te ukrepe: od njih je odvisna usmeritev posameznih podjetij, prav ti ukrepi naj bi pomagali k stabilnejšemu gospodarjenju.

Očitno so prav ta »paket«

pozabili v nekem predalu. Prav zaradi te negotovosti pa verjetno tudi industrijska proizvodnja novomeške občine ni taka, kot bi lahko pričakovali. Sicer pa, do konca marca bodo pripravili podrobno analizo o trenutnem stanju in o vzrokih, da proizvodnja celo nazaduje. Takrat bo stvar jasnejša, morda bodo do takrat sprejeli tudi nekatere sistemske rešitve.

J. SPLICHAL

NI KAJ TRDEN ČRMOŠNJSKI MOST!

Most čez Teško vodo v Črmošnjicah pri Stopičah ima nosilnost 3 tone, vendar kljub prepovedi redko kdaj upošteva opozorilo. Čez vozijo teži tovornjaki in celo avtobusi. Ker pa namerava vodstvo osnovne šole v Stopičah to pomlad pričeti z gradnjo športnega parka pri šoli, so zaprosili občinsko skupščino Novo mesto, naj jim pomaga most ojačiti, ker drugače ne bodo mogli voziti gradbenega materiala. Zvedeli smo, da bo ObS pomagala.

Novomeška kronika

V IZLOŽBAH trgovin s čevlji so se prejšnji teden pojavili novi modeli čevljev za prihajajočo pomlad. Zlasti ženske lahko sedaj kar doma kupijo okusne čevlje za vsak dan in slovesne priložnosti, prav tako pa je v naših trgovinah tudi velika izbira otroških in moških čevljev, ki gredo po obliki v korak z evropsko modo.

MORDA ne veste, morda se ne spomnite, da novomeška bolnišnica organizira vsak torek dopoldne odzvedenje krvi na transfuzijskem oddelku, kjer je vsak krvodajalec dobrodošel. Preden boste darovali kri, vas bo zdravnik pregledal in zvedel boste, ali ste zdravi. Zdravniško osebje na transfuzijskem oddelku prične z odzvedenjem vsak torek ob 7. uri jutraj.

VELIKO VOZNIKOV se vedno ne upošteva omejene hitrosti na Cesti talcev, kjer je zaradi bližine šol in stanovanjskih blokov vedno veliko otrok in kaj lahko pride do nesreče. Ker večina voznikov zmanjša hitrost le takrat, kadar zagledajo prometnega miličnika, morda ne bi bilo napak, da bi se miličniki tu pojavili večkrat na dan in tako podkrepijo veljavnost znaka za omejeno hitrost, ki je sicer dobro viden.

ZADNJI SNEG je povzročil, da so se na cestah spet pojavile luknje, ki so jih delavci komunalnega in cestnega podjetja že za silo zakrpali. Avtomobili spot poskakujejo kot po poljskih poteh, o asfaltu ponekod ni več niti sledu.

CENE NA TRGU so bile v ponedeljek take: cvetača 5 din, čebula 2 din, česen 8 din, fižol 5 do 6 din, krompir 1 din, koleraba 2 din, ko-

renje 6 din, motovilec 12 din, ohrovt 4 din, pesa 3,50 din, pur 3,60 din, peteršilj 6 din, kislja repa 3,50 din, radič 16 din, endivija 6 din, špinata 10 din, zelje 2,60 din, kisljo zelje 3,50 din, zelena 8 din, suhe fige 7 din, grozdje 6 din, hruške 5,40 din, jabolka 3,50 din, limone 5,50 din, orehi 8 din, orehi-jedra 20 din, pomaranče 5,40 din, suhe slive 4 din, banane 5,60 din, jajca 0,70 do 0,80 din, smetana 16 din, sirček 6 din.

RODILA JE Helena Cančelj, Focirstarjeva 1 — Darka.

UMRLI SO: Ignac Vučko, Bršlin 18 — 20 let, Marija Vidovič, Regercova vas 36 — 47 let, Matevž Ottowitz, Čegelnica 60 — 81 let.

Ena gospa je rekla, da so v Novem mestu postali zelo vročerni ljubimci. Ena ženska je ostala brez polovice prsi, zdaj pa čakamo, kdaj bo katera ostala brez nosu.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 18. MARCA: 16.00 do 16.10 Napoved programa in poročila - 16.10 do 16.25 NAJ POP LOT - najraje poslušane melodije - 16.25 do 16.45 Aktualnosti tedna - Zapis s seje občinske konference ZK Brežice - 16.45 do 17.00 Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja - Izbrali ste sami.

PETEK, 19. MARCA: 16.00 do 18.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

SOBOTA, 20. MARCA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 do 16.40 Turistično predavanje: inž. Teodor Oršanič - Gozd in turizem - 16.40 do 16.50 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam - 16.50 do 17.15 Voščila - 17.15 do 17.30 Za naše najmlajše - Sneguljčica - zaključek - 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na val 192 m.

NEDELJA, 21. MARCA: 10.30 Domače zanimivosti - Za naše kmetovalce: inž. Olga Cirnski - Razmnoževanje rastlin - Poročilo s seje občinske skupščine Krško - Obvestila, reklame in pregled filmov - 11.45 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 23. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje s Slovenskim instrumentalnim kvintetom - 16.15 do 17.15 Poročila - Jugoton vam predstavlja - Novo v knjižnici - Iz naše glasbene šole - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Obvestila, reklame in pregled filmov - 17.15 do 18.00 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREC

Pretekli teden so se ponestrčili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Silva Dvoršak, babica iz Krškega, je padla na poti in si zlomila desno nogo; Marjetka Kežman, hči uslužbenca iz Malega Obrežja, si je pri igri poškodovala levo nogo; Ivan Krevelj, upokojenec iz Starega gradu, je padel v stanovanju in si zlomil desno nogo; Ivan Remih, delavec iz Zabukovja, je padel na poti in si poškodoval hrbtnico; Vida Puntar, gospodinja iz Senuš, si je pri padcu v stanovanju zlomila levo roko.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Alojz Kocjan, upokojenec iz Stare vasi, star 78 let; Neža Jalovec, gospodinja iz Vrhovske vasi, stara 55 let; Anton Smrdej, kmet iz Vrhov, star 70 let.

1.400.000 DIN VEČ ZA IZOBRAŽEVANJE

Temeljna izobraževalna skupnost v Brežicah bo letos prejela 8 milijonov in 720 tisočakov, to je za milijon in 400 tisoč dinarjev več, kot je imela lani iz občinskih virov. Ostali poračunski proračuna bodo imeli na voljo le 12.570.000 din, torej precej manj, kot so našli potreb.

VLOGA JE ŠLA V LJUBLJANO

Člani medobčinskega sklada skupnih rezerv so minuli petek obravnavali vlogo brežiške enote Slovenija vina za posojilo pri uresničevanju vinogradniške obnove in načrtov za vinsko predelovalno klet v Brežicah. Vlogo so odstopili republiko-nsko skladu skupnih rezerv, ker v občini ni toliko denarja, da bi lahko pomagali pri tako obsežnih načrtih.

NOVO V BREŽICAH

TAKOJ PO POPISU PREBIVALSTVA in stanovanj pripravljajo v občini široko razpravo o pristojnosti krajevnih skupnosti. Gradivo zanjo bo prispevalo Stanovanjsko in komunalno podjetje Brežice. V njem bo nakazana delitev dela in razporeditev zaposlenih. V tej razpravi se bo morala tudi mestna krajevna skupnost odločiti, če se bo s svojo dejavnostjo priključila podjetju ali pa bo ustanovila službo oziroma še naprej delovala v okviru komunalne službe pri občinski skupščini.

LANI NAKAZANA MIŠEL O MOREBITNI SPOJITVI trgovskih podjetij KRKA in LJUDSKA POTROŠNJA je spet oživel. Zavod za napredek gospodarstva v Celju je izdelal analizo o možnostih za združitev, in kot kaže, dobjeni podatki govore za uresničitev takega koraka. Predlog sta dali lani občinska konferenca ZK, nato ga je podprla še skupščina. O njem bodo ponovno razglabljali v obh delovnih organizacijah.

MLADI NA SEMINARJU. Za predstavnike mladinskih aktivov in mentorje organizacij ZMS je komite občinske konference ZK v sobotno priredil dvojno predavanje. Bivši kon-

Nova osnovna šola v Brežicah je postala za mnoge učence resnično drugi dom. Tisti, ki ostajajo v varstvu, prebijejo v njej tudi večji del popoldneva. (Foto: J. Teppey)

Letos 50 ha novih vinogradov

Kmetje so zadovoljni z višino posojil za obnovo

Pomlad prinaša upanje. Vinogradniki na Bizeljskem so se lotili obnove svojih nasadov. Za obnovo enega hektarja dobijo 20 tisočakov posojila in to pomlad ima kmetijska zadruga na voljo denar za 50 hektarov novih nasadov vinske trte.

Polovico teh sredstev je dala na razpolago republika iz svojih virov, drugo polovico pa celjska Kreditna banka. Pol kredita morajo kmetje vrniti v petih letih in ta dolg morajo začeti vračati že prihodnje leto. Drugi del posojila so dobili na petnajst let, vračati pa ga bodo začeli po petem letu. Zadruga jim bo pomagala pri oskrbi s sadikami s strokovnimi nasveti in z mehanizacijo.

Kmetje so s posojilom zadovoljni in večina jih meni, da jim to zadostuje. Glavno je, da imajo plačano rigoliranje, žico in da dobijo sadike. Delo in gnojenje bodo prispevali sami, to pa je tudi precej vredno.

Komunisti na Bizeljskem so pred nedavnim razpravljali o možnostih za tesnejše poslovno sodelovanje zadruga s Slovenija-vinom. Menili so, da bi morali poiskati tako obliko, ki bi dovoljevala zadrugi samostojnost tudi vnaprej. Za pripojitev se ne navdušujejo, ker so prepričani, da so še druge oblike, ki bi bolj ustrezale in koristile obema stranema. Zavedajo se, da je zadruga premajhna, da bi lahko uspešno gospodarila čisto sama. Kot zglede dobrega sodelovanja z ohranitvijo samostojnosti navajajo Čateške Toplice, ki so se priključile ljubljanski Emoni. Kaj več o tem bomo lahko zvedeli pozneje, ko bo

Sklad dve leti na papirju

Komunisti zahtevajo napredek pri zaposlovanju in štipendiranju

Občinska konferenca Zveze komunistov v Brežicah je ta teden razgrnila pred svojim članstvom obsežen pregled strokovnosti zasadenih delovnih mest, o štipendiranju in izobraževanju odraslih, o nagrajevanju, o zaposlovanju doma in v tujini. Če bi imeli komunisti take podatke za leta nazaj, bi tokrat lahko jasno videli, kaj se je v zadnjem času premaknilo, tako pa so položaj se

približno ocenili. Ta analiza naj služi kot spodbuda za naprednejše poglede na te stvari.

V brežiški občini je 3.016 zaposlenih, od tega je 406 delovnih mest neprimerno zasadenih. Nezasedenih je še 5,6 odst. delovnih mest. Z visoko izobrazbo je ustrezno zasadenih 63,7 odst. delovnih mest, odstotek z višjo izobrazbo je precej slabši (49,7 odst.), pri srednji izobrazbi pa je ta številka spet nekoliko boljše (62,5 odst.).

Pričakovati je, da se bo sestav izboljšal, če upoštevamo štipendiranje, izobraževanje odraslih in šolanje vajencev. Vendar sedaj zastavljena skrb ni zadostna, kajti priča smo nenehnemu odhajanju strokovnjakov iz občine. V tujini je trenutno zaposlenih nekaj nad 1.200 delavcev. To so večinoma mladi ljudje s kvalifikacijo in treba je računati, da se bodo prej ali slej vrnili. V občini bi morali temeljito spremeniti odnos do štipendiranja in zaposlovanja, so sklenili komunisti. Kljub temu da je skupščina decembra 1968 sprejela odlok o ustanovitvi sklada za odpiranje novih delovnih mest, se še danes ni nabralo v njem prav nič denarja. Vanj naj bi prispevale deleže delovne organizacije in družbenopolitične skupnosti. Konferenca je predlagala, naj se sklad ukine ali pa poskrbi, da bo zaživel.

J. TEPPEY

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Mirjana Adunko iz Brežic - Danka; Terezija Ocvirk iz Artič - Marijo; Liljana Kuhar iz Rud - Ireno; Magdalena Bizjak iz Nemške gore - Rajka; Barica Zalig iz Rajca - Renato; Mara Kovacič iz Čedma - Marka; Matilda Polovič iz Bukoška - Viljema; Terezija Stipič iz Planine - Ervina; Irena Ergotič iz Črešnjic - Bernardko; Djurdja Čepin iz Bukoška - Romano; Sonja Baznik iz Hrašnja - dečka; Anica Hotko iz Kapel - Franca. - Čestitam!

TRENTNO OSTAJA V ŠOLI OKOLI 80 UČENCEV

Kdo jim bo plačal varstvo?

Bo za otroke iz revnih družin prispevala TIS? - V novem posloju ni prostora za posebno šolo

V brežiški osnovni šoli imajo štiri varstvene oddelke: dva za nižje in dva za višje razrede. Prispevek staršev je 100 din mesečno za učence od 1. do 4. razreda in 120 din za učence od 5. do 8. razreda. Število prijaviteljev se je hitro zmanjšalo, ko so starši zvedeli za stroške.

V šoli imajo trenutno 20 otrok, ki bi bili varstva nujno potrebni, vendar doma zanje ne morejo nič prispevati. To so učenci, ki živijo v revščini, v razdrtih družinah, otroci, ki težko dojemajo učno snov in taki, ki nimajo delovnih navad. Po dva in celo več jih je v eni družini. Šola se je obmila za prispevek na temeljno izobraževalno skupnost. Upa, da bo našla razumevanje, kajti sicer bodo ravno najpotrebnejši

ostali brez vsake pomoči. Če bo zavod prejel denar za nov oddelček, ga bo takoj odprl.

Z novo šolo skrbi niso prenehale. Zdjaj ne vedo, kam s posebnim oddelkom. Letos že gre, ker je samo prvi razred, toda vsako leto bo en oddelček več. Otroci iz posebne šole ne sodijo v družbo otrok iz redne šole, razen tega primanjkuje prostora. Z varstvom in malo šolo vred je zdaj devet oddelkov v drugi izmeni. „Pa smo spet pri popoldanski izmeni,“ pravijo starši, ki so si tolikanj želeli, da bi bil v novi šoli pouk samo dopoldne.

Se vedno so težave z vozači. V šolo prihajajo z rednimi avtobusi in zjutraj zamujajo pouk, popoldne pa odhajajo predčasno. Ni mogoče, da bi jim nudili dodatno pomoč. Vodstvo šole že razmišlja o lastnem avtobusu, ki bi lahko prepeljal velik del oddaljenih učencev pravočasno k pouku in bi tudi odhode prilagodil urniku. Seveda je tu spet veliko vprašanje, kdaj bo denar za take namene.

J. TEPPEY

Center srednjih šol v Brežicah?

Predsedstvo skupščine je na seji minuli teden dalo pobudo za ustanovitev centra srednjih šol v občini. Vanj bi bili vključeni gimnazija in poklicna šola za blagovni promet. Namen takega centra je smotno izkoriščanje razpoložljivih prostorov in strokovnih moči. Center naj bi reševal tudi napovedano preselitev internata trgovske šole. Od centra pričakujejo, da bo vpeljal razne oblike pošolskega izobraževanja in da bo vplival na zmanjšanje stroškov v obeh enotah, hkrati pa naj bi reševal tudi druga vprašanja šolstva, pravnega in kulture v občini. S skupnimi močmi bi lahko pospešili gradnjo telovadnice poleg gimnazije. Svet za šolstvo bo predlog preučil in ga podkrepil s strokovnimi podatki, nakar ga bo obravnavala občinska skupščina.

KAJ PA PRAVICE DELAVCEV?

Število prošenj in pritožb iz vrst zaposlenih na občinskih sindikalni svet v Brežicah je tolikšno in njihova vsebina tako značilna, da je sindikat sklenil sklicati o tem razpravo s širšim krogom udeležencev iz delovnih organizacij. Obravnavati nameravajo uveljavljanje pravic delavcev, ker so te ponekod zares odkrnjene in ker zaposleni občutijo zaradi svojih zahtev posledice na svoji koži. Sem sodijo prestativne na druga delovna mesta in podobni ukrepi.

NA OBISKU V KLETI KZ NA BIZELJSKEM

Že leta v službi žlahtne kapljice

Najboljše vino zraste na Bizeljskem, v Pišecah, v Sromljah in v Podgorju - Zadruga odkupuje samo dobro pijačo, slabe vzorce zavrže

Franc Žmavec je dober poznavalec vin. Še tako lepa barva ali hvala lastnika ga ne premami. Pri kmetijski zadrugi na Bizeljskem je devet let kletar za vse kleti, k podjetju pa je prišel pred 24 leti.

„K vam torej vozijo vino, kadar je odkup?“

„Da, najprej mi prinesejo vzorce, in če je pijača dobra, jo odkupimo.“

„Kako ugotavljate kakovost vina?“

„Najprej po okusu, potem s kemično analizo. Če okus ni pravi, vino takoj zavrnemo. Največkrat ga izločimo zaradi raznih priokusov. Kadar k okusu nimam pripomb, ga še kemično pregledam.“

„Kaj ugotavljate z analizo?“

„Alkoholino stopnjo, naravno vinsko kislino, pri rdečem vinu pa še, če so mu primesani hibridi, na primer otela, izabela in samorodnica.“

„Samorodnice pa na Bizeljskem vendarle ni?“

„Res je, toda vino nam prinašajo tudi od drugod, s Hrvaškega in iz predelov, kjer še niso požlahtnili nasadov.“

„V katerih krajih pridelujejo po vaši oceni najboljšo kapljico?“

„Na Bizeljskem, v Podgorju, v Pišecah, v Klanjcu onstran Sotle in v Sromljah. V Sempetru in kapelskem okolišju vino ni več prvovrstno. Ugotavljamo, da dajejo najboljšo vino nasadi v srednjem pasu, od 250 do 350 metrov nadmorske višine. V nižjih legah je kakovost pridelka slabša, verjetno tudi zaradi drugačne sestave tal.“

„Se kdaj komu zamerite, ko skušate vino za odkup?“

„Najbrž vsakemu, ki mu rečem, da vino ni dobro. Nikomur nič ne očitam, le vjužno mi povem, da vino ni za nas. Pa brez zamere, saj pripomnim ob slovesu. Včasih mi ne verjamejo, češ saj je rasil leta zraven sosedovskega vinograda, njemu ste pa vzeli vino. To je možno, a se ne da nič pomagati. Lahko je kriva posoda ali drugačen sestav trte, predelava ali neka vina. Pri belem vinu je treba zlasti hitro postopati, odbiti gnilo grozdje in paziti na čistočo. Saj grozdje in paziti na čistočo. Saj grozdje, tudi drugi zahtevajo od nas le dobro pijačo. Dandanes je mnogo težje prodati slabo vino kot pred leti, zato moramo biti natančni do sebe in do drugih.“

J. TEPPEY

Cene v Brežicah

Preteklo soboto so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo v Brežicah naslednje maloprodajne cene:

	(cena v din za kg)
cvetča	6,00
čebula	2,80
česen	10,00
fižol	4,80
	do 6,50
krompir	3,00
korenje	do 6,00
ohrovt	3,00
por	do 6,00
petersilj	8,00
	in 10,00
	in 12,00
paradižnik	4,00
repa - kista	8,00
solata - mehka	in 12,00
	13,00
solata (italijanska)	4,00
zelnje - kisto	do 4,00
jabolka	3,00
	2,00
	3,00
limone	6,00
pomaranče	6,00
slive - suhe	0,50
banane	0,50
jajca	0,50

POVSOD PRAZNOVANJA

Krajevne organizacije SZDL so v mestu in na vasi pripravile medsebojno praznovanje dneva žena. Za Brežice so pripravili kulturni spored, v katerem osrednje šole že v soboto, 18. marca, praznujejo na podežlju je bila v obdobju deljo. Tudi ženske iz Artič in Črešnjic so se v nedeljo popoldne zbrale v prosvetnem domu, kjer so jim predložile svoje delo. Ostanke organizacije Rdečega križa so organizirale obiske pri revnih, ostarele bolnih žensk in poskrbele za skrbno no obdaritve. Letos so se povsem spomnili žena, ki zaradi boleznih ali starosti niso moge na praznovanje pogostitve.

Iz špicerijske in delikatesne trgovine Ljudske potrošnje v Brežicah. V kolektivu tega podjetja in v kolektivu trgovskega podjetja Krka bodo letos temeljito razmislili, kaj jim lahko prinese dobrega in koristnega morebitna združitve.

BREŽIŠKE VESTI

Ni greh jemati revežu?

Ob nerazumljivem stališču zavarovalnice Sava

Kljub nekaterim pomislekom bo Sevnica imela občinski gasilski sklad, tako kot zahteva novi zakon o požarnem varstvu, ki je začel veljati letos. Tudi svet za splošno upravo je dal k temu soglasje, dokončno pa bo odlok o ustanovitvi sprejela občinska skupščina.

Sam sklad še ne bo pomenil prelomnice za gasilstvo. Imel bo namreč dokaj skromen mošnjček — niti 70.000 dinarjev se ne bo nateklo vanj vse leto, tako so prikazali ponovni izračuni. Zakon določa, da bo najvažnejši dohodek sklada 6 odstotkov tehničnih premij za zavarovanje, to pa v občini nanese približno 45.000 dinarjev. Kako malo je to, pokaže primerjava, da ena sama gasilska cisterna, ki jo gasilci nujno potrebujejo, stane čez 190.000 dinarjev.

in vendar niti tega denarja morda ne bodo dobili v celoti. Čeprav zakon razločno pravi, da mora sklad dobiti 6 odstotkov premij, so predstavniki zavarovalnice Sava sporočili, da bodo skladu odvajali samo 4 odst., 2 odst., pa bodo zadržali, češ da je bilo tako sklenjeno v Ljubljani. Kdaj in kje je bilo tako sklenjeno, ni vedel nihče natanko povedati. Ker je stališče zavarovalnice navzkriž z zakonom, so v Sevnici pripravljeni iti do konca.

Vendar tudi to še ni vse. Na tistih nekaj starih milijonov, kolikor naj bi imelo občinsko gas-

ilstvo, računa tudi republiška gasilska zveza. Občinski zvezi je namreč poslala sporočila, da mora občina od sklada prispevati 0,5 odst. za propagando in publikacije ter 1 odst. za vzdrževanje gasilskega muzeja. Če tega ne naredi, bodo občinsko zvezo izključili, so sporočili.

Dokaj nesprejemljivo se zdi Sevnici tako stališče. Določiti odstotke in ne natanko povedati, kam bo šel denar, določiti obveznosti, ne da bi se poprej zanje dogovorili, to se ne sliši najbolj demokratično, razen tega pa pomeni jemanje denarja tam, kjer ga že tako in tako stalno primanjkuje.

M. LEGAN

8. marec — doživetje

8. marec smo tudi sevniki žene lepo praznovali. Bila sem ena izmed tistih delovnih žena iz vse občine, ki so bile povabljene na sprejem, ki ga je priredil predsednik Obs Marjan Gabrič. Ze ob njegovem pozdravnem nagovoru se je naselila sreča in zadovoljstvo v naša srca, ko pa so nastopili učenci kulturnega krožka iz osnovne šole ter gojenci glasbene šole, so nam pripravili trenutke, na katere ne bomo pozabili. Popeljali so nas v svet sreče in brezskrbnosti, kar so nam zaželeli tudi s čestitko. Med nami ni bilo razlike: delavka, kmečka žena, učiteljica ali gospodinja, vse smo bile eno, prijateljice, stare, dobre znanke. Tovariš Janček je s svojim ansamblom poskrbel, da so bili prijetni trenutki izpolnjeni še z domačimi vižami.

ANA FEGIC

ŠE EN MOST ČEZ BLANŠČICO

Prejšnji teden se je v Sevnici sestel upravni odbor občinskega cestnega sklada, ki je sklenil, da bo še nadalje razdeljeval denar za popravilo in gradnjo cest četrtega reda, kot je to delal doslej. Člani odbora so menili, da je to bolj smotno, kot pa da bi denar vnaprej razdelili krajevnim skupnostim. Upravni odbor je razen tega sklenil, da bo treba čimprej zgraditi na Blanščici še en most ter kupiti grejder za pluzenje snega.

ŠE POL MILIJONA ZA STANOVANJA

11. marca je bila v Sevnici sklicana seja upravnega odbora sklada za financiranje gradnje stanovanj bor- bivalci tamkajšnjih vasi so soglasni bivalci izbrali tako traso, ki bo povezovala več vasi, pa četudi bo malo dražja. Za gradnjo ceste sta zainteresirani zlasti vasi Podgorica in Dole. Dogovorili so se tudi, da bodo lastniki hiš prispevali po 200 dinarjev, tako da bi z delom lahko čimprej začeli.

O CESTI OREHOVICA—CIRJA

Da bi lahko čimprej začeli z borsko dožerskimi deli, je treba biti sklenjeni na sestanku 3. marca. Proso bivalci tamkajšnjih vasi so soglasni bivalci izbrali tako traso, ki bo povezovala več vasi, pa četudi bo malo dražja. Za gradnjo ceste sta zainteresirani zlasti vasi Podgorica in Dole. Dogovorili so se tudi, da bodo lastniki hiš prispevali po 200 dinarjev, tako da bi z delom lahko čimprej začeli.

B. DEBELAK

NI RAVNO SPODBUDNO ZA KRMELJ: Zaenkrat ni možnosti

Na občnem zboru sindikalne organizacije v krmeljski »Lisci« so govorili o povečanju obrata

Na rednem letnem občnem zboru sindikalne organizacije v obratu Lisce v Krmelju so ugotovljali, da je bilo dosedanje delo dokaj uspešno. Člani sindikata so sodelovali v razpravah o nadaljnjem razvoju podjetja ter pri sprejemanju splošnih predpisov in pravilnikov, veliko skrbi so posvetili notranjim odnosom v kolektivu.

V primerjavi s prejšnjim letom je krmeljski obrat naredil lep napredek. Obseg proizvodnje se je povečal za 11 odstotkov, povečalo se je število zaposlenih, zmanjšalo pa se je število bolniških izostankov, in sicer kar za 45 odstotkov. Vsi ti rezultati so plod prizadevanja kolektiva, ki šteje med skupno 73 zaposlenimi kar 71 žensk.

Krmeljski obrat se je v osmih letih obstoja uvrstil med najboljše obrate Lisce. Izboljšali so tehnološki postopek, modernizirali strojni park, uvrstili disciplino in izboljšali delovne razmere. Osebnih dohodkov so že presegli tisoč dinarjev.

V razpravi s prejšnjim letom je krmeljski obrat naredil lep napredek. Obseg proizvodnje se je povečal za 11 odstotkov, povečalo se je število zaposlenih, zmanjšalo pa se je število bolniških izostankov, in sicer kar za 45 odstotkov. Vsi ti rezultati so plod prizadevanja kolektiva, ki šteje med skupno 73 zaposlenimi kar 71 žensk.

B. DEBELAK

NIČ VEČ V VEDRIH. Dostaj so vaščani Zigarskega vrha pri Sevnici nosili vodo daleč od potoka. Če so hoteli na dom kaj več vode, so morali zapreči živino in pripeljati z vozovi. Kaže, da tolikšen trud ne bo več dolgo potreben. Sredi nabrežja so izkopal globok jasek, iz katerega bodo črpali izvirske vode. Delo so opravili lastne stroške. (C. Zupančič)

ZADNJIČ V LETOSNJI ZIMI? Še tri dni in koledar nam bo prinesel pomlad. Prejšnji teden je zima še enkrat (zadnjič?) pokazala, da je še vedno njen čas: s snegom je dodobra pobelila tudi Sevnico, čeprav ji z njim običajno prizanaša. (Foto: M. L.)

O LETOSNJEM NAČRTU KMETIJSKE POSPEŠEVALNE SLUŽBE

Zares spodbudni »kmetijski koraki«

Odkup mleka je dal kmetu nove možnosti — Letos bodo nadaljevali z nakupom krav in telic, električnih pastirjev, z urejanjem hlevov...

Dvoje, troje let nazaj se je o kmetijstvu v sevniki občini še govorilo, rekli bi, v slogu nekaterih naših resolucij: potrebno je, treba bi bilo... Po skromnem in težavnem začetku pa je mogoče zdaj govoriti že bolj optimistično. Na voljo so različne številke, ki kažejo, kaj je bilo narejeno, in ki dovoljujejo primerjave v posameznih časovnih obdobjih. To je uspeh, ki kaže naprej.

Kljub vtisu, da se boljši časi za kmetijstvo prepočasno približujejo, bera kmetijskih pridobitev vendarle ni tako skromna. Za potrditev vzemimo odkup mleka, ki je bil sredi 1968. leta uveden prvič v sevniki občini. Lani so na 150 km dolgi odkupni progi ki ima 40 zbiralnic, odkupili 630.000 litrov mleka.

za kar so kmetje dobili 77 starih milijonov. To je lep dohodek, ki ga brez odkupne proge ne bi bilo.

V minulem letu so s pomočjo občinskega kmetijskega sklada, s prizadevanjem kmetijskega kombinata in posojilom celjske banke nakupili 160 ple-

menskih krav in telic. V tem letu so kmetje nakupili večje število električnih pastirjev, ki omogočajo pašo v čredinkah, prvi kmetovalci so preizkusili naprave za prevetrovanje sena, ki omogočajo zanesljivejše pridelovanje krme. Skupno so lani investirali 800.000 novih dinarjev, kar je veliko povečanje, če ga primerjamo s prejšnjimi leti. Tudi sicer je kmetijstvo delno napredovalo: v občini imajo kmetje zdaj že 120 traktorjev (zal precej tudi takih, ki jih za kmetije ne priporočajo) in čez 300 motornih kosilnic.

Kot so poročali na seji sveta za kmetijstvo 10. marca, bodo s podobnimi prizadevanji nadaljevali tudi letos. V letošnjem letu bodo kupili še 40 do 60 plemenskih živali, kakih 40 električnih pastirjev, več novih naprav za prevetrovanje sena, odkup mleka pa bodo povečali na 1,1 milijona litrov. Tak je načrt letošnjega kmetijskega pospeševalnega dela. Če k temu prištevamo še druge akcije iz letnega načrta kmetijskega sklada, lahko trdimo, da kljub težavam čaka kmetijstvo spodbudno leto. K temu bodo pripomogle tudi nove davčne olajšave, ki jih je že sprejela občinska skupščina.

M. L.

PRIPRAVE NA OKTOBRSKO SLAVJE

Kaj še razen spomenika

Šentjanž: spet razgovori o modernizaciji ceste do Krmelja — Upanje tudi za telovadnico

Kot je že znano, bo v Šentjanžu oktobra letošnja osrednja proslava za velik del Slovenije: ob 30-letnici smrti bodo odkrili spomenik junakoma Milanu Majcnu in Jančetu Mevžju. Hkrati s pripravami na proslavo potekajo še nekatere akcije, ki

naj bi prinesle Šentjanžu in okolici pomembne pridobitve.

Vroča želja ljudi v tem delu sevnike občine je, da bi posodobili cesto Šentjanž—Krmelj, po kateri se vsak dan vozi veliko število ljudi na delo. Minuli teden si je cesto ogledal tudi predsednik upravnega odbora republiškega cestnega sklada Milan Kristan, ki je dejal, da bi bil sklad pripravljen prispevati nekaj denarja, večji del pa bi morali zbrati v občini — v obliki samoprispevka prebivalstva v tem delu občine z najetjem posojila. Zaenkrat je še težko reči, kaj bo iz vsega tega; asfaltiranje bi po predračunu stalo kar 2,65 milijonov dinarjev, to pa je zelo velika vsota, če upoštevamo, kako skromno so možnosti.

Druga velika pridobitev bi bila nova telovadnica pri šentjanski osnovni šoli, za katero so vsi načrti že pripravljene. Telovadnica, ki bo dolga 31 m, široka 14 m in visoka 5,5 m, bo skupno s centralno kurjavo za vsa šola in edinim kabinetom veljala 1,44 milijona dinarjev. Republiška izobraževalna skupnost je pripravljena prispevati polovico vsote, pol pa bo treba dobiti drugod. Prejšnji teden so vložili prošnjo za bančno posojilo; v Sevnici upajo, da se bo posrečilo zbrati ves potreben denar in da bodo gradnjo začeli še letos.

M. L.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 21. MARCA: 10.30 Občinske novice in lokalna poročila — Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Elektrotehna vam predstavlja — Kmetijski nasveti — Clovek in delo — Zabavna glasba z uganki — Še nekaj besed o popisu prebivalstva — Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — Zaključek oddaje.

SREDA, 24. MARCA: 16.00 Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — NAJPOPLLOT — Iz sveta živalstva — Kako postuje enota Petrola v Sevnici — Po domače (glasbena oddaja) — Nekaj nasvetov za ohranitev zdravja — Zaključek oddaje.

RIBIŠKI OBRAČUN

28. februarja je bila v Sevnici redna letna skupščina Ribiške družine heroja Maroka. Ribiči so v lanskem letu začeli graditi lastno valilnico v Zapužah pri Sevnici, za kar so opravili veliko prostovoljnega dela. Razen tega so naredili še več drugih del, pomembnih za razvoj ribištva. Več članov je bilo pohvaljenih, razen tega so dobili tudi ribiške značke z diplomami. Na željo ribičev iz RD Brestanica in Ruše so na skupščini sklenili, da ribiči sosednih družin lahko lovijo v Savi tudi na območju sevnike družine. V ta namen bodo izdajali dovolilnice. Na letni skupščini so sprejeli delovni načrt za letos in izvolili vodstvo, ki je z nekaj manjšimi spremembami ostalo isto kot doslej. Člani so bili seznanjeni tudi z odredbo, s katero je sulec v Mirni zaščitni v času od 1. februarja do 30. septembra.

D. PUC

POSTANI IN OSTANI ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE!

VEČJA ŠKODA ZARADI NESREČ

Nujno potrebno je zmanjšati število nesreč pri delu, so ugotovljali na nedavnem občnem zboru sindikalne organizacije v Jugotranju. Kombinatat iz Slovenskih Konjic, kamor spada sevniki obrat, ima zaradi nesreč velike stroške, ki pa iz leta v leto še narastajo — seveda na račun plačnega sklada. Na občnem zboru so sklenili, da je potrebno v prihodnje bolj spoštovati predpise in bolj dosledno uporabljati zaščitna sredstva.

SEVNIŠKI PABERKI

V NEDELJO KMETIJSKO PREDAVANJE. Gvido Fajdiga, univerzitetni predavatelj na biotehniški fakulteti v Ljubljani, star znanec sevnikiškim kmetovalcem, bo v nedeljo, 21. marca, spet predaval v Sevnici. Govoril bo o novostih v travništvu in pašništvu. Predavanje se bo začelo ob 8.30 in bo v veliki dvorani sevnikega gasilskega doma.

NITI ENE PRIPOMBE. V sejni dvorani občinske uprave v Sevnici je bil mesec dni razgoren zazidalni načrt za zazidavo dela Radne, kjer bosta stala motel in bencinska črpalnica. K osnutku ni bilo pripomb. Nerazumljivo je, da so načrti deležni tako majhne pozornosti, ko pa jih začno uresničevati, imajo ljudje toliko najrazličnejših prigovorov.

PRESTAVITI SEJMIŠČE. Sevnica iz več ozirov nujno potrebuje drug sejniški prostor. O tem so že nekajkrat razpravljali, ustanovili so celo posebno komisijo, vendar se stvari niso pomaknile z mrtve točke. Prejšnji teden je o tem razpravljal tudi svet za kmetijstvo in gozdarstvo. Ugotovljeno je bilo, da bi prestavitve veljala skupaj s potrebnimi napravami približno 200.000 dinarjev. Del denarja (v obliki zemljišča) je pripravljen prispevati kmetijski kombinat, kakih 80.000 dinarjev pa bo treba še zbrati. Računajo na prispevke delovnih organizacij. Novo sejmišče bo v Klavniški ulici v bližini nove klavnice.

POISKATI DRUG PROSTOR. Tudi mrhovišče in kostnica sta pre-

Še naprej: zgledna Mirna

Letos prvič avtokamp — Nova dela pri kopališču, popravilo doma, gradnja vodovodov in drugo

Mirenska krajevna skupnost že dalj časa velja za zgled v trebanjski občini. Res je, da ima večje možnosti, ker je kraj pomembno gospodarsko središče, res pa je tudi, da je krajevna skupnost pokazala vrsto pobud in da Mirencani in vaščani so in sednjih vasi poprimejo tudi za lopate in krampe, če je treba.

Tudi 5-letni delovni načrt, ki ga je svet KS skupaj s predstavniki organizacij in podjetij obravnaval na nedavni seji, je v tem slogu. Delo bo zastavljeno v več krajih, sprejet je tudi prednostni red, po katerem bodo prišle posamezne akcije na vrsto.

Nadaljevati gradnjo rekreacijskega centra pod gradom, to je ena najvažnejših nalog. Že letos bo, kot je predvideno, kopališče pod gradom dobilo nove parkirne prostore, ter še nekatere dodatne naprave, nadalje nameravajo letos tlakovati s ploščami še 700 kv. m. dna, s kamnom bodo obložili del nabrežja in kanal, uredili zapornice, tako da bo voda še bolj čista in da bo kopališče mogoče še bolj vzdrževati. Letos bodo prvič poskusili z avtokampom. Urejanje kopališča bo stalo skupaj približno 60.000 dinarjev.

Krajevna skupnost bo letos poskrbela tudi za dom TVD Partizan. Vsaj streho je treba popraviti čimprej, ker se že dela škoda. V 5-letnem načrtu je tudi asfaltiranje 2.210 m cest, gradnja igrišč pri šoli ter ureditev smučarskih naprav. Krajevna skupnost bo pomagala osmim vsem, ki se zdaj lotevajo gradnje vodovodov, poskrbela bo za urejanje še nekaterih drugih komunalnih naprav. Pri vseh teh zamislih pričakuje še nadaljnjo pomoč mirenskih podjetij in občinske skupščine.

Industriji, ki v občini ne zaposluje niti tisoč ljudi, napovedujejo v naslednjih petih letih najhitrejši napredek. Več industrijskih podjetij ima pripravljene lastne razvojne načrte. Med njimi je mirenska „Dana“, ki že povečuje svoje zmogljivosti. Ob svojih proizvodnih stavbah gradi zdaj še veliko skladišče (na sliki), ki bo omogočilo večji razmah izdelovanju brezalkoholnih pijač in sadnih sokov. (Foto: Legan)

ZAČETEK ŠIRŠE JAVNE RAZPRAVE O RAZVOJNEM PROGRAMU OBČINE

Kakšen bo razvojni pospešek?

Družbeni proizvod naj bi v prihodnjih letih naraščal v trebanjski občini za 10 do 11 odst. na leto, to pa je več kot v celotni Sloveniji

Kaj bo čez pet let, kakšna bo podoba občine, njena gospodarska moč, kako bo s kmetijstvom, industrijo, obrtjo, šolstvom, kulturo, na vse to naj bi dal odgovor srednjeročni program, katerega teze so z današnjim zasedanjem občinske skupščine dali v siršo javno razpravo.

Na to vprašanje odgovor ni lahak; natančnega odgovora pravzaprav ni, saj ne more nihče predvideti vseh okolnosti, ki vplivajo na razvoj. Lahko samo napovedujemo, računamo, sklepamo, domnevamo.

Najvažnejše razvojno vprašanje, v katerem je skrita vrsta drugih, je: kako hitreje povečevati družbeni proizvod. Na enega prebivalca trebanjske občine je znašal lani samo 5.484 dinarjev. Po tem znesku je občina manj razvita celo v jugoslovanskem merilu. V zadnjih petih letih se je družbeni proizvod povečeval za 7,3 odstotka, to pa je premalo, da bi dohitevali bolj razvite.

Nujen bo torej razvojni „pospešek“. Teze, ki jih je v ta namen pripravila občinska uprava, pravijo, naj bi se družbeni proizvod v prihodnjih petih letih povečeval za 10 do 11 odstotkov. Z lastnimi močmi tega občina gotovo ne bo zmogla, saj je ta stopnja višja od republiške. Nujno potrebna bo torej družbena pomoč, ki je že dobila svojo pravno obliko v zakonu o pospeševanju razvoja manj razvitih občin. Treba bo ukreniti vse, da bodo ugodnosti, ki jih nudi zakon in ki so časovno omejene, kolikor je mogoče izkoriščene.

Če se bo posrečilo napredovati z napovedano stopnjo, bo razvoj v naslednjih petih letih prinesel dokaj velike spremembe: število delovnih mest se bo povečalo od sedanjih 2.000 na 2.500 do 2.700. Odločilen delež bo prispevala predvsem in-

dustrija, ki bo število zaposlenih povečala za več kot polovico. Če poznamo razvojne programe nekaterih večjih podjetij, moramo pritruditi, da je napoved uresničljiva. Do 1975. leta se bo delež kmečkega prebivalstva zmanjšal od sedanjih 47,9 odst. na 29,9 odst. Skupni družbeni proizvod bo večji za 62 do 69 odstotkov.

Te številke ne bo lahko doseči. Potrebno bo veliko znoja, povečati bo treba proizvodne zmogljivosti, delovno storilnost, pospešiti stanovanjsko graditev, skrbeti za enakomeren razvoj vseh panog, pridobiti kar največ strokovnih sodelavcev, združevati denar, skratka: skrbno in širokopotezno gospodariti.

M. LEGAN

Lanski poprečni prejemki

V gospodarskih organizacijah trebanjske občine, kjer je bilo lani zaposlenih poprečno 1.616 ljudi, je znašalo letoletno poprečno osebnih dohodkov 1.068 dinarjev. V istem času so imele po podatkih statistične službe družbene službe, ki imajo mnogo ugodnejšo kvalifikacijsko strukturo, poprečje 1.511 dinarjev. Med podatki o zaposlenosti je značilno, da v trebanjski občini zasebni delodajalci zaposlujejo skupno le približno 90 ljudi, kar dokazuje, da so terciarne dejavnosti dokaj slabo razvite.

TREBANJSKE IVERI

TUDI HORTIKULTURNO DRUŠTVO? Da je kar 73 ljudi prejšnji teden obiskalo predavanje Toneta Krušnika iz podjetja „Agraria“ Brežice, je najbolj zgovoren dokaz, kolikšno je zanimanje za cvetje in urejanje vrtov. Že na predavanju so govorili o ustanovitvi hortikulturenega društva, za katerega je treba zbrati vsaj 40 ustanovnih članov. To naj bi naredili že do sredine aprila, saj bi se tako trebanjsko društvo lahko vključilo v letošnje akcije. Prijave zbirajo v novi prodajalni cvetja v Trebnjem, k sodelovanju pa vabijo tudi prebivalce sosednjih vasi.

SPET RADIJSKA ODDAJA. Mladinski aktiv iz Ponikev, ki je v ljubljani radijski oddaji „Spoznavajmo svet in domovino“ tako zanesljivo „spravil na kolena“ mladince iz Slovenske Bistrice, se bo v soboto, 3. aprila, pomeril z mladinskim aktivom iz Celja. Domačim mladincem želimo, da bi se jim posrečil podvig, kakršen je bil na prvi oddaji 26. decembra.

ZDAJ SE OPREMA ZA BANKE. Mizarska delavnica Trebnje se je doslej izkazala s kvalitetno opremo

Cene v Trebnjem

Pretekli teden so veljale za sadje in zelenjavo v „Mercatorjevi“ trgovini v Trebnjem naslednje maloprodajne cene:

	cene v din za kg:
cvetača	4,75
čebula	3,10
česen	8,00
fižol	8,40
krompir	0,75
korenje	6,00
pesa	2,75
peteršilj	6,20
repa — kisl	3,40
solata — endivija	6,00
zclje	2,75
zelnje — kisl	3,20
fige — suhe	7,20
hruške	5,50
jabolka	4,00 in 4,50
limone	5,40
pomaranče	5,10
slive — suhe	5,20
banane	4,00 in 6,30
jajca	0,80
smetana	12,40
sirček	8,80
ananas (sveži)	8,30

ELEKTRIKA ZA KRIŽNI VRH

Križni vrh pri Mokronogu, ki šteje osem hiš, je najbrž zadnja vasica v trebanjski občini, ki še nima električne razsvetljave v hišah. Vaščani so zbrali 10.000 dinarjev, da bi enkrat za vselej odpravili ta simbol zaostalosti, vendar znesek ne bo zadostoval. Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti v Mokronogu so sklenili, da bo krajevna skupnost naročila in plačala načrte, preostali primanjkljaj pa bo treba zbrati drugje.

V VSAK SLOVENSKI DOM KNJIGE PREŠERNOVE DRUŽBE!

Z REVIJE V MOKRONOGU:

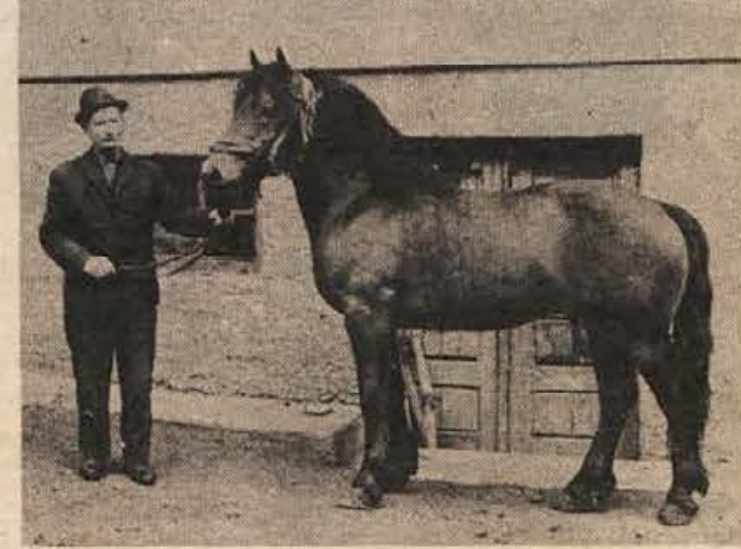
Modele konfekcije Jutranjka iz Sevnice so prikazovali domači manekeni. Deležni so bili burnega ploskanja. (Foto: R. Bačer)

Mokronog: le delno zadovoljni

Kako v Mokronogu urediti trgovino, ki jih nekateri imenujejo že kar nepotarnice, to je bilo vprašanje, o katerem so se pred kratkim člani sveta KS Mokronog posvetovali z direktorjem trgovskega podjetja „Dobrota“ iz Novega mesta. Leto je zaupljivo, da se podjetje zaenkrat ne namerava lotiti kake večje investicije, da pa bo letos preuredilo in povečalo prodajalno železnino. Mokronožani, ki ne pozabijo, kaj je svoj kraj pomenil v trgovini in se ne morejo prijaznosti z nazadovanjem, vobilo še druge investitorje, da bi kupili lokalne. Poudarjajo, da je kupna moč prebivalstva posledica dosevanja premajhnega vlaganja v trgovino in premajhne izbire blaga. Svet KS je menil, da bi bilo treba čimprej uvesti vsaj eno samopostrežno trgovino in prodajalno čevljev.

NOVA MOKRONOŠKA MOTORKA

Na letnem občnem zboru mokronožskih gasilcev, ki je bil 7. marca so se dogovorili, da bodo letos kupili novo gasilsko brizgalno in nove gasilske uniforme. V gasilskem domu bodo delno preuredili zgornje prostore. V svojih načrtih računajo Mokronožani na pomoč občinske gasilske zveze in podjetij, ki že več let niso ničesar prispevala, da bi bilo gasilsko društvo bolj opremljeno.

ČEZ MILIJON ZA ŽREBCE. S posredovanjem občinskega sklada za reprodukcijo živine je dobil Janez Majde z Luže pri Trebnjem, ki se že od leta 1929 peča z rejo žrebcev, novega plemenjaka. Vulkan, kot je ime živali, ki je bila včeraj stara tri leta, je stal 12.000 novih dinarjev, vzgojili pa so ga v republiškem vzrejalšču, ki ga vodi dr. Jurkovič. Plemenjak ima več odličnih lastnosti, rodovnik mu dokazuje, da ima dobre prednike. (Foto: Legan)

S ČETRTKOVE SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Nezadovoljni z razvojem obratov

Razprava o uresničevanju volilnega programa — Božo Kovač je govoril o spremembah političnega sistema — Priprave na podelitev priznanj OF

Kakšno je bistvo predvidenih ustavnih sprememb in kateri različni sistemi, o tem je na zasedanju občinske konference SZDL v četrtak, 11. marca, obširneje spregovoril Božo Kovač, član izvršnega odbora republiške konference SZDL. V razumljivi obliki je povedal predvsem tisto, kar vsebujejo ustavni amandmaji, ki smo jih na kratko že obrazložili na prednjih straneh našega lista.

Posebne razprave o tej točki dnevnega reda, ki je imela namen seznaniti občane konference s predvidenimi spremembami, ni bilo. Omenimo naj le prispevek poslanca Ivana Kovača, ki je dejal, da so predvidene ustavne rešitve po njegovem mnenju dobre, da pa se boji, če bodo zastavljeni rešitve posameznih interesov ne bodo izgrajvali, kot so bili primeri pri delnem razdelitvi denarja. Pozval je k strožji zavestni disciplini in spoštovanju družbenih dogovorov. Na razpravi je bilo pri drugi točki dnevnega reda, ki je obravnavala uresničevanje volilnega programa, o katerem smo izbrneje poročali v prejšnjem številu lista. Udeleženci so se seznanili za vzroke, zakaj nekateri niso uresničene, tako, kot so bili zastavljeno v programu. Poudarili so, da imajo sedeže zunaj občine, ki imajo sedeže v razvoju, kar je bilo glavnega obrata iskre v Mokronogu, ko je tajnik Obs Jože

ne prikazuje, kolikšna so bila prizadevanja občinskega vodstva in posameznikov v stvareh, ki so odvisne od delovnih organizacij in organov zunaj občine. Konferenca je zatem soglašala s predlogom kandidatom, ki bodo letos prejeli priznanja OF, sprejela je nekatera poročila o delu organizacije v minulem obdobju in delovni načrt.

M. L.

Danes o proračunu

Po skoraj dvomesečnem premoru se bo danes dopolnje sestala v Trebnjem občinska skupščina. Obsežen dnevni red prinaša vrsto pomembnih zadev. Skupščina bo obravnavala občinski proračun, teze o srednjeročnem programu občine, odlok o prispevkih in davkih, zazidalni načrt za Pavlinov hrib v Trebnjem, pogodbo o prispevku občine za plačilo stroškov zdravstvenega zavarovanja kmetov ter še nekaj drugih zadev. Več prihodnjic.

Mirna: 8 vasi bo gradilo vodovod

Kar osem vasi z območja krajevne skupnosti Mirna se letos pripravljajo na gradnjo vodovodov. To so: Gomila, Brezovica, Sevnica, Škerjanec, Gorenja vas, Selo, Kalce in Stan. Krajevna skupnost je pripravljena pomagati, vendar so njene možnosti omejene, tako da bodo levji delež morali prispevati ljudje sami.

Šentrupert: predlogi z zbora

Na zadnjem zboru volivcev v Šentrupertu so predlagali, naj bi občina poskrbela, da bi v stavbi krajevnega urada, iz katere se je izselila trgovina, odprli kak konfekcijski obrat, v katerem bi imelo delo predvsem ženske. Predlagali so tudi, da bi zemljišče, kjer je peskokop, razlastili, ker lastnik terja previsoko ceno. Na zboru so se predlagali, naj bi pri osnovni šoli zgradili tudi telovadnico, v šoli pa naredili centralno kurjavo.

Cene v Kočevju in Ribnici

V ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje (cena v din za kg)	Ribnica
cvetača	6,30	6,70
čebula	3,60	3,80
česen	8,40	8,65
fižol	6,70	
	in 7,80	7,70
krompir	1,15	1,50
		in 1,35
koleraba	2,00	1,95
korenje	4,30	
	in 7,10	3,65
kumare	10,60	
ohrovt	3,30	
pesa	2,90	2,90
por	3,90	4,10
peteršilj	6,80	6,80
paradižnik	13,00	
repa - kisla	3,20	2,60
radič		12,10
solata - endivija	6,80	5,90
špinata		6,70
zelnje	2,80	2,70
zelnje - kislo	3,20	3,40
zelenca	4,00	
fige - suhe	7,00	6,70
hruške	6,00	5,70
jabolka	4,00	
	in 4,30	4,80
limone	5,60	6,00
orehi	6,85	
orehi - jedra	31,50	37,00
pomaranče	4,55	
	in 5,60	5,30
slive - suhe	4,50	4,25
banane	6,30	6,20
jajca	0,62	0,60

Na veliko veselje kočevske mladine je letos Rinzar spet za lep čas zaledenela. Mladina se je po njej drsala z drsalkami in brez njih ter igrala hokej. Led pa ni privabil le mladine, ampak tudi odrasle. (Foto: Jože Primc)

S SEJE KONFERENCE ZK KOČEVJE

Brez enotnosti ni mogoče zmagati

Tako so ugotovili v razpravi o pripravah za splošni ljudski odpor v morebitni vojni v kočevski občini — Glavna naloga ZK je, da se v miru bori proti vsem nepravilnostim in tako utrjuje enotnost

Na zadnji seji občinske konference ZK Kočevje 9. marca so razpravljali predvsem o vlogi ZK v pripravah na splošni ljudski odpor v morebitni vojni. Poročilo o dosedanjem delu na tem področju je prebral sekretar komiteja občinske konference ZK in predsednik komisije za organizacijo splošnega ljudskega udara (SLO) Stane Lavrič.

V živahni razpravi je sodeloval tudi republiški poslanec Drago Benčina, ki je poudaril, da je glavna naloga komunistov politične priprave na odpor proti sovražniku v morebitni vojni. Med te priprave pa sodi tudi vzbujanje zaupanja v samoupravljanje in vse ostale naše dosežke, razen tega pa seveda uspešna borba proti vsem negativnim pojavom, ki zavirajo naš uspešnejši razvoj. Nadalje je opozoril, da je treba hitreje vključevati v organizacijo SLO in teritorialne obrambe tudi mladino. Menil je, da mora mladina, ki je bila vedno revolucionarna in bojevitna, hitreje zasedati odgovorne položaje tudi v teritorialnih enotah.

Jože Dernovšek, sekretar medobčinskega sveta ZK Ljubljana, je predlagal, naj bi čimprej v vseh kra-

jevnih skupnostih ustanovili odbore SLO in tudi zadovoljili posamezne ljudi, za kakšno delo so odgovorni. Sprejeli so tudi njegov predlog, da je na podlagi plodne razprave treba sprejeti delovni program in naložiti posameznikom, da do določenega roka uresničijo posamezne naloge.

Čeprav je bil v razpravi dan osnovni poudarek političnim nalogam ZK v obrambnih pripravah, pa niso zanemarili tudi ostalih nalog na področju organizacije SLO. Tako je polkovnik Stane Ružič razpravjal o strokovnem vojaškem izobraževanju; Jože Grabrijan in Jože Zagar o zaostalem kmetijstvu in skrbi za hrano v morebitni vojni; Jože Boldan-Silni, Nace Karničnik in Peter Sobar o zdomcih in SLO; dr. Miran

Čilenšek o organizaciji zdravstvene službe; Lojze Petek o obveščanju ljudi in vplivih raznih organizacij in društev na vojno pripravljenost, v razpravi pa sta sodelovala še Duško Stjepić in Vukoje Mrdaković.

J. PRIMC

Solze ganjenosti za praznik

V delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih prirčno proslavili dan žena

Letos za dan žena v kočevski občini ni bilo običajne osrednje proslave, pač pa so priredili slovesnosti v skoraj vseh delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih. Svečanosti v počastitev tega praznika, ki si je v kočevski občini že zdavnaj pridobil veljavo, so se začele že 5. marca in bile v glavnem zaključene do 8. marca. Vendar ne povsod, v Kužlju ob Kolpi in še kje drugod bo proslava s kulturnim programom še v soboto, 14. marca.

Kot je že običajno, so se pri izvedbi kulturnega dela proslave zelo izkazali otroci osnovnih šol v Kočevju v vasi Fari, Stari cerkvi in drugih krajih.

V mnogih kolektivih in krajevnih skupnostih so obdarili svoje delovne tovarišice. V krajevnih skupnostih pa so žene skromno pogostili (Vas-Fara itd.) ali starejše vaščanke skromno obdarili (Stara cerkev itd.). Na podeželju so v obdarovanju žene sodelovale organizacije SZDL, ZZB, gasilci, RK, krajevne skupnosti in drugi.

Ponekod so pionirji in mladi člani RK obiskali partizanske mamice, jim čestitali in razveselili s šopkom ali skromnim darilom. Partizanske mamice pa so jim pripovedovale o doživljanju med vojno.

Še enkrat: »Raje imajo slabše...«

V 9. številki je Dolenjski list na kočevski strani objavil članek Mirka Jurkoviča, v katerem je resnica popuščena in kjer je pisec hotel mene oblatiti, prav tako pa tudi nekdanji krajevni odbor Vrh, ker mu očita goljufijo, ter šolsko mladino in učitelje v šoli Vas-Fara in starše teh šolarjev zaradi slabe vzgoje otrok.

Pripominjam, da je tak vodovod „na ovna“ najbolj ekonomičen in popolnoma higijenski, o čemer se lahko vsak prepriča v sosednji vasi Podenji. Vodovod sem delal javno sedem dni, ne pa skrivoma, to so videli vsi. Ni res, da sem vodo vzel, saj so na razdalji treh metrov trije izvori in je od enega teh moj vodovod vzel le tretjino. Vsa druga voda je bila za splošno uporabo, razen tega pisec trdi, da ima vsaka hiša svoj vodnjak. To pa ne drži, saj imajo vodnjake le štiri hiše. Pisec trdi, da sem vodovod napeljal na svoje dvorišče in ga zastražil s psom. Čudno je, da so vaščani že nosili vodo od tu, pa so ostali celi in zdravi: najbrž zato, ker moj pes ni še nikogar ugriznil in ker je pasja veriga 10 metrov stran od vodovoda. Tudi ni res, da je vodovod napeljan mimo gnojšča, ker je to oddaljeno 60 metrov. Listina moje goljufije je pri odvetniku v Kočevju, kjer je napisano, da imajo vsi vaščani pravico jemati vodo iz mojega vodovoda in da jim bom vodo napeljal z dvorišča do ceste. Pravi:

nismo pustili, da bi nas Krevs goljufal. Iz tega se da marsikaj sklepati. Nedolžni šolarji najbrž niso krivi vsega nasprotovanja do mojega vodovoda, saj ni verjetno, da bi nosili okrog 30 kg težak pokrov in še težji žeb 700 metrov daleč v gozd in ga skrili v jarek ter z železnim drogom ponoči poškodovali cementni zbirnik. Šolarji se vozijo z avtomobusom v šolo in domov.

Kdo je torej delal skrivaj in kdo je koga goljufal?

Mislím, da bi res potrebovali tistega sodnika, da bi nas Krvkovec napravil sloznejše.

FRANC KREVS, Krkovo 9, Vas-Fara

NOVICE IZ FARE IN OKOLICE

PROGRAM ZA ŽENE IN OBDA-RITEV — 6. marca so v dvorani kulturnega doma učenci osnovne šole Vas-Fara pripravili proslavo za matere in druge žene. Čeprav je bilo slabo in mrzlo vreme, je prišlo na proslavo preko 40 žena, kar je za naš kraj precej. Učenci so nastopili z igrami in recitacijami, otroški in pionirski zbor sta proslavo popestrila s pesmimi, nastopil je tudi mlad harmonikar. Po končanem programu je spremljale nastope otrok, ki so bili prisrčni in ganljivi. Po končanem programu je čakalo žene presenečenje. Krajevna skupnost jim je pripravila skromen prigrizek. Kmečke žene in matere, ki poznajo le vsakodnevno težko garanje za boren vsakdanji kruh, so se sprostile, razveselile in zapele. Vesele narodne in partizanske pesmi so zveneile iz kulturnega doma še pozno popoldne. Pionirji osnovne šole Vas-Fara so s kulturnim programom 14. marca ob 16. uri počastili tudi žene v Kužlju.

OBISKALI PARTIZANSKO MAMO — Predstavniki pionirjev in mladih članov RK osnovne šole Vas-Fara so 7. marca obiskali partizansko mamo Marijo Glad iz Gladloke, ki čestitali za 8. marec in jo razveselili s šopkom in skromnim darilom. Otroci so se zadržali s tovariško Gladovo v daljšem pogovoru. Partizanska mamica je obujala spomine na težke vojne čase, ko je pomagala partizanom, in na hčerko Marijo, ki je padla kot hrabra partizanska borka blizu Loškega potoka.

PIONIRJI TEKMUJEJO — Pionirji osnovne šole Vas-Fara sodelujejo tudi v republiškem tekmovanju „Tisoč radosti“ v različnih skupinah. Med temi je tudi Vesela šola. Tekmujejo 3., 5. in 6. razred. Prišlo so se učili za drugo stopnjo tekmovanja, ki je bilo 16. marca.

NAGRADA MLADIM LITERATOM — Tudi mladi literati so marljivi. Prav posebno so se pred dnevi razveselili vesti, da jih je za pisanje spisov „Taka je naša domovina“, ki so ga izvedli v lanskem šolskem letu, nagradila Pionirska knjiga iz Ljubljane z lepimi knjigami v vrednosti 250 din. Z njimi bodo obogatili svojo knjižnico. Trud torej ni bil zaman. Zato so se tudi letos odločili za natečaj „Moj kraj v NOB“. Prav te dni zaključujejo obširne spise na to temo.

MARIJA VOLF

GIBANJE PREBIVALSTVA

V februarju letos je bil na območju matičnega urada Kočevje rojen en deček. Poročilo je s 5 parov. Umrli so: Marija Nose, vdova iz Tisovca 12. stara 77 let; Alojzija Puget, preužitkarica iz Trziča 5. Struge, stara 60 let; Jože Adamič, upokojenec iz Kočevja, Podgorška 20, star 85 let; Franc Črček, upokojenec iz Šalke vasi 123, star 66 let; in Jožef Šveigl, upokojenec iz Kočevja, Rudnik 22, star 70 let.

Otroci niso razbili ovna

Neprijetno nas je prizadela ugotovitev tovariša Mirka Jurkoviča v članku pod naslovom „Radi bi boljše, a ne slabše“, ki je izšel v 9. številki vašega lista z dne 4. marca. Okrivil je namreč učence osnovne šole Vas-Fara, da so grede v šolo ali domov razbili v Krkovem Krevsovega „ovna“.

V imenu prizadetih pionirjev bi opozorila tovariša Jurkoviča: da že deseto leto otroke iz Banja loke do Fara vozi šolski avtomobil in nihče ne hodi več peš niti v šolo niti domov; da so v Krkovem le manjši otroci, ki tega ne morejo storiti; da je avtomobilna postaja daleč od izvirov, kjer je stal „oven“ in kjer se je to zgodilo.

Pionirji te krivile ne morejo sprejeti nase.

MARIJA VOLF, VAS-FARA

ZAČELI SO SE ZBORI

V kočevski občini so se 13. marca začeli zbori volivcev, ki so ponekod združeni z zbori občanov in volilnimi konferencami SZDL. Na njih obravnavajo gospodarstvo in proračunska potrošnja v občini v lanskem letu in letos, predlog občinskega proračuna za letos, predlog dotacij krajevnim skupnostim, sprejemo pa tudi načrte dela krajevnih skupnosti. Zbori bodo končani predvidoma 21. marca. V Kočevju bo zbor v petek, 19. marca.

PRIZNANJA GASILCEM

Na nedavnem občnem zboru Gasilskega društva Kočevje je 6 članov prejelo diplome o imenovanju za služnega člana društva. Ti člani so: France Artač, Vinko Zajc, Jože Stopar st., Ivanka Stopar, Jakob Klarič in Matija Obravnič.

DROBNE IZ KOČEVJA

AVTORSKE PRAVICE — Zavod za zaščito avtorskih pravic ali z okrajšavo ZAMP Ljubljana ima tudi v Kočevju svojega zastopnika. Ta zastopnik bo skrbel, da se bo zakon o avtorskih pravicah dosledno izvajal. Pri vstopnih vseh vrst zabavnih, plesnih in ostalih prireditvah, kjer se izvaja živa glasba ali glasba z avtomati, se bodo zaračunali odstotki na račun avtorskih pravic. Za vse take prireditve si mora prireditelj dobiti dovoljenje in plačati zastopniku ZAMP avtorski honorar. Ta zakon ima še vrsto določil, ki jih bo treba spoštovati, sicer grozi lastnikom dvoran in lokalov ter prirediteljem precejšnja kazen.

MANJ ZANIMANJA ZA PRE-NOSE — Gledalci malega ekrana kljub večjim športnim dogodkom minulega tedna niso pokazali posebnega zanimanja za te oddaje. Malo jih je gledalo v zgodnjih jutranjih urah boks dveh črnih hrustov. Tudi za svetovno prvenstvo B skupine v hokeju na ledu za letos v Švici ni posebnega zanimanja.

PROMETNA ZMEDA — Blizu se pomlad in motoriziran promet po mestnih ulicah bo zopet bolj živ. Zal vsi potrebni cestnoprometni znaki še niso postavljeni, kot je določila prometna komisija. Zmeda je po glavnih in stranskih ulicah mesta. Tako imamo celo primere, da z ene

Kopalnice imajo, vode pa ne

Najpomembnejši za gradnjo vodovoda ni denar, ampak slo-ga vaščanov

Prebivalci vasi Ribjek ob Kolpi v kočevski občini sprašujejo, kdaj bodo dobili vodovod. Zbirnik zanj so zabetonirali že leta 1968, zdaj pa bi bilo treba — kot pravijo — le še cevi do zbiralnika do vasi. Potrebu-

jejo cement in železo, ostalo bi opravili sami s prostovoljnim delom. Pravijo tudi, da v zgrajenem zbirniku skoraj ni vode in da bo treba zgraditi jez ter tako zvišati gladino vode pri izviru in v zbiralniku. Dali so tudi nekatere pripombe, npr: da zbiralnik ni zgrajen tako, kot so hoteli vaščani; da so dobili le 2000 din pomoči za gradnjo, kar je premalo, itd.

Zanimivo je tudi, da imajo nekateri vaščani notranjost hiše uredjeno, kot da imajo tekočo vodo. Tako imajo kopalnice, stranišča na vodno izplakovanje in drugo — vode pa ne!

V imenu vaščanov smo se nato pozanimali, kako je z ribješkimi vodovodni, pri Vodovodni skupnosti Kočevje in pri oddelku za gospodarstvo na občini. Pri Vodovodni skupnosti so nam povedali, da s tem vodovodom niso imeli doslej nobenega opravka in ga verjetno tudi v bližnji prihodnosti ne bodo imeli. Pri občinski skupščini pa so nam povedali, da so Ribječani dobili denarno pomoč za gradnjo vodovoda. Marsikje — ne le v Ribjeku — bi lahko vodovod že imeli, če bi bili vsi vaščani složni. Kjer je bila dosegljiva, so vodovod hitro napeljali. Občinska skupščina v bodoče prepusti skrb za gradnjo tega vodovoda krajevnim skupnostim Oslinca, kamor spada tudi vas Ribjek.

J. PRIMC

Pokopali dva borca

10. marca so v kočevski občini pokopali dva člana Zveze združenih borcov, in sicer Miho Beljana iz Stelnika pri Kostelu in Franco Znidaršič iz Stare cerkve.

Miha Beljan se je rodil 1889. Z NOV in POJ je sodeloval od 1. maja 1942 do konca vojne.

Franca Znidaršič je bila rojena 1892. V partizanih ji je padla edinka Anica, po vojni pa ji je umrl še mož. Ker ni imela več nobenega svojca, so ji priredili lep pogreb organizacije ZZB iz Livlada in Stare cerkve ter občinski odbor ZZB.

Peter Šobar 500 let mesta Kočevje

Tabori, kresišča in pošta za obrambo pred Turki

Mesto Kočevje so Turki večkrat zavzeli, oropali in požgali

Največja nadloga za ljudi in njihov obstoj v mestu Kočevje so bili turški vpadi na Kočevsko, v mesto Kočevje in vso vojvodino Kranjsko. V obrambi pred Turki so ljudje v začetku iskali zavetje po gozdovih in podzemskih jamah, ki jih je po vsej Kočevski zelo veliko. Ljudje niso utrjevali le Kočevja, ampak so začeli ponekod graditi še tabore. Za obrambo proti Turkom so ljudem služili tudi gradovi, in to na Fridrihtajnu, v Kostelu in na Poljanah. V 16. stoletju so zgradili tabore v Mozlju, Koprivniku, Crmošnjicah, Starem logu, Kočevski Reki, Borovcu in Oslinici.

stražniki in konjeniki, ki so hitro prenašali sporočila in pošto o prihodu Turkov v deželo.

S to službo po Hrvatski Krajini je bila povezana tudi poštna služba na Dolenjskem. Prihod Turkov so zaznali kresovi z razglednih vrhov gora, po katerih so bile opazovalnice s stražarji, ter visoke grmade dračja in drv, ki so jih stražarji prižgali, kadar je bil čas za to.

Na poti skozi Kočevje do Ljubljane so bila taka stražarska mesta v naslednjih krajih: na Sinjem vrhu ob Kolpi, na Spahi pri Preiglu, na Vendreški gori, na Zdhovem, Fridrihtajnu, Jasnici ali Črnem vrhu, pri sv. Ani nad Ribnico, Ortneku, Igu in na Ljubljanskem gradu.

Tak je bil način obrambe proti turškemu nasilju, pod katerim so prebivalci mesta Kočevje in vse Kočevske kot celote trpeli 130 let, to je v letih 1469 do 1598. V teh letih so bili v Kočevju in okolici preleti potoki znojca, solza in krvi v boju za obstoj in napredek mesta.

Grmada pred novo sezono

Tudi letos prireditev ob otvoritvi, srečanje dolenjskih turistov in polharska noč

Na nedavni seji turističnega društva GRMADA v ribniški občini so sprejeli delovni načrt za novo turistično leto. Med mnogimi nalogami so posebej poudarili tudi redno plačevanje članarine, ki naj bo odsev turistične dejavnosti. Sprejeli so tudi nekatere novosti v vodstvu in delu pri upravljanju doma na Grmadi.

Kakor že vsa dolga leta, tako je bila tudi letos kritizirana občinska cesta na Grmado. Se vedno je tako slaba, da močno škodi turističnemu razvoju Grmade. Društvo se trudi,

da od svojih skromnih dohodkov delno prispeva k nujnemu vzdrževanju ceste od Velikih Poljan do Vrha. Vendar ne zmore toliko, da bi bila cesta vsaj v sezoni stalno primerno vzdrževana. Vsako leto pa je več motoriziranega prometa.

Sklenili so, da bo društvo zopet prispevalo del dohodkov za cesto, vendar bodo k sodelovanju povabili še KOMUNALO in Gozdno gospodarstvo v Kočevju. Le z združenimi močmi jim bo uspelo cesto usposobiti, da ne bo več v stalno splošno turistom in prijateljem Grmade. Tudi domači turizem je odvisen od dobre ceste.

V letni program so vnesli nekatere že kar tradicionalne prireditve, in sicer: v začetku maja prireditev ob otvoritvi turistične sezone, v avgustu srečanje dolenjskih turistov, ki je vsako leto bolj obiskano, ter še polharsko noč, ki je že tako znana, da mora biti, pa če so polhi ali ne.

V. P.

»Dolenjski list« v vsako družino

LETOSNJA POMOC BORCEM

Letos bo v ribniški občini za enkratne družbene pomoči borcem NOV na razpolago več denarja kot lani. Pomoč bodo razdelili 56 borcem, in sicer po 300 din vsakemu. Za zdraviljenje skupno 25 borcev bodo porabili 10.000 din, in sicer po 400 din za vsakega. S tem bodo omogočili bolnim bivšim borcem dopust. Komisiji za zdravstveno in socialno varstvo borcev ter vojaških vojnih invalidov, ki sta razdelili sredstva po posameznih krajinskih organizacijah ZB NOV, sta predlagali, naj dobi denarno pomoč le socialno ogroženi in zdravja potrebni člani Zveze borcev. Prepričani smo, da bodo krajevne organizacije izbrale za pomoč res take, ki so največ potrebni pomoči.

-r

VEČJE PRIZNAVALNINE

V ribniški občini prejema priznavalnine skupno 120 bivših borcev in aktivistov. Priznavalnine znašajo 100 do 250 din. Letos je predvidenih v občinskem proračunu 210.500 din za stalne in enkratne priznavalnine. Polovico tega zneska bo prispevala republika.

Občina posveča borcem veliko skrb. Iz podatkov za pretekla leta lahko ugotovimo, da višina sredstev za priznavalnine raste iz leta v leto, raste tudi število prosilcev za priznavalnine in seveda cene. Prestano trpljenje v minulih vojni se vedno bolj pozna, čim starejši je človek. Zato je priznavalnina marsikomu pomemben ali celo edini dohodek.

V marcu več tečajev

Na vrsto pride vse, od kuharic do obrambne vzgoje, kozmetike in varilcev

Delavska univerza Ribnica je v marcu organizirala več tečajev. Tako je pri Sv. Gregorju kuharski te-

čaj, ki ga obiskuje 15 gospodinj. Tak tečaj bo v kratkem tudi v Loškem potoku.

Začeli so se tudi tečaji za nudenje prve pomoči, ki potekajo v sklopu predavanj o vseljidski obrambi. Tečaji bodo v vseh večjih krajih v občini.

10. in 11. marca je delavska univerza skupno s podjetjem VEDROG iz Ljubljane organizirala v Ribnici za žene in dekleta posvetovanje o kozmetiki. V tem mesecu bosta še tečaj za higieno živil in osebno higieno za ljudi, ki delajo v gostinstvu in trgovski stroki, ter tečaj za varstvo pri delu za zaposlene v delovnih organizacijah. V podjetju RIKO v Ribnici bo v aprilu tečaj za oblačno varjenje, in sicer osnovni in nadaljevalni tečaj. Tudi te tečaje bo organizirala naša delavska univerza.

-r

POPRAVLJAJO GASILSKI DOM

Gasilci v Bukovici pri Ribnici se pripravljajo na obnovo gasilskega doma. Nekaj gradbenih del so opravili že lani, največ dela pa jih čaka letos. Del sredstev za gradnjo so že zbrali, zaprosili pa so tudi za posojilo. Seveda bo najpomembnejši delež gasilcev prostovoljno delo. Sedanjí gasilski dom je precej dotrajal. Preuredili ga bodo tako, da bo odgovarjal potrebam gasilstva in ostalim potrebam prebivalstva. Postal naj bi družbeno središče za prebivalce tega območja.

-r

JOŽE ILC, DIREKTOR KOMUNALE RIBNICA, ODGOVARJA NA VPRAŠANJA OBČANOV

Pil bi ga vsak hudič, plačal pa ne bi nič...

Ribničani so zahtevali, da je treba urediti kulturne odvoze smeti, zdaj pa bi se radi oginili plačevanju prispevka za odvoz

Več pismenih in ustnih pritožb Ribničanov o odvažanju smeti, zaračunavanju odvoza smeti, neprimernem smetišču in drugem smo prejeli v zadnjih nekaj tednih. Jožeta Ilca, direktorja KOMUNALE Ribnica, smo zaprosili za razgovor.

— Največ pritožb oziroma vprašanj je takih, ki se nanašajo na odlok o obveznem odvažanju smeti. Ta vprašanja so: Zakaj zaračunavate odvoz smeti tudi za območje izven ožjega gradbenega okoliša Ribnice? Zakaj grozite ljudem z opominom pred tožbo za plačilo odvoza smeti, smeti jim pa sploh niste odvažali? Ali veste pri KOMUNALI, da 7. in 8. člen občinskega odloka o obveznem odvozu smeti dopušča tudi možnosti, da se nekateri ne poslužujejo teh uslug?

— Na zboru volivcev februarja lani so občani izglasovali med-

drugim tudi priporočilo, naj komunalno podjetje kupi avto za odvoz smeti, občinska skupščina pa naj sprejme odlok o obveznem odvažanju smeti za območje izven ožjega gradbenega okoliša Ribnice. Mi smo kupili avto, občinska skupščina pa je sprejela oziroma potrdila na priporočilo svojega sveta za urbanizem odlok o obveznem odvozu smeti in posebno dopolnilo oziroma interno navodilo k temu odloku.

Odlok pravi, da je obvezno odlaganje in odvažanje smeti za območje naselja Ribnice in da je obvezna uporaba javnega odlagališča smeti. Nikjer ne govori o ožjem ali širšem gradbenem okolišu. Odlok določa, da mora KOMUNALA imeti avto, organizirati odvoz in skrbeti za red na smetišču. Občane pa zadaljuje, da morajo kupiti smetnjake.

Res odlok tudi določa, da je možno smeti odvažati na sme-

tišče razen v našem avtu tudi v kakšnem drugem zaprtem vozilu, vendar mora v tem primeru tak posameznik ali delovna organizacija kljub vsemu plačati prispevek za uporabo javnega smetišča. Dolejši nas ni še nihče zaprosil, da bi sam lahko odvažal smeti. Take vloge bomo sprejemali še do konca marca.

„VZTRAJALI BOMO PRI PLAČILU“

Drži pa, da so mnogi sami vozili smeti proti smetišču. Običajno so jih odložili kar ob cesti ali celo na cesti. Celo z buldožerjem smo morali dvakrat očistiti cesto, na katero so neznanci navozili toliko smeti, da ni bila več prevozna. To čiščenje nas je večljalo 2.000 din. Smeti seveda niso odlagali tisti, ki imajo smetnjake, ampak oni, ki jih nimajo. Tem občanom je namenjen 11. člen odloka, ki med drugim pravi, da se občani, ki nimajo smetnjakov, ki ne poskrbe za odvoz smeti v skladu z odlokom ali, ki smeti ne odlagajo na javno odlagališče smeti, lahko kaznujejo z denarno kaznijo do 300 din.

Dokler za Ribnico ni bilo urejenega obveznega odlaganja in odvoza smeti, so občani zahtevali, da je treba to nujno urediti, ker bo potem Ribnica lepša. Zdaj, ko odvoz imajo — ni pa brezplačen — se hočejo vsi plačila izogniti. Veliko jih trdi, da so kmetje, ker so zmotno prepričani, da odvoz smeti za kmete ni potreben. V resnici pa imamo v Ribnici le enega pravega kmeta, Jožeta Kluna iz Struške ulice. V odloku pa nikjer ne piše, da kmetom odvoza smeti ni treba plačati.

— Torej boste vztrajali, da morajo vsi, ki jim grozite s tožbo, plačati za odvoz smeti?

— Naše podjetje bo vztrajalo pri zahtevkih. Kdor do aprila ne bo plačal, ga bomo predali v izterjavo sodišču.

— Ribničanje nadalje sprašujejo, zakaj nihče od KOMUNALE — niti vi, direktor — ni prišel na nedavni zbor volivcev, da bi slišal mnenje občanov o delu KOMUNALE?

— Za zbor volivcev nisem vedel. Na zbor me ni nihče povabil.

SMETIŠČE ZASMRAJUJE RIBNICO

— Občani in člani delovnih kolektivov z območja RIKO, železniške postaje in INLES se pritožujejo, da je sedanje javno odlagališče smeti preblizu Ribnice. Pravijo, da se z njega širi na to območje — če zapliva veter s te smeri — smrad. Trdijo, da bi moralo biti smetišče najmanj 2 do 4 km od Ribnice.

— Odlagališče smeti je določil svet za komunalne zadeve občinske skupščine, naše podjetje ga mora le v redu oskrbovati. Jaz sam sem takoj ob določitvi lokacije opozoril, da je preblizu Ribnice. Odgovorili so mi, da je to le začasna lokacija, vendar doslej še niso določili nove. Sedanje smetišče bo zaplajeno do maja, zato bo občinska skupščina že v kratkem morala določiti, kje bo novo smetišče. Okolice sedanjega smetišča bodo do takrat očistili, smetišče pa zasuli in smradu ne bo več.

J. PRIMC

Ribniški čebelarji so z zanimanjem prisluhinili predavanju inž. Franca Šivica o sodobnem čebelarjenju pri nas in v svetu. (Foto: Drago Mohar)

Čebelarji bili spet brez sladkorja

Kakor lani tako so imeli tudi letos čebelarji težave z nakupom sladkorja za krmljenje čebel — Odlikovanje za Franca Farazina

Pred kratkim so imeli ribniški čebelarji občni zbor. Na njem so se pogovorili o vseh težavah, ki so jih imeli lani. Seveda je zopet prišla do izraza precej ostra kritika zaradi zamude pri dobavi krmilnega sladkorja. Zato so morali čebelarji kupovati sladkor v trgovski mreži.

Zelo nejevoljni so bili zaradi nizkih odkupnih cen medu. Naše odkupne cene se sploh ne dajo primerjati s cenami, ki vladajo na svetovnem trgu.

Čebelarji so dali priznanje upravnemu odboru, še posebej pa predsedniku, tajniku in blagajniku, ki so imeli veliko skrbi zaradi neredne dobave sladkorja in drugih organizacijskih zadev.

V novi upravni in nadzorni odbor so izvolili vse dosedanje člane in tako pokazali, da jim zaupajo. Upravni odbor so pooblastili, da za služnim odborom v okviru možnosti podeli primerne nagrade za delo, ki so ga opravili v korist čebelarске organizacije in čebelarjev. Skrbeli so namreč tudi za neorganizirane čebelarje.

Tajnik Franc Levstek je predlagal, naj bi tudi ribniško društvo začelo

zbirati prispevke za Čebelarjski izobraževalni center na Brdu pri Lukovici, ki naj bi bil odprt leta 1973 ob 200-letnici smrti prvega čebelarskega učitelja Antona Janše.

-k

Nato je predsednik društva podelil odlikovanje red Antona Janše III. stopnje Franju Farazinu, prvemu predsedniku našega društva, za njegovo dolgoletno in plodnosno delo.

Po občnem zboru je čebelarjski strokovnjak, zastopnik Zveze čebelarjskih društev za Slovenijo inž. Franček Šivic predaval o sodobnem čebelarjenju pri nas in v svetu.

-k

Vsako leto na pregled

Gozdarji hočejo krajši delavnik

49-članski delovni kolektiv gozdnega obrata v Ribnici je lani uspešno gospodaril. Posebnost tega obrata Zadruga kmetijsko gozdarskega podjetja Kočevje je za razliko od drugih gozdnih obratov, da skrbi na svojem območju tudi za zasebne gozdove. Obrat ima zato dva organa samoupravljanja: obratni delavski svet in svet kmetov.

Gozdni delavci so stalno izpostavljeni vremenskim neprivikam in zato tudi boleznim. Tudi dolgoletno delo z motorno žago povzroča poklicno bolezen. Zato je razumljiva zahteva gozdnih delavcev, da bi jim delovno dobo beneficirali oziroma jim zaradi težkega dela skrajšali. Zaradi težavnosti dela v gozdu so zahtevali, da bi bili gozdni delavci vsako leto zdravniško pregledani.

Zaradi posebnosti gozdarskega dela ni mogoče organizirati družbene prehrane, zato so delavci odvisni

v glavnem od mrzle hrane. Delovišča so razdrobljena; zato je ljudi tudi težje obveščati o sklepih samoupravnih organov podjetja. To nalogo bo opravljal njihov list „Gozdar“, ki je doslej izšel dvakrat.

Ribniški gozdni obrat je bil lani s povprečnim osebnim dohodkom 1.093 din na zaposlenega drugi v podjetju.

-r

POPIS OSTARELIH

Nedavno se je v Ribnici sestal usklajevalni odbor za pomoč ostarelim občanom, ki deluje pri Obk SZDL, vodi pa ga Vesna Lavričeva. Dogovorili so se, da bodo najprej izvedli popis ostarelega prebivalstva, ki naj zajema vse občane nad 65 let starosti. Z natančnejšim popisom preko krajevnih skupnosti pa bodo evidencialni predvsem družbene in moralne pomoči potrebne občane. Na podlagi evidence bodo pripravili podrobnejši načrt izvajanja in nudenja pomoči ostarelim.

AKADEMIJA OB DNEVU ŽENA

Ob dnevu žena, 8. marca zvečer, je bila v dvorani glasbene šole v Ribnici svčšana akademija. Pripravili so jo učenci in učitelji osnovne in glasbene šole. Program akademije, na kateri je govoril sekretar Obk SZDL F. Grivec, je bil zelo lep.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

— OTROCI V GLEDALIŠČU — Lončarski četrtšolski so šli v okviru rednih abonmajskih predstav 13. marca skupno z ribniško žolo v Mladinsko gledališče v Ljubljani. Ogleдали so si igrvo Pavla Kohouta po povesti Julesa Verna „V 80 dneh okrog sveta“. Mimogrede so spet videli „muzijsko redkost“ — vlak, s katerim so se peljali v Ljubljano in nazaj.

— KAMNOLOM — Krajevna skupnost Prigorica je odprla kamnolom. Zasebno zemljišče so dobili v večletni najem, odkrili zemljo in material že izkoriščajo za posipanje vaških poti. Prigoriška KS skoro nima cest 4. reda, ima pa zelo veliko vaških poti, katere morajo vzdrževati sami. Vaščani so z velikim razumevanjem podprli akcijo sveta KS in se udeležili prostovoljnega dela. Od vsake hiše so opravili po sedem prostovoljnih delovnih ur, posodili pa so tudi konje in vozove. Najprej so popravili pot skozi Gaberje do kamnoloma.

Jože Kalčič - osemdesetletnik

12. marca je praznoval 80-letnico Jože Kalčič iz Belc pri Osilnici, znani aktivist Osvobodilne fronte iz Osilniške doline. Zdravo in krepko osemdesetletnico je praznoval v Ribnici pri sinu Jožetu.

Zivljenjska pot slavljenca ni bila le dolga, pač pa tudi naporna, polna nekih dogodkov. Poročil se je že mlad, takoj po poroki, leta 1912, je šel k vojakom. Vojaške sukneje ni slekel celih šest let; izbruh prve vojne ga je zatekel sredi priprav na odhod na dopust, vendar z dopustom ni bilo nič. Sledila je strahotna ruska fronta, nato zahodna fronta na Soči. Sploh si ne zna predstavljati, kako je še prikel živ domov, vendar je preстал vse napore, pohode, vkopavanja, spopade. Nemalokrat je zrl smrti v oči, pa je vedno šla mimo njega. Po končani vojni se je za kratek čas pridružil še borcem za severno mejo, vendar so ga zdravniki poslali domov.

Družina je rasla, borna kmetija ni mogla dati dovolj hrane za vse. Z marsičem se je ukvarjal, da je preživel pet otrok; tako je tudi nabral nekaj let, da sedaj uživa zaslužen pokojnino.

Druga vojna ga je že v začetku potegnila v središče dogajanja. Ze v letu 1941 se je pridružil Osvobodilni fronti in ostal njen aktivist do konca. Vmes pa je doživel še marsikaj grenkega. Italijani so mu požgali dom, vpričo njega ustrelili sina, drug gega sina, hčer, ženo in njega so odgnali v internacijo. Rab, Gonars, Padova. Vrnil se je, žena pa je ostala za vedno tam. In še drugi sin. To je bil njegov davek svobodi, vojni ...

Po vojni je pozidal požgano domačijo. Velika hiša je sedaj prazna, sam je v njej. S svojo osamelostjo, katere na srčno ne grenita betežnost in bolezen. Preostali otroci so se raztepli po svetu in namesto da bi se shajali pri njem, jih sam obiskuje. Boli ga predvsem to, da lepa Kolpiška dolina počasi izumira.

F. GRIVEC

PROŠNJE ZA POSOJILA

Stanovanjsko posojilo za udeležence NOV v ribniški občini je že marsikateremu bivšemu borcu omogočilo, da je popravil stanovanjsko hišo, nekateri pa so zgradili ali še shajali pri njem, jih sam obiskuje. Boli ga predvsem to, da lepa Kolpiška dolina počasi izumira.

-r

ZLOŽITEV ZEMLJE - V Dolenji vasi se je ponovno porodila ideja o zložbi zemljišče. Spoznavajo, da razdrobljene parcele ne vodijo k uspešnejšemu in cenejšemu kmetovanju. Kmetijska zadruga je pozdravila pobudo nekaterih kmetov in je pripravljena nuditi ljudem strokovno pomoč. Sewda mora priti pobuda od ljudi, ker jih v zložitve zemlje, to je k sodobnejšemu kmetovanju, nihče ne bo silil.

— VODSTVO SZDL V PRIGORICI — V Prigorici je bil izvoljen za novega predsednika KO SZDL France Košorok, za tajnika France Merhar in blagajnika Janez Turk, člani pa so še Rudolf Trdin, Ignac Merhar in France Gorše.

— PROSTOR ZA SESTANKE — Lipovec nujno potrebuje družbeni prostor za sestanke. Občani predlagajo KS Dolenja vas, naj razmislijo o adaptaciji gasilskega doma, v katerem bi lahko dobil prostor za sestanke.

Kar imajo, so ustvarili sami

Danes je čez 700 ljudi, zbranih v eni sami veliki družini, lahko ponosnih na prehojeno pot — Tovarna kondenzatorjev lepo slavi jubilej!

Na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali 11. marca v semiški Iskre, je direktor Franc Košir izjavil: „Na dan obletnice samo skromna proslava, večje slavlje pa bo 11. julija na Smuku. Dvajsetletnici v čast pa bomo začeli graditi velik in sodoben gostinski objekt v Semiču, kar si prebivalstvo že dolgo želi.“

Sama proslava ni toliko pomembna za podjetje ne za javnost, pač pa poslovni uspehi, s kakršnimi se ob jubileju neki kolektiv lahko postavi. Semiška tovarna kondenzatorjev je prav gotovo med tistimi, ki jim ni treba zardevati ob spominih na preteklost. Vse od tiste povojne pomladi ko so z udarniškim delom kopali prvo barako za delavnico, do danes, ko imajo 5800 kvad. metrov proizvodnih prostorov in 720 zaposlenih, lahko rečejo: „Kar imamo, smo ustvarili sami.“

Večjo rast beležijo od leta 1962 dalje, ko je proizvodnja postala desetkrat večja, za 3,5-krat se je povečala produktivnost na zaposlenega, število

zaposlenih je naraslo za 2,8-krat, izvoz pa bo narasel v letu 1971 na 1.500.000 dolarjev.

Lansko poslovno leto je bilo za semiško Iskro prav tako uspeh, čeprav tudi težav ni manjkalo. V podjetju je bilo 672 zaposlenih, ki so ustvarili za 64.446.230 din celotnega dohodka, vrednost proizvodnje na zaposlenega pa je znašala 95.902 dinarja. Vrednost tovarniških osnovnih sredstev je znašala že 20.501.000 din, leta 1962 pa so imeli samo za 1.330.000 din strojev in objektov za proizvodnjo. Izvoz je lani znašal 897.000 dolarjev, povprečni mesečni zaslužek pa 1150 din.

In letos? Za dvajsetletnico gre proizvodnja za 22 odst. navzgor, vrednost celotne proizvodnje pa bo znašala že okoli 80 milijonov dinarjev. Izvoz, od katerega gre dve tretjini na zahod, bo navrgel še 1.500.000 dolarjev. To še ni vse. V letu 1971 bo tovarna vložila v modernizacijo proizvodnje 3 milijone dinarjev, dogradili bodo 12-stanovanjski blok s samopostrežno trgovino, aprila pa začenejo graditi velik in sodoben gostinski objekt, ki bo veljal 3.500.000 dinarjev. Gostišče, ki predstavlja dolgoletno željo prebivalstva celotnega območja, bo imelo tudi dvo-

stezno avtomatsko kegljišče, kakršnega nimajo še nikjer v Beli krajini. Semič bo s tem veliko pridobil v turističnem pogledu, zaposleni iz tovarne pa bodo imeli po končani službi prijeten koticček za razvedrilo.

Zlikovci so ušli

Ze pred vojno so pridni ljudje z mnogo truda ob cerkvi na Smuku naredili betonski vodnjak, v katerega so s cerkve napeljali žlebove. Ze v tistih časih se je zdela ljudem potrebno imeti vodo na razgledni točki, kamor prihajajo izletniki. Odkar je pred leti lovski dom dobil elektriko in je vsako nedeljo pri njem veliko ljudi, je voda toliko bolj potrebna.

V lovski koči je majhen vodnjak, ki zadošča le potrebam lovskega doma. Toda kaj bo, ko bo že čez nekaj mesecev na Smuku proslava tovarne Iskra in I. belokranjske čete, ko bo zbranih več tisoč ljudi? Zlikovci so vodnjak pri cerkvi uničili. Žlebove so odnesli, v vodnjak pa nametali kamenja in drv, kar je bilo storjeno očitno iz same hudobije. Storitve zdaj najbrž ne bo mogoče najti, zaradi njih pa bo veliko dela in škode. Vodnjak bo treba pred proslavo očistiti in namestiti nove žlebove, sicer bo velika polomija, če več tisoč ljudi ne bo imelo kje zajemati vode.

JOŽE HUTAR

Pripis: Izvedeli smo najnovejše, da je tovarna Iskra vodnjak že uredila, za kar ji gre vsa pohvala.

UREDNIŠTVO

Zapravili več, kot bi smeli

Stanovanjsko podjetje Črnomelj je lani za vzdrževanje 472 stanovanj porabilo 70.000 din več, kot so za ta dela namenili

Največja investicija črnomaljskega stanovanjskega podjetja v letu 1970 je bila gradnja 26-stanovanjskega bloka v Črnomlju, ki je veljal 2.340.000 din. Poleg tega so predvsem popravljali strehe, zamenjali okna in štedilnike v stanovanjih, za katere so dolžni skrbeti. Zalosť je v tem, ker imajo na skrb 472 stanovanj, od tega jih je veliko v starih hišah, kjer bi lahko kar naprej popravljali, pa še ne bi bilo vse v redu. Za vzdrževalna dela so tako v minulem letu porabili

340.000 din, potrebovali bi enkrat več, za taka dela pa so v planu podjetja namenili samo 270.000 din. Ker so torej na račun vzdrževanja stavb in stanovanj zapravili več, kot bi smeli, bodo morali letos toliko bolj varčevati.

Kaže, da bodo v letošnjem letu popravljali samo najnujnejše, graditi pa mislijo manjši stanovanjski blok v Dragatušu in 15-stanovanjski blok v Črnomlju, v novem naselju Cardak.

Za odkup družbenih stanovanj je med delovnimi organizacijami zelo veliko zanimanja, toda ni denarja. Dvosobno stanovanje stane trenutno okrog 130.000 din, verjetno pa bodo letošnje cene višje zaradi podražitve gradbenega materiala. Tudi zasebniki precej sprašujejo za nakup stanovanj v blokih, vendar je lani en sam zares kupil.

Poseben problem predstavlja za stanovanjsko podjetje nevestnost stanovalcev v blokih. Okolica hiš je kar precej nastlana s papirji in odpadki, okenska stekla so posebno v kletnih prostorih razbita, kriv pa noče biti nihče. Krajevna skupnost je sicer predlagala, naj podjetje plača uslužbenca, ki bo za red v blokih skrbel toda spet je vprašanje, kdo ga bo plačal. Najbolj enostavno bi bilo njegov osebni dohodek razdeliti na stanovalce, ki plačujejo najemnine, toda gotovo bi s tem povzročili hudo kri.

Cene v Črnomlju

V trgovini s sadjem in zelenjavo v Črnomlju so veljale pretekli teden naslednje maloprodajne cene:

	(cene v din za kg)
čebula	3,10
česen	8,20
repa — kisa	2,90
solata — endivija	6,00
zelje — kiso	2,90
jabolka	4,80
limone	5,70
pomaranče	5,45
banane	5,95

BRANKA JURCA NA OBISKU

Sola in mladinska organizacija v Dragatušu sta v počastitev dneva žena pripravila mamicam priskrben kulturni spored z narodnimi pesmi, poskočnimi ritmi, recitacijami in skeči. Najlepše darilo pa so jim bili otroci, ki so drug za drugim stopali na oder po besilo steno bralno značko ter stisnili roko mladinski pisateljici Branki Jurca, ki nas je ta dan počastila z obiskom.

F.T.

18 MLADIH SO PRIDOBILI

Zelo lep uspeh je v dosedanjem delu dosegla krajevna organizacija RK na Talčjem vrhu. V organizacijo so sprejeli 18 mladincev. Na občnem zboru krajevnih organizacij so bili zato pohvaljeni. Ob tej priložnosti so nagradili s krvodajalsko značko Anico Zugelj in Marijo Strlekar iz Otovca ter Francko Sercej s Sel pri Otovcu. Po sestanku so imeli še tovariško srečanje.

PRIČAKUJEJO KRITIKO

Danes se bo v Črnomlju sestala sekcija za turizem pri občinski konferenci SZDL, vabljani pa bodo tudi člani sveta za turizem pri občinski skupščini, predstavniki vseh političnih organizacij in turističnih društev, zastopniki lovcev in ribičev ter gostinskega podjetja. Na seji bodo ocenili, kako so bila uresničena stališča o razvoju turizma, ki jih je lani sprejela občinska konferenca SZDL, zlasti pa, kako so posamezni dejavniki upoštevali priporočila. Pričakujejo, da bodo kritično ocenili zlasti delo trgovskih in gostinskih organizacij.

Motiv iz Iskrine proizvodnje v lani odprtih novih prostorih. (Foto: R. Bačer)

Kolikor denarja, toliko muzike

Lani pšenica in krompir ter nekaj poskusov, letos koruza, trsne cepljenke in še kaj — je zapisano pri občinskem skladu za pospeševanje kmetijstva — Sklad je čutiti, kaj več pa za zdaj še ne pomeni

S 70.000 dinarji, kolikor jih je imel lani na razpolago občinski sklad za pospeševanje kmetijstva v Črnomlju, so še kar veliko naredili. Po dobrem letu delovanja je bilanca uspehov naslednja: na teren so spravili precej semenske pšenice in krompirja, nekaj pomoči so dali za nabavo plemenske živine (kar so kmetje malo izkoristili). Poleg tega so iz sklada financirali poskuse za gojenje lupinastega sadja. V Semiču so poizkusili z lesniki, v adleščkem predelu z orehi. Prav tako so na raznih koncih občinskega ozemlja delali poskuse za gojenje hibridne koruze. Kdor je upošteval vsa strokovna navodila, je imel lep uspeh.

Poskusi so imeli predvsem ta namen, da bi z njimi ali dali kmetom zgled in jim pokazali pot, kako se da ob pravilnem ravnanju z rastlino doseči lepe uspehe, in to tudi pri sadju, ki ga doslej niso vajeni načrtno gojiti.

V letu 1971 ima sklad že začrtano pot. Vse je odvisno od tega, koliko bo denarja. Če ga ne bo več kot lani, kar je pričakovati, potem tudi ni računati na bistven napredek. Životarjenje se bo nadaljevalo. V tem primeru bodo ponovno podprli nabavo repromateriala, predvsem nabavo semen hibridne koruze za kmetja, ki bo kupil več kot 5 kg semena. Prav tako bodo regres dobili vinogradniki za obnovo nasadov, toda pod pogojem, da bodo cepljenke kupili pri katerikoli kmetijski organizaciji in take sorte, ki so predvidene za rast v Beli krajini.

Po terenu bo organiziranih več predavanj s področja mlekarstva in govedoreje, prav tako bodo organizirali demonstracije o kmetijskih

SE VEDNO V GRADNJI

Cesta Radenci—Sodevci še vedno ni dograjena, prebivalstvo pa se nadeja v letošnjem letu dokončanja gradnje. Zelijjo samo to, da bi bila cesta prevozna za vprego in osebne avtomobile. Vsačani Radenci so opravili doslej že po 200 prostovoljnih ur na gospodinjstvo, vendar je dela preveč in ga brez večje družbene pomoči ne bodo zmogli.

K. R.

GANLJIVO NA PRELOKI

V nedeljo, 7. marca, je učiteljica Marica Starešinič skupaj s solarji pripravila Preločankam za dan žena zelo lep program, tako da so marsikateri mamici solze kapljale iz oči. Krajevne organizacije so nato ženam pripravile pogostitev, matere in vdove padlih pa so še posebej obdarili. Vsaka je dobila toplo naglavno ruto.

F. P.

ŠE NIKDAR TAKO POLNO

V nabito polni šolski dvorani je bilo na prireditvi za 8. marec toliko ljudi, kot jih ne pomnijo še na nobeni proslavi. Program je bil skrbno pripravljen. Solarji so pod vodstvom učiteljice Ivana Moharja pripravili igrico Mačeha in pastorka, zatem pa so učenci nastopili še z raznimi pesmi, ki jih je naštudirala učiteljica Ružica Malič. Po prireditvi so žene in matere pogostili v dvorani gasilskega doma.

F. P.

Savinski spomenik v Kvasici pri Črnomlju ima samo pozimi kapo. Spomenik je svojstvena kiparska umetnina, ob kateri se često ustavljajo avtomobili. (Foto: R. Bačer)

NOV DELOVNI ČAS!

Trgovsko podjetje DOLENJKA iz Novega mesta obvešča cenjene potrošnike iz Semiča in okolice, da bo od 22. marca do nadaljnjega prodajalna tekstila »SEMIČ« odprta neprekinjeno:

- ob forkih in petkih od 8. do 17. ure
- ostale dni v tednu pa od 8. ure do 14.20

Prosimo cenjene potrošnike, da spremembo v razumevanjem upoštevajo, in jih hkrati vabimo k nakupu v naših prodajalnah.

Za nastopajočo pomlad smo vam pripravili veliko izbiro tekstilnega blaga, pletenin, perila in konfekcije. Velika izbira blaga tudi v tovarniških razprodajah po izredno znižanih cenah. Prodajamo tudi na petmesečno brezobzorno odplačilo.

»VELETEKSTIL« Črnomelj

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

STUDENTJE VABIJO — V soboto, 20. marca, bodo belokranjski študentje priredili brucovanje v črnomaljskem hotelu Lahinja. Program bo zanimiv, saj je na sporedu tudi krst brucov. Igral bo ansambel Abadoni, študentje pa zagotavljajo tudi sicer dobro zabavo. Na brucovanje vabijo vse Belokranjce.

BILI SO ZADOVOLJNI — Letošnja proslava za dan žena, ki je bila v dokaj polni dvorani Prosvetnega doma v Črnomlju, je lepo uspela. Občinstvo je bilo zadovoljno s programom, pa tudi govornica Tanja Vidovič se je izkazala. Tovarna Belsad je ob tej priložnosti razdelila med občinstvo svoje izdelke po sistemu zeba, razen tega so obdarili dolgoletne kulturne delavke.

S CVETJEM ZALOŽENI — Kljub temu da v Črnomlju ni prave cvetličarne, so bili z vsakovrstnim cvetjem pred dnevom žena dobro založeni tako v samopostrežbi kot pri zasebnem vrtnarju Hutarju. Prodali so na stotine nageljnov, tulipanov, hiacint in drugih rož.

SOLARJI V OPERI — 1. marca so učenci belokranjskih osnovnih šol in dijaki gimnazije v ljubljanski Operi prisostvovali uprizoritvi Foersterjevega Gorenjskega slavčka. Mladinci je ugajalo zlasti zadnje dejanje opere, v kateri je slišala vrsto slovenskih ljudskih napevov v izvedbi zbor in solistov. Obisk operne predstave je organizirala Glasbena mladina Bele krajine.

KOŠI ZA SMETI, ki so razmeščeni po vsem Črnomlju, so kar polni. To dokazuje, da so se ljudje vendarle navadili odmetavati odpadke v posodo, namesto na tla. Seveda marsikje še ležijo papirčki, toda velik napredek je že dosežen.

V TEKMOVANJU ZA ZUPANČICEVO NAGRADO so doslej med najbolj delavnimi mladinci iz Zilj. Dramska skupina je v zimi naštudirala že drugo igro, komedijo Branišlava Nuišča „Sumljiva oseba“. Prvič so jo na domačem odru zaigrali v soboto zvečer, 6. marca, 14. marca pa so gostovali na Vinici in v Dragatušu.

UMRL JE Franc Gosonar iz Blatnika 6, star 76 let.

Črnomaljski poročevalec

Nikjer izgube!

Po podatkih, ki so jih metliške delovne organizacije dostavile občinski skupščini, je bilo poslovno leto 1970 dokaj uspešno. Niti eno podjetje ni imelo izgube, na območju občine pa je bilo ustvarjenega za 187 milijonov din celotnega dohodka, kar je za 30,6 odst. več kot leto dni prej.

S takim uspehom so gospodarske organizacije preslele svoje načrte za 8,1 odstotka. Nad pričakovanjem so bila tudi sredstva, ustvarjena za sklade. Vsa podjetja skupaj so v ta namen ustvarila za 11.139.000 dinarjev skladov, kar je prav tako za 8,7 odst. nad planom.

Levi delež k tako lepemu uspehu občinskega gospodarstva ima tovarna BETI, ki je v glavnem pripomogla k tolikšni rasti celotnega dohodka. Tudi rast osebnih dohodkov kaže na izboljšanje življenjskih razmer zaposlenih. Medtem ko so konec leta 1969 zabeležili 913 din povprečnega zasluga, je znašal ta konec leta 1970 že 1087 dinarjev.

Podrobne analize s še natančnejšimi podatki o lanskem poslovanju bo konec meseca obravnavala občinska skupščina.

NI BILO VSEH MAMIC

Učenci osnovne šole na Suhorju so se za dan žena ter za žene, ki so v zadnji vojni izgubile svoje, organizirali lep kulturni program. Vsak šolar je domov nesel pisemno vabilo, toda veliko mamic se prireditve ni udeležilo. Partizanske mame so bile po programu pogoste, bolehe pa so šolarji v spremstvu učitelje obiskali na domu. Vsem, ki so prispevali za pogostitev in organizacijo proslave ob dnevu žena, se na Suhorju lepo zahvaljujejo.

Pod 50 din nobene socialne podpore več!

Za potrebe socialnega varstva bi v metliški občini letos potrebovali enkrat več denarja kot lani — Svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo meni, da manj kot 50 din na mesec ne bi smeli pošiljati nobenemu socialnemu podpirancu — Na spisku pa je še 27 takih!

Ko je svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo pri metliški občinski skupščini nedavno tega s predstavniki krajevnih skupnosti in Rdečega križa obravnaval spisek pomoči potrebnih ljudi v občini, so skušali ugotoviti predvsem to, kateri izmed 200 popisanih občanov so najbolj potrebni pomoči.

Ugotovili so, da bi morali socialno podporo priznati še 44 ljudem, 11 občanov potrebuje le pomoč v hrani, nad polovica popisanih pa želi zdravstvene nasvete in pomoč patronažne sestre.

Obenem so zavzeli tudi stališče, da tako sramotno nizkih socialnih podpor kot doslej ne bi smeli več pošiljati na teren. V letu 1970 so imeli 31 socialnih podpirancev, med temi jih je 27 dobivalo manj kot 50 dinarjev na mesec. Predlog sveta je, naj bi sedanje podpore povišali vsaj na 50 din, prav tako pa nove odločbe ne bi smele vsebovati manjših zneskov. Še to je tako malo, da verjetno ni-

kjer drugje v Sloveniji niso tako skromni.

Tudi ciganske vprašanje je svet pretresal, vendar tudi glede tega brez denarja ni mogoče dosti narediti. Izdali bodo sicer pisemna priporočila delovnim organizacijam, naj zaposlujejo Cigane, šolam pa, naj

ciganske otroke vključujejo v otroško varstvo in celodnevno bivanje, toda marsikaj ni odvisno le od razumevanja, temveč od stroškov. Kdo bo na primer plačal oskrbo za ciganske otroke v vrtilih in šolah?

Za ublažitev, ne pa za ureditev razmer s področja socialnega varstva bi letos potrebovali vsaj 390.000 dinarjev, to pa je enkrat več, kot je bilo na razpolago lani. Če tega ne bo mogoče doseči zaradi hude proračunske stiske, potem se ni čuditi, če posamezne vasi, kot na primer Radovica, postajajo zaradi socialnih problemov znane po vsej Sloveniji in dajejo vtis drugega Kozjanskega.

R. B.

Tudi znanje se gradi pri temelju

Nima smisla prikrivati resnice in trditi, da ima vaški otrok za šolanje enake pogoje kot mestni — Razlike so in še velike!

Na metliški osemletki so naredili zanimivo analizo, ki kaže, da je lani do osmega razreda prišlo več učencev kot prej, letošnji osip pa je še manjši. Dokaz: lanskeletni osip učencev je znašal 49,5 odst., letošnji pa 43.

Glavni osip nastaja od 4. razreda dalje, pri čemer pa se kažejo velike razlike med mestnimi in podežel-

skimi otroki. V Metliki je na primer do 4. razreda v štirih letih prišlo 85 odst. otrok, na podružničnih šolah Božakovo, Radovica in Draščiči je v tem času napredovalo samo 55 odst. učencev.

Vzrok je nedvomno v zelo različnem okolju, v kakršnem učenci nižjih razredov sprejemajo učno snov. V mestu imajo več možnosti za pomoč pri učenju, imajo več učil in več časa za učenje.

Drugi podatki kažejo, da šolarji na vasi nimajo doma prave pomoči pri učenju in da morajo razen tega precej delati. Temu bi se dalo od pomoči edinole s celodnevним bivanjem otrok v šoli. Staršem je lahko reči: pustite otrokom več časa za učenje, toda ponekod bodo to upoštevali, ponekod ne. Po drugi strani otroku tudi nič ne pomaga, četudi ves dan buli v knjigo, če snovi ne razume.

Koliko pomeni otroku pravilna priprava na pouk, se vidi tudi iz učnih uspehov otrok, ki so pred tedno šolo obiskali vrtec ali malo šolo. To je začetek sodobnega učnega procesa, ki bi ga morali nadaljevati s celodnevним bivanjem večjih otrok v šoli, kjer bi ob pomoči učiteljev delali naloge.

V Metliki bi zavoljo prostora to stvar lahko uredili, toda denarja manjka. Potrebna bi bila dodatna sredstva za plače učiteljev, ki bi bili v tem primeru dodatno obremenjeni, pa tudi za kosila učencem. Starši na plačilo opoldanske obroka ne bi pristali, to je kot pribito. Če tako bi bili prekrašani, ker bi popoldne izgubili dragoceno delovno silo.

R. B.

Vprašanja brez odgovorov

Letna konferenca krajevne organizacije SZDL na Radovici je bila zelo dobro obiskana, ljudje pa niso dobili pričakovanih pojasnil

Čez 80 ljudi je prišlo 7. marca na konferenco SZDL na Radovico, med navzočimi so prišli iz oddaljenih vasi tudi 70 let stari člani, toda od občinske uprave ni bilo nikogar, ki bi ljudem odgovarjal na vprašanja. Od pričakovanih gostov iz Metlike se je konference udeležil samo Jože Došen, član občinskega komiteja in občinske konference SZDL.

Razprava je bila zelo živahna, saj članstvo ni prišlo na sestanek samo iz vjernosti, temveč zato, da bi ljudje povdali, kaj jih teži. Na območju krajevne konference SZDL Radovica, ki obsega še Bojanjo vas, Krašnji vrh in Radoše, živi okrog 132 družin. Večina se preživlja s kmetijstvom, in to z ročnim obdelovanjem zemlje, pa je vseeno obdelana, medtem ko v ravninskih predelih ni.

Ljudje je zanimala predvsem uresničitev občinskega programa javnih del, ki smo ga sprejeli leta 1970. Kaj je z asfaltiranjem ceste do Radovice, ki je zajeto v programu? Zdaj je kraj kot odrezan od sveta in nič ne napreduje. Težave so tudi z vodo, saj so v letošnji zimi ljudje dovažali vodo v cisternah, zdaj pa spet preti pomanjkanje.

Prav tako bi radi izvedeli, kaj je z izboljšanjem električnega omrežja. Sedanja napeljava je dotrajana, tok pa je tako slab, da ni mogoče uporabljati ne gospodinjstkih, še manj kmetijskih strojev. Trofazni tok bi bil nujno potreben.

Kako naj se ob naštetih težavah izboljša življenje tukajšnjega prebivalstva? Ali ljudje tega področja niso zaslužili, da bi danes živeli človeka dostojno? Prebivalci našega kraja razumejo, da ni mogoče naenkrat odpraviti težav in da asfaltiranje ceste, gradnja vodovoda in ureditev električnega omrežja, mnogo več, kot bo zbranje krajevnega samopriprave. Pričakovali pa so vsaj pojasnil.

Pred štirimi leti so mnogi obnavljali vinograde, zdaj se odločajo za obnovo. Kako bo s ceno in prodajo vina, kar je za večino življenjskega pomena, nihče ne ve.

Na konferenci so govorili tudi o delu krajevne skupnosti. V zadnjem času ni čutili skoro nobene dejavnosti, glavni vzrok pa je pomanjkanje denarja. Kako

naj krajevna skupnost uresniči delovni načrt, ki je lani dobila od občine samo 3000 dinarjev?

JOŽE ZLOGAR

SINDIKALNI POSVET

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Metliki je 10. marca sklicalo posvet s predsedniki sindikalnih organizacij. Obravnavali so program sindikalne šole in vloge sindikatov pri pripravah na volitve ter izvedbo ankete o podnajemnikih v zasebnih in družbenih stanovanjih. Anкета sodi k stanovanjski problematiki, ki jo bo sindikat posebej obravnaval na plenumu. Na sestanku so se dogovorili tudi za boljše obveščanje med organizacijami na terenu in občinskim sindikalnim svetom.

VODJE SO ZNANI

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Metliki je zdoločil, kdo bo v domači občini vodil javne razprave o ustavnih spremembah. S tem delom se bodo ukvarjali inž. Janez Gačnik, Ivan Zele, Jože Došen in Egon Petric.

TUDI NA HRASTU LEPO

Že dolgo niso imele žene s Hrasta tako prijetne proslave dneva žena kot v soboto, 6. marca. V gostilni Brunskole se jih je zbralo čez 60 in so ob zvokih harmonike proslavljale svoj petindvajseti 8. marec. V imenu Zvezde borcev je žene pozdravil s krajšim nagovorom predsednik Jože Zlogar, v imenu žena pa se je zahvalila tovarišica Slavka. Ženske so ob tej priložnosti izbrale delegacijo, ki je drugi dan odnesla šopek rož k spomeniku padlim borcem in borcam med zadnjo vojno.

SIROMAK DAJE DRUGIM

Ana Bajuk in Bara Zlogar, obe starejši Radovičanki, ki sta bili v ljubljanskih časopisih opisani kot hudi revji, sta dobili nato številne obiske in veliko paketov dobrih ljudi. Ko je Bajukova zase že imela dovolj (po njenem!) je prišla na občino in rekla, naj raje dajo drugim, če bo še kaj prišlo. Tudi Zlogarjeva je sama nekaj daril poklonila potrebnim sovaščanom. Akcija je dala tudi nekaj denarja v gotovini, ki se zbira na posebnem računu pri Rdečem križu. Iz tega denarja bodo nakupili nekaj hrane za najbolj potrebne ostarele ljudi.

15 JIH JE POZABILO

Do 10. marca je davčna uprava v Metliki prejela 73 prijav občanov za odmero skupnega dohodka iz delovnega razmerja v letu 1971. Uradni rok je bil sicer 31. januar, toda zaradi zapoznelih tiskovin so v Metliki to upoštevali. Kljub temu je davčna uprava morala 15 občanov spomniti na prijavo, ker so nanjo pozabili. Računajo, da občinski proračun iz tega naslova nebo imel več dohodkov, kot jih je imel v preteklem letu.

Kljub vsemu je zemlja obdelana

»Na Radovici je težko življenje: ceste so slabe, veliko je ostarelih ljudi, kmetje se ubadajo s težaškim delom. Kljub temu se mnogi spuščajo v obnovo vinogradov,« pravi odbornik Alojz Janžekovič

Občinski odbornik naj bi bil duša vsega dogajanja na vasi. Poznat mora razmere in ljudi, vedeti za delo krajevne skupnosti in drugih organizacij, obenem pa se zavzemati za napredek. Če je odbornik še kmet, mu časa gotovo ne preostaja. To mi je zatržil tudi Alojz Janžekovič, eden mlajših odbornikov metliške skupščine.

Kako bi na kratko opisali življenje na Radovici, kjer so vas izvolili za odbornika?

„Večina poti je tako slaba, da avto do nekaterih vasi ne pride. Na kmetijah je veliko ostarelih ljudi, ki ne morejo več obdelovati zemlje. Krajevna skupnost ima lepe načrte, toda težave so s prostovoljnimi delom. Stari ne morejo delati, mladih je malo in še ti so po službah. Vseeno obnavljamo gasilski dom. Vsa gradbena dela so že končana, stavbo je treba le še zasteklit in prepleškati.“

Preko ljubljanskih časopisov je Radovica postala znana kot vas s hudimi socialnimi problemi? Je res, da so nekatere ženske dobile na kupe paketov?

„Res so imeli pri nekaterih hišah precej obiskov in tudi pomoč so dobili v obleki in obutvi, toda več se govori, kot znaša dejanska vrednost daril. V vasi pa je še več pomoči potrebnih ljudi, ki niso dobili nič.“

Radovičani se ponašajo, da je zemlja okrog vasi dobro obdelana, celo boljše kot v nižini, kjer so bistveno boljši delovni pogoji. Kako je s kmetovanjem?

„Čeprav vsak trdi, da se kmetovati ne izplača, večina vztraja pri delu. Pri nas se

nismo izgubili dobre volje. Prav zdaj se začneja širša obnova vinogradov.“

Vaški odbornik bi moral biti v prvih vrstah borcev za napredek. Se tudi vključujete v obnovo in napredno kmetijstvo?

„Jaz sem rigolal že pred tremi leti. Na 1 hektarju površine sem uredil sodoben vinogradniški nasad, kjer je možna obdelava v vprego ali s traktorjem. To se zares izplača. Prej sem moral za eno kopanje najeti 25 ljudi. Poleg hrane in pijače sem jim moral odšteti 2.500 din. Zdaj mi traktor opravi to delo v dobrih dveh urah za 200 dinarjev.“

Kaj priporočate za hitrejši razvoj sodobnega kmetijstva na vašem območju?

„Po mojem bi morali kmetije zemljo zamenjati, tako da bi imel vsak na enem mestu večji kompleks. Zložba parcel bi zelo poenostavila proizvodnjo, omogočala pa bi tudi specializacijo. Poleg tega bi morale kmetije preiti v roke mlajših gospodarjev, pri katerih stare navade in navezanost na določen kos zemlje nimajo tako trdnih korenin.“ R. B.

NOVO

agrotehnika

obvešča
cenjene kupce

V kratkem bomo odprli konsignacijsko skladišče za prodajo znanih in kvalitetnih traktorjev

KUPCEM BODO NA VOLJO TRAKTORJI

Tip	DM	Lit	Asch	US \$	Carina in stroški N-din
D 2506 22 PS	8.866.—	1.507.840.—	62.975,2	2.420,42	15.375,00
D 3006 30 PS	9.369.—	1.593.385.—	66.540.—	2.557,73	16.191,00
D 4006 35 PS	10.447.—	1.776.721.—	74.205.—	2.852,03	17.938,00

TRAKTOR »FERRARI« TIP MT-65 PRVOVRSTNA TEHNIKA ZA IZREDNE POGOJE

- vsestransko preizkušen motor, ekonomičen pri delu, dolga življenjska doba
- upravljanje traktorja izredno lahko zaradi majhnih dimenzij traktorja, majhnega rajdnega kroga in hidravličnega krmila
- izredna okretnost; 8 hitrosti naprej, 4 hitrosti nazaj, 4 hitrosti za delovno orodje-frezo, kosilnico itd.

Zahtevajte prospekte, cene in ponudbe pri:

»AGROTEHNIKA« export-import

LJUBLJANA, Titova 38

AGROTEHNIKA, poslovalnica Celje

AGROTEHNIKA, poslovalnica Maribor

AGROTEHNIKA, poslovalnica Murska Sobota

AGROTEHNIKA, poslovalnica Ljutomer

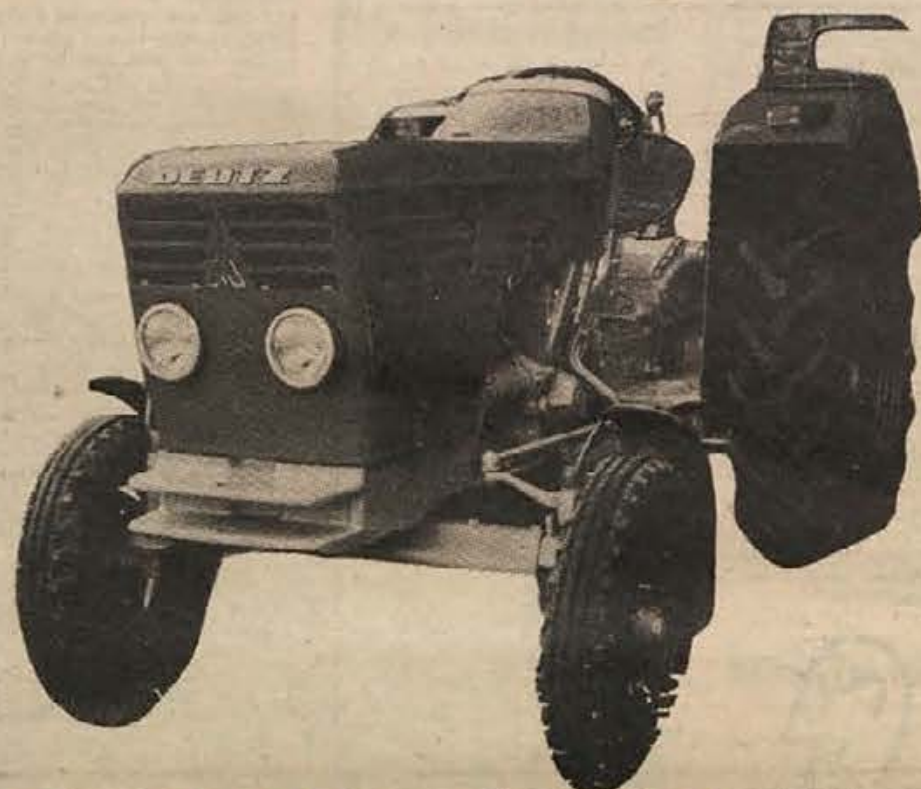
AGROTEHNIKA, poslovalnica Poreč

Vsa ostala pojasnila in informacije dobite pri AGROTEHNIKI Ljubljana, zastopniški oddelek, telefon štev.: (061) 315-555 interno 312.

Enostavna oskrba z nadomestnimi deli iz domače proizvodnje (TAM)!

Traktorji DEUTZ, sodobni traktorji z

- menjalnikom 8 brzin naprej in 2 nazaj
- regulacijsko hidravlično dvigalo 1. kategorije
- zračno hlajen diesel motor
- traktometer
- kompl. elektro oprema
- dvojna sklopka
- možnost bočnega pogona kosilnice
- širok asortiman dodatne opreme

VINOGRADNIKI, LASTNIKI MANJŠIH POSESTEV!

V konsignacijskem skladišču italijanske firme »Ferrari« lahko izberete zelo kvalitetne specialne traktorje in enoosne traktorje, jakosti motorja od 9 KS pa vse do 40 KS. Traktorji »Ferrari« imajo štiri pogonska kolesa in so zaradi svojih specialnih dimenzij zelo okretni. Lahko jim dodamo vse potrebne priključke!

NUDIMO VAM:

- ENOOSNI TRAKTOR MC 60, 12 KM, cena: 330.800 Lit in 4156 N-din;
 - TRAKTOR MC 60-PT, 4 pogonska kolesa, 18 KM, cena: 938.720 Lit in 11.794 N-din;
 - TRAKTOR MC 60-PT, 4 pogonska kolesa, 25 KM, cena: 1.016.750 Lit in 12.774 N-din;
 - TRAKTOR MT-65, 4 pogonska kolesa, 30 KM, hidr. volan, cena 1.473.250 Lit in 18.510 N-din;
- ter priključke:
- pluge eno in dvobrazdne, preobračalnike;
 - okopalnike za vse traktorje;
 - kosilnice za vse traktorje;
 - prikolice od 1900 kg nosilnosti.

SERVISI IN REZERVNI DELI SO ZAGOTOVLJENI!

agrotehnika

AB Agraria BREŽICE
CVETLIČARNA TREBNJE

Odprija je v prejšnji prodajalni kruha v Trebnjem št. 7b — pri žel. postaji.

Nudimo vam:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- pripadajoči pribor in pripomočke

Sprejemamo naročila:

- za izdelavo vencev in šopkov
- za aranžerske usluge z dekoracijo in oskrbo poslovnih prostorov ter zasebnih stanovanj (poroke in drugo)

Za obisk, naročila in nakup se priporoča kolektiv Cvetličarne!

**REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
 ZA NOTRANJE ZADEVE
 SR SLOVENIJE**

VABI

MLADINCE

da se prijavijo za sprejem na delo v

**SPLOŠNO MILICO
 PROMETNO MILICO in
 MEJNO MILICO**

Prijavijo se lahko mladinci, ki

- so odslužili vojaški rok
- niso starejši od 25 let
- so uspešno končali srednjo šolo ali vsaj popolno osemletko
- niso v kazenskem postopku in izpolnjujejo pogoje iz 31. člena temeljnega zakona o notranjih zadevah
- so telesno in duševno zdravi in
- obvladajo slovenski jezik

Za kandidate za mejno milico je zaželeno še znanje tujega jezika.

Izbrani kandidati bodo pričeli z delom kot pripravniki za miličnika. Pripravniška doba se zaključuje z uspešno dokončano strokovno šolo za notranje zadeve v Ljubljani. Kandidati si bodo v šoli pridobili osnovno teoretično in praktično znanje za uspešno opravljanje nalog s področja javnega reda in miru, zavarovanja in kontrole, varnosti prometa ter kontrole mednarodnega potniškega prometa. Za delo v organih za notranje zadeve se znanje, pridobljeno v dvoletni strokovni šoli, šteje za srednjo strokovno izobrazbo.

Republiški sekretariat za notranje zadeve razpolaga s samskimi stanovanji, ki so brezplačna. Vsi, ki jih delo v milici zanima in veseli, naj vložijo prijave na najbližji postaji ali oddelku milice, kjer dobijo še podrobnejše informacije.

**REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
 ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE
 LJUBLJANA, Kidričeva 2
 telefon 23-801, poštni predal 640, 642**

»Brez ‚Dolenjca‘: kot brez žlice v hiši!«

»NOVOTEHNA«, Novo mesto

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

— motornega vozila znamke

»ZASTAVA-KOMBI«

letnik 1967, v voznem stanju

Licitacija bo v ponedeljek, 22. marca 1971, od 8. do 10. ure v prostorih en gros skladišča v Bučni vasi (poleg podjetja »KOVINAR«), za družbeni in zasebni sektor.

Komisija za delovna razmerja

LOVSKE ZADRUGE »LOVEC«, Ljubljana

razpisuje prosto delovno mesto

PRODAJALCA

v poslovalnici Novo mesto

Pogoji: KV prodajalec in odslužen vojaški rok

Pismene prošnje naslovite na upravo Lovske zadruga, Ljubljana, Gosposvetska 12.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Komisija za razpis pri

STANOVANJSKEM PODJETJU TREBNJE

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. vodja tehničnega sektorja
2. referenta za finančno knjigovodstvo
3. dva KV vodovodna inštalaterja
4. dva KV kleparja
5. pet KV zidarjev
6. več NK gradbenih delavcev

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- pod 1. TSS — gradbeni tehnik s 5-letno prakso
- pod 2. ESS — ekonomski tehnik s 3-letno prakso

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Pod točko 1 zagotovljeno družinsko stanovanje. Osebnih dohodkov po pravilniku podjetja. Nastop službe po dogovoru.

Pismene ponudbe z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema Stanovanjsko podjetje Trebnje.

Komisija za delovna razmerja

Obrtnega podjetja »ELA«, Novo mesto

objavlja

naslednja prosta delovna mesta:

1. KONSTRUKTORJA
2. ORODJARJA
3. STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA

Poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo za sklenitev delovnega razmerja, se zahtevajo še naslednji pogoji:

- pod 1. elektro ali strojni tehnik in 2 leti dela v konstrukciji
- pod 2. KV orodjar in 2 leti dela pri izdelavi orodij
- pod 3. KV strojni ključavničar in 2 leti prakse v stroki

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe v 15 dneh po tej objavi.

Kreditna banka Celje:

Sporočamo vsem poslovnim prijateljem, da smo se združili z Ljubljansko banko. Vse naše poslovne enote so s tem vključene v široko razpreden in vsestransko učinkovit sistem bančnega servisa, kakršen je značilen za veliko bančno hišo.

Sedaj vam bo banka še bolj pri roki!

CENTRALA

- Ljubljana, Trg revolucije
- Podružnica za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, Ljubljana, Šubičeva 2
- Blagajna in likvidatura — Ljubljana, Šubičeva 2

PODRUŽNICE

- Beograd, Čika Ljubina 8/1
- Novi Sad, Grčkoškolska cesta 2
- Zagreb, Savska cesta 58
- Sarajevo, Boriše Kovačevića 1
- Mestna hranilnica, Ljubljana, Čopova 3
- Celje, Vodnikova 2
- Maribor, Partizanska 3
- Domžale, Kamnik, Kočevje, Koper, Murska Sobota, Podružnica za kmetijstvo Celje, Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica, Velenje in Trbovlje

OSTALE POSLOVNE ENOTE

- Ljubljana — Bežigrad, Miklošičeva, Moste, Stara Ljubljana, Šiška, Vič, Beethovnova, Titova
- Črnomelj, Gornja Radgona, Grosuplje, Hrastnik, Lendava, Litija, Ljutomer, Logatec, Medvode, Radenci, Rakek, Ribnica, Vrhnika, Zagorje
- Celjska mestna hranilnica, Celje, Žalec, Mozirje, Vransko, Laško, Sevnica, Brežice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Slovenske Konjice, Poljčane, Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Prevalje, Šoštanj, Celje-Otok in Mežica

V KRATKEM NOVE POSLOVNE ENOTE

- Bitola, Kranj, Mellika, Portorož in v drugih pomembnejših središčih

PREDSTAVNIŠTVA

- Frankfurt/Main, München

**LJUBLJANSKA BANKA NADALJUJE TRADICIJO
 KREDITNE BANKE CELJE**

trajno
 goreča
 peč **KAMIN** EMO **5**

5000 kcal/h

za
**VSE VRSTE JUGOSLOVANSKIH
 PREMGOV**

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

RAZNO

let, mamici, Vidini družnici in vsem zbranim pošila lep pozdrav - hčerka oziroma sestra Jožica.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 19. marca - Jože Sobota, 20. marca - Igor Nedelja, 21. marca - Benedikt Ponedeljek, 22. marca - Vasilij Torek, 23. marca - Peter Sreda, 24. marca - Simeon Četrtek, 25. marca - Minka

KINIO

BRESTANICA: 20. in 21. 3. ameriški barvni film „El Dorado“.
BREŽICE: 19. in 20. 3. italijanski barvni film „Odpadnikova ljubica“, 21. in 22. 3. ameriški barvni film „Pojem pesem Dominik“, 23. in 24. 3. ameriški barvni film „Čudni dr. Dolittle“.
ČRNOMELJ: Od 19. do 21. 3. angleški barvni film „Noč brez prisa“, 23. 3. ameriški barvni film „Za njeno ljubezen“.
KOČEVE: „JADRAN“: 19. 3. ameriški film „Tarzan v New Yorku“, 20. in 21. 3. ameriški barvni film „Bob, Carol, Ted, Alice“, 22. in 23. 3. ameriški barvni film „Johnny Guitar“, 24. 3. japonski barvni film „Tolpa silakov“, 25. in 26. 3. ameriški barvni film „Tarzanovo izzivanje“.
KOSTANJEVICA: 20. 3. italijanski barvni film „Pas nedolžnosti“.

21. 3. ameriški barvni film „Cena maščevanja“.
KRŠKO: 20. in 21. 3. ameriški barvni film „Samomorilski odred“, 24. in 25. 3. ameriški barvni film „Propad hiše Usher“.
METLIKA: Od 19. do 21. 3. ameriški barvni film „Mož iz Arizone“, Od 19. do 22. 3. ameriški barvni film „Sin revolucija“, - 24. in 25. 3. ameriško-italijanski barvni film „Boljša vdova, kakor...“.
MOKRONOG: 20 in 21. 3. ameriški barvni film „Sedem hrabrih žena“.
MIRNA: 20. in 21. 3. ameriški barvni film „Vojna za San Sebastiano“.
NOVO MESTO: Od 19. do 21. 3. ameriški barvni film „Pony express“, 22. in 23. 3. japonski barvni film „Z lepoto in žalostjo“, 24. in 25. 3. francoski barvni film „Armija v senca“ - POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 19. do 23. 3. angleški barvni film „Kaj je novega, mučka“,
SEVNICA: 20. in 21. 3. italijanski film „Opatinja iz Monze“, 24. 3. francoski film „Druga resnica“.
RIBNICA: 20. in 21. 3. ameriški film „Ataka“.
SODRAŽICA: 20. in 21. 3. francoski film „Jaz in ljubezen“.
SENTJERNEJ: 20. in 21. 3. „Alvarez Kelly“ barvni CS.
TREBNJE: 20. in 21. 3. francoski barvni zabavni film „Zlata vdova“.

SLUŽBO IŠČE

ISCSEM 4-urno dnevno zaposlitev ali grem trikrat na teden pomagat v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (562/71).

STANOVANJA

ODDAM neopremljeno sobo. Plačljivo za eno leto in pol vnaprej. Naslov v upravi lista (501/71).
ODDAM enosobno stanovanje s posebnim vvhodom. Naslov v upravi lista (502/71).
MLAD par išče večjo sobo ali sobo s kuhinjo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (503/71).
3-CLANSKA DRUŽINA išče sobo in kuhinjo v Novem mestu ali Semiču. Plača 6 mesecev vnaprej. Naslov v upravi lista (504/71).
ODDAM opremljeno sobo in prodam več kilogramov sene in košnja za leto 1971. Hrastar, Bršljin 17, Novo mesto.
KDOR MI ODPSTOJI dvosobno stanovanje v Novem mestu, dobi visoko nagrado. Janez Vidmar, Cankarjeva 9 a, Ljubljana.
ISCSEM neopremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (516/71).
ISCSEM opremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (521/71).

ISCSEM neopremljeno sobo in kuhinjo v Novem mestu ali okolici proti Gotni vasi. Lahko plačam za leto dni vnaprej. Naslov v upravi lista (553/71).

Motorna vozila

PRODAM moped trobrzinec T 12 - Na Lazu 10 (Zabja vas).
PRODAM ZASTAVO 750 v zelo dobrem stanju. Naslov v upravi lista (557/71).

PRODAM

PRODAM mlado kravo. Anton Drenik, Gostilna Cikava, Novo mesto.
PRODAM gumi voz, nosilnost 3000 kg. Marija Gorše, Krka 4, Novo mesto.
PRODAM montažno garažo. Naslov v upravi lista (561/71).
PRODAM dobro ohranjeno pohištvo (kuhinja, dnevna soba, spalnica), štedilnik na trdo gorivo „Gorenje“, lence in preproge. Ogled ob delavnikih od 15. do 18. in v nedeljo od 9. do 12. ure. Ana Kunštek, Komandanta Staneta 6, Novo mesto.
PRODAM vprežno kosilnico v dobrem stanju ali zamenjam za tele in tritonsko Lubasovo harmoniko. Kirn, Goriška vas 8, Škocjan.
PRODAM OSTRESJE za hišo 11 x 10. Naslov v upravi lista (510/71).
PRODAM vprežno kosilnico, žetveno napravo, grablje Sonce 4 in original Zetorjevo kosilnico. Turk, Drama 17, Sentjernej.
OJACEVALCA FENDER-BASSMAN in EKO, oba 100 W, ame-

riški mikrofoni SHURE, bas kitara s kovčkom in komplet bobnov ugodno prodamo - ATOLI, Bračičeva 11, Kočevje.
13 in 15 col gumi voz ugodno prodam. Bulc, Jurčkova pot 73, Ljubljana.
PRODAM avstrijski globok otroški voziček. Kralj, Paderšičeva 13, Novo mesto.
UGODNO PRODAM vprežni obrabljali in motor GALEB. Ivan Vovko, Brezje 1 - Ratez, Brusnice.
PRODAM športno kolo ROG. Ivan Kastelic, Bršljin 19.
ZARADI SELITVE poceni prodam sobno in kuhinjsko pohištvo ter štedilnik na drva. Ivan Balabanič, Smihel 29, k Roku, Novo mesto. Ogled vsak dan.
ZELO UGODNO PRODAM malo rabljen hidrofor (180 l) s trofaznim motorjem in avtomatom. Mustar, Krško, Leskovaška 11.
PO ZELO UGODNI CENI prodam nekoliko rabljen električni štedilnik. Naslov: Anica Rakuša, Novo mesto, Nad mlino 44/35.

POSEST

PRODAM GOZD v Dobriču nad Vavpčo vasjo. Terezija Gorenc, Mirna peč 9.
PRODAM spodnji del hiše najboljšemu ponudniku. Sestoji iz 4 stanovanjskih prostorov, lokala za manjšo obrt in kleti. Ogled vsak dan od 14. do 16. ure. Sokolska 3, Novo mesto.
PRODAM VINOGRAD ob cesti v Banu pri Pletterjah, primerno za gradnjo. Interesenti naj se zgleda na kraju samem 28. marca na dražbi ob 14. uri. Anton Grabnar, Razdrto 4, Sentjernej.
PRODAM ZEMLJIŠČE cca 3,5 ha (njive, travnik, gozd) in gospodarsko poslopje, primerno za preureditev v stanovanjsko hišo. Glaser, Brestanica 6.
PRODAM na Bistrici 11 pri Mokronogu hišo z vodovodom in elektriko, sadni vrt, štiri njive in travnik. Ostale informacije dobite pri Jelki Markovič, Rožičeva 5, Ljubljana.
NAJBOLJŠEMU PONUDNIKU prodam zazidljivo gradbeno parcelo na Otočcu. Lepa lega, voda in elektrika na parceli. Naslov v upravi lista (534/71).
PRODAM lepo posestvo, hišo, klet z vinogradom v Bojanji vasi pri Metliki. Cena ugodna. Ogled vsak dan. Ponudbe sprejema Ana Matkovič, Radovica št. 46.
DAM VINOGRAD (40 arov) v najem v dobrem stanju. Pogoji ugodni, z avtom možen dovoz. Piroški vrh (Gadova peč). Naslov v upravi lista (554/71).
2. APRILA 1971 bo v Krškem na sodnji v sobi št. 16 ob 8. uri zjutraj dražba stanovanjske hiše, vrta in dvorišča v Brestanici 24. Največja cenilna vrednost stavbe, dvorišča in vrta je 15.586.434 S din, a najmanjši ponudek je 7.793.217 S din. Janičina je 155.865 S din. Interesenti si lahko ogledajo dražbene pogoje, listine in zapisnike v sodni pisarni v Krškem, v sobi št. 15.

ČESTITKE

Dragi mami Pepci Pavlin iz Čučče vasi čestitam za njen god. Sin Marjan z ženo Angelco in hčerko Mojco.

Našim sinovom, hčeram, snaham, zetom v Nemčiji želimo vso srečo ob praznovanju, sedmim vnučkom pa pošiljam tople poljube. Mama, ata, bratje Ivan, Zvonko, Jožko s harmoniko - Vizlarjevi, Velika vas, Leskovec pri Krškem.

Dragemu in skrbnemu očetu Jožetu Vegelu iz Brezja pri Podbočju za praznik želimo mnogo zdravih in srečnih let sin Franci z družino in domači.

Dragi mami Pepci Žagar iz Birčnc vasi in bratu Jožku vse najlepše za njegov praznik in mnogo sreče v življenju želimo hčerka Jožica, Ivan in Stanka.

Alenki Mazovec iz Karlovske ceste, Novo mesto, obilo sreče in zdravja za njen 16. rojstni dan želimo mamica, očka, sestrica Mojca ter stara mama.

Jožetu Koščku iskreno čestitam ob njegovem prazniku. Mama, Lojze, Stanko, Marjan in Verica.

Dragi hčerki Jožici in njenemu možu Jožetu Klemenčiču iz Dol. Kamenc vse lepo in veliko lepih želja za njegov praznik, stricu Jožetu pa še veliko zdravja želi in ju pozdravlja Jožičina mama.

Nadvse dobremu sinu in možu Jožetu Globevniku iz Škočjana 5 iz srca želimo vse dobro in lepo za njegov praznik z željo, da bi bil še vnaprejšnji tako dober - mami, žena Stanka, teta Marica in vsi domači. Enako želimo tudi malemu Jožku in Pepci Mojstrovici.

Jožici Klemenčič iz Dol. Kamenc želimo za god še mnogo zdravih in zadovoljnih let z možem Jožetom, prav tako želimo Jožetu Sajetu ter Jožici Pate vse najlepše. Vsem skupaj veliko veselih in srečnih dni vsi, ki vas imajo radi. Mama, Dragi, Lojzka, Franc.

Dobremu in skrbnemu očetu Jožetu in bratu Jožku Pucju z Odrge pri Trebnjem želi za praznovanje vse lepo ter še mnogo zdravih in srečnih let.

Dragemu sinu Vinku Mikcu, ki služi vojaški rok v Vipavi, za njegov 20. ponudil vse lepo, predvsem pa zdravja, želijo ata, mama, brat Jože in sestra Irena.

Dragemu možu in sinu Jožetu Oberstarju iz Koprivnika najlepše želje za god, sinu Ivanu pa lep pozdrav - žena oziroma mama.

PREKLICI

Terezija Gorenc, Mirna peč 9, prepovedujem vožnjo med vinogradi v Golobnjeku (bivši Patetovi vinogradi). Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Preključem izjavo zoper Franca Breganta iz Herinje vasi kot neresnično. Franc Prešeren, Šmarjeta 50.

Jože Lenčič, Mihovica 18, Sentjernej, prepovedujem pašo perjadi po mojem vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Pene, Stefan 2, Trebnje, prepovedujem vsem hojo in vožnjo ter delanje kakršnekoli škode po vseh mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Albert Klobučar, Uršna sela 63 a, prepovedujem Janezu Klobučarju z Uršnih sel 64 vsako vožnjo po mojih parcelah. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Alojz Ožbolt, Rečka 7, Kočevje, preključem neresnične besede, ki sem jih izrekel zoper Cirila Jasenca iz Gorenji 11 pri Kočevju prejšnji mesec ali kdaj poprej, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

OBVESTILA

SZDL Bela cerkev sklicuje v nedeljo, 21. marca, ob 7. uri občni zbor ponovno ustanovljenega kulturno-prosvetnega društva KRKA Bela cerkev. - Odbor SZDL Bela cerkev.

Kovinske jermenice vseh dimenzij takoj dobite v Ljubljani, Milana Majcna 47.

Ivan Kobe, Ljubljanska c. 73, Celje, vam nudi velikocvetne vrtnice vseh barv po 7 din. Priporočam se za naročilo.

ENODNEVNE PIŠČANCE najboljših vrst - bele, težke in rjave nesnice - dobite v novi valilnici v Stolovniku od 22. marca dalje. Sprejemam naročila in od 50 kosov dalje pošiljam tudi po železnici. Po želji dobite tudi krmila. Tonika Vodopivec, Stolovnik 49, Brestanica.

NOVO: praktične ščetke za čiščenje radiatorjev in vse četrarske usluge nudi: Ščetarstvo Armic, Tržaška 52, Ljubljana.

Živnozdravniku dr. MILOŠU PREGLU z Muljave srčna hvala za trud in požrtvovalnost pri zdravljenju in ozdravitvi krave. Ignac Mišmaš, Kal 21 pri Ambrusu, Zagradec.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM LIKARICO v redno delovno razmerje. Stanovanje v hiši. Kemična čistilnica, Ljubljana, Podlimbarskega 13.
NA DELO SPREJMEM za soboslikarska in plesarska dela več vajencev in pomočnikov. Nudim samsko stanovanje. Klobučar, Šnrekarjeva 30, Ljubljana.
ISCSEM pošteno dekle ali mlajšo upokojenko, ki bi šla za 1 do 2 leti s slovensko družino v inozemstvo. Ponudbe pod „Prijateljica otrok“.
SPREJMEM OSKRBNIKA koče pri Jelenovem studencu za Mestnim vrhom (1022) na Stojni. Oskrbnika potrebuje družstvo za čas sezone od 1. maja do 1. novembra 1971, za vsako soboto in nedeljo ter pred praznikom in na sam praznik. Zanimanim pošljemo potrebne podatke in pogoje. Planinsko društvo Kočevje (61330).
GOSPODINJSKO POMOČNICO, lahko je tudi začetnica, vajenka za strojno pletilstvo in vajenka za šivanje pletenin in eno dekle za priučetve pletilje sprejemem. Osemletka ni obvezna. Hrana in stanovanje v hiši. Terezija Mihelčič, Pševska 10, Kranj.
SPREJMEM mizarjskega pomočnika, vajenca, fanta za priučetve ali upokojenca. Stanovanje preskrbljeno. Mizarstvo Stražisar, Matena 31/a, Ig pri Ljubljani 61292.

VAJENCE za elektroinstalaterstvo in ključavničarstvo sprejememo. Mesečna nagrada po letnikih učne dobe: 320, 400 in 560 din. Pogoji - končana osemletka. ELEKTROSERVICE - Anton Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska 74.
ISCSEM samostojno natakario. Nastop službe takoj. Stanovanje preskrbljeno. Marija Bohinc, gostilna, Lesce - Gorenjska c. 41, Gorenjska.
ISCSEM FANTA ali dekle za pomoč na kmetiji. Hrana in stanovanje zagotovljena, plača po dogovoru. Stane Mavec, Dobravica 6, Ig pri Ljubljani.
DEKLE, ki ima veselje do dela v gostinstvu, sprejemam takoj. Gostilna Lampič, Vrhnika.
TAKOJ SPREJMEM za pomoč moji ženi in za varstvo dveh odraslih otrok v Kovorju pri Trziču mlado, pošteno dekle iz Dolenjske. Služba je že preskrbljena. Hrana in stanovanje brezplačno. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Zelo lepa ugodnost. Interesente naj se javijo pod „Zelo ugodno“.
SPREJMEM pridno in zdravo gospo (lahko je mlajša upokojenka) za delo v gospodinjstvu in varstvo. Nudim sobo in hrano. Plačilo po dogovoru. Vrhovec, Vodnikova 81, Ljubljana.
TAKOJ ZAPOSIM dekle, ki ima veselje do dela v gostilni. Gostilna „Pod Stolum“, Moste - Zirovnica.

F.S. Finžgar ZA PRAZEN NIČ

Kakor dva hrasta, taka sta bila Hojavec in Srebrnjak. Velika, da jima ni bilo para v vasi. Trda in trdna ko hrastovi grči; njuna grunta košata, da nič takih kmetov v občini. In soseda sta bila: dvorišče ob dvorišče, vrt ob vrtu, polje ob polju. Še gozdi so se jima stikali. Zares dva kralja. Nista imela ne pisane ne v zibko položene kraljeve pravice, in sta vendarle kraljevala v vasi. Kdo je imel cesarskega žrebca? Hojavec ali pa Srebrnjak. Brez zavisti; sedaj ta, sedaj oni. In srenjskega bika? Hojavec ali pa Srebrnjak. Če je bilo treba koleslja za po zdravnika komur koli v vasi: spet je vozil ali Hojavec ali Srebrnjak. In če kdo ni imel za otroke birmanskega bötara, je vezal Hojavec ali Srebrnjak. In ko so prišle volitve,

so ljudje spraševali: Kam bosta volila ta dva? In na katero plat sta glasovala Hojavec in Srebrnjak, so glasovali vsi vaščani.
Pa se je zgodilo v nedeljo krog velikega šmarna, da je Hojavec Primožek splezal na ranto in z nje po vereji na zorečo slivo, ki je rasla tik ob meji na Srebrnjakovem. Ko ga zagleda Srebrnjakov Pavle, priteče in ga hudo ozmerja: „Ne boš kradel naših sliv! Požeruh! Požeruh!“ Primožek pa mu jih je brusil nazaj in še malo se ni zmenil, da bi šel z drevesa. Prepričan je bil, da je močnejši ko Pavle, in mu je zagrozil: „Če ne boš hitro tiho, skočim dol in ti tako pripeljem, da se ti bo glava zasukala in boš videl, kakšno srcajo imaš na hrbtu.“ Tedaj se je prikazal na vrt oče Srebrnjak: „Fante, kako pa govoriš? Hitro dol, če ne, ti jih namažem na hlačah, da ne boš štirinajst dni sedel nanje!“
Ob tej groznji pride s polja, kjer je ogledoval, kako je vzkalila ajda, Hojavec. Zavrelo je v njem.
„Našega ne boš pretepal. Imaš svojih dovolj!“
„Mi jih ni treba, ker ne krađejo kakor tvoji,“ ga je usekal Srebrnjak.
„Ka-aj? Da naši krađejo? Kaj so ti ukradli? Za vsak ukradeni krajcar - goldinar! Le kar povej!“
„Primož krađe naše slive!“
„Oho, poglej ga, na kateri veji je! Kam visi veja? Na našo. Po postavi so slive in veja naša.“

„Kar požri vso slivo, pri korenini, če si jo upaš.“
„Upam, upam, da boš vedel.“
Hojavec je skočil pred drvarnico, zgrabil sekuro s tnale in se kar v teku vrnil.
„Primož, dol!“
Fant je zviška poskočil na tla. Hojavec pa je udaril samo dvakrat po veji in se je odsekana zgrnila na tla, da so slive zabobljale vse križem po travi.
„Tako, da boš vedel, kaj je tvoje in kaj je moje.“
V tem so prišli še drugi otroci in obe materi.
Hojevka je rekla možu: „Za božjo voljo, kaj uganjaš?“
Srebrnjakova je vlekla moža za rokav in ga vabila v hišo.
Oba hkrati sta kriknila: „Ženske tiho in stran!“
Srebrnjak je le še toliko dodal, da je zaklical: „Vsi za pričo! Na veliki pečat ga bom tožil.“
Hojavec je sunil vejo z nogo, zavihtel sekuro na ramo ter mu vrget čez ranto: Toži na sedem pečatov, če hočeš. Samo prej mi boš dokazal, kaj smo ti pokradli. Hajdi, otroci v hišo!“
Primožek je za slovo pokazal Pavlu jezik, Pavel Primožu pa osle.
S tem je bilo pri obeh sosedih lepe nedelje konec. Otroci so se gnietli krog peči, materi sta žalostni sedeli pri mizi, gospodarja sta pa hodila po hiši gor in dol; brundala, se jezila, grozila drug drugemu in si pogrevala prav

vsako žalo besedo še izza fantovskih let.
Hojevka je rahlo poskusila, ko je videla moža kar zelenega od jeze: „Janez, nikar! Lej, ali je vredno, da se za ta prazen nič togotiš?“
„Tiho!“ je udaril Hojavec ob mizo.
„Saprabolsko, ali je to prazen nič, če me nadere s tatom? Le požri tatu za svoje otroke. Jaz ga ne bom.“
Žena ni niti zmirala. Oči si je obrisala in se umaknila v kamro, kjer je zajokal najmlajši.
Pri Srebrnjakovih prav tako. On je gonil in gonil svojo, da mu Hojavec ne bo klestil njegovega drevja in da ne odleže, če požene pol grunta. Tudi Srebrnjakova je hotela miriti: „Tomaž, ne meni se za tisto vejo. Kako je bilo lepo, ko smo živeli v božjem miru. Veš kaj, kar k Hojevki stopim. Še nocoj se morata z bogati.“
„Kaj?“ je stopil široko prednjo.
„Ti k Hojevki? - Le poskusi; povem ti pa, če mi to sramoto storiš, ostani potem kar tam; naše duri si zapra na vekovnaj.“
Žena je umolknila ko zid. Oba soseda sta bila kralja tudi ženam. Čudo, kakor ga ni zlepa.
Ko so povečerjali in odmolili, je prijel oba soseda. Zakaj ob nedeljskih večerih sta hodila, kakor bi stalo v pratiki, v krmo k Hrenčku. Tam sta mozevala in kraljevala med sosedi: nad srenjskim gospodarstvom, nad politiko, nad cerkvenimi dajatvami, nad

vsem. In danes? Nista se bala drug drugega. Vsak se je bal samega sebe. Če treščita vkup, bi bil polom in poboj, da bi šlo po vsej fari, kakor bi na boben udaril: „Srebrnjak in Hojavec sta se stepala.“ Zato sta skrivši oprezovala pri oknih, kam krene ta, kam oni. In kakor potuhnjena sta šla na levo prvi, zato na desno drugi. Noben ne k Hrenčku. Pri Hrenčku so ju moze čakali in čakali, dokler ni prišel mešetar Lovrič, ki je za plotom poslušal preprij, in razodel: „Hojavec in Srebrnjak sta se sprla!“
Može so spočetka nejeverno gledali, nato je nastal vrišč in hrup in priči sta bila tudi v krčmi dva tabora. Zavist je brusila in gonila jezike, da so jima - „kraljema“ - zdeli vse primke, jima nametali na pleca vse očitke in se nazadnje, od veselja vsi vinski, skoraj stekli med sabo.
Oba sprta gospodarja sta nenavadno pozno prišla domov. Tudi njuni ženi dotlej nista zatislili očesa. Obe sta upali: v družbi se porazgovorita, jeza se bo ohladila in izkadila - Bog daj in sveji Balantin! Toda obe sta se zmotili. Niti dober večer ni rekel nobeden. Legla sta. Toda ta noč! Premetavala sta se po postelji, polglasno govorila, krtila z rokami, se zavijala v odejo in tuhtala in tuhtala. O, saj so bile že nesreče pri obeh hišah: boleznj v družini, boleznj pri živini, toča, suša; a kaj vse to? Nič. Tako bridke in grenke noči še niso doživeli.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00
 - Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.
PETEK, 19. MARCA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Slovenske narodne v priredbi L. M. Škerjanca - 10.15 pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.40 Z ansambлом Lojzeta Slaka - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Z izvajalci skladb za mladino - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.50

ZAHVALJAMO

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra in skrbna mama, stara mama, sestra, teta in vakinja

ANTONIJA PLUT
 iz Gor. Straže 15
 pri Novem mestu

Zahvaljujemo se dr. Zivkoviču za vso skrb in nesebično pomoč ob njeni težki bolezni in vsem darovalcem vencev in cvetja. Enako zahvalo dolgujemo za poslovljeni govor, gospodu župniku za obred, posebno zahvalo pa dobrim sosedom za skrbno pomoč. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči: hčerka Tončka, Jožica z družinami ter drugo sorodstvo.

Ob boleči izgubi naše hčerke, mame, stare mame in sestere

MARIJE VIDOVIČ,

ki je umrla v Avstraliji, se iskreno zahvaljujemo Pogrebniemu zavodu Novo mesto, vsem sosedom in vaščanom Regerče vasi, ki so spremenili njeno žaro na zadnji poti.

Zalujoče sorodstvo

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

FRANCA ČRČKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanecem, ki so ga pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nas tolažili v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi vsem zdravnikom in medicinskemu osebju v Novem mestu in Kolečju, ki so mu pomagali, kolikor je bilo v njihovi moči. Hvala tudi obema govornikom. Vsem, prav vsem se enkrat hvala!

Zalujoči: žena z otroki in vnuki

Ob boleči izgubi naše drage tete in sestere

ANE DERGANČ
 s Hriba pri Rožnem dolu

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in spremili pokojnico na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo organizaciji ZB Rožni dol in častiti duhovščini.

Zalujoči: brat Janez, brat Lojze z družino, sestra Zalka z družino in nečakinja Lojzka z družino

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in brata

JANEZA ŽLOGARJA
 z Radovice 80

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znanecem, sosedom in vaščanom, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremenili na zadnji poti, zdravnikom in strežnemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Novem mestu, Onkološkemu inštitutu v Ljubljani ter zdravnikom ZD Metlika za vso skrb med njegovo hudo boleznijo. Prav lepa hvala kolektivu LIGA iz Ljubljane, kmetijski zadrugi Črnomelj, VVZ „Andersen“ Ljubljana, govorniku za tople poslovilne besede, g. župniku za spremstvo in gasilcem za izkazano poslednjo čast.

Zalujoči: žena Barbara, sestra in otroci z družinami

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega ata in starca ata

JANEZA SALMIČA
 upokojenca
 iz Gorenje vasi 6

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti in mu pomagali ob usodnem trenutku. Posebno zahvalo smo dolžni podjetjem in ustanovam za podarjene vence in izraze sožalja, sosedom za pomoč in tolažilne besede, gospodu kaplanu za poslednji obred. Vsem, prav vsem, ki ste nam bili naklonjeni v tem težkem času, iskrena hvala.

Zalujoči: žena Tončka z otroci

Ogledalo našega časa - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Beneški fantje - 20.00 „Naj narodi pojo...“ 20.30 „Topopis 13“ 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih

SOBOTA, 20. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pionirski tednik - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.40 Poje mezzosopranistka Bogdana Stritar - 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z domačimi ansambli - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 16.40 Dobimo se ob isti uri - 17.10 Gremo v kino - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Fantje treh dolin - 20.00 „Zabavna radijska igra - Michael Ashe: „Strah ob zori“ - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 21. MARCA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Frane Puntar: „Čestožerka“ - 9.05 Srečanje v studiu 14 - 10.05 Še pomnite, tovariši... Edvard Kardelj: 27. marec in dogodki po njem 10.25 Pismi borbe in dela - 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 10.50 Pogovor s poslušalci - 13.30 Nedeljska reportaza - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.30 Humoreska tega tedna - Milan Pugač: Utopljeni - 17.05 Iz opernega sveta - 17.30 Radijska igra - Jean Giraudoux: „Apolon iz Bellaca“ - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 22. marca: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 9.20 Cicibanov svet - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Lojze Kastelic: Priprave čebelnih družin na prvo izdatno pašo - 12.40 Igrajo veliki pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 21. marca: 8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.30 Po domače z ansambлом Mihe Dovžana (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matineja: Carobna piščalka, Skrivnosti živali (Lj) - 11.35 TV kazipot (Lj) - 11.55 Kulm: Smučarski poleti - prenos v barvah do približ. 14.40 EVR (Lj) - 15.50 Bern: Svetovno hokejsko prvenstvo skupine A - srečanje ČSSR: Švedska - prenos v barvah EVR (Lj) - 18.15 Tek s puščico - ameriški film (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Naše malo mesto - humoristična oddaja (Zg) - 21.35 Pred festivalom „Pesem evrovizije“ (Zg) - 22.05 Športni pregled JRT - 22.35 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 22. marca: 9.05 Odprta univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francosčina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.38 Napoved sporeda (Lj) - 17.40 Mendo in Slavica (Zg) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Veržina trgovina (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Maksimetei - zabavno glasbena oddaja (Bgd) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 T. Gavtrak: Vračanje v raj - drama TV Skopje (Lj) - ... Kulturne diagonale (Lj)

TOREK, 23. marca: 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Angleščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.50 Tiktak: Sonce ima prednost (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Torkov večer: Judas Jump (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mednarodni marketing in transport - II (Lj) - 19.30 Vzgoja za življenje v dvoje - 11. oddaja (Lj) - 19.40 Pet minut za boljši jezik (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Nepozabni Fernandel: Žena z dvema možema - francoski film (Lj) - 22.05 Glasbeni nokturno: C. Ditter von Dittersdorf (Lj) - 22.25 Poročila (Lj)

SREDA, 24. marca: 8.15 TV v šoli (Zg) - 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bgd) - 17.45 Pika Nogavička - švedski barvni film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Glasba za staro in mlado (Bgd) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi - športno

- 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Henčka Burkata - 20.00 Alfredo Catalani: „Wally“ - 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 23. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Pesmi iz Medjimurja - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Olga Štefula: Dohodek na sadjarstvo vinogradniški kmetiji - 12.40 Lepe melodije - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Moj svet je glasba“ - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V terek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Milana Križana - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Miodrag Djurdjević: „Junak našega časa“ - 21.15 Lahka glasba - 22.15 Iz sodobne švicarske glasbe.

SREDA, 24. MARCA: 8.10 Operna matineja - 9.25 Iz glasbenih šol - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. France Adamič: Prihodnost sadjarstva v Sloveniji - 12.40 Zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Koncertni valčki - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.25 Naša glasbena galerija - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „Glasbeni večeri RTV Ljubljana“ - 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 25. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Popevke slovenskih avtorjev - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Alojz Marinšek: Borovi gozdovi v ljubljanskem gozdnogospodarskem območju - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Enajsta šola - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Silva Stingla

PETEK, 26. marca: 9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) do 16.55 (Bgd) - 17.30 Vijavajaringaraja - 6. oddaja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Glasbena oddaja (Bgd) - 19.00 Mozaik kratkega filma (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Kratak film (Lj) - 20.45 Bern: Svetovno hokejsko prvenstvo skupine A - srečanje SZ: Švedska - prenos II. in III. tretjine - barvni EVR (Lj) - 22.00 Izkazimo se - quiz TV Beograd (Lj) - 23.00 Poročila

SOBOTA, 27. marca: 9.35 TV v šoli (do 11.00) (Bgd) - 13.55 London: Veslaška regata Oxford: Cambridge - prenos v barvah do približ. 14.20 EVR (Lj) - 16.23 Napoved sporeda (Lj) - 16.25 Državno prvenstvo v kosarki - srečanje Rabinčički: Lokomotiva (SK) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mednarodni folklorni festival - oddaja TV Beograd (Lj) - 18.45 Holandski dragulji - serijski film (Lj) - 19.15 Mozaik (Lj) - 19.20 Sprehod skozi čas: Leto 1941 (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasbena križanka - 4. oddaja (Lj) - 21.25 Rezervirano za smeh (Lj) - 21.55 Nepremagljivi - serijski film (Lj) - 22.45 TV kazipot (Lj) - 23.15 Poročila (Lj)

oddaja (Lj) - 19.25 Naš ekran (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Teh naših 50 let (Lj) - 21.25 Zajčja Micka - film iz serije VOS (Lj) - 21.50 Svetovno hokejsko prvenstvo skupine A - srečanje SZ: ČSSR - druga in tretja tretjina - barvni prenos (Lj) - 23.10 Poročila

ČETRTEK, 25. marca: 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Francosčina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 Tiktak: Jaše nam zeleni Jurij (Lj) - 18.00 Glasbena pravljica: Ježeva hišica (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Skrivnosti živali - serijski film (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni - serijska oddaja (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi: Ameriški impromptu (Lj) - 21.20 Serenada - gruzinski TV film (Lj) - 21.50 Karajan vam predstavlja: Beethovnova 5. simfonija (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

VZEMITE DANES CENEJE

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI IN BREZ SKRBI V NASLEDNJO ZIMO

MARCA POPUST 10 DIN PRI TONI

velenjski lignit greje še vedno najceneje!

RUDNIK LIGNITA VELENJE

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
 Titova 32
LJUBLJANA,
 Celovška 106
CELJE,
 Titov trg 7

Vabimo vas, da izkoristite bančne storitve, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavništva v inozemstvu.

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse usluge na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in inozemstvu
- odobrava kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnem delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke vložijo tudi pri inozemskih bankah, s katerimi imamo posebne aranžmaje o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah, in to v ZR Nemčiji, Avstriji in Švici.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako uporabi v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah JUGOBANKE.

Banka v Celju posluje vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

Zdravnik ni več mali bog

Bolniki se nam smilijo, ampak tudi zdravnikom ni z rožicami posuto — »Ni šala v enem dopoldnevu odpraviti iz ordinacije 86 ljudi,« pravi dr. Vlasta Pertot iz Črnomlja

Starejši možakar je odhajal iz ordinacije, ko sem brez številke vdrila k dr. Pertotovi. Naj pohitim, je dejala, ker zunaj ljudje še čakajo, ter pri pričigi prižgala cigareto, pa sva se vseeno zadržali dlje kot zmenjenih pet minut. Naj mi čakajoči oprostijo!

„Delamo dopoldne in popoldne. Šest zdravnikov nas je, toda zmeraj nadomestujemo eden drugega. Vmes so holezni, specializacija, strokovni izpiti itd. Trenutno sva bolnikom v črnomaljskih ordinacijah na razpolago samo dva. Imam pa še ambulanto na Vinici, obiske na domu, predavanja na tečajih prve pomoči in vrsto sestankov. Belega dne večkrat ne vidim in Črnomlja nič ne poznam, čeprav sem tu že dobra tri leta. O življenju v mestu ne vem prav nič povedati,« je zaključila ugod.

— Če je bolnikov toliko in sta samo dva zdravnika, potem morajo najbrž dolgo čakati na vrsto. Ali ni tako? „Pred kratkim smo vpejali številke za čakajoče,

drugače ni šlo. Tudi nam ni vseč, če je huda gneča v čakalnicah, ker smo že tako na tesnem s prostori.“

— Koliko bolnikov sprejmete v enem dopoldnevu, če delate neprekinjeno?

„V ponedeljek sem jih imela čez 80, danes jih je bilo že 54. Popoldne je obiska malo manj. Edinole poleti je dela manj, sicer pa je dan podoben dnevu.“

Pogoji dela v vaši ustanovi zaradi stiske s prostori niso ugodni. Kakšnih prostorov vam najbolj manjka?

„Ordinacij ni dovolj. Jaz je na primer nimam. Gostujem, kjer je prosto, prav tako kolegi in specialisti, ki prihajajo samo nekajkrat v tednu. V čakalnicah bi morali biti tudi ločeni zdravi in bolni otroci, pa tega pred laboratorijem ni. Ta stavba sploh ni primerna za potrebe zdravstva, ker tudi ni bila v ta namen grajena.“

Kako kaže z gradnjo novega zdravstvenega doma, o čemer je zadnje čase več slišati?

„Vsi vemo, da bi bila gradnja nujna, vprašanje je le, kako zbrati denar. Gradbena dela so vsak dan dražja.“

Po drugi cigareti je pogledala na uro. Žilica mi ni dala miru, še nekaj sem hotela izvedeti.

Zdravniki priporočate nič cigaret in čim manj kave. Vidim, da se sami tega ne držite?

„Kadim ko Turek. Dvajset na dan jih uničim mimo grede in nič koliko skodelic kave. Drugače takega tempa ne bi zdržala.“

Je to še zavidanja vreden poklic? Po mojem ni.

RIA BAČER

Dva modela, ukrojena iz diolen lofta metliške tovarne BETI, ki smo jih videli na reviji v Mokronogu. (Foto: R. B.)

Brez dvoma: midi je zmagal

Po gostovanjih v raznih mestih Jugoslavije se je Diolen klub ustavil tudi v Mokronogu — Tu so poleg mode poskrbeli še za zabavo

Med priznanimi jugoslovanskimi proizvajalci diolena so tudi tovarne iz našega območja: Novoteks iz Novega mesta, Beti iz Metlike in sevniska Jutranka. Na modni reviji so bili izdelki teh treh še posebno toplo sprejeti, toda ne zgolj zaradi lokalpatriotizma. Povsem zaslužen!

Prizadevno Turistično društvo v Mokronogu je našturil program Diolen kluba sicer priredilo po svoje, imeli pa so obisk, kakršnega nihče ni pričakoval. Vstopnice po 20 din so šle kot med. V dvorani se je gnetlo ljudi, med njimi pa je bilo poleg domačinov še precej Trebanjcev, Novomeščanov, Sevnčanov in Ljubljancev.

Pred revijo so nastopili moški pevski zbor „Emil Adamič“, znani trio Znidaršič in „arodej“ dr. Ivo Pavšič s sinom. Slednji je poskrbel za prijetno točko, saj je tak rokohitrec, da je na odru poleg drugega iz petih rutic „pričaral“ petelina.

Modna revija brez besedila, kakršnega navadno berejo zraven, je izzvenela bolj v reklamo za tovarne kot v znanilca modne pomladi 1971, vseeno pa je občinstvo zelo toplo sprejelo odlične kreacije moških oblik iz Novoteksovih blag, prav tako izvrstne dnevnice in večerne modele ženskih oblik iz Betinega diolen lofta in seveda konfekcije za najmlajše naše Jutranko iz Sevnice. Med oblekami za nežni spol Diolen klub ni pokazal niti ene dolžine do

kolen ali celo iznad njih, temveč so bile vse midi in maks dolžine.

Organizatorji prireditve so zbrali tudi neverjetno veliko daril za občinstvo, saj je na zbranju sedežev skoro vsak kaj dobil. Lepe nagrade so dali Dolenjska banka in hranilnica, mirenska Dana, sevniska Lisa in Jutranka, tovarna Krka in trgovsko podjetje Dolenjka.

Videti je bilo, da sta organizatorja Tone Zidar in Peter Deu in vodja programa Vilko Videčnik dali vse od sebe, da bi prireditve uspela. In tudi je, če jo imenujemo zabavni večer. Če pa bi vztrajali pri nazivu modna revija, je treba reči, da je bila manj posrečena. RIA BAČER

Kakor bob ob steno

O razmerah v Mesnem prehrabnem podjetju Novo mesto nič novega — bi bilo najkrajše možno poročilo o trenutnem stanju v tem podjetju. Občinski sindikalni svet Novo mesto je pričakoval, da se bodo njegovi predstavniki pogovorili v ponedeljek z inesarji Mesnega podjetja. Predvsem jih je zanimalo, zakaj so mesarji zapustili sestanek kolektiva in tako po svojih močeh pomagali, da se je problem še bolj zaostril. Toda kolektiv se še naprej zapira vase in ne mara sodelovanja in pogovorov, tako tudi tega pogovora ni bilo!

Spet strelj v Žabjeku

Strelec je iz zasede napadel gosta iz Višnje gore, nato pa z družino vred odnesel pete

V četrtek, 11. marca okoli 16.30, se je v gozdu pred ciganskim taboriščem Žabjek zadet od krogle opotekel 33-letni Alojz Hudorovac, doma iz Višnje gore. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili, da mu je krogla prebila roko.

Kot so pokazale poizvedbe, je prihajal gost iz Višnje gore v Žabjek v družbi z Borisom Brajdičem. Preden sta se približala prvim barakam, je počilo, najverjetneje iz puške. Strelec je moral orožje sprožiti iz za drevesa ali kakšnega drugega zaklonišča, kjer je prisleca očitno čakal v zasedi.

Po dogodku so Cigani takoj obvestili varnostne organe, da je v Žabjeku nekdo streljal na Hudorovca. Delavel UJV, ki so nemudoma odšli na kraj dogodka, so kmalu dobili obvestilo, da je storilec verjetno Adolf Brajdič. Vendar Adolfa ni bilo več v taborišču, ko so prišli iz UJV na kraj dogodka: nekaj minut pred tem je z drugimi člani svoje družine odnesel pete neznanu kam.

Pisali smo že o tem, da v Žabjeku večkrat spregovori orožje. Samo letos se je z najmanj šestkrat oglasilo. Zadnjič pred prej omenjenim dogodkom so puške pokale zadnje dni februarja. Tedaj so se krogle zarile v barako Janeza Brajdiča. Lastnik je bil s svojo družino že pri počitku, ko je začelo pokati.

Sestrici sta se utopili

Zvončki na ledu, sestrici pa mrtvi pod njim

V ponedeljek, 15. marca okoli 15. ure, sta se utopili v Rinži pri vasi Breg 12-letna Stanka Hočevzar z Brega 25 pri Kočevju in njega 3-letna sestra Lidija.

Obe sta šli skupaj s svojo 11-letno sestro Faniko v gozd nabirat zvončke. Ko so se vračale, niso še čez most, ampak po bližnji čez za-

muzajeno Rinžo. Ko so prišle na sredino, se je 5 cm debel južni led udrl in Stanka in Lidija, ki sta šli skupaj, sta padli v vodo. Fanika, ki je šla nekaj korakov za njima, ju je skušala rešiti, vendar se je tudi njej led udrl, da se je komaj še rešila. Obe sestri pa sta izginili pod ledom.

Zaradi dolgotrajne in hude zime v severnem delu Sovjetske zveze je nekaj milijonov divjih zajcev pridrlo na jug dežele, kjer iščejo hrano in pri tem povzročajo veliko škodo rastlinstvu. Oblasti se ne vedo, kako bi se ubranile nadloge.

„Na to priznanje sem bolj ponosen kot na polet na Luno,“ je dejal te dni ameriški vesoljec Alan Shepard, ko so ga pohvalili za uspehe pri igranju baseballa.

„Ogibam se zdravnikov. To so lakomni ljudje. Če samo njihov pogled me naredi bolno. Uživam presno hrano, to je vse,“ je izjavila filmska igralka Gloria Swanson, 71, ko so jo vprašali, kako si je uspelo ohraniti mladostni videz.

Ko se je led udrl, je Stanka zaklila Faniko, naj kliče na pomoč. Vendar v bližini ni bilo nobenega človeka. Ko se je Fanika rešila, je tekla v vas po pomoč. Domačini so položili na led lestev in nekdo se je približal meter široki odprtini v ledu, okoli katere so bili raztreseni zvončki, v bližini pa je bila še rokavička. Izpod ledu so potegnili obe deklici, vendar je zdravnik lahko samo še ugotovil, da sta mrtvi. Pod ledom sta bili okoli pol ure.

Led na Rinži zaradi odjuge ni več varen, da bi se po njem drsali ali hodili. J. P.

UMRL JE STOLETNIK Z BREGA

Te dni so pokopali Valentin Goriška, najstarejšega moškega v sevniski občini, ki je bil doma z Brega pri Sevnici. V februarju je stopil v stoto leto starosti. Ob njegovem visokem jubileju smo pisali tudi v našem listu. Pokopani Gorišek je imel zelo lep pogreb. S. Sk.

NEOBICAJNO VELIKO JAJCE. Kokošje jajce je ponavadi dolgo 5,5 cm in široko 4 cm. Jajce, ki ga je znesla kokoš na Račjem selu, je merilo v dolžino 8 cm, široko pa je bilo skoraj 7 cm. (Foto: Legan)

»DOSEŽEK« KOKOŠI Z RAČJEGA SELA

Z muko rojeno jajce

Nov primer orjaškega jajca — Ti rekordi imajo običajno svoje vzroke v fizioloških motnjah

To ni bil porod brez bolečin. Uboga žival se je dva dneva dodobra namučila, preden je orjaško jajce spravila na svet. Da je šlo še težje, je bilo še močno hrapavo. Mariji Bukovec z Račjega sela pri Trebnjem je kokoši domače, stajerske pasme znesla jajce, ki je bilo težko nič manj kot 180 gramov, torej trikrat več, kot je običajno.

Ni prvič, da opisujemo pojav, za

katerega je težko zanesljivo ugotoviti prave vzroke.

Običajno kokošje jajce je težko nekako 50 do 70 gramov. To je odvisno od pasme, prehrane, celo od letnega časa. Teža jajc se do polnih mesecev povečuje, potem pa zmanjšuje. Zanimivo je, da pozna strokovna literatura izredno velik razpon velikosti kokošjih jajc. Dosedaj najmanjše jajce, ki je imelo vse jajčne lastnosti, ni tehtalo nič več kot 1,26 grama, največje, za katero je zgodovina, pa kar 320 gramov. Troje takih jajc bi dalo kar kilogram teže.

Naš primer ni rekorden, je pa izjemen. 180 gramov pomeni trojno težo. Kokoš z Račjega sela je dosti znesla še eno tohško jajce: ko so ga ubili, so ugotovili, da ima v sebi kar tri rumenjake. Zivali bo najbrž treba vzeti življenje, saj preveč trpi, ko mora znesti jajce, ki meri v obsegu 20 cm, kar je skoraj še enkrat več, kot meri običajno.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference BEDI, Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Bég, Viktor Dragoš, Inž. Janez Gaenik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Ciril Grič, Jože Jelke, Ivan Kastner, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel in Evane Stajdohar.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), RIA BAČER, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Spilchal, Mojica Teppey, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moško.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za izposojitve 100 dinarjev ali 5 ameriških dolarjev (ali ustreznega drugega valuta) v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vsteti 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah. Naš devizni račun: 521-600-1-32992 16-8-8.

TEKOCI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-6-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 66001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 23 — Telefon: (098) 21-227 — Nenaročeni rokopiši in fotografije ne vračamo — Tiska uskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

NESREČNI ZA DAN ŽENA

Komaj smo v našem kolektivu zaključili uradni del praznovanja dneva žena, že nam je na srečo uspelo znebiti se ženskega dela kolektiva. Pri tem so nam šli zelo na roke moze in fantje naših delovnih tovarišic, ki nam ali svojim ljubeznim — lahko tudi obojim skupaj — niso preveč zaupali.

Na mizah v hotelski restavraciji je bilo še dovolj pijače za dobro zabavo. Dobra stran je bila tudi, da je bila že plačana, za to je poskrbel sindikat.

Vendar je naše proslavljanje dneva žena postajalo kljub zadostnim zalogam pijače nekam klavarno. Ugotovili smo, da mu nekaj manjka. Janez, ki je bil najbolj brihten in je imel še najbolj bistro glavo, je ugotovil, da manjkajo — ženske.

Kdo bo zdaj ponoči iskal delovne tovarišice ali celo lastne žene, ki doma sitnarijo nad otroki ali dremlejo pred televizorjem? Kdor bi to storil, bi si gotovo nakopil nad glavo bes teh čudnih žensk, ki nikoli niso prav dojele, kako je treba proslaviti dan žena.

— Vendar ženske morajo biti! je sitnarijal Janez.

— Ti si neumen, pijan in še seksualni pokvarjenec! se je branil žensk Francej.

— Pa vendar bi jo lahko mahnil v motel, kjer imajo tudi striptiz program.

— To pa, to, smo bili takoj vsi enotni.

Telefonirali smo v motel in naročili, naj pride po nas kombi.

Kombi je prispel v slabih desetih minutah, se pravi tako hitro, da smo medtem preostalo pijačo — bilo je kakšnih 8 steklenic — komaj zložili v NAMA polivinilne vrečke.

V motelu smo posedli za mizo in naročili liter vina in 9 kozarcev. Natakar je nekam sumljivo vrtel glavo, končno pa le prinesel naročeno. Ko pa smo začeli na mizo zlagati svoje vino iz polivinilnih vrečk, je bilo natakarkarju dovolj:

— Če ste prinesli vino s seboj, vam bom zaračunal po postrežnino!

— Zaračunaš jo lahko, plačali je pa ne bomo!

Potem smo »zglihali« in plačali le »dostavnino« s kombijem do motela.

Ko smo se malo ogreli, smo se spomnili na striptiz, toda kjer so ženske vmes, je vedno kaj narobe.

— Ne bo nič, nam je povedal natakarkar. Danes praznuje dan žena tudi naš kolektiv, zato sta bar in program rezervirana le za naše.

— Nas boste zapeljali pa vsaj domov.

— To pa ne. Z vami smo imeli že dovolj dela, zaslužka pa nič.

— Gremo pa na avtobus. In smo se odpravili.

Bilo je mrzlo. Sveti Matija je kar naprej delal led. Avtobusa pa od nikoder.

— Osl! Saj pride avtobus šele čez uro! je ugotovil spet Janez.

Šli smo nazaj proti motelu, a spet smola. Vrata so bila zaprta in niso nas več spustili noter.

Ni nam kazalo drugega, kot da smo se vdali v usodo. Na mrzavo smo čakali avtobus, žulili počasi pijačo in kritizirali:

— Le kdo se je spomnil, da naj bo 8. marec praznik? Če bi ga dobili, bi mu pošteno prešteli rebra. Bi se vsaj malo ogreli, ko pa je zdaj, opolnoči, tako hudo mrzlo...

J. PRIMC